

ISSN 0416-2242

DOLENJSKI LIST

vaš četrtkov prijatelj

DOLENJSKI LIST

Sporočilo bralcem

Zaradi prvomajskih praznikov bo naslednja številka Dolenjskega lista izšla že dan prej, to je v sredo, 30. aprila. Oglase in druge plačane objave sprememamo najkasneje do ponedeljka do 12. ure.

KRKA - ZASLUŽNI ČLAN DRUŠTVA SLOVENSKIH ARHEOLOGOV

DOBRNA - Tu je bila v ponedeljek, 21. aprila, skupščina slovenskega arheološkega društva, na kateri so podeliли nagrado za živiljenjsko delo, priznanja za dosežke v stroki ter častno in zasluzno članstvo. Slednjega je prejela novomeška Krka za veliko podporo, ki jo nudi arheologom Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto in Dolenjskemu muzeju. Na skupščini so arheologi predstavili tudi lanska izkopavanja, med njimi izkopavanja na Kapiteljski nivji v Novem mestu, v Črnomlju, Gorenjem Mokronogu in Velikih Malencah.

**BORZNO POSREDNIŠKA HIŠA, d.o.o.
PE NOVO MESTO**

- * Odkupujemo delnice KRKE serije B, Petrola, pivovarn Union in Laško ter ostale
- * Posredujemo pri trgovanju z vrednostnimi papirji na Ljubljanski borzi
- * BPH, Trdinova 1 (bivši hotel Kandija)
068/342-410

Knjiga je darilo

Včeraj je bil mednarodni dan knjige in avtorskih pravic, ki ga po sklepnu generalne skupščine Unesca svet praznuje od leta 1996. Praznik kot nalač za Slovence, bi lahko dejali. In res ga pri nas praznujemo od začetka, lani prvič z dnevom knjige, letos pa kar s tremi dnevi, posvečenimi slovenski knjigi, kar se vsekakor spodobi za narod, ki je svojo identiteto tako dolgo gradil in ohranjal predvsem s knjigo. Na pobudo Društva slovenskih pisateljev bo trdnevi praznik knjige potekal pod geslom Knjiga je darilo, spodbudilo pa naj bi medsebojno obdarovanje prijateljev, znancev, bližnjih in ljubljenih s knjigo. Posebej za to priložnost naj bi knjigotržci znižali sicer visoke cene slovenskih knjig, da bi bile dostopnejše žal vse preveč plitvemu povprečnemu slovenskemu žepu.

Podarimo torej knjigo! Podarimo jo ljudem, ki jih imamo radi, a podarimo si jo tudi samim sebi. Morda jo vsak sam zase ne najbolj potrebuje v tem razduhovljenem svetu razvednotenih vrednot.

Knjiga je zares darilo, ki bogati, je posoda duha za duha. Vendar pa polno zaživi šele takrat, ko jo beremo, ko oživljamo mrtve črke v podobe, čustva in misli, ko smo stvariteljski v najbitnejšem pomenu te besede, ko iz mrtve snovi obujamo duhovni svet in se v njem prepoznamo in najdemo. Če se, če še imamo voljo za branje knjig in če premoremo potrebno bračno kulturo. Če je nimamo več, potem so knjige mrtva, ničvredna darila.

MILAN MARKELJ

DOLENJSKI LIST

Št. 16 (2488), leto XLVIII • Novo mesto, četrtek, 24. aprila 1997 • Cena: 190 tolarjev

Turizma se lahko učimo od mladih

Črnomaljcem in Kostanjevičanom zlato priznanje festivala turističnih podmladkov - Prireditev obiskal tudi predsednik DZ dr. Janez Podobnik - Ena najlepših prireditev doslej

KOSTANJEVICA NA KRKI - Če bo bodoči turistični razvoj Slovenije gradila mladostna zagnanost in inovativnost, ki so jo mladi prikazali na 11. festivalu turističnih podmladkov Slovenije v Kostanjevici, ki ga sicer organizira Turistična zveza Slovenije, se za prihodnost turizma ni batiti.

Tudi pri nas ne, kar so dokazali tudi osnovnšolci iz OŠ Mirana

Jarca iz Črnomlja pod mentorstvom Nevenke Jankovič in Ber-

PO PODPISU - Novomeška Krka bo v Jastrebarskem na Hrvaškem zgradila proizvodni in skladiščni obrat, vreden 10 milijonov dolarjev. Po podpisu pogodbe na Otočcu so bili zadovoljni (z desne): generalni direktor Krke Miloš Kovačič, lastnik zagrebske firme Niva Nikica Valentič, direktor te firme Dubravko Rebrina in direktor hrvaške Krke firme Farma Zagreb Željko Pavičić. (Foto: A. B.)

KOMPAS HOLIDAYS

HITRA ODLOČITEV CENEJŠI DOPUST!
TUNIZIJA, ŠPANIJA IN GRČIJA

10% POPUSTA ZA GOTOVINSKA VPLAČILA DO 17. MAJA

Odločitev o vstopu še vedno naša

Predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik je na javnem razgovoru ribniške SLS govoril o aktualnih političnih vprašanjih, med njimi o vstopu v Evropsko unijo (EU)

RIBNICA - Ribniška podružnica SLS je prejšnji teden v Miklovi hiši v Ribnici pripravila prvega iz niza za letošnje leto predvidenih rednih mesečnih pogovorov s predstavniki javnega družbenega in političnega življenja. Gast razgovora je bil predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik, razgovor pa je vodil državni sekretar za kmetijstvo Franc But.

O pričakovanjih o delu državnega zbora je dr. Podobnik povedal, da bo državni zbor na aprilski seji (pričela se je ta torek) obravnaval paket devetih zakonov s področja gospodarstva. Državni proračun za letošnje leto bodo obravnavali še na prvi jesenski seji, na kateri pa bodo letos prvič hkrati obravnavali tudi že proračun za prihodnje leto. Do takrat bo proračunska poraba urejal zakon o začasnem finančiraju v letošnjem letu, ki bo rešil ne le vprašanje dvanajstin, zaradi katerih so že zašle v težave znanost in tehnologija, šolstvo in kultura, ampak tudi nekatere pomembne investicije.

Bojazen, da Slovenija ne bo v prvi skupini držav za vstop v Evropsko unijo, saj je v zadnjih

dveh letih začela močno zaostajati v usklajevanju zakonov z njenimi predpisi in standardi, je poudaril, da je odločitev, "če bomo ujeli vlak ali ne", še vedno naša. Tako bi morali v prihodnjem letu in pol samo na področju kmetijstva in politike cen spremeniti preko 800 zakonov, predpisov in standardov, kar bo zelo težko, ne pa tudi neizvedljivo. Drugač pa je, kar zadeva vključitve v Nato, saj bo tu odločitev odvisna od zvezne Nato in ZDA, čeprav Slovenija za to izpolnjuje vsa merila.

Kot predsednik državnega zbora je povedal, da bo tudi opozicija, ki je v sedanji sestavi parlamenta zelo močna, vedno "dobro založena s potrebnimi gradivi", kot član stranke SLS pa, da ne podpirajo španskega kompromisnega predloga, da pa spoštujejo odločitev prejšnjega parlamenta in še vedno zagovarjajo zakon o denacionalizaciji, zato bodo v parlamentu podprtli, naj ustavno sodišče preveri, če so vse točke predlaganega referendumu "Zavarujmo naše bogastvo" - 30-dnevni rok za razpis referenduma je začel teči prejšnji petek - v skladu z ustavo. Na kritično pripombo, da "kmetje sedaj še stavkati ne morejo, ker je SLS v vladu", pa je Podobnik odgovoril, da so to storili iz odgovornosti do države ter da se čutijo dovolj močne, da bodo LDS enakovreden partner.

M. LESKOVŠEK-SVETE

DR. JANEZ PODOBNIK O "NOVI GOVORICI" — Na posnetku: Franc But in dr. Janez Podobnik. (Foto: M. L.-S.)

VREME

Do konca tedna bo suho in toplejše vreme.

Berite danes

stran 5:

- Brez maščevanja in metanja polen pod noge

stran 6:

- Jevnikar proti Metelku za župana

stran 7:

- Senovo naprej brez podpore svetnikov

stran 9:

- Domace drevesničarstvo ogroženo

stran 11:

- Z nožem ga je zabodel v trebuh

stran 12:

- Simona za začetek sezone rekord

stran 21:

- Se bomo zadušili pod smetmi?

stran 23:

- Naš pogovor: Miloš Kovačič

narde Starščini ter kostanjeviški otroci pod mentorstvom Katarine Zahrašnik in Melite Skušek. Ti dve šoli sta namreč poleg štirih prejeli zlato prizanje, na razstavi pa so se predstavili tudi osnovnšolci iz Žužemberka, Smarjetje in OŠ Šmihel iz Novega mesta.

Festival turističnih podmladkov očitno dobiva vse pomembnejše mesto v naši družbi in v šolskem sistemu izobraževanja, nekateri kraji pa so znali dognanja in ideje turističnih podmladkov že korist-

(Nadaljevanje na 2. strani)

MANA Kandijska 30

turistična agencija Novo mesto
068/321-115
342-136

POČITNICE '97

POSEBNI
POPUSTI ZA
PRIJAVE DO CONCA
APRILA

P.E. AGROSERVIS tel.: 068/321-479

Prodajna razstava

VSE ZA VRT

od 21. do 30. aprila

od 7. do 18. ure, sobota in nedelja do 12. ure
sadike • lončki • korita • orodja • kosilnice • kamini
kompostniki • bazeni za vodne rastline • vrtne garniture

Mercator - KZ Krka, z.o.o., Novo mesto

VINU BREŽICE NAJVIŠJE PRIZNANJE - Sekcija kmetijskih novinarjev Društva novinarjev Slovenije je letos že osmico podelila priznanja slovenski vinski prvak. Priznani slovenski enologji so namreč ocenili najboljše vinske polnilne ljubljanske in gornjeradgonskega sejma ter ocenjevanj prerezov letnikov v Mariboru in Novi Gorici. Slovensa razglasitev najboljših vin je bila v petek na gradu v Brežicah. Med suhiimi vini je naslov vinskoga prvaka osvojil šardone iz briškega okoliša, ki ga je pridelal Dejan Peršolja, med polsuhiimi vini je zmagal kerner Stanka Leskovarja iz ljutomersko-ormoškega okoliša. Med polsladkimi vini je najvišjo oceno dobil sivi pinot - izbor Antona Pluta iz metliškega okoliša, drugo mesto je pripadalo šardoneju - izbor Vina Brežice. Med sladkimi vini je slavil laški rizling - ledeno vino Vinaga iz Maribora, drugo mesto pa je pripadol šardoneju - suhi jagodni izbor Vina Brežice. Med rdečimi vini je zmagala modra frankinja - ledeno vino, pridelano v Vinu Brežice, med pininami pa je najvišje priznanje dobila zlata radgonska pinina iz Radgonskih gor. Najvišje priznanje prerezov letnikov - naziv slovenskega vinskoga prvaka leta - je pripadol gostitelju Vinu Brežice. (Foto: T. Gazvoda)

DR. JANEZ PODOBNIK O "NOVI GOVORICI" — Na posnetku: Franc But in dr. Janez Podobnik. (Foto: M. L.-S.)

DR. JANEZ PODOBNIK O "NOVI GOVORICI" — Na posnetku: Franc But in dr. Janez Podobnik. (Foto: M. L.-S.)

OTVORITEV PRENOVLJENE PRODAJALNE »MARKET ŠENTJERNEJ«

V PETEK, 25. APRILA 1997, OB 11. URI

OB OTVORITVI DEGUSTACIJA HRANE IN PIJAČE.

Odpadke kar v en koš?

Še pred dobrim desetletjem ali dvema so se otroci v osnovnih šolah učili, da morajo imeti tovarne visoke dimnike. Strupeni strupi naj gredo namreč v zrak, ne pa da onesnažujejo Zemljo in ljudi na njej. Danes je takšno mišljenje nezaslišano. Mehanični človeške družbe, ki so bili prvotno namenjeni izboljšanju življenskega standarda in razvoju za vsako ceno so vzrok, da smo svet pripeljali na rob propada. Reševanje Zemlje se je začelo. Tudi če bi z akcijo pomoći Zemlji začeli včeraj, bi bili prepozni. Kljub temu lahko iz dneva v dan opažamo, da se stopnje zastrupitve našega okolja ne zavedamo dovolj. Kolikokrat ste se vprašali, ali delate prav, ko vržete v smeti baterijo ali kak drug naravi škodljiv izdelek? Se morda pri nakupu čisto nedolžnega soka raje odločite za tistega v povratni embalaži ali vam je ljubša pijača iz pločevin? Ali kupite vrečko iz naravi prijaznega materiala ali so vam še vedno bolj pri srcu vrečke iz "neprebavljivega" polivinila? Če že ni celotivega programa reševanja okolja na državnem nivoju, lahko že z majhni dejanji vsak izmed nas nekaj prispeva k ohranjanju življenja na Zemlji. In kakšen je vaš prispevek k temu?

FRANC ŠTAJDOHAR, referent za gradbeništvo na UE Črnomelj: "Embalzo na Škropiv skurim. Ne vem, če je to dobro, a boljše, kot da bi jo odpeljali na odlagališče komunalnih odpadkov. Olje v avtu zamenjam na bencinski črpalki, kjer obdržijo staro. Akumulatorje odpeljem na Dinos, četudi nič ne plačajo. Baterije vržem v smeti, čeprav bi bilo bolje, da bi jih kdo sprejemal nazaj."

MÍRA BRODARIČ, medicinska sestra iz Rosalnic pri Metliki: "Kar se tiče smeti, se ne morem obnašati ekološko, četudi bi se tako želeta. Vsi odpadki gredo namreč v kante za smeti, saj nimamo možnosti reciklaže. Ce pa bi že sortirali odpadke pri izvoru, bi morali poskrbeti, da bi jih odpeljali kot odpadne survine k tistim, ki jih bi predelali. Žal je teh v Sloveniji menda malo."

ZDENKA KRANJC, ekonomika tehnika iz Brusnic: "Ceprav se je zadnja leta odnos do okolja le začel spremniti, pa še zdalec nismo dovolj ozasveščeni in prepogosto malomarno ravnamo z odpadki, odplakami in škodljivimi posegi v okolje. Država bi morala spodbujati ekološki odnos do okolja, k uporabi okolju prijazne embalaže pa bi morala spodbujati tudi industrijo."

BORNA ŠTAHER, podjetnik s Čateža ob Savi: "Pri ločevanju odpadkov sem dosleden, saj to zahteva tudi lastnik Intermarketeta v Brežicah, kjer imam trgovino. Tako ločujemo papir in plastiko od ostalih smeti, posebne odpadke, kot so olja in baterije, pa oddam na servise, saj se zavedam, kakšno škodo lahko povzročijo strupene snovi, ko promicajo v zemljo."

STANE SEBANC, uslužbenec s Trščine pri Malkovcu: "Po vseh vaseh bi morali odvajati smeti, od kar to počno pri nas, je namreč okolje bolj čist. Menim, da bi morali zahtevati, naj bi vsak počistil za sabo svoje smeti, potem ne bi bilo divjih odlagališč raznih okolju in torej tudi našemu zdravju zelo nevarnih odpadkov, od raznih olj pa do gnojil in škropiv..."

MARKO BENEDIČIČ, vodja Centra šolskih in obšolskih dejavnosti Čebelica, Čatež pri Zaplazu: "Odnos do okolja se zlasti oblikuje v mladosti, zato bi bili prav, če bi več pozornosti posvečali okoljski vzgoji že v družini in v šoli. Pri otrocih se da doseči marsikaj na nevsičiv način, država pa bi morala poskrbeti za prevzem nevernih odpadkov, tudi baterijskih vložkov."

IANJA ŠPAN, tajnica Agencije za plačilni promet v Krškem, iz Krškega: "V gospodinjstvu sicer odpadkov ne ločujem, saj ni ločenega zbiranja niti ni temu prilagojena depozita, sicer pa pazim, da ne vržem v smeti odpadkov, ki zastrupljajo okolje. Zgled za ločeno zbiranje odpadkov lahko vidimo v raztežjih državah, in prav bi bilo, da bi tudi pri nas začeli s tem."

ALEŠ STRUMBELJ, komerciant iz Kočevja: "Moj prispevek k čistejšemu okolju je, da za svojim psom vedno pospravim njegove iztrelke. Tudi tako majhne reči so pri spremnjanju odnosa do ekologije pomembne. Več bi morali storiti za ločeno zbiranje odpadkov in njihovo nadaljnjo predelavo. Pobude za to bi morale biti že na lokalnem nivoju, ne da čakamo na državo."

DARJA BUT, dipl. ekonomistka iz Ribnice: "Problem ekologije bo eden od poglavitnih problemov sodobne družbe, zato je potrebno temu posvetiti več pozornosti ne samo potem, ko problem že nastane, ampak tudi že prej. Ravnat bi bilo treba preventivno, predvsem osvesiti ljudi, zlasti posvečati večjo skrb izobraževanju in začeti s tem že v šolskem obdobju."

Turizma se...

(Nadaljevanje s 1. strani)

no vključiti v ponudbo svojega kraja. Pred 11 leti je na festivalu sodelovalo le 8 šol, letos jih je sodelovalo kar 81, ki so se pred finalom pomerile na območnih tekmovanjih, v Kostanjevici pa se je na dvodnevem srečanju predstavilo 12 najboljših šol. Zlato priznanje so prejele: OŠ Mirana Jarca iz Črnomlja, ki se je predstavila z jurjevanjem, OŠ Dobrna, OŠ Lovrenc na Pohorju, OŠ Blaža Arniča iz Luč, OŠ Ig pri Ljubljani in domača OŠ Jožeta Gorjupa, ki je prikazala vlogo kruha danes in v preteklosti.

"Festival je priložnost za seznanjanje s preteklostjo in iskanje poti v prihodnosti, pomeni vnašanje novosti, mladostnega žara v turizem svojega kraja in turizem Slovenije. V mnoge šole vstopa turizem na glavna vrata in turistična vzgoja naj bi tudi pod gesmom "Turizmu pomaga lastna glava" postala sestavni del pedagoškega procesa. Mladi z mentorji se nosilci pomlad, svežine za naš turizem," je ob otvoritvi festivala v petek v Kostanjevici dejal predsednik državnega zbora dr. Janez Podobnik. Dr. Marjan Rožič, predsednik Turistične zveze Slovenije, ki je poudaril, da je turizem najbolj obetajoča dejavnost v svetu, razvojna priložnost Slovenije in spodbudna prihodnost mladih, pa je prepričan, da bi morala postati spoznanja najmlajših del skrb tistih, ki v turizmu poklicno delajo, saj osnovnošolci, ki sodelujejo v tem projektu, turizem spoznavajo in soustvarjajo po evropskih merilih.

T. G.

ZADOVOLJNA - Predsednik Slovenskih krščanskih demokratov Lojze Peterle in predsednik dolenskega regijskega odbora Lojze Župančič na pondeljkovem sestanku. (Foto: A. B.)

O prenovi SKD

Lojze Peterle na sestanku predsednikov regijskih odborov SKD v Novem mestu

NOVO MESTO - V ponедeljek zvečer je bil v Novem mestu redni mesečni sestanek predsednikov regionalnih odborov SKD Slovenije. Poleg predsednika stranke Lojzeta Peterleta se je sestanka udeležila tudi glavna tajnica SKD Hilda Tovšak. Pred sestankom, ki je bil zaprt za javnost, je Peterle dejal, da bo skušal dobiti mnenja predsednikov regijskih odborov o programu strankarske prenove, ki ga je pred dnevi sprejel izvršilni odbor. Napovedal je tudi kritičen nastop krščanskodemokratskih poslancev na torkovi seji državnega zborja.

Po sestanku je Peterle povedal: "Obravnavali smo predlog programa obnove stranke, na katerega ni bilo večjih kritičnih pripomemb. Predsedniki regijskih odborov so priporočili, naj bi v torek sestankom z vsemi predsednikov regijskih odborov se je zgodila nečedna stvar. Neznane je v imenu OO SKD Novo mesto kot organizatorja tokratnega sestanka tik pred sestankom iz Novega mesta pošljal telegrama, da je sestanek odpovedan.

stranke še ne dokončno odločal o predlogu programa, ampak naj bi ga potrdil kot podlago za široko razpravo v občinskih odborih. To priporočilo bom zastopal na torkovi seji sveta stranke.

A. B.

Drevesa treh županov v parku

Ob dnevu Zemlje so ali še bodo na Sinjem Vrhu zasadili okrog 180 dreves - Prvi so jih posadili vsi trije belokranjski župani - Park, božja pot in naravoslovna učna pot

SINJI VRH - S sobotnim sajenjem dreves, na katero so bili povabjeni vsi trije belokranjski župani, gospodarstveniki in svetniki, so na Kalu pri Sinjem Vrhu pričeli praznovanje letošnjega dneva Zemlje. V teh dneh pa bodo drevesa - skupaj naj bi jih bilo okrog 180 - zasadili še učenci osnovnih šol Stari trg, Vinica, Dragatūš, Adlešiči, Podzemelj, črnomaljski šol Loka, Mirana Jarca in Milke Šobar-Nataše ter ljubljanski šoli Martina Krpana in Dravlige.

Pobudo za zasaditev dreves je dal predsednik turističnega društva Sinji Vrh Ivan Černjak. Mladi nasad bo rasel v parku, ki ga turistično društvo ureja že tri leta. V tem času so uredili vodno zasjejanje iz leta 1884, od koder dobivajo Sinjevrščani pitno vodo, ter kapelico pod zajetjem z Marijo Lurdsko, zgrajeno pred šestimi desetletji. Očistili so tudi kal, ki je nekdaj vaščanom veliko pomenil. Ob čiščenju so iz njega odpeljali kar 20 tovornjakov smeti. Ko ga bodo popolnoma očistili, bodo z Biotehniške fakultete vanj zasadili rastlinje, članici turističnega društva pa bodo rekonstruirali nekdanje perišče. Očistili bodo

tudi zaraščeni breg ter prihodnje leto ob dnevu zemlje zopet zasadili avtohtona drevesa. Načrtujejo, da bo v parku, velikem skoraj hektar, na novo raslo kar okrog tisoč dreves.

Sinjevrščani nameravajo urediti božjo pot od križa v vasi do Marije v kapelici pod zajetjem. Sicer pa bosta ta pot in park le del naravoslovne učne poti, ki bo vodila iz Kota, kjer bodo postavili kamen, ki bo označeval najjužnejšo točko Slovenije, skozi Riblje do francoskega kamna na Široki Loki, kjer so Belokranjci leta 1813 pometali v Kolpo francoske vojake. Naslednja točka bo Breg,

BODOČI PARK - Vsi trije belokranjski župani, gospodarstveniki in črnomaljska svetnica so v bodočem parku pri kalu, nedaleč od Sinjega Vrha, v nedeljo zasadili prve od okrog tisoč sadik, kolikor naj bi jih zasadili letos in prihodnje leto. Gre za avtohtona drevesa kot so jerebika, divja češnja, javor, jesen, lesnika, divja jablana in tisa. (Foto: M. B.-J.)

Čas podiranja še ni mimo

V Semiču srečanje veteranov NOB Dolenske in Bele krajine
- Pomen žena pri prenašanju tradicij NOB na mlade

SEMIČ - Občinska organizacija Zveze borcev Semič je minilo soboto pripravila srečanje aktivnih veteranov NOB Dolenske in Bele krajine. Beseda je tekla predvsem o delu žensk med drugo vojno ter o današnjih aktualnih nalogah Zveze borcev.

Tokratna tema srečanja je bilo šolstvo med NOB, zlasti v Beli krajini in na Primorskem, ki ga je prebrala Slavica Pavlič. Upokojena učiteljica Ivanka Mestnik je predstavila nekaj odlomkov iz svoje knjige "Izlet v čas", ki je izšla v zbirki Partizanski pisec. Silva Jančan, ravnateljica semiške osnovne šole, kjer je bilo srečanje, je predstavila šolo, pevke iz Žužemberka pa so zapele nekaj pesmi. Dragica Rome je spregovorila o negovanju tradicij NOB. Dejala je, da želijo, da bi v parlamentu delovali odbor, ki bi obravnaval probleme nasilja med vojno ter jih reševal po evropskih standardih, in ne strankarsko. Omenila je še, da so mislili, da je čas podiranja spomenikov že mimo, a žal ni.

Ker je povprečno starosten članov Zveze borcev že več kot 76 let, sami ne zmorejo več učinkovito pomagati potrebnim, zato je Rometaova svetovala, naj sodelujejo z to usposobljenimi organizacijami in službami. Še vedno pa lahko obiskujejo starejše in bolne in jim namenijo toplo besedo. Opozorila je, da organizacija Zveze borcev prav zaradi starosti članov admira, živelna pa bo naprej le, če

M. B.-J.

MONOGRAFIJE ZA DARILO - Dragica Rome (desno) je podarila monografije Branka Suhuya Slavice Pavlič (na levi), Ivanka Mestnik in Silvi Jančan. (Foto: M. B.-J.)

JEDRSKA ELEKTRARNA POVSEM IZKORIŠČENA

KRŠKO - Nuklearna elektrarna Krško je v marcu dosegla 100-odstotno razpoložljivost in izkoriščenost, proizvedla pa je 468.164 MWh električne energije. Pri tem se je Sava segrela v mejah dovoljenega, koncentracija radioaktivnosti pa je bila v mejah normalne. Marca so uskladiščili 6 sodov srednje radioaktivnih odpadkov, čimer se je skupno število sodov povečalo na 3.634.

OSILNICA ZA PRAZNIK OTVORITVE

OSILNICA - Za praznik občne Osilnice 1. maj bo glavna proslava ob 10. uri, ko bodo po govoru župana Antona Kovača in kulturnem programu odprli prenovljene in nanovo urejene šolske prostore; novi TV pretvornik, kjer bodo tudi naprave za telekomove in mobitelove zveze; krstili pa bodo tudi novo gasilsko črpalko.

16. DELAVSKO SREČANJE NA DEBENCU

DEBENEC PRI MIRNI - Območna organizacija Zveze svobodnih sindikatov Slovenije za Dolenjko vabi na 16. tradicionalno delavsko srečanje 1. maja na Debencu pri Mirni. Srečanje bo pričel ob 11. uri s koncertom Občinskih pihalnih orkestrov Trebnje, spregovoril bo varuh človekovih pravic Ivo Bizjak, podelili pa bodo priznanja območne organizacije ZSSS. Nastopile bodo tudi trebanjske mažoretke in Krjavelj iz Modre kronike.

že izjavili, da sprejemajo pobudo. Odločitev vlade, da državemu zboru predloga zamrzivih funkcionarskih plač, je v javnosti naletela na pohtalo. To odločitev pozdravljajo tudi v sindikatih, vendar hkrati opozarjajo, da so zdaj na vrsti še menedžerske plače, ki so se v zadnjem času razbohotile čez normalne meje. Sindikati že leta ponavljajo zahtevo, da mora biti osnovni plačni sistem za vse enak. Vendar so od določitve osnovnih plač leta 1993 do današnjih razlike med njimi vse bolj očitne. Tako so npr. poslanci in funkcionarji vsakokratno leta zrasle za 12 odstotkov, vsem drugim pa samo za pol toliko.

Ob vsem tem medijskem hrušu zaradi znenadne spomladanske zamrzivne plače pa je le treba povedati, da "prizadetih" "svetli vzgled" z vrha države ne bo prehudo prizadel. Bistvo zgodbe o zamrzivni plači poslancev in funkcionarjev je to, da si ne bodo več mogli določati takšnega sistema plač, po katerem so jim plače rastle hitreje od inflacije in družbeno produktivnosti, kar je pomenilo, da so eno govorili, drugo pa počeli. Če bodo te plače, ki povprečno mesečno znašajo od 380.000 do 425.000 tolarjev neto, zamrznejo deset mesecev, se bodo zmanjšale za 5-6 odstotkov, kolikor naj bi v tem obdobju znašala inflacija. V plačilnih kuvertah se jih bo nabiralo še vedno veliko denarja. Da bi se komu preveč smilili...

VINKO BLATNIK

SECURITY - Na vhodnih vratih v novomeško gimnazijo je ogljena nalepka, na kateri piše, da "objekt varuje Bradač security". Očitno je varovanje uspešno. Že od začetka šolskega leta ni v gimnazijo vstopil niti en dijak.

PLOŠČE - Bolj kot v prosluli gimnaziji bi bilo varstvo kakšne security potrebno na Novem trgu. Na zgornjem in spodnjem delu novega marmornega kolosa so se huligani razbijajoči v svoji delovni vnemi znesli nad marmornimi ploščami, s katerimi so obloženi podporni stebri in pročelje. Razbitih je več plošč in človek se sprašuje, če hodi ta objestna banda ob koncih tedna okoli opita in s krampi v rokah ali za take podvige zadostujejo njihove trde butice.

STUDENEC - Družba novomeških upokojencev, ki rada hodi izlete v novomeško okolico, je zašla tudi v idilični kraj njihove mladosti - k izviru potoka v prijetni vasički Škrjanče. Pa so naleteli na ogranjen prostor, v katerem so se pasle krave, tuk nad studencem je nasad sadnega drevja, ki ga seveda izdatno škopijo in gnojijo, nedaleč stran pa ležijo izrabljene avtomobilske gume. Konec idile. Evropa pred vratil!

SLIKA - Vodstvo novomeškega odbora SKD je zelo strpno. Na steni v novih prostorih stranke, v katerih je včasih delovala propadla novomeška Novotehna, visita dve uokvirjeni fotografiji. Z ene se smejava predsednik SKD Lojze Peterle, ki ga v sedanjih znotrajstrankarskih pretresih vodstvo OO SKD Novo mesto brezpogojno podpira, na drugi, res bolj zakriti, pa so smejoči se člani SKD-jevske liste za zadnje občinske volitve. Med njimi visita tudi podpisnika sedanje Peterletu nasprotne struge - dr. Vida Čadončič Špelč v novomeški župan Koncilija.

Ena gospa je rekla, da bo cvičkarija največja prireditev ob 1. maju. Nekateri pa bi radi že cvičku spremenili barvo.

HUDOKLINOV CVIČEK NAJBOLJŠI

SENTJERNEJ - Na ocenjevanju vin, ki ga je organiziralo društvo vinogradnikov Sentjernej, je med cvički zmagal vzorec Antonia Hudoklina z Loke, drugo mesto je pripadlo Anici Kos iz Loke, tretje Francu Martinčiču iz Smalje vasi, četrto in peto mesto pa sta zasedla Anton Lazar in Davorin Rangus. Najboljši laški rizling je imel Franc Šinkovec, kerner Anton Vokš, beli pinot Andrej Lindič, šardone Franc Martinčič in dolensko belo Stane Grubar.

Suhokranjski drobiž

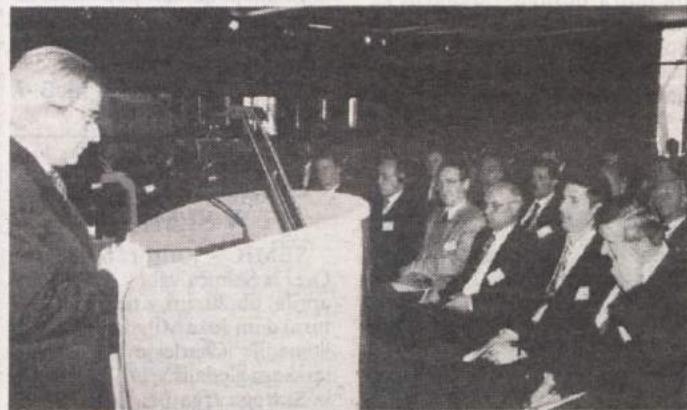
TUDI KAMERMAN - Stane Maver, odlični fotograf, doma iz Češnjic pri Zagradcu, je poznan tudi po fotostudiu, ki ga ima na Dvoru. Rad fotografira, rad pa tudi prime videokameru in posamez slovenski dogodek. Dogodkov je v tej dolini kar precej, dosti pa snema tudi ob porokah, rojstnih dnevih, obhajilu in birmi.

SPOMLADANSKO ČIŠČENJE - V soboto, 26. aprila, bo potekala celodnevna delovna akcija - urejanje in čiščenje okolja. TD Žužemberk-Dvor se bo letos pridružilo akciji spomladanskega čiščenja, ki ga organizira ministerstvo za okolje in prostor skupaj s Turistično zvezo Slovenije. S tem projektom naj bi dvignili ekološko zavest, uredili okolico hiš, blokov, vasi, balkone in okenske police, zasadili rokane okoli trgovin, gostinskih objektov in avtobusnih postaj, uredili parke in označili ter preprečevali divja odlagališča smeti. Skratka, pomleti pred svojim pragom.

S. M.

PRAZNIČNO OD 120-LETNICI ŠOLE - Brusničani so v soboto praznovali visok jubilej svoje šole. Osnovnošolci so ob tej priložnosti pripravili bogat in prijeten kulturni program, zelo pa so se potrudili tudi njihovi starši, ki so poskrbeli za pogostitev. (Foto: J. Dorniž)

AVTOMOBILSKE INOVACIJE - Prejšnji četrtek in petek je na Otočcu in v Revozu potekala konferenca o inovativni avtomobilski tehnologiji, ki se je udeležilo več kot 200 strojniki in tehnikov iz Slovenije, profesorji iz ljubljanske in mariborske univerze, predstavniki ministrstev, Gospodarske zbornice in ugledni tuji strokovnjaki. Konferenco, ki je potekala pod pokroviteljstvom novomeškega Revoza, je odprl predsednik uprave te firme Bernard Coursat (nas sliko). (Foto: A. B.)

ZA PRIZIDEK - Takole so s sokom, kot se v šoli spodbobi, po podpisu pogodbe o izgradnji prizidka k osnovni šoli Šmihel nazdravili (z leve) ravnateljica Irena Hlača, župan Franci Koncilija in direktor Obrtne zadruge Hrast Martin Bajuk. (Foto: A. B.)

JUTRI PEVSKA REVIIA ZA DAN UPORA IN PRVI MAJ

NOVO MESTO - Območna zveza društev upokojencev Novo mesto bo jutri zvezcer počastila dan upora in prvi maj z revijo upokojenskih pevskih zborov v kulturnem centru Janeza Trdine. Prireditev se bo pod pokro-

viteljstvom župana mestne občine Francija Konciliije začela ob 19. uri, na njej pa bodo sodelovali pevski zbori upokojencev iz Žužemberka, Škocjana, Straže in Novega mesta. Kot gostje bodo nastopile tudi ljudske pevke iz Otovca v Beli krajini. Pevska revijo so omogočili tovarna združil Krka, Dolenjska banka in BTC Novo mesto.

V prizidek bo 5 učilnic, 2 kabinet, garderobe, kuhinja in prostorna avla, v kateri bodo lahko potekale tudi razne prireditve.

Prizidek za novo šolsko leto

Pri OŠ Šmihel začeli graditi prizidek - Nujna nova šola na Drski - Letos še gradnja v Podgradu in na Grmu

NOVO MESTO - V ponedeljek sta novomeški župan Franci Koncilija in direktor Obrtne zadruge Hrast v osnovni šoli Šmihel v prisotnosti ravnateljice Irene Hlača, predsednice sveta staršev, učiteljic in učencev podpisala pogodbo o gradnji prizidka k tej novomeški šoli. Vrednost del znaša dobreih 78 milijonov tolarjev, prizidek pa bo končan najkasneje do začetka septembra.

V prizidek bo 5 učilnic, 2 kabinete, garderobe, kuhinja in prostorna avla, v kateri bodo lahko potekale tudi razne prireditve.

Prizidek je samo del pri ureditve šole. Dokončna ureditev bo skupaj veljala 434 milijonov tolarjev; do sedaj so naredili za 144 milijonov tolarjev, od tega je ministerstvo za šolstvo dalo 44 milijonov tolarjev. "Naša šola je največja osnovna šola v novomeški občini," je povedala ravnateljica. Šolo obiskuje 1.014 učenjik in učencev v 42-ih oddelkih. V Šmihelu poteka pouk kar na treh lokacijah, kar povzroča velike težave. "Največja želja otrok, učiteljev in staršev je, da bi končno v Šmihelu imeli pouk v eni stavbi, da bi imeli telovadnico in vse drugo, kar imajo ostale šole," pravi ravnateljica. Za to pa ne bo dovolj ne prizidek ne še načrtovana gradnja telovadnice in zunanjih ureditev, marveč bo treba zgraditi še novo šolo na Drski. Pri tej gradnji pa se zatika tako rekoč ob začetku. Od predvidenih 900 milijonov tolarjev je doslej šlo za gradnjo le dobrih 140 milijonov.

Druži večji problem na tem področju v Novem mestu je gradnja telovadnice pri srednješolskem centru, kjer pa se zadnje čase stvari premikajo. Sicer pa bi, kot je dejal župan Koncilija, potrebovali za gradnjo v ureditev šol v občini okoli 3 milijarde tolarjev, kar je celoleten občinski proračun. Za letos je poleg prizidka v Šmihelu v planu še dograditev in prenova šole v Podgradu, kar bo stalo 70 milijonov tolarjev; od tega je v občinskem proračunu zagotovljenih 37 milijonov tolarjev, ostalo bo prispevala država. Končno bodo začeli graditi prizidek k grmski šoli, ki bo veljal 143 milijonov tolarjev; letos bo na voljo 76 milijonov tolarjev, država pa naj bi za to gradnjo prispevala 63 milijonov. Obnova šole na Prevalah bo veljala 90 milijonov tolarjev, vendar pa dela niso predvidena za letos, kot tudi ne gradnja telovadnice pri šoli na Dvoru.

TONE GOŠNIK

kovnih služb pri pomoči številnim občanom, ki so na robu preživetja in socialnih stisk. Zdravje sile bi pri reševanju teh nalog dosegale večje uspehe, razdrobljenost denarja in akcij pa dostikrat prav zato ne dosegne vseh tistih, ki so pomoči najbolj potrebeni.

Spomnili so se tudi majski prizidek ob 5. obletnici ustanovitve Gorjanskega bataljona, ki bo na sentjernejskem hipodromu. Večji posluh mora veljati tudi deležu, so poudarili številni delegati, ki ga v delo ZB prinašajo aktivni ženski in simpatizeri ZB.

Krajevne organizacije bodo pomagale zbrati podatke o žrtvah nacifašizma iz naših krajev, potrebe za mednarodni muzej Holokavstva v Washingtonu. Tam so zdaj zbrani obsežni podatki predvsem trpljenju Židov v 2. svetovni vojni, manjkajo pa podatki o stotisočih takih žrtev iz številnih evropskih držav.

TONE GOŠNIK

Brusniška šola praznovala 120 let

Na sobotni prireditvi so učenci v kulturnem programu prikazali projektno nalogu, ki so jo izdali tudi v knjigi Brusnice skozi čas - Število učencev se povečuje

BRUSNICE - Brusničani so imeli v soboto praznik. Ob 120-letnici šole so njihovi otroci ob pomoči učiteljev in ravnatelja v šoli pripravili kulturno prireditve, na katerih so sliškovali predstavljene več kot leto trajajoči projekt, kjer so raziskovali podobo svojega kraja nekoč in danes. V sklopu prireditve ob 120-letnici šole so že lani jeseni organizirali slikarsko kolonijo Pod Gorjanci '96, na kateri je sodelovalo 12 slikarjev iz celotne Slovenije, spomladi pa so v počastitev te obletnice ob šoli posadili 24 češnjevih dreves; pred kratkim so svoje projektno delo izdali tudi v knjigi Brusnice skozi čas. Sobotne prireditve so se udeležili tudi gostje, med njimi novomeški župan Franci Koncilija, ki je v spomin na visoko obletnico izročil šoli priznanje.

Brusnički otroci so dobili prvega učitelja - to je bil Franc Deželan - leta 1872. Ta jih je učil branja, pisanja in računanja kar na svojem domu. Prvo šolo (enazrednico) so Brusnice doobile leta 1877 v stavbi, kjer je danes KZ Krka. Leta 1911 je bila zgrajena nova šola; danes so v tej stavbi pošta, krajevni urad, trgovina in bistro. Pred dvajsetimi leti pa je bila zgrajena moderna šola, v kateri poteka pouk še danes. V enajstih oddelkih imajo na šoli 240 učencev skupaj z oddelkom za predšolske otroke. "Število otrok se na naši šoli zadnje čase povečuje; na nižji stopnji imamo že po dva oddelka vsakega razreda,

tako da nam že primanjkuje prostora, še več težav pa bomo imeli ob vstopu v devetletko," pove ravnatelj brusniške osnovne šole Jože Jazbec. Predvsem bi potrebovali dodaten prostor za vrtec, zato se z občino dogovarjajo, da bo potrebovani dodaten prostor prizidati šoli ali pa ga poiskali kje drugje v vasi.

Brusnički osnovnošolci se lahko pojavijo na projektnih srečanjih. Največji uspeh so dosegli njihovi mladi nogometniški, ki so postali občinski in medobčinski prvaki v malem nogometu. Vsako leto se izkažejo tudi na tekmovanju iz nemščine in na drugih tekmovanjih, zelo razvito pa imajo tudi računalništvo.

Jože Jazbec

bovali dodaten prostor za vrtec, zato se z občino dogovarjajo, da bo potrebovani dodaten prostor prizidati šoli ali pa ga poiskali kje drugje v vasi.

Brusnički osnovnošolci se lahko pojavijo na projektnih srečanjih. Največji uspeh so dosegli njihovi mladi nogometniški, ki so postali občinski in medobčinski prvaki v malem nogometu. Vsako leto se izkažejo tudi na tekmovanju iz nemščine in na drugih tekmovanjih, zelo razvito pa imajo tudi računalništvo.

"Imamo 20 računalnikov, sodobne tiskalnike, povezani pa smo tudi preko Interneta in ob tej priložnosti so naši učenci na Internetu predstavili naš projekt Brusnice skozi čas," pove ravnatelj. Na šoli so pripravili tudi razstavo, kjer so pokazali, kaj vse so odkrili, ko so raziskovali svoje preteklost, pa tudi svoje likovne in druge izdelke.

V projektno nalogu so bili vključeni vsi na šoli. Ko so otroci zbrali ustno izročilo o kraju in njihovi šoli, so učitelji skupaj z ravnateljem v arhivih in muzeju poiskali stare dokumente, ki so izpovedi dopolnili. "Iskali smo korenine šolstva, pri tem pa smo ugotavljali, kako bogato kulturno in naravno dediščino imamo," je dejal ravnatelj. In ker želijo to kulturno dediščino ohraniti tudi kasnejšim rodovom, so nalogu izdali tudi v knjižni obliki.

J. DORNÍŽ

• Učitelj na šolah in univerzah ne more vzgojiti posameznikov, vzgoji le vrste. (Lichtenberg)

Prvega maja srečanje na Javorovici

Govornik podpredsednik vlade Marjan Podobnik

Priljubljeno prvomajsko srečanje na planini Javorovici nad Pleterjami bo prihodnji četrtek. Tradicionalna slovesnost je namenjena počastitvi pokojnih borcev 4. bataljona Cankarjeve brigade, krajevnemu prazniku Sentjerjeva in mednarodnemu dnevu dela. Obiskovalci od blizu indaleč se bodo začeli zbirati pri spominskem hramu že kmalu po 10. uri. Na planino bodo pripravili tudi dva pohoda: domači lovci bodo šli na pot iz Vrhpolja do koče na Pragu. Pohodna enota rezervnih starešin in mladine bo šla od Krvavega kamna prek Gospodinje po gozdnom robu do Javorovice, kjer bodo skupno poročali o prehodeni poti.

Slavnostni govornik na srečanju bo podpredsednik

• Obveščamo vse, ki želijo na proslavo 1. maja, ob 11. uri na Javorovici, da bo organiziran avtobusni prevoz, in sicer bo avtobus odpeljal ob 9.30 izpred osnovne šole Grm v Novem mestu, ustavljal na postajališču pri Mestni občini, nato na postajališču v Ločni (plava laguna), v Žabji vasi pri blagovnici KZ Krka, na avtobusni postaji na Malem Slatniku in preko Sentjerjeva do Javorovice. Udeleženci naj se prijavijo pisno ali telefonično Območnemu odboru ZB NOB, Novo mesto, tel. 325-111, do 28. aprila 1997.

slovenske vlade Marjan Podobnik, ki bo že zjutraj govoril s predstavniki občine v Sentjerneju, obiskal pa bo tudi samostan Pleterje. Ob 11. uri bo komemoracija s polaganjem vencev v spominskem hramu, nakar bosta zbrana pozdravila predsednik KS in sentjernejski župan. Navzoč bo častni vod slovenske vojske, lovci in gasilci pa bodo poskrbili, da na Javorovici ne bo ničesar manjkalo.

Tudi letos vabijo odborce Cankarjeve brigade, Gorjanskega bataljona in 15. divizije BOB svoje člane, svoje padlih borcev ter druge udeležence NOB na prijetno snidenje na Javorovici.

A. B.

Proti vračanju fevdalne lastnine

Z letne skupščine ZB NOB: vojni veterani proti vračanju fevdalne lastnine in drugih naravnih bogastev posameznikom in Cerkvi - Pred junijskim srečanjem v Prečni

NOVO MESTO - Območna organizacija združenj ZB NOB iz občin Novo mesto, Sentjernej in Škocjan ima v 26 krajevnih organizacijah 1543 članov. Na redni letni skupščini je 17. aprila pregledala enoletno delo in določila nadaljnje naloge.

Ob tem je najprej poročal predsednik območnega odbora Ludvik Golob. Ena izmed najpogostejših dejavnosti veteranske organizacije ostaja skrb za socialno-zdravstveno varstvo borcev in udeležencev NOB. Med članji jih je v starosti

Revščina trka

Na OO RK Črnomelj opažajo, da se vse več ljudi zateka k njim po pomoč.

ČRNOMELJ, SEMIČ - Območna organizacija Rdečega križa Črnomelj, ki obsega črnomaljsko in semiško občino, ima v 16 krajevnih organizacijah RK okrog 150 aktivistov in 4.000 članov. Tako kot vsa leta doslej tudi letos v RK namenjajo posebno pozornost dejavnosti mladih članov in mladine, krvodajalstvu, zdravstveni, poizvedovalni in socialni dejavnosti.

Prav slednji pa bo dan še poseben poudarek, saj je pomoč človeku, družini v stiski najpomembnejša naloga te humanitarne organizacije. Na RK v Črnomelu opažajo, da se je zaradi gospodarskih razmer življenska raven prebivalcev zlasti črnomaljske občine precej poslabšala. Zato je vse več socialno ogroženih družin in posameznikov, tudi zaradi tega, ker so pri mnogih, ki so že na robu preživetja, še begunci iz BiH. Tako so lani oskrbeli s prehrabnenimi paketi, moko, oblačili, posteljnino in drugim 300 družin. Ob novem

letu pa obišejo vse starejše, bolne in invalidne v obeh občinah, stanovalec doma starejših občanov v Črnomelu ter pripravijo srečanje za starejše od 70 let.

Letos nameravajo posvetiti veliko pozornost tudi krvodajalstvu. Lani se je redne dvodnevne krvodajalske akcije, ki jo je pripravil Zavod za transfuzijo krvi iz Ljubljane, udeležilo 350 krvodajalcev, medtem ko je odšlo na odzem krvi v Novo mesto 311 krvodajalcev. Zadovoljni so, ker pri njih ni čutiti manjšega zamiranja za krvodajalstvo kot marsikje v Sloveniji, marveč celo nekoliko nara-

• Prav te dni pobirajo aktivisti RK po krajevnih organizacijah članarino, zato na območni organizaciji RK prosijo, da jih ne zavrnijo že na vratih. Članarina namreč ostane krajevnim organizacijam RK, namenijo pa jo za srečanja starostnikov ter obiske pri starejših, bolnih in invalidnih.

šča. Letos pa bodo prvič pripravili tudi 14-dnevno letovanje zdravstveno in socialno ogroženih 61 otrok iz semiške in črnomaljske občine na Debelem Rtiču.

M. B.-J.

DAN ŠOLE

V soboto, 19. aprila, smo imeli v šoli Suhor dan šole, ki smo ga poimenovali "Pozdrav pomlad". Pripravili smo kulturni program, potem pa smo imeli štafetne igre. Na koncu smo se igrali še med dvema ognjem. Učenci smo tekmovali proti staršem in v obeh igrah smo zmagali. Bilo nam je zelo lepo.

TINA DAMJANOVIČ, 3. r. računalniški krožek OŠ Metlika - podružnica Suhor

Drugo leto začetek dozidave šole?

Na metliški osnovni šoli pripravili ob dnevu šole pester in obsežen program, v katerem so sodelovali vsi učenci - Upanje, da bo šola končno dobila prepotreben prizidek

METLIKA - V tukajšnji osnovni šoli so v soboto pripravili dan šole, ki so mu dali naslov "Pozdrav pomlad". Delavnice, predstavitev pouka in zaključna prireditve so bile povezane s pomladjo, a čeprav bi bilo težko našteti vse, kar se je v sobotnem dopoldne prepletalo na šoli, so se kot rdeča nit vlekli belokranjski ljudski običaji, povezani predvsem s pomladjo.

Kot je na zaključni prireditvi, na kateri so nastopili skoraj vsi učenci šole, dejal ravnatelj Jože Mozetič, si ob dnevu šole pomladni niso izbrali po naključju, saj šola simbolizira ta letni čas. Za vse, kar so prikazali na prireditvi, pa so potrebovali veliko časa, truda in vztrajnosti, saj so priprave potekale kar nekaj mesecov. Starši pa so s svojim obiskom dali priznanje otroškemu delu. Veliko staršev in starih staršev je ob dnevu šole z otroki tudi ustvarjalo, kar je dokaz, da živijo s šolo.

Ta pomlad pa naj bi prinesla

nekaj več upanja za dograditev šole. Že lani, ob 30-letnici nove metliške šole, je bilo slišati veliko lepih besed o razširitvi šole, na katero šolniki opozarjajo že daje časa. Pravkar je v pripravi projektne dokumentacije, ki naj bi bila končana v letošnjem letu. Sedaj čakajo na republiški razpis za sredstva za razširitev šole, seveda pa mora polovico denarja za naložbo zagotoviti občina, drugo polovico pa republika. Če bo denar, bodo začeli z gradnjo v prihodnjem letu.

M. B.-J.

Prizidek bodo postavili med

BELOKRAJNSKI POZDRAV POMLADI - Metliški osnovnošolci so ob dnevu šole prikazali pestro dejavnost pri pouku in pri interesnih dejavnostih. Izdelovali so piščali, robove, pisance, zmaje, vezli, razstavili domače jedi (na fotografiji), izdali šolsko glasilo Bele breze, pokazali vrsto poskusov, razstav, predstavili pouk angleškega jezika in še kaj. Vse prikazano v učnicah in na zaključni prireditvi pa je imelo skupno dvoje: belokrajske ljudske običaje in pomlad. (Foto: M. B.-J.)

sportno dvorano in šolo, v štirih etažah pa bodo na približno 2.000 kv. metrih pridobili 12 novih učilnic in kabinetov, knjižnico, računalnico, preuredu na bodo jedilnico, kuhinjo in gospodinjsko učilnico. Sicer pa bodo, ko bo projekt izdelan, pripravili tudi širšo predstavitev. Z dozidavo bo imela metliška šola prostore za devetletno šolanje, s katero bo na nekaterih osnovnih šolah poskusno pričelo jeseni leta 1999. Metliško šolo pa že sedaj, ob 8-letnem šolanju, pesti velika prostorska stiska, saj nekaj nižjih razredov obiskuje pouk tudi popoldne. Se pa učitelji na šoli z izobraževanjem in doizobraževanjem že pripravljajo na 9-letko.

M. B.-J.

"CHARLEYJEVA TETA" V SEMIČU

SEMIČ - Kulturno društvo Orel iz Semiča vabi v soboto, 26. aprila, ob 20. uri v tukajšnji kulturni dom Jože Mihelčič na ogled komedije "Charleyjeva teta" amaterskega gledališča DPD Svoboda iz Starega trga pri Ložu. Predprodaja vstopnic po 500 tolarjev je v samopostežbi Dolenjske market v Semiču ter pred predstavo.

ZBIRANJE OBLAČIL

ČRNOMELJ - Na območni organizaciji Rdečega križa Črnomelj zbirajo oblačila, obutev in posteljino vsak dan od 8. do 12. ure. Vse prinešeno naj bo čisto.

OD JURJEVEGA DO FLORJANOVEGA

ČRNOMELJ - V Črnomelu bo od četrtek, 24. aprila, do nedelje, 4. maja, vrsta prireditiv pod skupnim naslovom "Od jurjevega do florjanovega". 24. aprila bo ob 20. uri v Špišičevi hiši otvoriti razstave slik akademskega slikarja Galeba Baiea. V soboto, 26. aprila, bo ob 20. uri v črnomaljskem kulturnem domu jubilejni koncert lovskega PZ Zvezde lovskih družin Bele krajine ob njegovi 15. obletnici delovanja.

V nedeljo, 4. maja, pa bo ob 7.30 promenadni koncert godbe na pihala, pol ure pozneje v farmi cerkvi slovenska maša v čast sv. Florjanu, ob 9. uri pa bo gasilcem na zdravil črnomaljski župan in poslanec v DZ Andrej Fabjan. Župan bo tudi boter noge vozila, ki ga bodo ob tej priložnosti slovensko prezveli in krstili črnomaljski gasilci.

Tokrat bo prvič boljši sejem, ob 15. uri pa bo pod lipami na griču vrtna veselica.

M. B.-J.

TESTIRANJE ŠKROPILNIC

METLIKA - Kmetijska svetovna služba Metlika organizira testiranje pršilnikov in škropilnic. Prijavite se čimprej na tel. 58-585, kjer boste dobili tudi podrobnejše informacije.

Črnomaljski drobir

PROMETNI ZNAK - Črnomaljci se lahko pohvalijo, da imajo kar tri bencinske črpalki. Črpalkarji pa radi povedo, da so pri njih pogoste stranke iz Metlike. Pri vsem skupaj pa je nerodno, da sta pri bencinskem servisu OMV Istrabenkar dva prometna znaka, ki prepovedujeta zavijanje na črpalko z metliške strani. Metliški vozniki še raziskujejo, kdo je postavil znaka, domnevajo pa, da metliški črpalkarji, ki so na ta način hoteli preprečiti Metličanom, da bi "tankali" v Črnomlju.

ROMI IN SMETI - V Komunali ne vedo, kako bi preprečili Romom brskanje po deponiji komunalnih odpadkov pri Vranci. Poskusili so jih menda pregnati že s policijo, a so se Romi, takoj ko so se policisti umaknili, vrnili na odlagališče odpadkov. Eden od svetnikov je predlagal brskanje pod nadzorom, kar se tudi ne da uresničiti zaradi zakonov. Povsem pa naključjuje je metodo, kako učinkovito odgnati Rome z deponije, odkrila novinka Dolenjskega lista, ko se je s fotoaparatom pojavila na deponiji, so jo Romi - nekateri kar po vseh štirih - s svetlobno hitrostjo pobrisali z odlagališča, ob tem pa vplili: "Bežimo, bežimo, če ne, bomo v Tedniku!" Morda bi bila Komunala pri odganjanju Romov učinkovita, če bi na eno od dreves ob odlagališču odpadkov namestila kameru, pa četudi samo leseno...

DREVESA - Nedeljskega sjenja dreves ob dnevu Zemlje se je na Sinjem Vrhу udeležila le ena od črnomaljskih svetnic v svetnikov, čeprav so bili na seji na akciji povabljeni vsi. Spomin očitno ni zapustil le svetnike Vike Lozar. Ali pa morda drugi raje na seji sadijo rožice kot pa v naravi prava drevesa.

Semiške tropine

URA - Svetnik v metliškem občinskem svetu Alojz Malenšek je predlagal, da bi v sejni sobi metliške občine, kjer svet zaseda, namestili uro. V sejni sobi semiške gasilskega doma, kjer zaseda semiški občinski svet, ki ga vodi Alojzij brat Anton, na steni visi velika ura, pa to še ni zagotovilo, da bi bile seje sveta kaj krajše.

ZAMUDA - Sajenja dreves na Sinjem Vrhу sta se ob dnevu Zemlje iz semiške občine udeležila le župan Janko Bukovec in Mira Ivanovič, sicer zaposlena na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine Novo mesto. Obema je bilo skupno, da sta prisla, ko so drugi že končali z delom. Mira je pogozdovalec sicer dobila še v gozdu, župan pa je ob malici. Razlogi za Mirino zamudo niso poznani, župan pa je prisel na Sinji Vrh v dobrì veri, da je točen, a se je zmotil za nekaj ur. Pa naj je tako, ko pa ga vabijo na vse strani, tako da včasih komajše ve, kje se ga drži glava.

PRIJAVE ZA VINSKO VIGRED

METLIKA - Prireditveni odbor Vinske vigred 97 vabi izdelovalce izdelkov domače obrti, ki želijo razstavljati na prireditvi v Metliki, da se prijavijo Jožetu Nemaniču (tel. 58-135). Vsi, ki želijo igrati na srečanju harmonikarjev v okviru Vinske vigredi, pa naj se prijavijo Ediju Maceletu (tel. 58-269). Srečanje harmonikarjev bo v nedeljo, 18. maja, ob 12. uri.

• Prepričtih, ki se ljubijo, obnavljajo ljubezen. (Terenc)

"Orel" še brez svojega gnezda

V Semiču že tretje leto deluje kulturno društvo Orel, ki vsako leto pripravi vrsto odmevnih prireditiv - Živi skromno z denarjem občine in sponzorjev - Še brez prostorov

SEMIČ - Semiško kulturno društvo Orel je bilo ustanovljeno februarja 1995, in sicer na pobudo mešanega cerkevnega pevskega zborov in moškega pevskega zborova sv. Štefan ter nekaterih posameznikov. Predsednica društva je Marija Stariha.

Danes vključuje društvo poleg prej omenjenih zborov še deklinski pevski skupino, pritrkovalce, mlade Črmošnjičane pod vodstvom Marije Zupančič ter dramsko skupino. Šteje okrog 50 članov, vendar mnogi sodelujejo v več skupinah, na pomoč pa večkrat z veseljem priskočijo tudi drugi, ki sploh niso člani Orla. V preteklem letu je kulturno društvo Orel pripravilo številne prireditve. V letošnjem letu pa so bili precej odmevnji Krakarjevi dnevi s slikarsko razstavo, recitalom Krakarjevih, Papeževih in Gerkščevih pesmi ter recitalom Slomšek med nimi. S prireditvijo so se izkazali tudi ob materinskem dnevu in pripravili recital Morje. "Odprti smo za pobude drugih in

ne gledamo ozko. Ce pripravimo prireditve, povabimo tudi druge, ce pa organizirajo prireditve druge, sodelujejo tudi člani Orla, predvsem moški pevski zbor sv.

Marija Stariha

POZ Z MENOJ! - V Metliki je bila v soboto pod naslovom "Poz z menoj!" 19. revija odraslih pevskih zborov Bele krajine. Nastopili so moški PZ sv. Štefan iz Semiča in ženski pevski zbor Semič z zborovodkinjo Agato Judnič, oktet Vitis iz Metlike z umetniškim vodjo Matejo Jakša-Jurkovič, loški PZ ZLD Bele krajine iz Črnomlja z zborovodjem Francem Milekom, cerkevni moški PZ Metlika pod vodstvom Albina Žnidariča, moški PZ Belt iz Črnomlja z zborovodkinjo Majdo Veselič (na fotografiji), deklinski PZ Ivan Navratil iz Metlike z zborovodkinjo Matejo Jakša-Jurkovič, mešani PZ Dobliče pod vodstvom Cvetke Banovec in mešani PZ Črnomelj z zborovodkinjo Ani Jankovič-Sober. (Foto: M. B.-J.)

ZAKROŽENA CELOTA - Na vprašanje občinskega svetnika Alojza Ivančiča, ali se bo po projektu, ki ga je za razširitev in ureditev kočevskega pokopališča naredil arhitekt Bruno Urh, pokopališče razširilo, je direktorica Komunale Bernarda Poje na zadnji seji občinskega sveta odgovorila, da bo pokopališče po novem zaokrožena celota, da pa ne ve, ali se bo s tem zagotovila tudi možnost za večje število grobov, ker še ni videla projekta. Kot že na toliko nezadovoljnih odgovorov pristojnih na povsem jasna in konkretna vprašanja občinskih svetnikov je imel svetnik Tone Rakovič tudi na to pojasnilo "pripravljeno" pripomo. Dejal je, da ima krog, ne glede na to, ali je večji ali manjši, vedno in v vsakem primeru 360 stopinj, da pa prav zato, kot kaže, za nekatere ni pomembno, kako velik je krog.

AZBESTNE CEVI - Zeleni Kočevja (in še marsikdo drugi) očitno niso na tekočem s sodobnimi spoznanji, sicer v.d. direktorja kočevskega Hydrovoda Matije Klariča ne bi vprašali, kdaj bo Hydrovod na Kočevskem zamenjal azbestne celi. Klarič namreč pravi, da "literatura pravi, da ni dokazov, da bi bile azbestne celi škodljive zdravju". Zato zaradi sanitarnih razlogov azbestnih celi na Kočevskem ne bodo zamenjevali. Če oziroma ko jih bodo, bodo to namreč storili le zato, ker so v kislih zemljih azbestne celi že načete!

OBČAN SPRASUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Kaj meniš o našem topništvu?

- Vse najlepše: če je že na naši strani toliko žrtev, koliko jih bo šele na sovražni!

Ribniški zobotrebci

TRADICIONALNO "REŠETO" - Ribničani ne morejo iz svoje kože in ostajajo zvesti svojemu izročilu. Svojo tradicionalnost so izpratili tudi ob izbirni imena za načrtovanovo uradno glasilo ribniške občine. Če je kdo gojil upanje, da to ne bo "Rešeto", je bil v veliki manjšini. Predlog, da bi se imenovalo "Glas Ribnice" ni prisel niti na glasovanje!

SOCIALNA STANOVANJA - V ribniški občini imajo 18 mladih družin, ki čakajo na socialna stanovanja, možnosti, da bi jim stanovanja zagotovili, pa ni skoraj nobenih. Potreba po socialnih stanovanjih je zato celo presegla potrebo po zagotovitvi primernih prostorov za tako pomembno humanitarne organizacije, kot je območna organizacija Rdečega kriza Ribnica. Ta se je na ribniško občino obrnila s prošnjo, da ji omogoči brezplačen najem prostorov na Knafijevem trgu 4. Nekdanje prostore Varstveno delovnega centra Ribnica bodo namreč preuredili v socialno stanovanje.

JAVNI VRTEC RIBNICA - Po težavah z imenom za ribniški vrtec, ki so ga občinski svetniki proti volji vrtca poimenovali preprosto samo Vrtec Ribnica, so s spremembijo odloka o ustanovitvi vrtca na zadnji seji sveta svetniki zagotovili, da je "volk ostal sit, koza pa" ... no, če že ne povsem cela, pa vsaj bolj zadovoljna. Svetniki so namreč tokrat ugodili predlogu vrtca, da se ne imenujejo več "Vzgojno-varstveni zavod", ampak "Javni vrtec".

Laški sel

ŽIVČNI SALAMARJI - Zasebni izdelovalci salam, ki so svoje izdelke prinesli v oceno strokovnih komisij v gostilni Kropac na Mali Slevici, so bili pred razglasitvijo rezultatov tako živčni, da so pili celo brezalkoholne pijače.

USTANOVILI ŠOLSKO ŠPORTNO DRUŠTVO - V Laščah so ustanovili šolsko športno društvo in vanj vključili tudi starše mladih športnikov. Pričakujejo, da bodo športniki skupaj z vaditelji, prosvetnimi delavci in starši lažje reševali mnoge zadeve, od katerih so bili zdaj starši odrinjeni. Gre za zbiranje denarja, odločitve v zvezi s smučarskim in skakalnim športom, bolj oddajan cilj pa je izgradnja plavalne banze.

SPET USPEŠNO PREPEVALI - Na reviji pevskih zborov v Ljubljani sta sodelovala tudi mladinski in otroški pevski zbor iz Velikih Lašč, ki sta pod vodstvom Majde Kokošinek dosegla velik aplavz. Zapeli so tudi pesem, ki jo je le zanje uglasbil skladatelj Butkovič.

SESTANEK EKOLOGOV - Minuli sestanek je bil v Laščah sestanek predstavnikov eko šol iz vse Slovenije. Na njem so sprejeli tudi statut eko šol.

Referendum za samoprispevek bo 11. maja

Občani kočevske občine se bodo izrekali o treh naložbah

KOČEVJE - V nedeljo, 11. maja, se bodo občani kočevske občine na referendumu odločali o uvedbi štiriletnega samoprispevka za tri preprečne investicije v šolstvo in šport: novo osnovno šolo v Mestnem logu, športno dvorano v Kočevju in telovadnico pri OŠ Stara Cerkev. Vse tri investicije so za kočevsko občino nujne, prednost pa bo imela nova šola, ki jo bodo začeli graditi prihodnjem mesecu.

Ce bodo volilci glasovali za uvedbo samoprispevka, bodo občani občine Kočevje plačevali samoprispevki od 1. julija letos do 30. junija 2001. Plačeval se bo po stopnji 1,5 odst. od neto plača, pokojnini oz. drugih prejemkov, po katerih se bo v štirih letih zbralo 400 milijonov tolarjev, od katerih bi jih 265,5 milijona namenili za novo šolo, 86 milijonov za športno dvorano in 48,5 milijona za telovadnico v Stari Cerkvi. Z izglasovanjem samoprispevkom bi v Kočevju rešili več problemov hkrati: 380 otrok iz OS v Stari Cervi bi dobilo dolgo željeno telovadnico, okoli 1200 kočevskih otrok bi rešili dvoizmenskega pouka, kočevskim športnikom pa bi omogočili normalnejše pogoje za delo in možnosti za organizacijo raznih športnih tekmovanj tudi doma.

Celotni stroški vseh treh investicij bodo znašali okoli milijarda in 69 milijonov tolarjev, od katerih jih bo več kot polovico prispevala država, saj bo za novo šolo v Kočevju in telovadnico v Stari Cervi zagotovila polovico potrebnega denarja, za športno dvorano pa celo še več. Športno dvorano bodo namreč gradili v okviru rekonstrukcije in dograditve stare gimnazijске stavbe za potrebe gimnazije, ki jo bo financiralo ministrstvo za šport, kočevska občina pa bo morala zagotoviti le toliko denarja, kolikor bo športna dvorana večja in dražja od nadaljnje šolske telovadnice.

M. L.-S.

• Za izhod iz težav ne potrebujemo poti, potrebujemo avtocesto. (Cjuha)

Mag. Tatjana Devjak

Brez maščevanja in metanja polen pod noge

Spomenka Hribar govorila na večeru v Ribnici

RIBNICA - Gostja večera Kluba prijateljev Miklove hiše v Ribnici je bila Spomenka Hribar, med drugim tudi zelo prizadetna članica Demosove koalicije, ki se je kasneje razšla z svojimi političnimi somišljeniki.

Poleg plebiscita in osamosvojitve je bila po njegovem mnenju spravna maša v Kočevskem Rogu tretji mejnik v novejši slovenski zgodbini. Dajala je upanje, da se bo kmalu končalo obdobje sovraštva, obračunov in morebitnih pogromov. Pomembno je, da tiste politične sile, ki so gradile svojo strategijo na obujanju sovraštva, na nekdajnji zamerah, nekako niso dosegli svojega uspeha; niso bile dovolj nagrajene na volitvah, tako da se čas sovraštva umirja.

"V prihodnje nas čaka trdo in kruto osveščanje, da smo zase sami odgovorni. Imam občutek je dejala Hribarjeva, da se tega ne zavedajo navadni ljudje in tudi politiki ne, saj še vedno trošimo energijo za škodljive prijeme, ideje in način odnosov med nami. Vsaj do leta 2000 se moramo zbrati in ugotoviti, da nihče ni več odgovoren za nas, saj nismo usodno ogroženi od zunaj. Če bomo spreghledali to odgovornost, se bo med ljudimi čutilo nekakšno usihanje narodove ustvarjalnosti in veselja do življenja. Ko to mine, pa ni pravega izvira za ustavljajoč, za graditev prihodnosti in, če hočete, tudi sanj. To je tisto umiranje na obroke. Za stanje po osamosvojitvi je bila odgovorna takratna Demosova koalicija, ki ji ne moremo zanikit osamosvojitenih zalog. Nihaj v desno pa je bil prevelik, preveč je bilo zahtev po razčiščevanju in obračunavanju, premalo pa zavestnega prizadevanja, da moramo začeti drugače, na podlagi sprave in nacionalnega soglasja. Zato je vedno najbolj kriti tisti, ki je na oblasti. Po 1992 ima največjo odgovornost vladajoča koalicija, ki je izpustila veliko priložnost, da bi umirila strasti in predvsem preprečila manipuliranje z godovino.

Zadeve okoli Kočevskega Roga niso končane ne na dejanski ravni in ne na simbolični. Pred sedmimi leti je bila imenovana posebna vladna komisija - katere članice sem - za ureditev grobišč. V Rogu ni bilo narejeno skoraj nič. Tudi pri popravi krivic bi bilo treba nekatere stavri doreči, a brez revanšizma in metanja polen pod noge," je dejala Spomenka Hribar.

M. GLAVONJIĆ

moških, na najbolj odgovornih mestih v občini pa sta poleg mene le še tajnica občine mag. Jerica Lovšin-Tomičič in predsednica odbora za družbene dejavnosti Ivanka Peterlin."

Podžupanjan Devjakovo so zdolžili predvsem za področje kulturne, šolstva in drugih družbenih dejavnosti ter turizma. O dogajanjih na teh področjih podžupanja Devjakova meni:

"V Velikih Laščah je velika kulturna revščina, saj uspešno delujejo le pevski zbori in kino. Oživetje je potrebno še gledališko skupino in folklor. V jesensko-zimski sezoni načrtujemo v Laščah 3 do 4

Do nove občine ne na škodo Ribnice

Svet KS Sodražica sklenil, da se krajevna skupnost izloči v novo občino - Svetniki vztrajali, da je predlog potrebno obravnavati še na odborih - Izredne seje ne bo

RIBNICA - Ribniški občinski svetniki so na zadnji seji sveta prejšnji četrtek sprejeli odločko o ustanovitvi javnega zavoda Lekarna Ribnica in ribniškega zdravstvenega doma ter spremembe in dopolnitve odlokov o ustanovitvi občin ribniških osnovnih šol in vrtca. Do tedaj dokaj enotno mnenje svetnikov, ki se je izpričalo tudi ob sprejemu osnutka odloka o ustanovitvi in izdajanju občinskega glasila (proti je glasoval le v svetnik), pa se je razdelilo ob glasovanju o predlogu, da bi o pobudi krajevne skupnosti Sodražica za izločitev dela občine Ribnica v novo občino Sodražica ribniški občinski svet odločil na izredni seji.

Svet KS Sodražica je na svoji seji 27. marca soglasno sprejel sklep, da se KS Sodražica kot del občine Ribnica izloči v novo občino Sodražica. Pobudo, da občinski svet sprejme sklep o izločitvi dela ribniške občine v novo občino Sodražica, so naslovili na ribniški občinski svet, ki pa je po sprejetem dnevnem redu njihovo pobudo obravnaval zgorj kot informacijo.

Medtem ko je predsednik občinskega sveta Andrej Matej poudaril, da ne govorji z vidika intere-

sa ribniške občine, ampak izključno z vidika postopka, ko ugotavlja, da pobuda ni v skladu z 10. členom občinskega statuta, pa je svetnik Lado Orel odprt sprejel.

Načrt sprejel, da je prav vsebinu pobude tisti problem, o katerem bi morali sprejegoriti. "Na ustanovitev nove občine Sodražica se moremo gledati samo z vidika utemeljenosti oziroma koristnosti za KS Sodražica, ampak tudi koristnosti ali škodljivosti za celotno ribniško občino," je dejal Orel in

predlagal, naj zato občinska strokovna služba pripravi strokovne podlage za določanje, ki jih naj najprej pregledajo odbori in še nato svet. S 7 glasovi za, 11 proti in enim vzdržanim glasom pa so svetniki nato tudi zavrnili predlog, da bi se svet odločil o pobudi na izredni seji 8. maja.

M. L.-S.

ČIŠČENJE PRED PRAZNIKOM

OSILNICA - Občina Osilnica je pred 1. majem, občinskim praznikom, organizirala 20. aprila čistilno akcijo, ki se je udeležilo okoli 120 krajanov. Ribiči so čistili bregove Kolpe in Čabranke, lovci svoje revirje, ostali občani pa po vaseh in okoli cerkev. Hkrati so organizirali podobno akcijo tudi hrvaški ribiči iz Čabra in Broda na Kolpi. Pri Čabranach je bila udeležba dobra, na območju Turkova pa slabša.

JUTRI REVIJA PEVSKIH ZBOROV

VELIKE LAŠČE - Jutri, v petek, 25. aprila, ob 19.30 bo v Levstikovem domu v Velikih Laščah 27. revija pevskih zborov, v katerih pojede odrasli pevci. Organizirata jo Žveza kulturnih organizacij Ljubljana Vič-Rudnik in KUD Primož Trubar iz Velikih Lašč. To je že 27. revija zborov z območja nekdanje občine Ljubljana Vič-Rudnik.

POUČEVANJE BOLNIH

VELIKE LAŠČE - Skupni projekt o poučevanju bolnih otrok pripravlja vodstvo Kliničnega centra Ljubljana in osnovna šola Turjak, ki je podružnica šole Primož Trubarja iz Velikih Lašč. V bolnišnicah je precej bolnih otrok, ki ne morejo obiskovati pouka. Projekt pa naj bi v okviru možnosti zagotovil, da bi bili bolni šolarji tudi v bolnišnici deležni izobraževanja in bi tako v največji meri nadoknadiли tisto, kar bi sicer zaradi bolezni izgubili:

KOČEVSKA LDS O VRAČANJU CERKVI - Na tiskovni konferenci, ki jo je prejšnjo sredo pripravil kočevski odbor LDS z namenom, da predstavi delo stranke, njenovo vodstvo in načrte za delo v prihodnje, so med aktualnimi političnimi vprašanji največ pozornosti posvetili pobudi ZLSD za razpis referendumu "Zavarujmo naše bogastvo!" Poudarili so, da gre za vprašanje, ki v veliki meri zadeva prav Kočevsko, saj ima ta največ državnih godzod, ter da je njihovo stališče, da ti godzodi ostanejo v državni lasti za javne funkcije. "Realna bojazen je, da cerkev ne bo dobila samo 1.000 hektarjev, kot sta predlagala LDS in Černač, ampak mnogo več, ker vprašanje ZLSD ne bo zdržalo ustavne presoje," je opozoril vodja novoustanovljene ekološke skupine znotraj izvršnega odbora kočevske LDS Ciril Štrumbelj in dodal, da je odnos do lastnine godzod oziroma vračanja cerkvi samo eno izmed vprašanj, ki jih je potrebno urediti v odnosu med državo in cerkvijo. Na posnetku (od leve proti desni): podpredsednik LDS Kočevje Anton Colnar, predsednik Urban Dobovšek in vodja ekološke skupine Ciril Štrumbelj (Foto: M. L.-S.)

PLAZ BODO SANIRALI

DRAGA - Direkcija za ceste je objavila razpis za izvajalca, ki naj bi saniral velik plaz, ki že dolgo ogroža regionalno cesto R 373 tik nad mejninskim prehodom Podplanišča. Zaradi drsenja močno izpodjetja asfaltno prevleko, ki poka, se pogreže in dvigne in je skoraj neprevozna. Sicer pa celotni odsek (4 km) propada, na kar že dolgo opominjajo pristojni in občani, ki v tem preduži žive. Dodatno jim je življenje zagrenila še meja in je to eden redkih predelov Slovenije, kjer cesta je, a po njej ne morejo ne tovornjaki ne avtobus.

A. K.

V SOBOTO PSE NA CEPLJENJE

VELIKE LAŠČE - Veterinarski zavod ljubljanske regije organizira cepljenje psov proti steklini za območje občine Velike Lašče, in sicer to soboto, 26. aprila.

Jože Lampe bo štiri leta vodil KUD Gallus

Vabilo nove člane

RIBNICA - V Ribnici so pred 15 leti ustanovili kulturno-umetniško društvo Gallus. Društvo šteje več kot 10

BOLJE "FUL KUL" KOT O RAZPADU OBČINE - Čeprav je župan na zadnji izredni seji pojasnil, zakaj mora zapustiti tako pomembno razpravo o odcepitvi druge največje krajevne skupnosti v občini, je bil njegov odhod deležen precejšnjih kritik. Po besedah Ivana Urbanca se županu očitno "sladko življa" in mu je promocija občine, ki razpada, očitno pomebnejša kot sestankovanje o temi, za katero po mnenju nekaterih nosi prav župan največ odgovornosti. Peter Žigante pa je pojasnil, da se je tako ali tako že navadil, da se župan dnevno pojavlja na manj pomembnih zadevah. Župana pri sprejemu mentorjev res ni mogel nadomestiti podžupan, saj te funkcije občina Krško ne pozna, a kljub temu da ima občina zaposlenega človeka za protokol, je še župan na sprejem mentorjev v Kostanjevico, za to mesto pa je na otvoriti zatrjeval, da je ta "plemenita princesa Dolenjske res ful kul". Njegovega navdušenja nad Kostanjevico tamkajšnji veljaki, predvsem ko bo šlo za konanje občinske pogake, ne bodo pozabili!

"RAZTELEŠEVALEC" IMEL PRAV - Svetnik s Senovega Miha Senica (ki je pojasnil, da je njegova stranka SKD sicer proti odcepitvi, a bo on glasoval zato) je nekatere strasti pomiril z dejstvom, da za razpad občine nista kriva županov urad ali mora občinski svet, saj da segajo korinene odcepa celo 20 let nazaj. Taisti svetnik je pred štirimi meseci ob občinskem odpisu dolga senovški Metalni za stavbo zemljišče, ko je občina Krško postala lastnik parkirišča ob Metalni na Senovem, opozoril na možnost razpada občine in delitveno bilanca, za kar je bil deležen očita, da je razteleševal. Danes pa je očitno, da bo delitvena bilanca res potrebna. A glede na opozarjanja Senovčanov, da so bili v preteklosti zelo velikokrat prikrajšani z denarjem, ki bi jim sicer pripadal, bo zapuščinska očitno bolj klavrnata.

Novo v Brežicah

TRMASTI - Predšolska vzgoja v občini že nekaj časa buri duhove. Ker so cene zaradi novega zakona v premajhnih vrtcih precej poskocile, se je marsikater malček znašel v cenejšem vrtcu, tako da sta resno ogrožena vrtca v Pišecah in na Veliki Dolini. Občina se sicer zavzema za ustavnovitev enotnega zavoda za celo občino, s čimer bi ceno izenačili, imel pa bi hkrati pravico kakšno enoto vrtca - ti večinoma delujejo v stavbah osnovnih šol - ukiniti, aktiv ravnateljev pa v tem vidi nepotrebo centralizacijo in neracionalnost. Da bi oddelek za družbene dejavnosti ravnatelje le prepričal o svojem pravu, je v Brežice povabil tudi svetovalki z ministrstvo za šolstvo. Ker sta bila dva bregova očitno preveč vsaksebi, dogovor, ki se je sprevrel v preprič, pa očitnega mostu ni vzpostavljal, sta gostij iz Ljubljane (z občinskimi uslužbenimi vredi) demonstrativno zapustili bojno pole. Kdo je torej trmast?

URŠKA OMREŽI VSAKEGA - V Brežicah lahko najdemo kar nekaj ne ravno idealnih rešitev prometa. Poleg tistega sportega križišča pri Intermarketu, kjer se na minuto zgodil vsaj en prekresk, pa toplejše vreme opozarja na še eno arhitektonsko "rešitev". Kolesarska steza, ki pelje mimo Radanoviča, se namreč prav tam konča s precej visoko stopnico. Tisti, ki zanj ne vedo, se lahko hitro znajdejo na vrtu slaščičarne Urška. Ce jo odnesete brez poškodb, si lahko privoščijo kak krov.

PLOCNIK ALI HORTIKULTURA - Pločnik od konca Čateža do Terme ali denar za vzdrževanje zelenic v krajevnih središčih je vprašanje, ki ga je v amandaju na predlog proračuna sprožil svetnik Marijan Hladnik in z njim povzročil kar nekaj hude krv. Ne le zato, kaj je pomembnejše za turiste (tisti, ki gredo po "sporni" cesti peš, se morajo namreč pred avtomobil umikati celo v jarek) ali zaradi dejstva, da Terme v sklad stavbnih zemljišč prispevajo kar četrtnino skupnega zneska, ampak tudi zato, kjer je bil pločnik iz lanskega načrta prenesen v letosnji proračun. Kaj je to v primerjavi s pločnikom v Cerkljah, ki se tako prenaša že nekaj let, ali pa s cesto od ribnega do Mokriča, ki je ozka, luknjaša in nevarna! Da le vodi do visokega turizma.

Odprto pismo

Županu občine Krško in javnosti

S tem pismom želimo opozoriti župana Občine Krško g. Damilu Siterja in javnost, da je bilo na izredni seji Občinskega sveta dne 5.3.1997 sprejetih več sklepov, med drugim tudi ta o razrešitvi tajnika občine Krško g. Vinka Baha. Glede na to, da je 30-dnevni razrešitveni rok potekel v soboto, 5.4.1997, so s tem dnem prenehala tudi vsa pooblastila, ki izhajajo iz funkcije tajnika Občine Krško. Zato so vsi postopki, ki jih od tega dne naprej izvaja Vinko Baha v vlogi tajnika občine Krško, pravno nični. Župan g. Danilu Siterju predlagamo, da v čim krajšem času predlaga Občinskemu svetu ustrezno zamenjava, javnost in poslovne partnerje občine Krško pa želimo opozoriti na ničnost dogovorov in upravnih postopkov, ki bi jih od omremenjega datuma dalje sklenila nepooblaščena oseba.

Liberalna demokracija
Slovenije
Občinski odbor Krško

KAKO IN ZA KAJ SAMOPRISPEVEK

BREŽICE - V četrtek, 24. aprila, ob 19.30 bo v jedilnici osnovne šole Brežice zbor občanov krajevne skupnosti Brežice. Beseda bo tekla predvsem o razlogih za uvedbo občinskega in krajevnega samoprispevka ter o predlogu programa za samoprispevek.

V PRENOVLJENIH PROSTORIH

KRŠKO - Center za socialno delo Krško, enota Varstveno-delovni center Leskovec, bo danes, v četrtek, ob 10. uri pred stavbo VDC v Leskovcu s krajšo slovenskojščino odprla prenovljene prostore Varstveno - delovnega centra.

S PESMIJO MEZ SVIT KRŠKO

KRŠKO - Kulturni dom Krško vabi vse ljubitelje zborovske pesmi v soboto, 26. aprila, ob 20. uri v veliko dvorano na letni celovčerni koncert MePZ Svit Krško. Gost večera bo atraktivna tolkal-ska skupina, sestavljena iz bogate paletne instrumentalistov krških orkestrov.

Naj se krška dolina ne spremeni v dolino smrti!

Jasne zahteve KS Krško

KRŠKO - Na podlagi zahtev krajanov in članov sveta krajevne skupnosti mesta Krško je predsednik sveta KS Krško sklical upravnih kolegij, ki se ga je udeležil tudi župan občine Krško, z namenom obravnavane ekoloških problemov Krškega zaradi še vedno neurešene ekološke sanacije celulozne industrije v Krškem. Predstavniki krajevne skupnosti so opozorili na odgovornost, ki jo ima novi lastnik Vidma do okolja, saj zakon o varstvu pred naravnimi in drugimi nesrečami določa, da morajo vsi, ki imajo v delovnem procesu opravka z nevarnimi snovmi, izdelati oceno ogroženosti ter načrt zaščite in reševanja, hkrati morajo na lastne stroške vzpostaviti in vzdrževati pripravljenost za ukrepanje, organizirati potrebne sile za reševanje, zagotoviti obveščanje in alarmiranje delavcev in okoličanov o nevarnosti ter sofinancirati sorazmeren del priprav lokalne skupnosti glede na obseg in stopnjo ogroženosti, ki jo povzroča njihova dejavnost.

Zato je vodstvo krajevne skupnosti županu posredovalo več vprašanj in zahtev. Med drugim jih zanimala način, s katerim je zagotovljeno varno skladitev klorja, in za kakšne količine gre, kaj je v paketu ekološke sanacije proizvodnje na podlagi kupoprodajne pogodbe že realiziranega, ali je ICEC že izdelal oceno ogroženosti. Županov urad in občinski svet morata doseči dogovor z ICEC, da bo ta kot onesnaževalc okreja prevzel obveznost finančiranja naprav za meritve onesnaženosti zraka in Save ter se aktivno vključil v projekt postavitve čistilne naprave v Krškem; občina pa bi morala od nowega lastnika zahtevati, da dnevno obvešča o stanju onesnaženosti zraka in odpadnih voda. Po mnenju KS Krško se morata tako županov urad kot občinski svet aktivneje vključiti v spremljanje izvajanja pogodbe, sklenjene med vladom RS in ICEC, županov urad pa naj pripravi celovito informacijo o ekoloških problemih.

T. G.

Senovo naprej brez podpore svetnikov

Svetniki niso podprli pobude KS Senovo za izločitev iz občine Krško, zato bo svet krajevne skupnosti državnemu zboru sam dal predlog za izločitev

KRŠKO - Prejšnji četrtek so se svetniki občine Krško sestali na eni od najtežjih sej v svojem mandatu. Obravnavali so namreč pobudo za izločitev območja krajevne skupnosti Senovo iz občine Krško in ustanovitev občine Senovo. Prav zato so svetniki izrekli precej hudih besed o županu, ki je izredno sejo zapustil kmalu po začetku, saj je moral v okviru 11. festivala turističnih podmladkov Slovenije po programu sprejeti mentorje.

"V začetku moram, da se izognemo nerazumevanju, povedati, da je bil sklic izredne seje neusklenjen z mano, zato jo bom moral zapustiti, a ne demonstrativno. Ne bom rekel, da dogodek v Kostanjevici presegajo pomembnost teme, vendar gre v Kostanjevici tudi za promocijo občine Krško," je dejal župan Danilo Siter, vendar mu je Silvo Gorenc odgovoril, da je "promocija občine, ki očitno razpada, danes tu, v Krškem, zato bi bilo od župana prav, da bi bil zraven." Župan, ki je Gorencu pojasnil, da ima pač vsak svoje mnenje, kaj je promocija, je v nadaljevanju odločitev KS Senovo komentiral, da je primernejše biti v večji občini, nezadovoljstvo pa bi pravzaprav lahko videli v vsaki krajevni skupnosti.

Anton Petrovič, predsednik sveta KS Senovo, je bil tokrat med svetniki tretjič in ni mogel mimo odhoda župana s seje, ki mu je po Petrovičevih besedah očitno pomembnejše druženje z 12 mentorji, ki bi gotovo razumeli, če bi namesto župana prišel njegov namestnik: "Upam, da se bomo sami kmalu trudili za promocijo svoje občine. Sicer pa imam menešane občutke. Že 15. oktobra smo namreč županu poslali pobudo za srečanje, v katero smo jasno zapisali, naj župan sporoči datum za srečanje, da se pogovorimo o problematiki KS. Na odgovor smo čakali 4 mesece in 10 dni, začel pa se je z besedami ...." glede na govorice...". Očitno župan tudi danes ne bo dobil prve informacije o stanju v KS in našem videnju

REVILJA PEVSKIH ZBOROV OBČINE KRŠKO

BRESTANICA - ZKO Krško je v petek, 18. aprila, zvečer na gradu Rajhenburg organizirala revijo pevskih zborov občine Krško. Nastopili so: ženski oktet Breštanica (vodi Stanka Macur), mešani zbor Seraphicum Kostanjevica (vodi Janez Kuhar), moški zbor Svoboda Breštanica (zborovod Janko Avsenak) in mešani zbor Svit Krško (zborovodkinja je Mojca Jevšnik).

SENOVČANI OSTALI OSAM-LJENI, A NE RAZOČARANI - Pobudo, ki jo je dala skupina Senovčanov, so podprli le štiri svetniki, vendar predstavniki sveta KS Senovo (na sliki) zato niso razočarani. Prepričani so namreč, da bodo lahko sami boljši gospodarji, saj občina Krško s svojo neaktivnostjo v zadnjem času zavira razvoj v KS Senovo. (Foto: T. G.)

• V razpravi o pobudi KS Senovo, ki je trajala kar 2 uri, so svetniki opozorili na edini razlog za odhod Senovčanov, ki so se za tak korak odločili predvsem zaradi neustreznih politike vodstva občine, in na neodobranje županovega odhoda pri obravnavi tako pomembne teme. Svetniki so se z večino glasov izrazili proti podpori Senovemu (za so bili le štirje), saj bi moral občinski svet v primeru podpore voditi nadaljevanje postopka za odcepitev. Tako bo svet krajevne skupnosti postopek odcepitev nadaljeval sam. Dejstvo, da občinski svet njihove pobude ni podprt, namreč še ne pomeni, da se postopek ustavi, ampak mora vse aktivnosti v zvezi z izločitvijo nadaljevati krajevna skupnost sama.

odziva, večina zadev v zvezi z zapiranjem rudnika pa stoji.

T. GAZVODA

OBČNI ZBOR UPOKOJENCEV

KRŠKO - Društvo upokojencev Krško priredi v petek, 25. aprila, ob 9. uri redni občni zbor v kulturnem domu v Krškem. Poleg rednih točk bodo pripravili kulturni program in pogostitev.

KONCERT "ZNAMO TUDI DRUGAČE"

BREŽICE - Glasbena šola Brežice je v torek, 22. aprila, zvečer v domačem prostornem domu pripravila koncert "Znamo tudi drugače". Program koncerta, katerega sponzorji so Vino Brežice, Krašcommerce in Petromotel Čatež, je povezovala prof. Simona Rožman.

Prijetna tamburaška predstava

17. srečanje v Gorišnici

ARTIČE - Tamburaški orkester KUD Oton Zupančič je nastopil 12. aprila na tradicionalnem 17. srečanju tamburaških skupin v Gorišnici pri Ptiju. Predstavilo se je 19 sestavov. Tolikšno število udeležencev najbrž kaže, da se povečuje zanimanje za tamburice, kot meni prof. Dragutin Križanič, član predsedstva Tamburaške zveze Slovenije.

V Gorišnici, kjer je nastopil tudi šolski tamburaški orkester iz Črnomlja, je bil artiški tamburaški sestav glede na število članov drugi po velikosti. V artiškem orkestru je nastopilo tudi 6 debitantov in nekaj glasbenikov, ki zaradi študijskih obveznosti delujejo v ansamblu občasno.

Revijo tamburaških orkestrrov sta spremljala prof. Tomaž Habec iz Srednje glasbene šole Ljubljana in Željko Bradič iz Samobora. Ta dva

• Tamburaški orkester Artiče je bil letos trinajsti na državnih revijah pod vodstvom Dragutina Križaniča. Vsa ta leta nastopa z ansamblom kot solistka Križaničeva žena Elizabeta. Tamburaši so se poslušalcem nekajkrat predstavili v sodelovanju z mešanimi pevskimi zborom iz Brežic in dekliskim nonetom iz Artič. Tamburaši so tudi stalni gostje na zaključnih koncertih zborov KUD Brežice. Tak koncert bo 21. junija v brežiškem gradu.

bosta poslala vsem tamburaškim skupinam pisno mnenje, ki ne bo imelo ocenjevalnega značaja, ampak bo tamburašem le v orientaciji, kaj bi lahko delali naprej.

Izgnanstvo še zmeraj v ospredju

Delo upravne enote Brežice - Obmejno območje prinaša veliko dela tudi upravnemu enoti - Brez ustrezena računalniške opreme - Rent vsaj za pol milijona mark - Denacionalizacija letališča

BREŽICE - V upravni enoti Brežice so v letu 1996 obravnavali skupno prek 23.900 zadev. Od tega so rešili nekaj več kot 19.100 zadev, kar pomeni skoraj 80 odst. vseh. Upravna enota je beležila ob koncu 1996. leta 4.806 nerešenih zadev, kar je vsaj osemkrat več kot ob koncu 1995. leta. Stevilu nerešenih primerov je toliko poraslo zaradi uveljavljivite nove vojne zakonodaje.

Brežiška občina kot obmejno območje z več mejnimi prehodi zaposluje brežiško upravo bolj, kot glavnina drugih slovenskih pokrajin zaposluje tamkajšnje uprave. V Brežicah je veliko tudi izgnamev, ki uveljavljajo v zadnjem obdobju pravice žrtev vojnega nasilja. Iznad tega je upravna enota prejela do 8. aprila letos 5.764 zahtevkov za priznanje statusa žrtev vojnega nasilja. Izdala je 2.681 odločb na takem statusu in poslala v žal vse bolj razvlečen revizijski postopek v Ljubljano 2.274 vlog. V aprilu je izplačala 1.131 rent upravičencem.

Po navedbah načelnika Bukovinske bo t.i. izgnanska problematika rešena v brežiški upravni enoti najpozneje v Sloveniji, ker je na brežiškem območju največ izgnamev. Ko bodo rešili vse vloge glede žrtev vojnega nasilja in bodo na tej podlagi upravičenem izplačevali rento, bo območje Brežic bogatejše za 500.000 do 600.000 mark mesečno.

V zelo obsežen spisek opravljene upravne enote spadajo tudi postopki v zvezi z javnim re-

dom in mirom. Tako je enota sešela nekatere številke v zvezi z orožjem. Lani so državljanji najpogosteje zaprosili za dovoljenja za nabavo lovskega orožja; upravna enota jim je izdala 53 dovoljenj

• Tako kot še ni vse jasno pri, recimo, izgnanstvu in puškah

Nova posojila sklada za regionalni razvoj

Na razpis se je že možno
prijaviti

RIBNICA - Sklad za regionalni razvoj in ohranjanje posejenosti slovenskega podjetja, ki ima sedež v Ribnici, je v torek pripravil tiskovno konferenco, na kateri so predstavili delo sklada v preteklem letu in priprave ministra za ekonomske odnose in razvoj na zakonske rešitve ter nacionalno strategijo regionalnega razvoja. Istočasno so spregovorili tudi o rezultatih lanskega prvega razpisa sklada in pogojih za letošnjega, na katerega se je od včeraj naprej že možno prijaviti.

Kapital sklada, ki se je povečal iz naslova kupnin še za 445 milijonov tolarjev, znaša sedaj dve milijardi in pol tolarjev, za posojila pa bo sklad letos namenil milijardo in 250 milijonov tolarjev. 700 milijonov bodo namenili za projekte iz kmetijstva in gospodarskih dejavnosti, 200 milijonov za premostitveno financiranje infrastrukture, 50 milijonov za dopolnilno financiranje programov aktivne politike zaposlovanja ter 300 milijonov za dodeljevanje jamstev za projekte na ombočjih s posebnimi razvojnimi problemi. Slednje je v primerjavi z lani, ko so za posojila razdelili 820 milijonov tolarjev, tudi novost, do katere pa niso upravičeni le proslili z demografsko ogroženih območijih, temveč tudi s področji prizadetih zaradi industrijskega razvoja in tisti, ki bi jim jamstvo pripomoglo k restrukturirjanju bančnih kreditov.

Rok za prijavo na razpis za projekte kmetijstva, dopolnilnih dejavnosti na kmetijah in gospodarske projekte je do 15. junija, za ostala posojila in jamstva pa do 31. oktobra. Prvi proslili bodo kreditne lahko koristili predvidoma že avgusta.

M. L.-S.

Vizija sporoča delničarjem

Sporočilo delničarjem Vizije o nizkih odkupnih cenah delnic, ki jih ponujajo akviziterji in borzne družbe

V zadnjem času nas je poklicalo nekaj delničarjev zaradi nizkih odkupnih cen, ki jih ponujajo za terminski odkup delnic pooblaščenih investicijskih družb, tudi DPB VIZIJE, d.d., in DPB VIZIJE 1, d.d., nekatere borzne družbe in akviziterji.

Glede na to, da ste nam zupali Vaš certifikat, Vam želimo svetovati, da s prodajo delnic pooblaščenih investicijskih družb DPB VIZIJA, d.d., in DPB VIZIJE 1, d.d., počakate vsaj do njihove uvrstitev v kotačijo na Ljubljansko borzo. Po stopnik kotacije bomo izvedli do konca letošnjega leta.

Do sedaj je zamenjanih za delnice oz. lastniške deleže podjetij, ki se lastniško preoblikujejo, polovico vseh zbranih lastniških certifikatov oben pooblaščenih investicijskih družbah VIZIJE. Po zamenjavi lastniških certifikatov smo med uspejšnimi investicijskimi skladci. Prav tako smo bili do sedaj uspešni pri izboru podjetij, katerih delnice oz. poslovne deleže smo kupili. Z nakupi smo delničarje sproti seznanili.

Menimo, da sedanji terminski odkupi delnic VIZIJE ne

Vlada izvoznikov ne more kar tako

Slovenska izvozna družba le pesek v oči izvoznikov - Domače proizvajalce zaščititi s tehničnimi standardi - Načrti območne gospodarske zbornice tudi z malimi podjetniki

NOVO MESTO - Kljub sorazmerno dobrim izidom gospodarstva v regiji, ki sta jih na zadnji seji upravnega odbora območne gospodarske zbornice predstavila Lojze Padovan in Jelka Lugarčič v novomeške podružnice agencije za plačilni promet, so bili člani upravnega odbora enotni v oceni, da pogoji gospodarjenja še zdaleč niso ugodni in ima večina razen dveh največjih družb v regiji velike težave.

Večina očitkov je letela na vladu oziroma ustrezne državne inštitucije, ki namenjajo premalo pozornosti ustvarjanju ugodnejših pogojev za gospodarjenje. Gre predvsem za spodbujanje izvoza, saj so izvozniki v izrazito slabšem položaju od uvoznikov. Pri tem je predsednik območne zbornice, sicer pa generalni direktor Krke, Miloš Kovačič pripomnil, da lahko brez ovir uvaža, kdor hoče, kar hoče, direktorica trebanjskega Trima Tatjana Fink pa je opozorila, da Slovenija svojih proizvajalcev ne zaščiti z zaščitnimi standardi, kot to počno druge države. Če bi imeli ustrezne tehnične standarde, bi vil uvoz nekaterih izdelkov močno otezen, čeprav so, na primer z Evropsko zvezo ali državami Cete, že delno ali povsem odpravljene carine in uvozne kvote za določene izdelke.

Obsodili so tudi ravnanje vlade,

še posebej tiste, ki obremenjujejo plače, ter kako znati realne obrestne mere. Predlogi so posredovali Gospodarski zbornici Slovenije, v zvezi z njimi pa so opravili tudi precej pogovorov s posameznimi ministrstvi in послanci državnega zborna.

Tudi približevanje dela območ-

ne zbornice članstvu na terenu, predvsem malim in srednjim podjetjem, so posvečali precej pozornosti, posodobili so informacijski sistem in preko interneta uvedli elektronske oglasne deske, poleg tega pa pripravili še vrsto poslovnih konferenc, srečanj gospodarstvenikov, predstavitev in sodelovali pri projektu uvajanja sistema kakovosti ISO 9001 v malih podjetjih ter pri projektu Po poteh dediščine Dolenske in Bele krajine.

I. VIDMAR

ZASKRBLJENI NAD POGOJI GOSPODARJENJA - Člani upravnega odbora območne gospodarske zbornice na čelu s predsednikom Milošem Kovačičem in direktorjem Jankom Golešem se zaskrbljeni nad stanjem regijskega gospodarstva, saj je njegova podoba, če izvzamemo Krko in Revoz ter še nekaj redkih uspešnih podjetij, kaj klavarna. Za razliko od večine drugih slovenskih regij pa je na Dolenskem in v Beli krajini nenačadno malo mladih podjetnikov, ki v gospodarstvo prinašajo nove sveže ideje in podjetniško dinamiko. O tem so se pogovarjali tudi na svoji zadnji seji v Lamutovi sejni sobi upravne stavbe Krke. (Foto: I. Vidmar)

NALOŽBA V DOMAČO ENERGETIKO

KRŠKO - Pred dvema letoma je slovenski parlament sprejel zakon o razgradnji nuklearne elektrarne Krško in odlaganjem jedrskega odpadkov. Kljub temu je sklad ta čas skoraj brez denarja. Zato je vložil tožbo proti nuklearki pred krškim okrožnim sodiščem. Na kraju je prišlo do izvensodne poravnave in nadejajo se, da bo nuklearka poslej svoje obveznosti redno poravnava. Konec lanskega leta je sklad prejel vsega 200 milijonov tolarjev oziroma 4 odst. denarja namesto 5,3 milijarde tolarjev. Samo zamudnih obresti se je nabralo za poldrugo milijardo tolarjev. Med najpomembnejšimi sklepi seje upravnega odbora sklada v ponedeljek v Krškem je ta, naj bi sklad svoja sredstva usmeril v podjetje Savske elektrarne namensko za gradnjo savske verige hidroelektrarn. Denar bi tako ostal v energetiki in je tako koncenrisan namig vladni, da odda koncesijo domaćim podjetjem in ne tujcem.

A. Ž.

DANFOSS ZAPOSLUJE

ČRNOVELJ - Prihodnji mesec bo v Črnomlju stekla proizvodnja hermetičnih kompresorjev za hladilno-zamrzovalno tehniko v novem programu podjetja Danfoss Compressors. Ker bo tako omenjena firma svojo proizvodnjo povečala za 100 odst., bodo letos zaposlili 250 delavcev, 140 jih je delo že dobilo, 110 pa jih želijo zaposliti do konca septembra. Danfoss je v novo proizvodnjo vložil za 60 milijonov nemških mark, od tega 22 milijonov v novo proizvodno hallo, ki se razteza na površini 14.400 kvadratnih metrov. Del denarja so namenili tudi ekološki zaščiti, halo pa je v zelo kratkem času zgradio domače podjetje Begrad. Črnomaljski Danfoss je lansko poslovno leto končal s tremi milijoni mark dobička ob prometu 74 milijonov mark, med izvozniki pa je na 30. mestu v Sloveniji.

INFORMATIVNI DAN

Ljubljanska borza vrednostnih papirjev bo v petek, 25. aprila, med 9. in 14. uro pripravila dan odprtih vrat. Obiskovalci bodo lahko ob 10. in 12. uri poslušali enourno predavanje o vrednostnih papirjih in borzi, dobili pa bodo lahko tudi različne tiskane informacije o poslovanju borze ter podatke o trgovjanju vrednostnimi papirji.

VIZIJA, družba za upravljanje investicijskih skladov, d.o.o.
Uprava družbe

BORZNI KOMENTAR

Borzni meštarji še spijo

Po več kot dveh mesecih borzega mrvila borzni posredniki in investitorji še vedno ne vedo, ali naj bi delnice kupovali ali pa raje prodajali. Njihova neodločenost se najbolje odslikava v velikosti dnevnega prometa. Ta na celotnem organiziranem borznem trgu komajda presegajo 100 milijonov tolarjev. Kje so časi, ko so borzni posredniki v enem dnevu sklenili na primer za 500 milijonov tolarjev in več prometa samo z delnicami Krke ali pa Leka? Razlogi, zaradi katerih je trgovanje skorajda zamrlo, so seveda znani. Poslovne banke očitno še vedno nimajo podpisanih pogodb o skrbniških računih s potencialnimi tujimi vlagatelji. Domače povpraševanje pa je preskomerno, da bi bilo sposobno pokupiti vse razpoložljive delnice, kaj šele tisti, ki bodo na trgu še prisile.

K sreči šibko trgovanje še ne povzroča večjega padanja cen. Tako so varirajo nekaj odstotkov navzgor in navzdol, vendar v povprečju ostajajo enake. Izjema so večje spremembe tečajev, pri katerih so v ozadju razlogi, ki nimač nič skupnega z normalnimi razmerji med ponudbo in povpraševanjem. Tako so enega večjih pretresov v preteklem tednu doživeli lastniki delnic Salusa. Iz objave v dnevništvu so namreč izvedeli, da je više sodišče razveljavilo razsodbo nižjega

IZTOK PLUT

Dolenjska borzoposredniška družba,

d.o.o.

Glavni trg 10, 8000 Novo mesto
Tel. 068/322-553, 323-554, Fax 323-552

V Posavju še slabše od pričakovanj

Na 100 tolarjev prihodkov so gospodarske družbe v Posavju ustvarjale 10-krat več izgube kot v letu prej - Rezultati pod že takoj slabim slovenskim povprečjem

KRŠKO - Po podatkih, ki jih je zbrala krška podružnica Agencije za plačilni promet, je bilo za gospodarstvo v Posavju leta 1996 črno, medtem ko so napovedi glede na večino kazalcev še slabše. Če je Slovenija na primer lani zabeležila 1-odstotno rast fizičnega obsega industrijske proizvodnje, je bila ta med slovenskimi regijami najnižja prav v Posavju, saj je zabeležila 6-odstotni padec.

894 gospodarskih družb, ki so Agenciji za plačilni promet podružnici Krško predložile bilance stanja in uspeha, so v celoti v letu 1996 izkazale negativen poslovni izid, saj so bili odhodki kar za 1 odstotek večji od prihodkov. To osnovno razmerje je slab-

milionov tolarjev ali 42 odstotkov vsega čistega dobička Posavja so ustvarili v 4 družbah (2 v brežiški občini in po 1 v krški ter sevniški), čisto izgubo pa 346 pravnih oseb. Večjo izgubo od 100 milijonov tolarjev ali slabi dve tretjini čiste izgube Posavja so ustvarili v 7 pravnih osebah (3 v občini Krško ter po 2 v brežiški in sevniški občini). Za gospodarske rezultate v Posavju še vedno velja, da jih v veliki meri ustvarja nekaj velikih pravnih oseb.

Finančna trdnost in tekoča likvidnost sta se po podatkih iz bilance stanja izboljšali, medtem

T. GAZVODA

Andrej Zupančič

PSC Paič

PSC Paič, Krška vas 28 e, Krška vas - Brežice
Tel.: 0608/59 059, 59 269

PSC Paič, Šmarješka cesta 50, Novo mesto
Tel.: 068/21 123

PAKET SALON

KLIMA = 1.902 DEM

KOVINSKA BARVA = 899 DEM

RADIO FORD 5000 = 645 DEM

SKUPAJ SAMO = 1.000 DEM

FORD MONDEO ŽE ZA 32.495 DEM

TREBNJE: SERVIS GROZNIK 068/44 701

PREDAVANJE O CVIČKU IN ŽAMETNI ČRNINI

NOVO MESTO - Kmetijski zavod Ljubljana, Oddelek Novo mesto, vabi v torek, 29. aprila, ob 9. uri na Srednjo kmetijsko šolo Grm v Sevno pod Trško goro, kjer bo v tednu cvička predavanje in strokovna razprava na temo "Tehnologija pridelave grozdja za vino cviček s poudarkom na kakovosti žametne črnine". Sodelovali bodo dr. Lojze Hrček, dr. Dušan Tereščelj, mag. Boris Koruza s Kmetijskega instituta ter Jože Maljevič iz Kmetijskega zavoda.

STROJNI KROŽEK TUDI V NOVEM MESTU

NOVO MESTO - Tudi v Novem mestu je letos zaživel strojni krožek, ki bo kmetom v pomoč pri vzdrževanju in smotnejši uporabi kmetijske mehanizacije. Krožek deluje na območju Novega mesta in okolice vse tja do Mirne Peči, Žužemberka, Dolenjskih Toplic in Podgorja. Sedež krožka je na Kmetijski svetovalni službi na Grabnu, njegov vodja, ki bo skrbel za koordinacijo med naročniki in izvajalci del, pa je Boštjan Hrovatič. Zainteresirani ga lahko pokličejo na telefonsko številko 79-562.

Z NOVOMEŠKE TRŽNICE

Prej zimsko kot pomladno vreme branjevki ni zadržalo doma. Ta ponedeljek so ponujale: kolerab, redkev in korenje po 150 do 200 tolarjev kilogram, rdečo peso po 200, radič po 400, merico motovilca po 200, 1,5 l jabolčnega kisa po 200, liter čebulčka po 300 do 400, kilogram česna 600, vrečka suhega sadja 300, med po 600 do 700, ocvirki 600, slanina po 1100 do 1200, jabolka po 50 do 100, hruške 130, žganje po 700 do 800, lonček sметane 400 do 600, sirček 400, orehi 800 in jajčka po 25 do 30 tolarjev.

kmetijski nasveti

Izkoristimo koruzne gene!

Malo je kulturnih rastlin, če je sploh katera, ki bi kazala večji napredok agronomskih strok kot koruza. Odkritje Mendlovinih dednostnih zakonov, hibridizacija in vse boljša agrotehnika so pomogli, da se je hektarski donos v zadnjem polstoletju skoraj da popetral. Temu primerno se je povečal pomen te poljščine kot človeške hrane, živalske krme in surovine za nad 500 industrijskih izdelkov. V Sloveniji je z njo zasejanih že 40 odstotkov vseh rastlin.

Ko zdaj prihaja čas setve (zemlja naj ima 8 do 10°C, zrak pa okrog 18°C), je neuporaben gnojilni nasvet iz pol stoletja stare knjige prof. Sadarja, ki govoriti o pridelku 23 stotov koruznega zrinja na hektar. Zdaj je poljedelčev cilj 100 in več stotov, kar je dosegljiv koruzni genetski potencial, tak pridelek pa zahteva tudi temu primerno gnojenje. Poglejmo na primer, kaj svetuje strokovna služba tovarne gnojil v Kutini na Hrvaskem, ki so jo pomagali graditi tudi slovenski kmetje v nekdanji skupni državi, zdaj pa so le še njeni odjemalci.

Za velik pridelek potrebuje koruza 150 do 200 kg dušika, 100 do 120 kg fosforja in 120 do 180 kg kalija (njihovih oksidov) na hektar. Hranila lahko dobijo rastline v oblikah organskih ali mineralnih gnojil, najbolje pa je v kombinaciji obeh. Koruza kot okopavina prenese največje količine hlevskega gnoja na hektar, tja do 600 stotov. Seveda je predragocen in ga je bolje dopolniti z mineralnim gnojilom, uporabljenim v več obdobjih, v času rasti tudi v oblikah dognjevanja.

Ker zaradi nazadovanja živinoreje hlevskega gnoja ni več toliko kot nekdaj, velja strokovno priporočilo, da hlevski gnoj uporabljamo le vsako tretje leto, saj deluje več let. V prvem je izkoristek 50-, v drugem 30- in v tretjem 20-odstoten. Temu je treba prilagoditi količine mineralnih gnojil, pri tem pa upoštevati hranila v organskem gnojilu in zaloge v tleh. Na večjih poljih se zato kemična analiza tal še kako poplača. Pri preračunavanju natančnejših potreb po hranilih je treba upoštevati tudi, da koruza vrška do 80 odst. razpoložljivega dušika, 40 odst. fosforja in 60 odst. kalija. Pri osnovnem gnojenju uporabljamo kombiniranje gnojila (na primer NPK 10:30:20), pri dognjevanju pa KAN ali ureo. Natančnejših receptov brez upoštevanja navedenih okoliščin ni mogoče dati.

Inž. M. LEGAN

Domače drevesničarstvo ogroženo

Dolgoletni sadjar Jože Prelog z Grma je včasih komaj zadostil povpraševanju po sadikah sadja, danes pa mu ostajajo - Uvožene sadike neprilagojene našemu okolju

NOVO MESTO - Tako, kot je nasploh kmetijstvo v težavah in se mora vse pogosteje boriti s tujo, pogosto neloyalno konkurenco, je v težavah tudi sadjarstvo. Jože Prelog, sadjar in drevesničar z Grma v Novem mestu, pravi, da mu zadnja leta ostaja vse več neprodanih sadik sadja, medtem ko je včasih komaj zadostil povpraševanju. Za to je kriv uvoz sadik iz Italije in od drugod, ki jih trgovci zadnje čase na veliko prodajo. Sadike so morda res nekoliko cenejše, niso pa prilagojene našemu podnebju in zemlji.

Prelog je po rodu Prlek iz Križevcev pri Ljutomeru, vendar živi v Novem mestu že od leta 1946, ko ga je po končani sadarsko-vinogradniški šoli na Kapeli - to je bila včasih banovinska šola - takratno kmetijsko ministrstvo z dekretom poslalo na prakso na grmsko kmetijsko šolo v Novem mestu, kjer je ostal. Sadjar je že več kot 50 let. Po enoletnem praktikantstvu je na šoli pridobil naziv kvalificirani kmetijski delavec v sadjarstvu, vinogradništvu in kletarstvu, deset let kasneje pa je opravil še strokovni izpit in postal kvalificirani sadjar. Ob delu je leta 1963 naredil še srednjo ekonomsko šolo. Na kmetijski šoli je bil zaposlen več kot dvajset let, v tem času je postavil tudi rekord v cepljenju trt: v enem dnevu je na suho cepil kar 2365 trt. Vendar so leta 1965 grmsko drevesnico ukinili. Nekaj časa je še delal v po-

jedelstvu, potem pa se je leta 1972 zaposlil v Imviju, kjer je bil vse do upokojitve. "Ker so me

ljudje poznali, so me nagovarjali, naj se lotim drevesničarstva in tako se je začelo," pripoveduje Jože.

Sedaj ima sadike posajene v Šmihelu, v bližini osnovne šole; zemljo je Jožetu dal v najem Šmihelski župnik. Na njivi, ki jo je zaradi tatov in drugih, ki so mu delali škodo, moral ograditi, ima sadike jablan, hruški, breskev, marelic, češenj in višen. "Najbolj občutljivo in zahtevno je koščičasto sadje, vendar je povpraševanje po njem večje kot po jablanah in hruškah," pove Jože in še doda, da raje vzgoji tri jablane kot eno češnjo. Pri jablanah vzbaga poleg novih tudi stare sorte.

S sadikami je veliko dela. Spomladi posadi vegetativne podlage, jih avgusta cepi na oko, šele tretje leto pa so za prodajo. V tem času jih je potrebno večkrat okopati in škopiti.

Pri Jožetu kupujejo sadike Dolenjci in Belokranjci, predvsem pa se k njemu radi vračajo tisti, ki so nekoč že kupili. Četudi se je prodaja zmanjšala, Jože drevesničarstva ne bo opustil, saj brez dela, ki ga je opravljalo vse življene, ne bi znal živeti.

J. DORNÍŽ

S krompirjem ni nič narobe

Ob govoricah, da so uvožene sorte gensko manipulirane

Po izročitvi odlične krompirjeve domače sorte igor in ob iskanju primernih nadomestnih sort je bilo v Slovenijo uvoženih na desetine tujih sort, nekaterih tudi izjemno rodovitnih. Med ljudmi se je pojival glas, da so gensko (dednostno) spremenjene, in tudi strah, da bi to imelo škodljive posledice za zdravje ljudi. Mag. Peter Dolničar s Kmetijskega inštituta Slovenije, strokovnjak za pridelovanje krompirja, na vse to kroke odgovarja:

V zadnjem času se pri nas veliko piše o gensko spremenjenih organizmih in tudi o tako spremenjenem krompirju. To se je sprevrglo že v pravo gongo proti delu z gensko spremenjenimi organizmi. Nekateri so šli celo tako daleč, da so lansko dobro letino krompirja, ki je bila posledica ugodnih polnletnih rastnih razmer, in gnijete pridelka zaradi okužbe s krompirjevo plesnijo prispevali do uvoženih krompirjev. Dodatno pa je treba, da je v svetu v komercialni uporabi v resnici že nekaj gensko spremenjenih krompirjevih sort, ki so odporne proti virusnim boleznim, koloradskemu hrošču, nematom in drugim škodljivcem ali boleznim in ki ne vplivajo na zdravje ljudi. (Kmečki glas)

sorte, ki so bile vzgojene s klasično metodo krizanj in klonske selekcije ter so na slovenski sortni listi.

Dodatno pa je treba, da je v svetu v komercialni uporabi v resnici že nekaj gensko spremenjenih krompirjevih sort, ki so odporne proti virusnim boleznim, koloradskemu hrošču, nematom in drugim škodljivcem ali boleznim in ki ne vplivajo na zdravje ljudi. (Kmečki glas)

- n

Varoza redči čebele

Zdravila pomagajo le nekaj let, potem so potrebna nova

DOBREPOLJE - Čebelarsko društvo Dobrepolje ima 35 članov, od tega 27 iz Dobrepolja in 8 iz Strug. Dobrepolci imajo 340 čebeljih družin, Stružanci pa 150. Varoza še vedno povzroča čebelarjem veliko skrbi. Na zdravila namreč čebele postajajo hitro imune in je tako vsakih nekaj let potrebno novo zdravilo. Na srečo za zatirjanje bolezni prispeva nekaj tudi občina.

Vsi čebelarji so kmetje in ne vozičajo čebel na pašo drugam. Izjema je Anton Fabjan, ki s pomočjo čebel izdeluje pomožna zdravila endovital, je povedal predsednik društva Stane Godec s Ceste. Dodal je, da ima več članov društva Janševa priznanja različnih stopenj, Toneta Fabjanja, ki je glavni in najuspešnejši član društva, pa so zdaj predlagali, naj bi dobil kar vsa tri Janševa priznanja.

Cebelarji se dogovarjajo, da bi na šoli spet obnovili čebelarski krožek, katerega delo je zamrlo pred leti. "Občina nam veliko pomaga in prav zdaj se dogovarjam, da bi uredili na podstrešju občinske stavbe klubsko soko, kjer bi imeli sestanke, arhiv, prapor, razstavljenje priznanja itd." pravi predsednik Godec.

J. P.

Stane Godec, predsednik čebelarskega društva Dobrepolje.

OCENILI BIZELJSKA VINA - S ponedeljkovim ocenjevanjem lanskega pridelka se je pričel letošnji praznik bizeljskih vin. Desetletje so ga imeli februarja, letos pa prvič aprila, saj je ta čas vino primernejše za ocenjevanje. Ocnevalna komisija (na sliki: dr. Julij Nemančič) je dobro v ocenitev 247 vzorcev; 90 je bilo vzorcev belih sortnih vin, 20 rdečih sortnih vin, 66 vzorcev je bilo belega Bizeljčana, 43 pa rdečega bizeljskega mešanega vina. Ocenili so že 20 vin posebnih trgov in 8 šampanjev. Podelitev odličij za najboljje ocenjena vina bo v soboto, 26. aprila, ko bo na Bizeljskem še predavanje o zaščiti vinske trte, vinarstvu in vinski embalaži. Organizatorja, Turistično društvo in Društvo vinogradnikov, bosta ta dan v zadružnem domu pripravila tudi pokusno in vinogradniško zabavo. (Foto: M. Vesel)

PRAVNA SVETOVALNICA

Svetuje odvetnica Marta Jelačin

VPRAŠANJE: Rad bi vedel, kaj pomeni v pravnem smislu pošteno sojenje. Sam sem doživel že toliko krivic na sodišču, da me ta pojem poštenja resno zanima.

ODGOVOR: Pošteno sojenje naj bi pomenilo to, da ima vsakdo pravico, da o njegovih civilnih pravicah in obveznostih ali o kakršnihkoli kazenski obtožbi proti njemu v primerem roku odloča neodvisno, pravilno in nepristransko, z zakonom ustavljeno sodišče. Vprašali boste: kaj pa pomeni pojmom pravičen? V odgovor naj navedem, da naj bi bil pravičen tisti, ki upošteva resnico, dejstva in ravna v skladu z določenimi normami. Pošteno je tisto, kar je v skladu z določenimi normami, priznanimi načeli itd. Govorimo o pravični sodbi in o poštenem sojenju.

• **Dzaj pa potrebujemo nekaj norcev. Poglejte, kam so nas spravili ljudje zdravega razuma?** (Shaw)

Ureja: dr. Julij Nemančič

stih zamaškov, ki so bili proizvedeni v različnih izvedbah.

V okviru te študije teče tudi primerjalna raziskava o vplivu plutastega in aluminijastega zamaška na kakovost vina. Raziskava se bo nadaljevala in v nekaj letih bo več podatkov, ki bodo v pomoč vinarjem, da se bodo lažje odločali za ustrezen zamašek. Na trgu se dobijo navidez in v resnici zelo različne kakovosti. Danes ni težko industrijsko obdelati zamašek s komaj vidnimi mašili, da je na videz zelo kakovosten. V skladisču, vinoteki, doma v stanovanju se priporoča vinske steklenice, zamašene s pluto, poleči. Stekleneri, ki stoji pokonci, ne omogoča, da bi bila zamašek v stiku z vinom, zato se počasi osuši. Tak zamašek ne tesni več dobro, v steklenico prihaja zrak, vino se kvari.

Ko odpiram stekleneri, ki je čakala na svojo usodo leže, torej pravilno skladisčena, opazimo že z očesom, da je pri zamašku, ki nima čistega vinskega vonja, razlika med delom, ki je bil v stiku z vinom v steklenici, in preostalim večjim delom. Velikokrat je tako pri zamaških, ki so obdelani od zunaj tak, da ni vidna slaba kakovost, ker je zamaširana, vino pa je premaz raztopilo. Tudi pri nas bo vse več vina v steklenicah. Plutasti zamašek bo gotovo še dolgo kraljeval. Ob steklenerih, ki je bila pravilno zaprta s kvalitetnim in dolgim plutastim zamaškom, bomo uživali, mnogokrat pa bomo razočarani, ne da bi vedeli za vzrok.

Pregledovali so vina, ki so bila zavrnjena zaradi okusa po zamašku. V 65 odstotkih teh vin ni bila odkrita snov TKA. Torej je velikokrat za slab okus vina, ki izvira iz drugih vzrokov, kriv zamašek. Kot vzrok navajajo tudi osnovne kletarske napake pri skleščenju vina, recimo popolno napolnitve steklenic z vinom ob nizkih temperaturah. Kasneje, ko se zrak ogreje, se vino v steklenici napne in pronašča skozi slab zamašek, na mokre zamaške pa se naselijo plesni. Analizirali so 320 pluta-

dr. JULIJ NEMANČIČ

S SABLJO STEKLENICA PENINE OB VRAT - Že konec 18. stoletja, v času Ludvika I., je elitna francoska vojska svoje zmage proslavljala s šampanjem, ki so ga odprli z zamahom sabbje, vse več prizrenec tega pa je tudi pri nas. Prvi je pri nas odpiranje steklenice penečega vina s sabljou vnesel v protokol Miha Istenič iz stare vasi na Bizeljskem, kjer sicer že skoraj tri desetletja delajo peneča vina. Miha, član francoskega reda Bratovščine zlate sablje, pravi, da je v Sloveniji in na Hrvaskem več kot tisoč potencialnih članov bodočih podružnic tega reda, ki že nastaja v Sloveniji, njihovo druženje pa ne bo povezano le z odpiranjem steklenic s sabljou, pač pa tudi z dviganjem kulture pitja penin. (Foto: T. G.)

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Špinaca kot prva zelenjava

Špinaca je prva sveža zelenjava, ki nam spomladi obogati vitamino revne jedilnike. Je rastlina dolgega dne, zato je skrajni čas, da jo posejemo. Dobro uspeva v globokih, srednjih težkih in topnih tleh. Neugodno za dobro rast je

Velike pridobitve v Šolskem centru

Posodobitev pouka za 27,5 milijona tolarjev

NOVO MESTO - Na Šolskem centru Novo mesto, ki je eden izmed večjih v Sloveniji, upravljeno lahko trdijo, da jim ni všeeno, v kakšnih razmerah delajo njihovi profesorji in dijaki. Prvo računalniško učilnico so dobili leta 1986, leta 1993 pa so sprejeli odločitev o informatizaciji šole. Od torka, 15. aprila, so bogatje za naslednje pridobitve: dve novi sodobno opremljeni računalniški učilnici, specjalno učilnico za elektroniko in priklop šolskega informacijskega sistema na omrežje Internet.

Direktor ŠC Novo mesto Štefan David je na otvoritvi dejal, da je skupna vrednost te investicije 27,5 milijona tolarjev, največji delež stroškov pa je krilo Ministrstvo za šolstvo in šport RS v okviru svojih programov, za kar se mu lepo zahvaljujejo. Njihovo vodilo bo še naprej posodabljanje pouka, računalniško opisemjevanje itd., kar upajo, da jim bo v sodelovanju z omenjenim ministrstvom in ostalimi izobraževalnimi organizacijami uspevalo. Pohvalne besede ob novih šolskih pridobitvah, katerih ogled je sledil, so imeli tudi gostje: novomeški župan Franci Koncilia, Branka Abramovič z Ministrstva za šolstvo in šport RS, Mišo Palandačič s Centra RS za poklicno izobraževanje, Borut Čampelj z Zavoda RS za šolstvo in drugi.

Za prijetno vzdusje na otvoritvi so poskrbeli dekleta pevskega zborja Srednje zdravstvene in kemiske šole pod vodstvom Mateje Kure.

L. M.

Prireditve ob dnevu knjige

"Knjiga je darilo" je geslo slovenskih dnevov knjige od 22. do 24. aprila - Srečanja še danes in jutri

NOVO MESTO - 23. aprila 1995 je bil prvi Mednarodni dan knjige in avtorskih pravic, Slovenija pa je lani ta dan prič razglasila tudi za slovenski dan knjige. Na pobudo Društva slovenskih pisateljev so letosni slovenski dnevi knjige kar trije, od 22. do 24. aprila, prireditve po potekajo pod geslom "Knjiga je darilo".

Od torka do četrtek, od 22. do 24. aprila, poteka na ploščadi pred vhodom v Knjižnico Mirana Jarca, Knjižnica Mladinska knjiga pa je skupaj s Tiskarno - Dolenjsko založbo pred knjigarno iste dni pripravila prodajo knjig po ugodni ceni. Tudi revija Rast je po nižji ceni ponudila svoje dosedne številke, nove naročnike pa obdarila s številkami Rasti. Sicer pa so novomeška knjižnica, občine in ostale ustanove pripravile ob drugih slovenskih dnevnih knjig je vrsto literarnih srečanj. V torek in

REVJA UPOKOJENSKIH PEVSKIH ZBOROV

NOVO MESTO - Območna zveza drušev upokojencev Novo mesto priredi v počasnitve dneva upora (27. aprila) in praznika dela (1. maja) v petek, 25. aprila, ob 19. uri v KC Janeza Trdine revijo upokojenskih pevskih zborov. Na reviji bodo nastopili: MePZ DU Straža, ŽePZ DU Žužemberk, MePZ DU Škocjan, MePZ DU Novo mesto, gostje revije pa bodo ljudske pevke z Otovcem. Vstop je prost, pokrovitelj revije pa je župan Mestne občine Novo mesto Franci Koncilia.

L. M.

Črta in barva pesnita v očeh

V Dolenjskem muzeju so odprli pregledno razstavo ilustracij Lucijana Reščiča - Izšel bogat katalog - Razstave ilustracij bolj redek gost galerij in razstavišč

NOVO MESTO - V razstavnih prostorih Dolenjske galerije so v petek, 18. aprila, zvečer odprli pregledno razstavo knjižnih ilustracij slikarja, grafika in oblikovalca Lucijana Reščiča, likovnega ustvarjala, ki je po rodu sicer Primorec, vendar že več kot dve desetletji živi in ustvarja v Trebnjem, zato je bila celotna otvoritev bolj trebanjsko občana. V kulturnem programu je nastopil mladinski pevski zbor Trebnje pod vodstvom Tatjane Mihelčič - Gregorčič, Zvonka Falkner, prav tako iz Trebnjega, pa je recitirala nekaj pesmi iz najnovejše zbirke otroških pesmi "Skozi vrt in čez plan skozi leto in dan" Jožeta Snoja, ki je, opremljena z ilustracijami Lucijana Reščiča, te dni izšla pri Založbi Mladika. O avtorju in njegovem delu novosti so govorili direktor muzeja Zdenko Picelj, kustos Jožef Matijevič in direktor Mladika Janez Mušič, ki je predstavil tudi knjižno novost.

Razstava ponuja vpogled v zelo obsežen opus, preko dvesto izvirnih ilustracij, ki so nastale po literarnih predlogah slovenskih pešnikov in pisateljev od leta 1980 do danes. Razstave ilustracij so, kot je poudaril Matijevič, v naših

galerijah in razstaviščih prej izjeme kot normalen pojav, zato velja še toliko bolj pozorno prisluhniti sporočilom te razstave, predvsem pa si priklicati v zavest dejstva, da današnjemu človeku ilustracija zaradi njene povezanosti s knjigo utrije in krepi estetske občutke in vpliva na njegovo likovno vzgojo, kar je še zlasti pomembno v rani mladosti, ko so ilustrirane knjige prvi otrokov stik z upodabljaljajočimi umetnostmi. Lucijan Reščič se tega zaveda. "Kot vnet in dosleden zagovornik figuralnega slikarstva je v svojem dolgoletnem likovnem prizadevanju svoje risbe in slike gradil na načelih pripovednosti, kar je še posebej poudaril pri ilustracijah. Ko gre za ponazoritev besedne umetnosti z likovnimi sredstvi, je

"PODARIMO PRIJATELJU KNJIGO IN ROŽO"

ŠENTJERNEJ - Knjižnica Franceta Prešerna v Šentjernej je ob slovenskem dnevu knjige včeraj popoldne pripravila poseben program, ki ga je naslovila "Podarimo prijatelju knjigo in rožo", na prireditve pa vabi tudi danes, v četrtek, 24. aprila, ob 9.30.

OB OGLEDU NOVE OPREME - Ravnatelj Šolskega centra Štefan David (drugi z desne) je goste popeljal po razredih, kjer so si lahko ogledali nove pridobitve, ki so jih učenci že uporabljali pri pouku. (Foto: L. M.)

UGODNOSTI OB DNEVU KNJIGE

KRŠKO - Valvasorjeva knjižnica Krško je ob 23. aprilu, slovenskem dnevu knjige, letos prvič pripravila dan odprtih vrat. Na ta dan je vpisnina za vse leto brez plačila članarine, za zamujene knjige ni treba poravnati zamudnine.

"Pomlad" srebrna

15. Naša pesem

NOVO MESTO - Od 19. do 20. aprila je v Mariboru potekala Naša pesem 1997, 15. tekmovanje slovenskih pevskih zborov, ki jo pripravljajo ZKO Slovenije in Slovenska pevska zveza ter ZKO Maribor. Na letošnjem tekmovanju je nastopilo 28 zborov: 6 ženskih, 7 moških in 15 mešanih; od tega trije iz zamejstva. Vsak zbor je izvedel obvezno pesem in prosti program, ocenjevalno žirje pa je vodil dirigent Marko Munih.

Med sodelujočimi zbori je bil tudi mešani pevski zbor Pomlad iz Novega mesta, ki ga vodi Jožica Prus. Tako kot pred dvema letoma, ko je na tovrstnem tekmovanju nastopil prvič, se je tudi letos odlično odrezal. Ponovil je predlanski uspeh in prejel srebrno plaketo. To je glede na veliko konkurenco sodelujočih in glede na to, da je v zboru letos veliko novih pevcev, res lep uspeh in obenem potrditev slovesa dobrega slovenskega pevskega zebra. Na "Naši pesmi 1997" so nastopili tudi: vokalna skupina Solzice pri Glasbeni šoli Brežice (bronasta plaketa), ki jo vodi Marjetka Podgoršek Horžen, in mešani pevski zbor Viva iz Brežic (srebrna plaketa) z zborovodkinjo Simono Rožman.

pripravljeno osnovni pogoj za prepričljivo interpretacijo," je dejal Matijevič. Od leta 1980, ko je nastal Reščičev ilustratorski prvenec, z risbami opremljena mapa pesniških listov Drobci sonca Francete Režuna, pa do danes, ko Založba Mladika ponuja najnovejšo Snojevo pesniško zbirko z Reščičevimi ilustracijami, je trebanjski likovnik prehodil dolgo in uspešno pot, ki ga je pripeljala med ugledne in iskane slovenske likovne ustvarjalce na področju knjižne ilustracije.

Razstavo je pospremil bogat katalog, ki sta ga skupaj izdala Dolenjski muzej in Muzej radovljške občine. Katalog je oblikoval Reščič sam, besedil zanj pa sta prispevala Jožef Matijevič in Maruša Avguštin. Razstava bo iz Novega mesta potovala še v Trebnje, v drugi polovici junija pa v Radovljico.

M. MARKELJ

ILUSTRATOR IN UREDNIK - Lucijan Reščič z urednikom in direktorjem Založbe Mladika, ki je izdala najnovejša knjiga z Reščičevimi ilustracijami.

NAJVEČ JE BILO PESNIKOV - Udeleženci 1. brežiškega srečanja pesnikov in pisateljev (nekaj jih je na fotografiji) si še želijo podobnih druženj. Prireditve je vodila Natja Jenko-Sunčič. (Foto: L. M.)

Srečanje brežiških literatov

Na pobudo ZKO Brežice se je prvič javno predstavilo 13 brežiških pesnikov in pisateljev - Gost: Franci Šali

BREŽICE - ZKO Brežice je svoja dolgoletna prizadevanja, da bi se literati te občine povezali in imeli skupna srečanja, začela tudi vidno uresničevati. Sredi letošnjega marca je z javnim razpisom pozvala vse, ki se na območju brežiške občine ljubiteljsko ukvarjajo s pisanjem, naj sodelujejo na 1. srečanju pesnikov in pisateljev Občine Brežice.

S pomočjo brežiške knjižnice, ki je nudila prostore, se je tako v petek, 18. aprila, zvečer s tremi do štirimi deli predstavilo 13 najpogumnejših ljubiteljskih literatov: Ivanka Damjanovič-Bogolin, Dragica Dani, Marija Glogovšek, Zdenka Novak, Bojana Perko, Drago Pirman, Jožef Pirš, Mimica Racman, Erna Rožman, Marjan Toumi, Damir Šambarek-

Kukovič in Ivanka Zupančič. "Za prvič smo s takim odzivom zelo zadovoljni, veseli pa smo tudi, da so prišli iz vseh koncov občine. Želimo, da bi takšna srečanja postala tradicionalna," je povedala tajnica ZKO Brežice Božena Zorko. Sicer pa pri KUD Brežice od lani deluje literarni klub Žarez, ki ga vodi Drago Pirman. Člani - okrog 10 jih je - se enkrat mesečno sestajajo v pevski sobi KUD-a.

Gost petkovega brežiškega srečanja je bil direktor Dolenjske založbe iz Novega mesta Franci Šali, ki je po koncu predstavitev v pogovoru ustvarjalcem povedal svoje mnenje. Bil je zadovoljen z ravnijo njihovega umetniškega izražanja ter jim dal spodbudo, da bodo še naprej radi segali po perusu.

L. M.

Tudi v jubilejnem letu delavni

KUD Krka, ki je lani praznovalo 25-letnico, zadovoljno z delom vseh kulturnih sekcij - Načrti - Letos na razpolago 15 milijonov tolarjev - Predsednik ostaja Janez Bernik

NOVO MESTO - Redne letne občne zbrane KUD Krka nadaljuje s predstavljivo kulturne dediščine. Tudi v četrtek, 17. aprila, je v sejni sobi galerije Krka v Ločni v uvodnem delu Ferdinand Šerbelj, kustos Narodne galerije iz Ljubljane, s pomočjo diapositivov in zanimivimi govorimi dodatki lepo predstavil izbor ustvarjalnega dela slikarke Ivane Kobilce. Sledil pa je pregled in ocena preteklega dela ter načrt za leto 1997.

Predsednik KUD Krka Janez Bernik, ki to ostaja še naprej, je poudaril, da je bilo lansko leto posvečeno praznovanju srebrnega jubileja, ki se je začelo maju s tradicionalnim knjižnim sejmom, končalo pa decembra s slavnostnim koncertom Krkinega zebra. Sicer pa je bilo to tudi leto obračuna 25 let, kar so zabeležili v publikaciji "Srebrni odsev". Dobro so delovale vse kulturne sekcije društva, ki jih je Bernik na kratko označil, več pa so o njih povedali njihovi predsedniki. Večino pohvalnih besed je bil deležen mešani pevski zbor Krka z zborodvodkinjo Sonjo Čibej, ki je imel

govorila Alenka Trdan. Odmevno je bilo 17. Krkino srečanje slikarjev. V jubilejnem letu je KUD Krka začelo s "Srečanjem z zanimimi Slovenkami in Slovencimi": pripravilo jih je osem v dva koncerta, ki so bili dobro obiskani. Bojka Kmet je dejala, da bodo z njimi nadaljevali, ter upajo, da bodo uresničili tudi dve preloženi srečanji.

L. MURN

ZANIMIVO PREDAVANJE O IVANI KOBILCI je imel gost Ferdinand Šerbelj (pri levi), zraven njega pa sta Janez Bernik in Jerca Pezič, ki je vodila občni zbor. (Foto: L. M.)

Štirje slovenski: slikarji Jure Cihlar iz Portoroža, Rado Jerič iz Maribora, Janez Kovačič z Brezovice pri Ljubljani in Jože Kotar iz Novega mesta so se od 14. do 17. aprila srečevali in slikali v Žužemberku in dolini reke Krke. Dela, ki so nastala v teh dneh, so predstavili javnosti na skupni razstavi, ki so jo odprli v petek, 18. aprila, zvečer v avli zavarovalnice Tilia v Novem mestu. Večer je popesnil Dušan Pavlenič z igranjem na kitaro, otvoritev, ki jo je vodila Klavdija Kotar, pa so se udeležili trije od umetnikov: Jože Kotar, Janez Kovačič in Jure Cihlar (na sliki z leve proti desni).

ZAKAJ JE V BREŽICAH ZA-GORELO? - V sredo, 16. aprila, ob 23. uri je V. P. iz Brežic opazil, da gori zapuščeno gospodarsko poslopje v Levstikovici ulici, požar pa se je razširil tudi na ostrešje zapuščene stanovanjske hiše. Levstikova ulica 4. Kljub hitremu posredovanju gasilcev je gospodarsko poslopje v celoti zgorelo, na ostrešju hiše pa je nastala manjša škoda. Požar so gasili v eni uri, gasilci pa so organizirali gasilski stražo. Policisti so o požaru obvestili P. P., ki ni lastnik poslopnega, je pa eden izmed dedičev. Vzrok požara še ni bil ugotovljen, prvi znaki pa so kazali, da je za požar morda krv človeške faktor.

TATVINA V HIŠI - Med 17. in 19. aprilom je nekdo iz stanovanja, ki je last M. Š. iz Novega mesta, ukradel tolarje in devize. S tem je lastnika oškodoval za več kot 4,7 milijona tolarjev.

NOVOMEŠČANI NAJBOLJŠI

NOVO MESTO - Ekipa novomeške uprave za notranje zadeve je na državnem prvenstvu delavcev ministrstva za notranje zadeve v strejanju s službeno pištolo dosegla enega največjih uspehov, saj se je ekipno in posamično uvrstila na 1. mesto. Tekmovanje je bilo 17. aprila v Murski Soboti, udeležilo pa se ga je 19 ekip. Za ekipo UNZ Novo mesto sta pod vodstvom Milana Pleška tekmovala Alen Turk, ki je zmagal v posamični konkurenčni, in Peter Županc, ki je zasedel 13. mesto.

Varnostni pas lahko reši življenje

Več kot polovica mrtvih v lanskih prometnih nesrečah bila neprivezana - V trčenju pri 50 km/h na telo deluje enaka sila, kot če bi padli 10 metrov globoko

Neprivezani vozniki lahko že dve leti ugotavljajo, da policija strožje nadzira uporabo varnostnega pasu, ki je z zakonom iz leta 1988 obvezna na vseh sedežih, opremljenih s pasom. Pripenjanje z varnostnim pasom je namreč najenostavniji ukrep, s katerim lahko vozniki in potniki vplivajo na tezo posledic prometnih nesreč. Če bi ga dosledno uporabljali tako na mestnih kot relacijskih vožnjah in na vseh sedežih v vozilu, bi bilo v prometnih nesrečah precej manj mrtvih in hudo poškodovanih.

Po policijskih podatkih za lansko leto dobra tretjina voznikov varnostnega pasu ne uporablja, med vozniki, ki so umrli v prometnih nesrečah, pa jih ni bilo približno 55 odstotkov. Strokovnjaki so ugotovili, da bi bilo v prometnih nesrečah 40 odstotkov manj mrtvih, če bi vsi uporabljali varnostne pasove. Vozniki in sopotniki, ki varnostnega pasa ne uporabljajo, so običajno prepričani, da se njim

pač ne more nič zgoditi, vendar lahko posledice takšnega zmotnega prepričanja občutijo na svoji koži. Preizkus namreč kažejo, da se lahko odrasel človek ob trku s hitrostjo 7 km/h še obdrži na sedežu, pri trčenju pri 50 km/h pa na naše telo deluje enaka sila, kot če bi padli 10 metrov globoko. Pri večjih hitrostih ta sila skokovito narašča.

Če se uporaba varnostnega pasu na hitrih cestah povečuje, pa policisti opažajo manj prizvezanih na cestah, kjer hitrosti niso tako velike kot na magistralnih cestah in na avtocestah, čeprav je varnostni pas učinkovitejši pri nižjih hitrostih, medtem ko je pri hitro-

PRIJAVA JE LAJK ANONIMNA!

Anonimna klicna številka 080 1200 oziroma projekt Skupaj proti kriminalu je uspešno prestala šestmesečno poskusno obdobje delovanja na območju UNZ Ljubljana, zato je ministrstvo za notranje zadeve številko premestilo v operativno-komunikacijski center ministrstva za notranje zadeve, tako da je dostopna po vsej Sloveniji tistim, ki bi želeli policiji s koristno informacijo pomagati pri raziskavi kaznivih dejanj, pri tem pa bi želeli ostati anonimni.

SREČA V NESREČI

LOŠKI POTOK - V soboto, 12. aprila, nekaj minut pred 12. uro je vozniku Audiju Janezu Lavriču iz Travnika med vožnjo po cesti iz Sodražice proti Loškemu Potoku nenadoma odpovedal motor. Ker je vozilo še imelo zalet, je vozniku uspelo zapeljati na stari del ceste. Ko je odprl pokrov motorja, je opazil plamene in jih, sicer brezuspešno, poskušal zadušiti s krpmi. Vozilo - kaj je bilo vzrok, se ne ve - je eksplodiralo in v celoti zgorelo. Kljub škodi, ki jo je utrpel voznik, pa je bila sreča, da ogenj ni ušel v gosto in suho podlast, kar bi lahko v strnjem gozdu imelo nepredvidljive posledice.

A. K.

HITRO SPLUŽILI

VELIKE LAŠČE - "Radio laž", so mi zatrdirili delavci zasebnega podjetja za vzdrževanje občinskih in krajevnih cest v občini Velike Lašče. Snega je v noči od 20. na 21. aprila zapadlo 12 cm in več, a so bile vse ceste splužene do pete ure zjutraj, da so se delavci in uslužbenici lahko odpeljali na delo in šolarji v šole.

MOTORIST V AVTO

KOROŠKA VAS - V soboto, 19. aprila, ob 10.30 je 32-letni J. S. iz Žalcia vozil motorno kolo od Novega mesta proti Metliki. Pri Koroški vasi je vozil z neprimerno hitrostjo, zgubil oblast nad vozilom, padel na bok in drsel na levo stran vozišča. V tistem trenutku je nasproti pripeljal voznik osebnega avta 83-letni S. Š. iz Ljubljane. J. S. je trčil v osebni avto. Po trčenju je J. S. odbilo v desno, potem pa je za njim pripeljal voznik motornega kolesa Kawasaki, 43-letni M. P. iz Celja, ki je zaviral in se umikal, pri tem pa ga je na pesku, ki je bil posut po vozišču, zaneslo, da je padel na bok ter drsel izven vozišča. V nesreči se je J. S. hudo poškodoval, M. P. pa lažje.

A. K.

Prometna učna ura za tretješolce

Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Brežice šolarjem o obnašanju na cesti in v avtobusu - Znova po 6 letih - Maja nagradni kupončki - Sodelovanje

BREŽICE - Svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu občine Brežice je 22. in 23. aprila organiziral učno uro v prometu. V akciji sta bila največja sponzorja policijska postaja Brežice in Integral Brebus Brežice, kresničke je prispevala Zavarovalnica Triglav; sponzorja sta bila tudi Nova ljubljanska banka in Dolenjska banka.

V učno uro, ki je bila namenjena učencem tretjih razredov osnovne šole, so vključili skoraj 300 otrok. Na avtobusu, ki je prišel po otrok, je bil tudi policist, ki je med vožnjo predstavil šolarjem prometne predpise, jim povedal, kako naj se obnašajo v prometu, in jih v kratkem seznanil z bontonoma na avtobusu. Na policijski postaji so se seznanili z nekaterimi policijskimi vozili in opremo. Otroci so ob koncu akcije prejeli kresničko.

Brežiški svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu organizira učno uro v prometu kot svojo prvo javno akcijo, potem ko je po približno šestih letih premora začel z

letošnjim januarjem ponovno delovati. Drugač je svet že sodeloval v akciji Določevanje nevarnih odsekov šolskih poti, s katero so v občini dosegli brezplačno vožnjo za učence, ki živijo bliže kot 4 kilometre od šole. Svet se bo, kot načrtujejo, vključil v akcijo za uporabo varnostnih pasov. V tej letošnji majski akciji bo policija preverjala med vozniki uporabo varnostnih pasov in pri tem delila za uporabo tovrstne opreme nagradne kupončke, ki bodo pri žrebanju lahko prinesli srečnečno celo osebni avtomobil. Med prihodnjimi akcijami sveta napovedujejo tudi preventivni dan, ko naj bi med drugim inšcenirali trčenje av-

tomobila pri hitrosti 11 km/h in razstavili policijsko vozilo. Svet nemalokrat dela z roko v roku z

• Na ustanovitvenem sestanku Sveta za preventivo in vzgojo v cestnem prometu so za predsednika izvolili Marjana Vučajnka in za podpredsednika Branka Arnska. Tajnica je Teja Cvetkovič, pri delu sveta sodeluje komunalni nadzornik Mladen Arnšek.

Zvezo šoferjev in avtomehanikov Brežice. Tako je v začetku letošnjega šolskega leta Zveza sodelovala s 30 ljudmi v akciji prvi šolski dan, v kateri so pomagali otrokom na poti v šolo.

L. M.

GROZIL S PIŠTOLO

TREBNJE - 17-letni A. T. iz Zagorice pri Velikem Gabru je utemeljeno osumljen kaznivega dejana ogrožanja varnosti, ker je v nedeljo, 20. aprila, v diskoteki Afrika grozil 21-letnemu M. M. iz Črešnjic. Zaradi groženj se je M. M. s prijateljico odpeljal na Košenice pri Novem mestu. Medtem ko sta M. M. in prijateljica v avtu pogovarjala, je osumljenec, ki jima je sledil, prišel do avta s pištolem v roki in mu ponovno grozil. Oškodovanec se je odpeljal proti domu in med vožnjo opazil, da mu osumljenec sledi, zato je odšel na policijsko postajo in ga prijavil. Policisti in kriminalisti so med hišno preiskavo pri osumljencu zasegli orožje in strelivo.

tek, 18. aprila, ob 19.40 je 18-letna I. V. iz Novega mesta peljala osebni avto s parkirnega prostora pizzerije Šempeter proti križišču s cesto R 386 na Otočcu. V križišču je zavila na levo proti Mačkovcu, pred tem pa se ni prepričala, če je voziščo prsto. V tistem trenutku je po prednostni cesti od Mačkovca pripeljala voznica kolesa z motorjem 17-letna T. K. iz Novega mesta, ki se je umikala, vendar trčenja ni mogla preprečiti. Po trku sta voznica in njena sopotnica 9-letna T. K. iz Novega mesta padli in se hudo poškodovali.

ZBILA MOTORISTA - V pe-

sti 100 in več km/h dostikrat neučinkovit. Prav zato v okviru ministrstva za notranje zadeve ob pomoči nekaterih drugih služb in medijev od aprila do oktobra poteka sodelovanja zavojna akcija Varnostni pas - vez z življem, v

• Policiisti bodo v času akcije, ki traja od 15. aprila do 1. oktobra, neprivezane voznike in potnike dosledno kaznovali (kazen je 1.500 tolarjev). Tistim, ki bodo uporabljali pasove v skladu s predpisi, bodo izročili zloženko, ki je istočasno nagradni kupon z vprašalnikom, s katerim lahko sodelujete v mesečnih nagradnih žrebanjih in v zaključnem z glavnim nagradom - osebnim avtom Honda civic 1,4 bingo.

okviru katere bomo lahko po vseh Sloveniji preizkusili napravo - zaletavčka, ki ponazarja delovanje sil in pasu v vozilu pri trku z določeno hitrostjo.

T. G.

PREVRAČAL SE JE IN PRISTAL NA VZPOREDNI CESTI

RUHNA VAS - V petek, 18. aprila, nekaj pred eno uro zjutraj, je 32-letni S. R. iz Brežic vozil osebni avto z Obrežja proti Novemu mestu. Pri Ruhni vasi ga je zaradi prehitre vožnje začelo zanašati. Izgubil je oblast nad vozilom, zato ga je zaneslo v desno, nato pa je bočno drsel na levi pas, se po nasipu večkrat prevrnil ter obstal na lokalni cesti Draga - Dobruška vas. V nesreči se je voznik hudo poškodoval, sopotnik 28-letni I. R. iz Brežic pa je bil sled poškodb.

ŠTIRJE OTROCI RANJENI

KRŠKO - V pondeljek, 21. aprila, ob 14.25 je 47-letni T. B. vozil kombi od Breštanice proti Krškemu. Na Valvazorjevem nabrežju je z vozilom nenadoma zavil levo v trenutku, ko je nasproti pravilno pripeljal 44-letni voznik avtobusa K. D., ki je sicer zaviral, vendar trčenja ni mogel preprečiti. Voznik kombija se je težko poškodoval, hude poškodbe je dobil tudi 12-letni O. A., lažje pa so se poškodovali 12-letni L. N., 13-letni B. D. ter 11-letni S. N.

LJUBEZEN ZANETILA AVTO

PIŠECE - V sredo, 16. aprila, popoldne je bil 22-letni S. R. iz Podgorja pri Pišecah pri svojem dekletu, vendar sta se sprla in razšla. Fant se je okoli 20. ure ponovno vrnil nazaj in domačim zagrozil, da bodo že videli, kaj se bo zgodilo. Zapustil je hišo in se odprial do svojega avta znamke Z 750. Iz prtljažnika je vzel posodo z gorivom in oljem ter polil avto. Nato je sedel v avto ter z vžigalicami vžgal gorivo, ki je bilo polito po celem avtu, zato je to v celoti zagorelo. S. R. je sicer stopil iz vozila, vendar je kljub temu dobil opekline. Pri gašenju požara je sodelovalo 7 gasilcev iz Globokega.

• Ženo si moraš poiskati v soboto, ne v nedeljo. (Angleški pregovor)

• Življenje z lahko žensko ni lahko. (Sršen)

KONČNA SODBA ANŽURJU 12. MAJA

NOVO MESTO - Prejšnji teden se je nadaljevalo sojenje Marjanu Anžurju, nekdajnemu prvemu možu holdinga IMV in sanatorju proizvodnje avtomobilov in prikolic v Novem mestu. Obtožnica ga v zvezi z Adrio Caravan obtožuje poskusa kaznivega dejanja zlorabe položaja ali pravic odgovorne osebe in pridobitev večje premoženjske koristi zase in druge. Na tokratni, že peti obravnavi sta bila zaslišana še priča Andrej Bleiweis in ekonomski izvedenec. Ker je od očitanih dejanj preteklo že več let, na večih obravnavah pa se je nabral precejšen kup gradiva, bosta zaključna beseda in sodba po predlogu tožilca izrečeni 12. maja.

KAMERA ODKRIVA - Ob avtocesti med Belo Cerkvijo in Drago že dalj časa stoji polomljena in zapuščena prikolica. Kdo in zakaj je to navlako pustil ob cesti, se ne ve, je pa na njej znak malteškega viteškega reda, ki se ukvarja s humanitarno pomočjo. Prav bi bilo, ko bi pomagal se pri odstranitvi te "pomoči", ki je nihče ni želel ne prosil za njo. (Foto: A. B.)

Višje sodišče Koci znižalo kazen

Janez Koca z Lokev je lani v juniju zvečer v Gabru pri Semiču s ceste spravil Jožeta Zuglja, potem pa nanj streljal - Višje sodišče znižalo kazen od 10 na 8 let zapora

NOVO MESTO - Pisali smo že, da se je oktobra na novomeškem okrožnem sodišču končalo sojenje 21-letnemu Romu Janezu Koci z Lokev pri Črnomlju, ker je 13. junija vinjen in brez voznikega dovoljenja v Gabru pri Semiču prisilil nasproti vozečega Jožeta Zuglja, da je zapestjal s ceste, potem pa je nanj streljal s pištolem in ga hudo ranil.

Kazenski senat je Romu za poskus kaznivega dejanja umora, ki naj bi ga storil iz brezobzirnega maščevanja in iz nizkotnih nagibov, izrekel 10 let zaporne kazni. Na sodbo se je pritožilo novomeško okrožno državno tožilstvo in zahtevalo višjo kazeno, obtoženec in njegova zagovornica pa sta predlagala razveljavitev sodbe in novo sojenje. Višje sodišče v Ljubljani je konec marca letos vse tri pritožbe zavrnilo kot neutemeljene, sodbo pa je spreminilo tako, da je kaznivo dejanje ponovno opredeljeno kot kaznivo dejanje poskusa umora ter nato izreklo namesto deset osem let zapora.

Omenjeni dogodek je poleti pretresel celo Belo krajino. Junija zvečer se je Jože Zugelj z nimo, ki je šel iskat pred sem-

ško Iskro, z avtom vračal proti domu. Pri Gabru je iznenada opazil avto; kasneje se je izkazalo, da gre za oranžni jugo, ki je peljal proti njemu z dolgimi lučmi. Opozoril ga je, vendar mu je pripeljal nasproti povsem po njegovem voznem pasu, zato je Zugelj sunčkovito zavil v desno in zapestjal s ceste ter ustavljal. Ustavljal se je tudi jugo in iz njega sta skočili dve osebi. Moški je imel proti Zuglju in ga tudi zadel, pri tem pa je razbil zadnje vetrobransko steklo. Vendar napadalcu očitno tudi to ni bilo dovolj: približal se je Zugljevemu avtomobilu, da bi še naprej streljal, takrat pa je pripeljal delavski avtobus in napadalec je zbežal. Hudo poškodovanega Zugljeva so prepeljali v novomeš

Simona za začetek sezone rekord

Na začetku sezone je v Kopru v slabem vremenu Brežičanka Simona Kozmus za več kot za 4,5 m popravila rekord v metu kladiva - Med zmagovalci tudi Novomeščani in Šentjernejčan

BREŽICE, NOVO MESTO - Slovenskim atletom v Kopru na prvem večjem tekmovanju ob začetku poletne sezone vreme ni bilo naklonjeno, kar se je poznalo tudi na izidih, kljub temu pa brez rekordov niti tekmovanje ni bilo. V metu kladiva sta ga postavili Brežičanka Simona Kozmus, ki se je s 49,56 m dolgim metom približala meji 50 m in stari rekord Ljubljanačanke Katje Pleško popravila za več kot štiri metre in pol. Tudi sicer so bili brežički in dolenski atleti dobri in so dosegli kopico prvih mest.

V skoku v daljnino je s 663 cm zmagal Šentjernejčan Jožko Vrtacič, s 3 cm krajskim skokom pa je bil Novomeščan Gregor Rovan drugi;

Jurij Rovan v Ameriki rekordno

Dvoranski rekord v skoku ob palici

BREŽICE - Brežički skakalec ob palici in slovenski rekorder v tej disciplini Jurij Rovan, ki študira v Združenih državah Amerike, je uspešno zaključil sezono tekmovanj v dvoranah, med katero je nastopil osemkrat. Najboljši izid je dosegel v Illinoisu, kjer je s 538 cm popravil dvoranski državni rekord, uvrstil pa se je tudi v finale vseameriškega dvoranskega študentskega prvenstva v Indianopolisu in bil s 530 cm deveti. Tudi na prostem je dobro začel sezono: v Tusconu je s 535 cm zmagal v skoku ob palici, v Tempeju pa je bil prvi v skoku ob palici in z 62,08 m tudi v metu kopja, ki je bil nekdaj ob deseteroboju tudi njegova specjalnost.

Sezono tekmovanj na odprttem so Brežičani začeli na atletskem mitingu Zrinjevac v Zagrebu, kjer je Suzana Kos s 300 cm zmagala v skoku ob palici, v isti disciplini pa so dosegli dvojno zmago: prvi je bil Ivan Kostevc, drugi pa Boris Čurčič, oba pa sta preskočila 460 cm. V metu kladiva je bil Primož Kozmus z osebnim rekordom 56,20 m drugi, Verneš Mesič pa s 46,54 tretji. Gorazd Divjak je v teku na 1.500 metrov z osebnim rekordom 4:18,4 med precej starejšimi tekmeči zasedel šesto mesto.

P. ROVAN

v metu kladiva je brežički trener Vlado Kevo pokazal, da še ni pozabil, kako se suče v metalskem krogu, saj je s 60,30 m dolgim metom zmagal, medtem ko je član Krke Tomič s 1:56,98 na 800 m le malo zaostal za Velenjančom Bahtirijem.

Tudi med članicami, kjer se je, kot rečeno, z državnim rekordom v peti seriji meta kladiva (49,54 m) in s še 2 cm daljšim metom v zadnji seriji izkazala Simona Kozmus, so Doležnjke dosegle nekaj dobrih uvrstitev. Tako je bila Jasmina Salopek (Krka) s 27,58 druga v teku na 200 m, Klemenčičeva pa je z 58,44 zmagala na 400 m.

V mladinski konkurenči je novomeški atlet Andrej Murn napoved-

dal dobro sezono z zmago in solidnim časom 15,10 v teku na 110 m z ovirami, na 400 m z ovirami pa je z 58,00 zmagal njegov klubski kolega Kastelic. Med pionirji je zablestel Novomeščan Pust, ki je s 7,39 zmagal v teku na 60 m, s 37,76 pa še na 300 m.

Atleti so v Kopru spravili pod streho tudi že prvo letosnje državno prvenstvo: tekači so se pomerili v teku na 10 kilometrov. Med fanti je zmagal Roman Kežar iz ljubljanskega Železničarskega atletskega kluba, med članicami pa Helena Javorink ter med mladinci Pori. Od atletov na našega konca se je najvišje uvrstil Novomeščan Menič, ki je bil med člani osmi.

BESEDO IMAJO ŠTEVIKE

ROKOMET

Moški, 1. liga, končnica, za 5. mesto, 2. tekma - ANDOR : KRŠKO 29:26 (23:23, 14:12); KRŠKO: Čurak 6, Privšek 6, German 4, Martinčič 4 itd. Peto mesto je tako pripadlo Andorju, Krško pa je šest v državi.

za 7. mesto, 2. tekma - AKRIPOL : AFP DOBOVA 45:23 (19:9); AKRIPOL: Bregan 10, Vesličaj 8, Šavrič 6, Počervina 6, Zarabec 4, Makarevič 4, Bibija 3 itd.; AFP DOBOVA: Ocvirk 9, Begovič 5, Mijačinovič 3 itd. Akropol je dočnno sedmi v državi, AFP Dobova pa osma.

Kvalifikacijska tekma za obstanek v 1. ligi - LISCA : INLES 26:23 (12:11); LISCA: Blagojevič 11, Sečki 5, Plazar 4, Rantah 3 itd.; INLES: Škaper 7, Pajnič 6 itd.

KOŠARKA

Končnica od 9. do 16. mesta, 5. kolo - KRŠKO : ROGAŠKA DONAT MG 94:86 (44:44); KRŠKO: Avsenak 6, Jeklin 20, Bošnjak 12, Nakič 44, Ademi 8, Krajcar 2, Vukčić 2;

LOKA KAVA : KRKA 57:50 (27:32); KRKA: Samar 11, Stipaničev 11, S. Petrov 11;

6. kolo - KRKA : ROGAŠKA DONAT MG 73:70 (39:33); KRKA: Samar 14, Stipaničev 13, S. Petrov 8, Smodiš 15, Bajc 7, M. Petrov 6, Lučev 8, Novina 2; KRAŠKI ZIDAR : KRŠKO 76:66 (34:29); KRŠKO: Ljubljanačka 16, Murovec 1, Bošnjak 18, Nakič 17, Ademi 6, Krajcar 8.

LESTVICA: 1. Litostroj Slovan 12, 2. Loka kava 11, 3. Krka 10, Kraški zidar 9, 5. Krško 9 itd.

Med košarkarji še nič odločenega

Krka na dobrati proti prvi ligi - Doma proti Rogaska Donatu Mg zmagali tudi z malo sreče - Poškodba Stipaničeva - Krčani si sedaj delijo četrto mesto s Sežanci

NOVO MESTO, KRŠKO - Čeprav se v skupini, ki se bori za uvrstitev od 9. do 16. mesta v državni oziroma za štiri prosta mesta v bodoči dvanajstlanski prvi ligi, ne dogaja takoreči nič nepredvidenega, se bodo morali favoriti kar pošteno potruditi, da bodo uresničili svoje načrte. Če gre to Slovanku in Luki kavi kar dobro od rok, kar klub porazu ob precej čudnem sojenju v Škofiji Loko še lahko rečemo tudi za Novomeščane, so Krčani v težji situaciji, saj so v šestem kolu izgubili proti naposrednemu tekmeču za želeno četrto mesto sežanskemu Kraškemu zidaru.

Prejšnjega četrtega oziroma tekme v Škofiji Loko se bodo košarkarji novomeščke Krke še nekaj časa spominjali, saj sta jih sodnika, potem ko so v prvem polčasu domačine že nadigrali, z nerazumljivimi odločitvami tako rekoč uničila. Posledice te tekme so se na novomeških košarkarjih poznale tudi še dva dni kasneje, ko je le malo manjkal, da bi na domačem igrišču moral prepuštiti zmago že skoraj odpisani Rogaska Donatu Mg. Tokrat žoga nikakor ni hotela ubogati sicer letos najboljšega strelca Krke Matjaža Smodiša.

Svoje sta spet zakuhala sodnika, ki sta bila povsem izgubljena in ju ni prepričala niti razbita glava Primoža Samarja in kri na parketu. Osebne napake vseeno nista hotela videti. Kljub temu je bil prvi polčas igra v njihovih rokah, gostje pa so v nadaljevanju srečanja pokazali zobe in si sedni polčasa priigrali prednost 10 točk, ki so jo Novomeščani s skrajnimi močmi - pravočasno se je razigral tudi Smodiš - do konca iznčili

in tudi z malo sreče le dosegli četrto zmago v končnici. Žal si je ob koncu srečanja novomeški center Leon Stipaničev poškodoval dolan, in če ne bo mogel nadaljevati sezone, bo Krka zelo oslabljena.

Krčani so Rogaska prav tako ugurali še v zadnjih minutah, največ zaslug za zmago pa imata prva strelca Jeklin in Nakič, ki sta skupaj dosegla 64 točk. Slabše kot domači jim je šlo v Sežani, kjer je domačim košarkarjem uspelo zaustaviti Jeklinja in predvsem Nakiča, in pot do njihove zmage je bila prosta. Krčani imajo sedaj enako število točk kot Sežanci in vse kaže, da bo boj za četrto mesto trajal prav do konca prvenstva.

I. V.

REGATA KRKA 97

KRKA - Kajak kanu klub Žužemberk v nedeljo, 4. maja, priredil 12. tradicionalno mednarodno turistično rekreativno čolnarsko regato na Krki, dolgo 18 kilometrov. Prijave lahko oddate od 9. ure dalje, do starta, ki bo ob 10. uri, pa bo javni kviz o sponzorjih. Prvi daljši postanek čolnarjev bo v Zagradcu, pod elektrarno, kjer bodo dobili udeleženci tradičnega krofa Dolenskih pekar. Drug postanek bo v Šmihelu ob mlini, kjer bo čolnarje čakalo malica s pijačo, za kar bodo poskrbile Pekarna Grosuplje, Ribarnica Emona, Diana in Pivovarna Laško. Čolnarji bodo pot nadaljevati pot do Žužemberka, cilj in zaključek pa bo pri kmečkem turizmu Škoda - Koren, kjer bo vsak udeleženc dobil pizzu iz Peckarne Grosuplje.

KADETI LISCE

SLOVENJ GRADEC - Kadeti RK Lisca so zadnjo tekmo polfinalne skupine B državnega prvenstva v gosteh sicer izgubili s 24:19 (11:7), a kljub temu porazu izjemno uspešno zaključili sezono. Odigrali so kar 28 prvenstvenih tekem, izgubili so samo štiri, nobene v domači dvorani, edini pa so premagali evropske in večkratne državne pravake kadete RK Celje Pivovarne Laško. Dosegli so 789 in prejeli 393 golov, ustvarili pozitivno razliko 396 golov in redno odigrali vse tekme kljub poškodbam in boleznim. Finalne tekme, ki so še pred sežanskimi kadeti, bodo odločale o naslovu državnega pravka.

GOLA ŽAGARJA IN RODIČA

NOVO MESTO - Članska vrsta nogometnega kluba Elan, ki so sezono nosi ime Radio Krka, je v nedeljo doma premagala Naklo Triglav z 2:0 (0:0) in je še naprej na prvem mestu zahodne skupine tretje nogometne lige s 5 točkami prednosti pred drugouvrščenim Taborom iz Sežane. Zadetka sta dosegla Bojan Zagar in Dejan Rodič. V nedeljo bodo igrali v gosteh v Ilirske Bistrici. Kadetska ekipa je tokrat doma premagala Belo krajino s 3:2. Igrali so tudi starejši dečki, ki so ligasko srečanje z Ljubljano izgubili z 1:2.

ELAN DRUGI NA NIKE

NOVO MESTO - Moštvo starejših dečkov nogometnega kluba Elan je doseglo lep uspeh na finalnem turnirju pokala Nike v Mariboru, kjer je nastopilo šest najboljših slovenskih moštev s predtekmovanjem. Novomeščani so v svoji skupini najprej premagali Maribor in ljubljansko Svobodo, v finalu pa so se pomerili z Jarenino in izgubili z 0:2. Drugo mesto je kljub temu lep uspeh in spodbuda za še bolj zavzeto delo z mladimi.

GRMČANI PRVAKI

NOVO MESTO - Mladi košarkarji osnovne šole Grm iz Novega mesta so zmagali na finalnem turnirju pionirskega festivala za starejšo kategorijo učencev. Na finalni tekmi so premagali osnovno šolo bratov Polančičev iz Maribora s 82:58 (38:25). Najboljši strelec turnirja je bil s 75 točkami z dveh tekem Novomeščan Sašo Stakič, poleg njega pa so za grmsko šolo nastopili Rok in Sašo Rebernik, Matjaž Golob, Nejc Smodiš, Dušan Šmiderer, Ervin Taranič, Peter Hudoklin in Stane Lazič.

ŠOLARI NA KOLESIH - V soboto, 19. aprila, je kolesarski klub Krka Telekom na stadion ob osnovni šoli v Bršljinu pripravil občinsko prvenstvo v kolesarjenju, na katerem je nastopilo 40 učencev, med njimi tudi dekle. Najprej so se pomerili po skupinah, potem pa še v finalu, najboljše pa so povabili v klub, kjer mladim nadarjenim športnikom posvečajo posebno pozornost. V kategoriji petih in šestih razredov je zmagal Uroš Pavček iz Bršljina nad Boštjanom Smoličem in Sašom Kovačičem iz Mirne Peči. V kategoriji sedmih v osmih razredov je zmagal Jaka Janc iz Vavte vasi nad Bojanom Zupančičem iz Šmihela in Miha Zadravcem iz Vavte vasi. Najboljši trije so poleg medalj doobili tudi bogate praktične nagrade. (Foto: I. Vidmar)

Šport iz Kočevja in Ribnice

KOČEVJE - Tekma 4. kroga v ljubljanski medobčinski nogometni ligo med Kočevjem in Cerknico je bila v 65. minutri pri izidu 1:1 prekinjena. Pred tem je sodnik izklučil Murna in Potočnika. Ko sodnik ni dosodil enajstmetrovke, mu je Rajšel prinesel žogo, sodnik pa je na presnečenje vseh tekmo prekinil. Domači igralci so ga napadli, a do pretepa ni prišlo.

KOČEVJE - V prvi tekmi za obstaniek v prvi B liga so košarkarji Snežnika premagali Celje s 84:79. Tekma je bila izenačena in negotov. Kočevci so z ostro obrambo ustavili hiro igro gostov, ki so se ves čas srčno borili. Trener Henigam se je dobro zavedal pomembnosti srečanja, zato je posebno pozornost namenil obrambi. Poleg tega sta v napadu odlično igrala Polvoč in Lušin, in zmaga je ostala doma. Včeraj je bila v Celju povratna tekma, morebitno tretje srečanje pa bo v soboto v Kočevju.

M. GLAVONJIĆ

KOBARID, LJUBLJANA - V soboto se je teka za severnopravinsko pokal v Kobariju udeležil tudi 57-letni Franc Kocijančič iz Kočevja, v zelo močni konkurenči na 10. kilometrov je osvojil prvo mesto. Obetavni kočevski tekač Srečko Majetič je bil peti. Nedeljskega teka v Ljubljani (10 km.) so se udeležili tudi kočevski tekači. Med tekmovalci do 40 let je bil Majetič skupno peti, v skupini nad 40 let je bil Kocijančič z vsemi nastopajočimi peti, v svoji skupini pa zopet prvi.

KOČEVJE - Kmalu se bo se-

stala uprava odbojkarskega kluba Kan Kavinjar, novega člena prve B-lige. Po besedah trenerja Toneeta Krkoviča naj bi se dogovorili o okrepitvah in nasploh o delu kluba. Imajo dober in obetavan podmladek, upajo v pomoč sponzorjev, saj je odbojka edini šport v mestu ob Rinži; ki se je letos uvrstil v višjo ligo.

M. GLAVONJIĆ

VEČ KOT 200 ŠAHISTOV - Spremljevalci in organizatorji 6. moštvenega državnega prvenstva osnovnih šol v šahu za leto 1997 je bilo pretekel soboto v Sevnici celo več kot 250 sodelujočih. Šahovskemu klubu Milan Majcen Sevnica so se gostje iz vse Slovenije zahvalili za dobro organizacijo in gostoljubje na prvenstvu, katerega pokrovitelj je bila občina Sevnica, nastopajoče pa je pozdravil sevnški župan Jože Petermel. Med 19 ekipami dečkov in 26 ekipami dečkova do 12. leta sta bili seveda najbolj zadovoljni zmagovalni ekipi OŠ Stari trg ob Kolpi pri deklilac in OŠ III. Murska Sobota. (Foto: P. Perc)

Lukčevi plesalci uspešno v kvalifikacijah

Sebastian in Urška prva v standardu

KRŠKO - Plesalci posavskoga plesnega kluba Lukec so na zadnjih tekmovalnih dosegli nekaj lepih uvrstitev. V nedeljo, 20. aprila, je bil v Celju kvalifikacijski turnir v standardnih in latinskoameriških plesih, na katerem je nastopilo devet Lukčevih parov, boljše uvrstitev pa so dosegli: med mlajšimi pionirji sta bila Luka Vodlan in Maja Bromšč druga v standardnih in peta v LA plesih, med mlajšimi mladinci sta bila Mitja Puntar in Jasmina Zakšek tretja v standardnih in peta v LA plesih, Peter Toporič in Tina Strgar pa sedma v standardnih plesih.

Še bolje je Krčanom šlo pri mladincih, kjer sta Sebastian Vodlan in Urška Klakocar zmagala v standardnih plesih in osvojila tretje mesto v LA, Jernej Ferme in Maja Lesjak sta bila v obeh plesih eno mesto za njima, David Kozmus in Maša Plik sta bila v standardnih četrtnih in v LA šesta, Klemen Škoberne in Staša Puntar pa sta bila v standardnih osma, v latinskoameriških pa deseta.

Z OLIMPIJSKO KARTICO V TERME ČATEŽ

Drugo srečanje imenitnikov olimpijske kartice bo v soboto, 26. aprila, v Termah Čatež. Kar deset zanimivih aktivnosti se bo začelo ob 10. uri, imenitni olimpijski kartice pa se bodo lahko pomerili v plavanju na 50 m, šli na kolesarski izlet, metali na koš v vodi, tekmovali s pedalini na jezeru letne termalne riviere, testirali avtomobile Seat, opravili trening varne vožnje z nekdanjim šampionom v rallyu Branetom Küzmičem, roklali z Alpinou po testovali teniške loparje Fischer in šli na Polarjevo vadbeno svetovanje.

PRVOMAJSKI SPUST PO KOLPI

KOSTEL - Turistično športno društvo Kostel priredi v sodelovanju z Kajakaško zvezo Slovenije in Rafting klubom Gimpex iz Straže v četrtek, 1. maja, tradicionalni tekmovalni in rekreacijski spust po Kolpi za kajak, kanu in rafting. Pričetek tekmovalja bo ob 11. uri v Srobovniku pri Kolpi, tekmovalna proga pa bo dolga približno 11 kilometrov. Po končanem spustu bo na cilju v Potoku pri Fari družabno srečanje s podelitevjo pokala, medalj in praktičnih daril.

ŠKEDLJEVA 402 KEGLJA

TREBNJE - Na kegljaškem tekmovalju za pokal Slovenij Gradca so nastopile štiri igralke trebanjskega Mercatorja. Najbolje je zadevala Dušanka Škedelj, ki pa ji niti 402 keglja nista zadostovala za uvrstitev v finale. (N. G.)

APRILA KASTELIC

NOVO MESTO - Marjan Kastelic je zmagovalec aprilskega hitro-poteznega turnirja šahovskega kluba Novo mesto, drugi je bil lanski skupni zmagovalec Robert Rudman in tretji Emil Luzar. Nastopilo je 20 šahovstev.

KRKA IN REVOZ

NOVO MESTO - Na kegljišču Vodnjak je končan prvi del delavskih športnih iger v kegljanju v disciplini borbeni igre. Nastopilo je pet ženskih in štirinajst moških ekip. Med ženskimi ekipami je povedla Krka, tovarna zdravil, z 180 podprtimi keglji prej Revoza (160) in M-KZ Krka (145), pri moških je bil prvi Revoz s 318 keglji, sledijo Krka Novo mesto (310), M-KZ Krka (301) itd. (N. G.)

Eržen hiter na Spodnjem Saškem

Dve tretji mestni Milana Eržena na Spodnjem Saškem - Okvare pokvarile dober vtis Krke Telekoma na Bargamaškem - Andrej Gimpelj s Savaprojektom uspešen na jadranski magistrali

NOVO MESTO - Članski moštvi Krke Telekoma sta minuli in ta teden nastopali na dirki po Bergamaškem, kjer je član Krke, Italijan Andrea Zatti, v skupnem vrstnem redu zasedel 10. mesto, in na dirki po Spodnjem Saškem, kjer je blestel šprinter Milan Eržen. Žal so prav na omenjenih dirkah novomeški kolesarji nastopili z novimi verižniki, vendar pa so ti, kot kaže, imeli tovarniško napako, ki je botrovala številnim okvaram in zaostankom.

Klub vsemu je bil z učinkom svojega moštva na Bergamaškem tednu trener Srečko Glivar zadovoljen, saj spada dirka med najzahtevnnejše v kategoriji 2/5. Speljana je po ozkih cestah, na katerih je asfalt pogosto slabši kot makadam. Zelo

dober je bil na dirki tudi Gorazd Štangelj, ki pa je imel najmanj sreče. Ves čas je bil med vodilnimi, vendar je spremjevalno vozilo nekajkrat ob okvari lahko prišlo do njega šele, ko je bila že celo karavana mimo in je večji del dirke trošil moči, da bi ujel glavnino. Na dirki je nastopalo 160 kolesarjev iz 27 ekip. "Novomeški" Italijan Zatti je bil še po tretji etapi na odličnem 3. mestu, a je zapravil boljšo uvrstitev v izredno razgibani in težki šesti etapi, vseeno pa je njegov 10. mesto na koncu dirke dober izid. Tudi drugi Italijan v novomeškem moštvu, Bedin, se je izkazal, predvsem s 3. mestom v zadnji etapi. Na dirki je nastopilo tudi moštvo Radenske Roga, v katerem se je še posebej izkazal Sašo Siblen,

OBČINSKA LIGA

LOŠKI POTOŠ - Provo kolo občinske malonogometne lige Loškega Potoka bo 26. aprila. V ligi bo nastopalo šest moštov, pred drugo sezono pa so nekoliko spremenili in poosnovali tekmovalna pravila. Nogometarji se ob tem bojijo, da bodo zaradi gradnje večnamenske dvorane ostali brez igrišča, in menijo, da bi v tem primeru morali zgraditi novo igrišče.

DRŽAVNO PRVENSTVO V RAFTINGU V ZAGRADCU

ZAGRADEC - V soboto, 26. aprila, bo rafting klub Gimpex Straža na reki Krki med Zagradcem in Draščo v naselju pripravil letošnjo drugo tekmo za državno prvenstvo v raftingu. Otvoritev tekmovalja bo ob 12.30, prva plovila se bodo na proggi podala ob 13. uri. Razglasitev rezultatov pa ob 16. uri na kmečkem turizmu Pod gradom v Žužemberku.

PLANINCI V STORŽIČEVU SKUPINU

NOVO MESTO - Planinsko društvo Novo mesto vabi 3. maja na izlet v čudoviti, a planinsko manj znani svet Storžičeve skupine, na Sv. Jakob (961 m), Javorov vrh (1.434 m) in na Srednji vrh (1.853 m). Odhod avtobusa z avtobusne postaje bo ob 6. uri. Pot je lahka, vendar dolga 7 do 8 ur. Potrebna je dobra obutev in primerna obleka. Cena izleta je 1.600 tolarjev. Za izlet se lahko prijaviti do torka, 29. aprila, na telefon 068 321-446 ali 49-040 (Skobe).

Golieva priznanja Trebanjem za športne dosežke

Športniki leta 1996

TREBNJE - Ob spominskem dnevu Pavla Golie je predsednik Športne zveze občine Trebnje Niko Goleš podelil 8 Golievih priznanj za športne dosežke za leto 1996.

Odbor za šport pri trebanjski športni zvezi je za športnika leta izbral Romana Šavriča, dolgoletnega rokometaša Akripola, dobrega športnika in vzornega športnika. Tudi po Šavričevih zaslugah se je rokometski klub Akripol uvrstil v elitni rokometni druščini. Športnika leta 1996 Milena Veber že vrsto let sodeluje v kegljaškem klubu Mercator Trebnje, vseskozi pa dosega izjemno dobre rezultate tudi v 1. državni ligi.

Mlaši športnik leta 1996 Aleš Murn (Badmintonski klub Tom Mirna) je med najboljšimi in najbolj obetavnimi igralci v svoji kategoriji v naši državi. Je državni prvak in beleži številne odlične uvrstite. Mlaša športnica leta 1996, smučarka Lana Grandovec, izhaja podobno kot Murn iz športne družine. V svoji kategoriji se Lana uvršča v sam vrh slovenskih smučark.

Najboljša moška ekipa leta je rokometni klub Akripol. Njegovi odmevni rezultati v 1. državni ligi so ponosli ime mesta po vsej Sloveniji. Kegljški klub Mercator ima bogato tradicijo, v lanski sezoni pa je dosegal zelo dobre rezultate v 3. državni kegljaški ligi. Nogometni klub Dana Morna je prejel Golievo priznanje za 30-letno delovanje. Prav zavzetno delo z mladimi in njihova športna vzgoja obeta še boljše rezultate v prihodnosti.

P. P.

ZA FISCHER CEBE

TREBNJE - Trebanjsko podjetje Vita, ki pri nas zastopa znane proizvajalce športne opreme Fischer in Cebe, je na Rogli ob zaključku smučarske sezone pripravilo tako imenovani promo velesalon, ki se ga je udeležilo 190 mladih smučarjev iz 27 slovenskih klubov. Na tekmovalju so se dobro odrzali tudi dolenski in posavski tekmovalci. Uvrstitev: dekleta, najmlajše cicibanke - 2. Lara Humek; mlajše cic. - 8. Vanja Brodnik; cicibanke - 4. Lana Grandovec; fantje, najmlajši cic. - 7. Klemen Brulec, 8. Timo Grandovec; mlajši cic. - 8. Marko Knafelc... 12. Grandovec Tevž; ml. dečki - 13. Staš Stankovič (vsi Krka Rog, Novo mesto), 14. Darko Stipič, trenerji - 9. Zdeno Hlavaty (Krka Rog)... 12. Franc Oštrbenik (Krško), 13. Nuša More (Krka Rog)... 17. Aleš Germovšek (Trebnje) itd.

I. V.

Milan Eržen

ki je bil v skupnem vrstnem redu dalj časa tretji pri peti, končal pa je na odličnem 13. mestu.

Drugi del poklicnega moštva Krke Telekoma je nastopal na dirki po Spodnjem Saškem, kjer se je v uvodnih etapah z dvema tretjima mestoma izkazal šprinter Milan Eržen, ki pa je moral v 6. etapi zaradi okvare na kolesu odstopiti. Več o dirki, ki se bo končala ta teden, bomo poročali naslednjiji.

Člani krškega Savaprojekta so nastopali na dirki po jadranski magistrali, na kateri je bil Andrej Gimpelj v prvih etapah 5., v drugih 9. in v tretjih 7. ter 9. v skupnem seštevku treh etap. Z 11. mestom v tretji etapi se je izkazal tudi Aleš Poljanšek. Krški mladinci so nastopili v Italiji v San Vitu, kjer je Primož Četrtič osvojil 3. mesto.

I. V.

KANJA JE PRVAK

LESKOVEC - Streletska družina Kanja Leskovec se je izkazala na državnem prvenstvu v strelijanju z zračnim orložjem, saj je mladinska vrsta osvojila naslov državnih prvakov v disciplini puška. Za kanjo so nastopili Mlakar, Fridl in Zorič.

NOVOMEŠČANI TRETIJ V STRELJANJU Z LOKOM - Prejšnjo soboto je bil v Ankaranu tradicionalni lokostrelski turnir, ki so ga udeležili tudi lokostrelci iz Novega mesta. V organizaciji Območnega združenja slovenskih častnikov Novo mesto so na tekmovalju odpotovale tri ekipe s spremjevalci. Tretje mesto in s tem najboljšo uvrstitev za predstavnike Dolenske je dosegla prva ekipa Vojašnice Novo mesto, lokostrelci OZSC Novo mesto pa so zasedli solidno šesto mesto. Lokostrelski turnir - slo je za tekmovalje v tehniki Arrowhead - je potekal v strelijanju na 12 tarč, katere so lokostrelci streljali z razdaljo od 5 do 50 metrov. Lokostrelstvo se vse bolj uveljavlja kot športna disciplina. Pomembno pa je tudi za krepitev obrambnih sposobnosti, zato je deležno ustrezne podpore združenju slovenskih častnikov, ki se pogosto srečujejo na lokostrelskih tekmovaljih. Na fotografiji: udeleženci lokostrelskega turnirja v Ankaranu.

MOTORJE NA OGLED POSTAVI - Motoklub Novo mesto je v soboto, 19. aprila, na Novem trgu pripravil razstavo motorjev in motoristične opreme ter se tako prvič predstavil tudi javnosti. Število članov se je že v kratkem času skokovito povečalo in novoustanovljeno društvo sedaj združuje že krepko preko 60 motoristov, ki so se po koncu prireditve v koloni s paradno hitrostjo in v spremstvu policistov na motorjih odpravili na krajski izlet. Kot je povedal predsednik Žarko Henigman, je cilj kluba seznaniti člane in druge s tehniko dobre in varne vožnje in prizadevati si za spodbujanje predpisov: člani kluba naj ne bi mogli postati motoristi, ki se v prometu in tudi sicer ne znajo primerno obnašati; zato vsako prošnjo za novo članstvo vodstvo kluba temeljito pretehta in lahko tudi zavrne. (Foto: I. Vidmar)

zavarovalnica triglav, d.d.

največja slovenska zavarovalnica

VABI K SODELOVANJU

vse, ki jih zanima prodaja zavarovalnih storitev na območju:

Dolenjske, Bele krajine in Kočevja

Potrebujemo zastopnike za sklepanje življenjskih zavarovanj.

OD VAS PRIČAKUJEMO: PONUJAMO VAM:

- najmanj srednješolsko izobrazbo
- veselje do dela z ljudmi
- samoiniciativnost in iznajdljivost
- ustvarjalno delovno okolje
- strokovno izobraževanje in izpolnjevanje
- samostojno in dinamično delo
- stimulativne zasluzke
- varno zaposlitve

Vaše cenjene ponudbe s kratkim življenjepisom in dokazili o izpolnjevanju pogojev pričakujemo v 8 dneh po objavi na naslov:

Zavarovalnica Triglav, d.d., OE Novo mesto
Novi trg, 8000 Novo mesto

TPV - AVTO, Servisno prodajni center
Kandijska 60, 8000 Novo mesto
Tel.: 068/391-81-12, 391-81-19

RENAULT — KREDITI OD T + 3%

STARO ZA NOVO — LEASING — TESTNA VOZILA

SERVIS — KLEPARSKE STORITVE — LIČARSKE STORITVE — NADOMEŠNI DELI — AVTOPRALNICA

RABLJENA VOZILA

TIP VOZILA	LETNIK	KM	BARVA	CENA V DEM
1. R-5 CAMPUS 3V	1990	80.000	RDEČA	4.500
2. R-5 CAMPUS 5V	1991	96.000	RDEČA	5.500
3. R-5 CAMPUS PLUS 5V	1992	88.000	RDEČA	6.900
4. R-5 CAMPUS 3V	1993	35.000	RDECA	7.700
5. R-19 RT 1,4 4V	1993	65.000	MODRA	14.500
6. FORD ESCORD 1,8 CLX DIESEL	1991	85.000*	MODRA	12.500
7. OPEL VECTRA 2.0 I	1990/91	110.000	MODRA	12.200

RENAULT

Odgovori in popravki po § 9... • Odgovori in popravki po § 9...

Sporočilo bralcem

V zakonu o javnih glasilih, ki velja od 224. aprila 1994, so v členih od 9 do 23 natančno določena pravila za (ne)objavo odgovora in popravka že objavljene informacije, s katero sta prizadeta posameznika pravica ali interes. Tovrstne prispevke objavljamo pod skupnim naslovom "Odgovori in popravki po § 9...", vsi pa so opremljeni z naslovom prispevka, na katerega se nanašajo. Ker po zakonu odgovor in popravek ne sme biti spremenjen ali dopolnjen, ne objavljamo prispevkov, ki so napisani žaljivo ali z namenom zaničevanja, ali če so nesoznerno daljši od informacije, na katero se nanašajo (13. člen).

Novomeški Breg propada, oblast pa spi

Dol. list št. 14, 10. aprila

Prispevek v Dolenjskem listu iz pred štirinajstih dni je potreben gledati iz dveh zornih kotov. Prvi je strokovni, kar pa je drugotnega pomena, drugi pa je politični. Da je smisel članka politični napad name osebno, se vidi že iz samega naslova, kjer je beseda „oblast“ napisana z veliki mestnimi črkami, osebno pa sem v članku tudi večkrat „imenovan“ z ne prav okusnimi privedniki. Res je, blizu se čas občinskih volitev in potrebno je začeti sistematično črniti ljudi druge politične opcije, ne glede na strokovne podlage kritike, saj strokovni odgovor tako ali tako dobit prostor v časopisu na rubriku Odgovori in popravki po paragrafu 9 in se s prostorom osnovnega članka ne more primerjati tako po velikosti kot po časovni oddaljenosti.

Pa pojedemo lepo po vrsti. Da gospod Levičar ne more napisati konstruktivno kritiko, se lepo vidi že iz dejstva, kako začne in nadaljuje članek, predvsem z lepočenim, naturalističnim opisom posameznih prizorov (od rac, ki plujejo in letajo, ter nagibajočih se in žalostnih vrh do živahnih rib in peric, ki so nekoč ozemale oprano perilo), potreben je pač napisati dovolj stavkov, saj drugače ne moreš napisati članek pod tako velik naslov. Gleda na vašo nevednost in postopkih in fazah pridobivanja dovoljenj vam na kratko opisem faze in pristojnosti posameznih organov.

Najprej bi se dotaknil dokumentov, ki urejajo območje Brega. Območje ureja dokument, ki se imenuje Prostorskoureditveni pogoji za mestno jedro Novega mesta (Skupščinski Dolenjski list št. 12/91) in ga je sprejela takratna Skupščina občine Novo mesto, izdelal pa Urbanični inštitut R. Slovenije z nosilcem mag. Vladimirem Mušičem. Na podlagi teh dejstev lahko smatramo, da je dokument pripravljen strokovno in v skladu z vso prostorskou zakonodajo, ki je bila v tistem času v veljavi. Mestna občina Novo mesto in njena strokovna služba v okviru sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora, katere predstojnik sem, se pri pripravi lokacijske dokumentacije drži vseh določil, kakor tudi tiste, da za vse posege pridobiva soglasje oz. mnenja Zavoda za varstvo naravne in kulturne dediščine. "Na Zavodu za varstvo naravne in kulturne dediščine pravijo, da so zvezanih rok, da je njihov vpliv nikakršen...", gospod Levičar, to je vaše sprenevedanje ali pa neznanje (sodeč po vaši izobrazbi, slednje), za vsak poseg pridobivamo soglasje ZVNKD-a; poudariti moram, da so ta usklajevanja posegov velikokrat naporna, a korektina. Naslednja faza je pridobivanje lokacijskega in gradbenega dovoljenja, katera pa izda upravna enota, oddelek za okolje in prostor. Tudi tu strokovne službe izdajo dovoljenje v skladu z obstoječo zakonodajo. Problemi ponavadi nastanejo v naslednji fazi, t.j. med samu gradnjo.

Tu pa oblast resnično spi, žal pa je ta oblast v vaših rokah (Ministrstvo za okolje in prostor). Resor, ki je pristojen za to problematiko, je, gospod Levičar, že kar nekaj časa v rokah Liberalne demokracije, kar bi, glede na vaš podpis pod člankom (da ste se politično opredelili in imate celo politično funkcijo), lahko vedeli in naslovili članek na pravi naslov. V času mojega službovanja je služba izdala eno LD na ulici Breg, za kar smo pridobili tudi so-

glasje ZVNKD-ja, istočasno pa je bilo dano več vlog z različnih strani na inšpekcijske službe, ki pa predvsem zaradi neustrezne zakonodaje ne morejo dovolj učinkovito ukrepati. Kot sem že napisal, glede na dejstvo, da ne boste dopustili, da Breg lep samo še na slikah, apeliram na vas, da preko politične funkcije poskušate uveljaviti striktno izvedbo zakona o graditvi objektov in da za objekte, ki so zaščiteni z zakonom ali odkoli o zaščiti kulturnozgodovinskih objektov in spomenikov, v državnem proračunu zagotovite čimever finančnih sredstev.

Kar pa se tiče namembnosti objektov na Bregu, je v odkolu določilo, naj bi se ohranjala stanovanjska namembnost celotnega niza hiš. Kolikor je po vašem mnenju potreben, uvesti drugačno namembnost, vam je omogočeno, da preko vaše poslanske skupine v Mestnem svetu pričnete postopek za spremembu odloka. Tudi zakon o lokalni samoupravi določa Mestni svet kot edinega pristojnega za področje urejanja prostora, t.j. za sprejem vseh prostorskih dokumentov, tako urbanističnih planov kot tudi prostorskoizvedbenih aktov. Toliko o strokovni plati problema, ki pa na žalost ni prisoten samo na območju Brega, ampak na vsem območju mestne občine Novo mesto.

Dobil sem občutek, da je pri vas prisotna tipična slovenska značilnost, t.j. nevoščljivost, saj sem dobil iz posameznih stavkov občutek, da je nepravično, da sploh kdo stanuje na Bregu, in če že, bi bil moral stanovati v starih, neprevnjenih podirajočih se objektih, ki so primerni zgolj za „specifično socialno strukturo prebivalstva“.

Glede na dejstvo, da me pri vaših petindvajsetih letih imenujete za jenega mladeniča, se mi poraja dvom, ali je članek sploh prišel izpod vašega peresa. Kar se tiče trditve, da sem nekoč polnih ust kritiziral urbanistično politiko mesta, vam lahko zagotovim, da do sedaj nisem še nikoli v nobenem članku (vsaj jaz do sedaj še nisem zasledil nobenega) kritiziral urbanistične politike kot take (čeprav je bilo po mojem mnenju v preteklosti narejenih nekaj napak), ampak predvsem hitrost in izvedbo posameznih aktov oz. posegov, pa še to le takrat, kadar je bilo potrebno odgovarjati na razne članke in pripombe.

Za razne privednike k mojemmu imenu pa bi bilo bolje poiskati zadoščenje kje drugje, na primer na sodišču, vendar ne name ravan spuščati se na vaš nivo in ne izgubljati časa.

MILOŠ DULAR, dipl. inž. sekretar sekretariata za varstvo okolja in urejanje prostora

Bomo spet hlapci na svoji zemlji?

Dol. list št. 14, 10. aprila

3. aprila sem v Dolenjskem listu izrazil svoj protest proti vračanju veleposesti tujcem, kar vključuje tudi več 1000 ha gozdov, ki jih zahteva ljubljanska škoftija, kateri so ji, po mnenju posameznih zgodovinarjev in priznanih pravnih strokovnjakov, nepravično pripadali že ob nacionalizaciji. Nikjer nisem omenjal manjših posesti posameznih župnij. To pa je g. Brečko, ki se je oglasil v DL 10. aprila, namenoma prezrl, zato da si je prvočišči arogant napad na vse tiste, ki smo proti denacionalizaciji veleposesti. Imenoval nas je "zakrinkane uničevalce slovenskega naroda in nasprotne narodne kulture". S tem je prizadel nad 50 tisoč državljanov, ki so se potrudili v rekordnem času na upravnih enotah podpisati zahtevo za referendum, in tiste, ki bodo glasovali proti fevdalizaciji Slovenije in siromašenju njene ekonomske moči - gotovo jih ne bo malo.

V njegovo diskvalifikacijo pokončnih posameznikov in stranke, ki je svarila pred posledicami za državo škodljivega zakona že ob njegovem nastanku, se ne bi spuščal. Saj to je le ogledalo njegove etike in strpnosti. Lahko pa bi ga spomnil, kje iskati uničevalce slovenskega naroda in kulture. Samo izlet v zgodbino je potreben napraviti in prikazati se nam bodo: iz davnine požigali slovenskih knjig, iz bližnje preteklosti pa tisti, ki so številno populacijo Slovencev zavedli v sodelovanju z okupatorji, katerih namen je bil izbrisati Slovenijo in si jo medsebojno razdeliti, kar pa se je tragicno končalo. Če bi bila slovenska kultura (po Brečku) le ena religija in vsa njena obeležja, potem bi bila revna in enostranska. Po moje se kultura

naroda kaže v njegovem snavanju in oplemenitenu duhu za napredek in sošteje na našem planetu. Katere cerkev, gradovi in drugi objekti so kulturni spomeniki, je določeno z zakoni.

Obnova vseh gradov, teh pomnikov fevdalizma in okupatorskih postojank (kar je očitek g. Brečka prejšnjemu režimu), res ni imela prednosti, predvsem so imele živiljejsko pomembne zadeve: obnova gospodarstva, da so ljudje imeli zaposlitve, zdravstvo, šolstvo, infrastruktura in splošno izboljšanje, v vojni porušene in še izpred vojne obubožane domovine. Ali pa g. Brečko misli, naj bi jih obnovili zato, da bi jih sedaj v vsem sijaju podarjali nekdanjim fevdalcem? Tak, v "nebo vpijoč", je neupravičeni zahtevku tujca za Otočec v sedanjem stanju, ki pa je bil med vojno popolnoma porušen, ker se je v njem naselila italijanska postojanka. Po nekaterih verzijah je bil predtem celo prodan italijanskemu nakupnemu podjetju Emona.

G. Brečka gotovo ne moti, da je bilo že doslej neupravičeno vrnjeno premoženje 54 tujcem, ki so imeli možnost ali pa so tudi dobili odškodnino po mednarodni pogodbi bivše Jugoslavije. Ne zanima ga, da bo mala država z denacionalizacijo osiromašena za najmanj 8 milijard nemških mark. Sedaj tudi snavalci zakona o denacionalizaciji in tisti, ki so ga sprejeli, priznavajo, da je bil sprejet v evforiji družbenih sprememb, ki jih je bil glavni cilj zrušiti obstoječi sistem. Zato ni bilo dovolj proučeno, kake posledice bo imel ta zakon za državo in njene prebivalce ne koliko novih krivic bo povzročil. Niso upoštevali opozoril stranke takratne SDP, sedanje Združene liste, ki je nastopila odločno proti, a jo je g. Brečko v svojem prispevku nesramno napadel. Nobena država v tranziciji: ne Madžarska, Poljska, Češka ne Hrvaška, niso sprejele tako pogubnega zakona. Šele sedaj se ugotavlja, da je bilo 80% takratne nacionalizirane posesti pod hipoteko, vraca pa se prosta hipoteka, zato se nikoli ne bo izvedelo, koliko tolarjev iz naših žepov in žepov naših potomcev bo šlo za popravljanje krivic, ki jih nikoli ni bilo.

Pa še o farovskih kuharicah. Iz prakse vem, da se je v letih po drugi svetovni vojni priznavala delovna doba državljanom, ki so s pričami dokazali obstoje delovnega razmer-

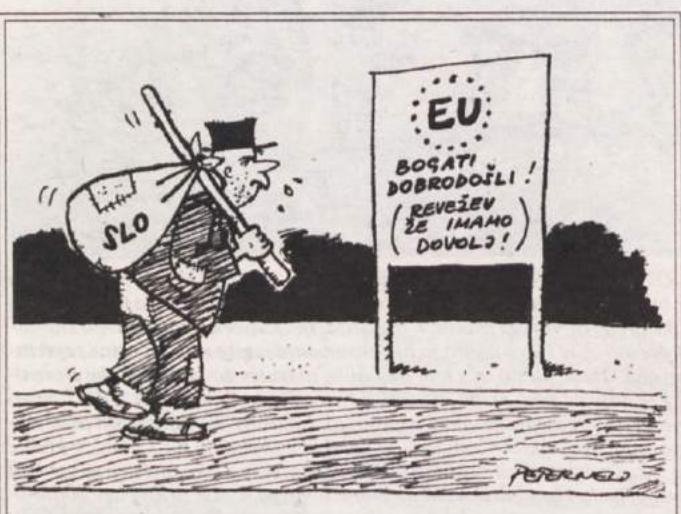
tika. Verjetno tudi Vi percipirate urbanizem kot instrument, ki skuša na svoj način ustreči človekovim potrebam, interesom in posledično nacinnu življenju, ki skuša po svoji poti ustvarjati demokratično družbo, hkrati pa tudi zadovoljiti človekove estetske kriterije. Če bi parafrasirali Aristotla, bi rekli, da je potreben najprej ugotoviti, kakšno življenje je človeku najprimernejše, da lahko nato delamo v tem.

Tudi odnos do dedičine je pogoden v vrednostnim sistemom, ki ga določa vsakokratna družba, politični sistem itd. Zato, gospod Hlavaty, v članku izrečene besede niso nikaršno zavajanje, temveč zgolj ugotovitve. V nobenem trenutku nismo nameravali ocenjevati gospoda Miloša Dularja kot človeka, temveč zgolj in samo kot funkcionarja, kot sekretarja za okolje in prostor. Tudi mi menimo, da gospod Dular nikar ni kriv za probleme, na katere je naletel ob začetku svoje funkcije sekretarja, zelo dobro vemo, kdo in kdaj so jih zavirkili. Verjamemo pa, da ni moč vekomaj le goroviti, to je od prej, za to je kriv ta, za tisto oni. Nikakor, probleme je potreben rešiti! Ko bodo rešeni, bo gospod Miloš Dular nedvomno lahko tudi sam kot za šalo opravil s kritikami ter bil spoštovan, ker jih je bil sposoben rešiti.

Verjetno tudi sami poznate resnične prigode v zvezi z Bregom. Če jih, potem veste tudi to, da ZVNKD sicer res izdaja soglasja ob predvidenih posegih, verjamemo pa, in to ste zamolčali, veste tudi, da se načrti, h katerim so dana soglasja, in izvedeni objekti precej razlikujejo. Ne boste nas prepričali, da varovati Breg ni naloga mestne oblasti, sekretarja ter inšpekcijskih služb. Pa saj konec concev je na Bregu formalno kar nekaj črnih gradi.

Gospod Hlavaty, še pred nekaj meseci ste bili tudi Vi član stranke LDS, bili ste dolga leta tudi arhitekt v Krki. Potem taki ste zagotovo imeli veliko možnosti ustvarjati lepo Novo mesto, saj ste bili vedno bliži tistih, ki jim rečemo oblast. Ne razumemo, zakaj potem tako udrihate po preteklosti.

Bili ste v Krki dolga leta in verjetno ste med tistimi, ki najbolj vedo, zakaj se nič zgodilo ne z Mušičino, ne se Seidlovim milinom, ne s "poštнимi hlevi", tudi ne z objektom ob Rotovžu...

ja, ne glede na to, da niso bili plačani prispevki, med temi so bile tudi farovske kuharice. Ta socialni ko-rektiv je veljal kar nekaj časa ob upoštevanju dejstva, da je mnogo delavcev v staro Jugoslavijo bilo grobo izkoriscenih, o zavarovanju so lahko samo sanjali. Tako je novi "komunistični" režim reševal socialne stiske državljanov iz starega "klerikalnega", ki jim ni bil sposoben zagotoviti socialne varnosti. Na tem svetu je pač tako, da stvari niso nikoli le črno-bele.

In končno o drugorazrednih državljanih. Predstavnik Ljubljanske škoftije je v televizijskem sočejanju pred kratkim dejal, da je cerkev bila celo v prejšnjem sistemu deležna večjega razumevanja in podpore. To dovolj pove, kdo laže in podnika.

JANKO MAVER

Novo mesto

Novomeški Breg propada, oblast pa spi

Dol. list št. 15, 17. aprila

Mladi liberalni demokrati in demokratice, gospod Zdenko Hlavaty, pišemo o problemih urbanizma, ker je ta še kako povezan s poli-

ticno. Verjetno tudi Vi percipirate urbanizem kot instrument, ki skuša na svoj način ustreči človekovim potrebam, interesom in posledično nacinnu življenju, ki skuša po svoji poti ustvarjati demokratično družbo, hkrati pa tudi zadovoljiti človekove estetske kriterije. Če bi parafrasirali Aristotla, bi rekli, da je potreben najprej ugotoviti, kakšno življenje je človeku najprimernejše, da lahko nato delamo v tem.

Gospod Hlavaty, upamo, da se še kdaj okoli česa konstruktivno pogovorimo, do takrat Vas s spoštovanjem pozdravljamo.

TOMAŽ LEVIČAR
Mladi liberalni demokrati in demokratice
Novo mesto

V čigavi denarnici so Judeževi groši

Dol. list št. 14, 10. aprila

Pred tedni smo bili priča objavi članka v dolenjskem listu, v katerem se novomeški podmladek LDS-a ukvarja s problemi novomeškega urbanizma ter s prstom kaže na Sekretariat za varstvo okolja in urejanje prostora mestne občine Novo mesto (v nadaljevanju SVOUP), ki ga v sedanjan mandatu vodi Miloš Dular, sicer član SDS. Da gre tu za poskus diskreditacije, je jasno že vrbcem na strehi, saj se bliža čas lokalnih volitev, na katerih si bo LDS poskušala praviti greki priokus prejšnjih. In ker je potreben vse pozicije, ki so jih izgubili ob prejšnjih lokalnih volitvah, pridobiti nazaj, vsaj kakor kaže sedaj, ne bodo izbirali sredstev in načinov.

Torej lahko pričakujemo do lokalnih volitev opisane prilehne udarec in izmisljene zgode. Da jim je le za oblast in nič drugega, pa uspešno dokazujejo z vodenjem države, ki brezglavo drsi v brezno izgub, korupcije, razslojevanja družbe, nelikvidnosti in kaosa. In če je novomeškemu podmladku LDS res do takega raja ob okljukah reke Krke, jih moramo pač razočarati, saj bi morali to kritiko nasloviti kar na svoje starejše kolege v stranki, ki so do leta 1994 upravljali novomeški urbanizem.

No, pa začnimo po vrsti. Ko se na SVOUP-u MONM pripravlja lokacijska dokumentacija, ki mora biti usklajena z veljavno prostorskou dokumentacijo. Ko se nek poseg v prostor tiče mestne jedre Novega mesta (s tem pa tudi Breg, Glavnega trga itn.) se po zakonu zaprosi za soglasje tudi pristojno institucijo za spomeniško varstvo (Zavod za varstvo naravne in kulturne dediščine - v nadaljevanju ZVNKD), katero pogoj so v lokacijski dokumentaciji prijeti ter tako upoštevani. Do te točke ima lokalna samouprava možnost vpliva in kontrole, naprej pa postopek vodi država preko Upravne enote, ki da lokacijsko in gradbeno dovoljenje, ter kasneje preko inšpekcijskih služb. Če pa se zgodi, da investitor prekorači predpise, določene v lokacijski in gradbeni dokumentaciji, se temu reče nedovoljen poseg v prostor. In če je kdo na Bregu samo na njemu lasten način "razsiril" in "nadvišil" gaba-rite objekta, je to pristojnosti Ministrstva za okolje in prostor ter G. Gantarja in njemu podrejenih inšpekcijskih služb. Torej, podmladek LDS-a, spet smo pri državi, katero vodi LDS. Za spoštovanje

Odgovori in popravki po § 9...

vezavi z samoupravnim socializmom, kateri si je tako trudil popraviti podobo Novega mesta. Sedaj, ko je LDS na oblasti, bi lahko svojemu podmladku omogočila študijsko potovanje na območje bivše bratske Sovjetske zveze, kjer bi si lahko še bolj originalno ogledali divjanje partizanskega urbanizma ter njihovega načina discipliniranja okolja, ki je v nemalo podrobnostih podoben našemu.

Današnji SVOUP pod vodstvom Mila Dularja se trudi popraviti podobo Novega mesta, vendar ju na svoji poti večkrat oviran kot pa podpiran (lahko si le mislimo zakaj), tudi s strani "strokovnih" institucij, kot je npr. ZVNKD, Društvo Novo mesto itn.. Zakaj "strokovnih" v naveznicih. Zato, ker se za kripto strokovnosti skrivajo iz rok spozlene zadeve ter strokovno zafurani projekti. Dokler ZVNKD že vnaprej samoinicativno izda soglasje k izvedbi fičar na Dolenjski banki v Kandiji zaradi sorodstvenih vezi enega izmed "strokovnjakov" na ZVNKD s pomembnejšim delavcem na Dolenjski banki, na sosednjem objektu, ki pa ni premoglo sorodstvenih vezi, taisti ZVNKD izda negativno mnenje k izvedbi fičar. Potem lahko rečemo, da si ZVNKD kar sam zavezuje roke svoji kredibilitnosti. Poglejte si Seidlovo mlin danes, malo pobrskaite po arhivih, in na veliko presenečenje tam ne boste našli omenjenega človeka, ki sliši na imenu Miloš Dular.

V petdesetletnem divjanju partije na območju novomeškega urbanizma pa ni mogoče zadeve urediti čez noč, mogoče pa jih bo urediti takrat, ko bo vzpostavljena pravna država ter vrednostni sistem družbe, ki ga postkomunistična elita tako goreče (na vseh področjih upravljanja države) zatira v svoji liberalni (ber-megleni) maniri. Če pa že hoče novomeški podmladek LDS-a kritično opozorjati na probleme v novomeških občinih, naj se raje ukvarja s stečaji novomeških gigantov (Pionir, Novoteks, Gorjanci, Iskra...), ki so nastali po znani tranzicijski šablioni v režiji ravno te ideološke opredeljenosti, katero predstavlja sam podmladek. Naj se raje ukvarjajo s tem, zakaj naši paradni konji gradijo tovarne na tujem ob podpori države, medtem ko se doma borimo z nezaposlenostjo, katero so, glej zlomka, spet povzročili isti tovarisi. Spet smo pri tisti tipični tranzicijski zgodi - lompom se ne zgodi nič.

Samo tako in z resničnim prizadevanjem za uresničitev vašega slogana o zgodbi o uspehu si boste pridobili kredibilitnost, katera vam vztajno pada. In ker se približujejo volitve na lokalni ravni, potrebujete dejurnega krivca. In ker vrana vratne ne izključijo, ga iščete drugie. Na žalost pa se glavni igralci nahajajo v vaših vrstah. Zato vam že tretjič podajamo na srce: pometite pred svojim pragom! Bojim pa se, da je smeti preveč, da bi jih lahko predelal Miloš Dular, saj ni bog, moral pa bi biti, če bi hotel v dobrih dveh letih ustvariti takšno zakladnico družbenega škodljivosti, iz katere se napaja samo vam znana zgodba o uspehu.

MARKO EMERŠIČ, d.i.a.

V čigavi denarnici so Judeževi groši
Dol. list št. 15, 17. aprila

Odgovarjati na drugi zapis Franca Mervarja (FM) ali ne, to je zdaj vprašanje. Nevarnost je, da bo nadaljnja polemika popolnomoma zaobla bistvo mojega kritičnega zapisu, t.j. zgodovinsko (ne)verodostojnost knjige Toneta Brulca "Judeževi groši". Tudi opravičila kljub omembidi sodočja ne bo. Po tonu in tudi vsebinu njegovega pisanja namreč sklepam, da je bil premlad za nočne dolge francoske puške, torej s kolaboracionisti nikakor nisem mislim na FM osebno.

Razen v enem primeru bom na nekateri Mervarjeva razglašanja odgovoril na kratko. V knjigah, ki so jih izdajali slovenski emigranti v obeh Amerikah in v njih opisovali vojno dogajanje, je toliko nesmislov po vzoru domobrancih "Črnih bukev", da se z njimi na tem mestu nima smisla ubadati.

Zgodovinopisne knjige brez napake ali napak verjetno ni. Nepošteeno je, če gre za namerno potvarjanje zgodovinskih dejstev, za kar je tipičen primer ravno Brulčeva knjiga. "Belogradec" Frančka Sajeta pa je in ostaja eno temeljnih in korektnih del slovenskega zgodovinopisa.

Bistvo pogajanj med Italijani in partizani je, da so na njih partizani od nasprotnika zahtevali ravnanje v skladu z mednarodnim vojnim pravom. Na pogajanja v Stražo junija 1943, do katerih je prišlo na italijansko pobudo, je šel Pero Popović s sodelavcema na svojo roko in zato je bil tudi kaznovan. Dejansko so razpravljali ne o osmih, ampak o 14ih (zapis v dnevniku Slavke Kersnikove iz Dolenjskih Toplic 13. junija 1943) ali o 15ih točkah. O vsebinah teh pogajanj bolj zaupam sicer skromnemu partizanskemu virom kot pa poročilu belogradističnega obveščevalca, ki so ga objavili belogradistične obveščevalne "Vesti".

Izkrcanje Anglo-Američanov na Jadranski in Stane Šemič-Daki! Preveč nora povezava, da bi jo veljalo komentirati, čeprav o njej piše Nora Beloff. Daki je bil sicer neustrašen junak, ki pa - ne v vsakdanji in še manj v visoki politiki - pri tem ni imel nobene besede. In pri vprašanju izkrcanja na Jadranski je šlo predvsem za politično odločitev.

Franca Mervarja moram odločno popraviti: neumnosti, če da so komunisti po vojni streljali talce in da to zagovarjam, nisem zapisal. Pojem talca je točno definiran. Po vojni usmrčeni domobranci nameč niso bili talci, ampak v prvi vrsti žrtve svojih idejnih in vojaških očetov s škofom dr. Rožmanom in generalom Rupnikom na celu.

Izvor v pomen besede bela garda belogradistič je jasen. Gre za strokovni pojem, ki je bil v splošni rabi že med narodnoosvobodilnim bojem, sprva tudi na belogradistični strani, pa vse do današnjih dni. Letos umrl soteški župnik Leopold Povše je še nedolgo tega z gremko pripovedoval, da so mu brata Srečka ubili belogradisti. Tudi z opustitvijo rabe te besede njihova zločinska dejanja ne bodo ne izbranane pozabljena.

Kaplan p. Lojze Jože Žabkar je ob prihodu bele garde v Črnomelj 13. novembra 1942 v svoj dnevnik zapisal: "Danes dopoldne so prišle v Črnomelj. Vaške straže' ali Legija smrti' ali, kot jih ljudstvo imenuje, bela garda. Že naslednji dan "so belogradisti ulovili tri partizane", jih predali Italijanom, ki so jih ustrelili.

Italijani so besedelo bela garda ali belogradisti uporabili v mnogih dokumentih. Seznam "di circa 140 belogradisti" iz začetka avgusta 1942, ki so ga belogradisti izročili diviziji "Isonzo" v Novem mestu, nosi naslov "Bande di Belagardisti nel territorio divisionale". Decembra 1942 je izraz bela garda uporabil celo poveljnik 11. armadnega zboru general Mario Robotti v pismu visokemu komisarju Grazioliju in zapisal, da "je že preliha za nas veliko krvi".

Ko so se belogradisti zavedeli negativnega pomena označke "bela garda", so se skušali znebiti. V svojem letaku "Samoobramba", ki ga je po Dolenjski trosilo italijansko letalo, so zato zapisali: "Mi nismo nikaki belogradisti... smo se ... zdržali v osvobodilno, samoobrambno, Legijo smrti'..."

Legija smrti! Grozljivo ime, toda vsebinsko v skladu z zločini, ki so jih delali nad borcev za svobodo slovenskega naroda. In srh spreleti človeka, ki v knjigi "Žrtve II. svetovne vojne iz župnije Šentjernej" za padlega ali po vojni ubitega belogradista ali domobranca prebere: "... Bil je legionar...". Legionar v tujski legiji, npr. francoski Légion étrangère? Legionar v svoji domovini? Kaže, da bo treba leksikonu dopolniti s pojmom "slovenski legionar": od sovražnika najeti in placani pridnili podjavljene naroda za boj proti sonarodnjakom, borcev za svobodo.

Nesrečni župnik Andrej Zupanc iz Sv. Križa pri Kostanjevici ni bil na strani narodnoosvobodilnega gibanja, sicer ga ne bi partizani aretirali leta 1942 in leta 1944, a ga je rešil njegov brat župnik Alojz iz Šmihelj na Žužemberku. V svojem nenačinom vojnem dnevniku je nekajkrat zapisal besedo bela garda ali belogradist, npr. 7. januarja 1943: "Pri belogradistih se ne moli, veseljačijo in kvantajo. Krajdejo".

Prior kartuzije Pleterje dr. Josip Edgar Leopold-Lavov, neposredna prisca "najbolj črnih dnevov v zgodovini Pleterje", je dal v svoji knjigi spominov že leta 1948 odgovor na vprašanje "V čigavi denarnici so Judeževi groši?" Točno in uničujoče je ocenil belogradiste: "Dali so se plačati od okupatorja za službo proti svojim lastnim sonarodnjakom! Tudi mi smo jim to zelo zamerili in jih očitali, da so italijanski plačanci. Če imajo svoje preprtičanje, naj se bore za ideale, ne pa za Judeževe groše!"

ANTON ŠTAMPOHAR
Novo mesto

APLAZ NI POTREBEN Opeka na pravega!

V Metliki ne padajo samo dež, sneg, morala in še kaj, ampak tudi opeke. Andreja Brancelj-Berndaršek, ravnateljica Belokranjskega muzeja, vam bo povedala, da padajo opeke z dotrajane grajske strehe. Dosej res še ne na glave obiskovalcev, a to gre pripisati le sreči. Razmišljala je že, pravi, da bi dvorišče zaprli ali pa da bi postavili pred vhod nanj tablo z napisom: "Na dvorišče vstopaš na lastno odgovornost!" Tega se je naučila verjetno pri cestarih, ki se s postavljivo podobnimi opozoril izognejo vsaki odgovorno-

sti. Poletje ni več daleč, odbor za poletne kulturne prireditve Pridi zvečer na grad je že izdelal program, a zdaj obstaja nevarnost, da iz vsega skupaj ne bo nič. Strah pred padajočo opeko je namreč kar velik. Pred odgovornostjo še večji. Belokranjski muzej, ki domuje v gradu, napaja svojo blagajno iz občinskega in republiškega proračuna. Denarja za popravilo grajske strehe ni pričakovati niti iz prvega niti iz drugega. Metliški župan je Branclevje že povedal, da cvenka ni, republiški mož pa bo to priložnost še imel.

Maja bo namreč Ljudska knjižnica slavnostno odprla prenovljene prostore na Pangartu in takrat bodo v Metliki povabljeni tudi najvišji državni kulturni predstavniki. Bodja jih bodo metliški velmožje popeljali tudi na grajsko dvorišče pokazati padajočo opeko. Ali pa morda tudi ne, saj so Metličani znani po tem, da se radi predvsem hvalijo in da republiški obiski navadno zapuščajo deželo brez prepričani, kako je na sončni strani Gorjancev vse v redu. Predvsem pa, da "bregešarji" ne potrebujejo nikakršne pomoči. Opeke na grajski strehi pa komaj čakajo, da prirfirijo komu na betico. Da bi le pravemu!

TONI GAŠPERIČ

MARIJA ZVESTA "DOLEN-CU" - Marija Dolinšek je 70-letna kmetica iz vasi Kostanjevica na obronki trebanjske občine. Živi v staro Španovi kmečki hiši ob izredno slabem makedamski cesti, ki povezuje 6 km oddaljeni Šentrupert in 15 km oddaljeno krajevno središče Dole. Na Dolenski list je naročena že sedmo leto. "Dolencu" pravi, da vsak teden komaj pričakuje in ji je edina zabava in razvedrilno. Tudi mi smo jo našli s časopisom v roki. Pravi, da prebere vse, najprej pa mora v vsaki številki pogledati novice v ilirske občine in KS Dole.

**SREČANJE
BRIGADIRJEV V
LEVCU PRI CELJU**
NOVO MESTO - Območni klub brigadirjev Novo mesta vabi bivše brigadirje na srečanje na celjskem letališču v Levcu, ki bo v soboto, 24. maja, ob 11. uri. Prireditelji vabijo na slavlje brigadirje, ki so leta 1947 gradili cesto Celje-Sempeter - teh je bilo 1.298 - in seveda vse druge, ki so prej ali kasneje sodelovali v mladinskih delovnih brigadah. Prijavite se lahko na telefon: 068/325-111 (ZB NOV Novo mesto). Prijave sprejemajo do 10. maja.

PRED DNEVOM UPORA PROTI OKUPATORJU

Spomini partizana Cankarjeve brigade

Ponosen sem na v partizanih prehojeno pot, čeprav se danes nekateri na vse načine in celo z lažjo trudijo, da bi se oprali pred zgodovino, čeprav so prisegali na okupatorjev meč

Cankarjeva brigada je že od 15. aprila 1944 bojevala težke boje ob cesti Ljubljana - Kočevje. Zagrizene bitke so se odvijale od Velike Lašč, Turjaka in vasic ter zaselkov ob tej cesti. Sovražne tankovske kolone so ob podpori domobrancem prodirevale iz Ljubljane proti Kočevju, da domobranci posadkam prilejajo hrano, municio in mesečno plačo. Nemci so preizkušeni minerski vod.

Sovražna premoč je bila več kot očitna. Proti tankom smo se borili tako, da smo podirali drevje ob cesti, ceste pa tudi prekopavali. Minerci so neutrudno zakopavali na cesti mine. Tako tanki več dni niso mogli čez te ovire, še manj pa domobraska pešadija. Nemci so imeli 12 tankov in več avtoblind.

Naši cankarjevcji so jurišali na sovražne kolone. Mnogo tankov so poškodovali. Popolnoma so bili uničeni trije nemški tanki in ena avtoblinda, kjer so naši dobili med plenom seznam in plačilne liste, koliko plače pripada domobranci.

Ali partizanske pesmi niso več del narodove kulture?

S konferenco KO ZB Kandija-Grm-Regrča vas

Člani Zveze borcev krajevne organizacije ZB Kandija-Grm-Regrča vas smo opravili letno in volilno konferenco. Novi predsednik je postal Karel Košir, doseganji aktivni predsednik krajevne skupnosti. Med letom je umrl 11 članov. Končno stanje se ni bistveno spremenilo, saj pristopajo novi, tudi mlajši občani, ki priznavajo NOB in dejavnost organizacije. Pomembno je, da se ohranja tradicija NOB in njeno izročilo.

Pomembna naloga organizacije je vzdrževanje pomnikov padlim borcev NOB, ker so ti narejeni iz preprostega materiala in potrebnih občasnih obnov. Država k temu ne prispeva ničesar. Zato smo odsivni le od prispevkov članov in svojcev padlih. Ob zbiralni akciji so nekateri svojci z gremkovo izrazili negodovanje nad državo, ki ni pripravljena prispeti niti tolara za ohranjanje spomina na borce, padle za svobodo domovine. Kakšna država je to? Po drugi strani pa je vse več razkošnih spomenikov iz najboljšega marmorja tistim, ki so se borili skupaj z okupatorjem proti borcev NOB.

Člani so kritično ocenili nekaterje izjave novega nadškofa, ki po njihovem mnenju le razpihajo nestrnost. Naš član je kritično ocenil vsebinsko noveleto proslave na osnovni soli Grm, ki naj bi bila tudi v počastitev državnosti, vendar otroci o tem niso slišali niti

besede, vsebina je bila izrazito religiozna. Večina članov podpira prizadevanje, da se z nacionalizacijo ne ustvarja novih veleposestnikov, zato podpira referendum o izjemiti vračanja veleposestni tujcem in premoženja fevdalnega izvora, ki ga zahteva Ljubljanska škofija.

Člani so prizadeti, ker so izginali partizanske pesmi. Nikjer več jih ne slišimo in niso v prodaji kaseto s temi pesmimi. Ali ta domljubna lirika, nastala in takoj občuteno doživljena v usodnih težkih časih borbe za narodov obstojo, ne sodi v kulturno izročilo naroda? Kaj je potem kultura?

Končno je bilo opozorjeno, da so se v več primerih pri borcev v stanovanjih pojavile osebe (po dva moška skupaj) in zahtevalo plačilo članarine. Zato opozorilo vsem, naj bodo previdni in plačujejo članarino le tistim, ki so za to zadolženi in jih sami poznajo.

Z odbor KO ZB:
JOŽE MURN

skim bojevnikom od nemških oboroženih sil. Ubitih je bilo okoli 60 sovražnikov, nekaj pa je bilo tudi ujetih. Tudi mi smo imeli mrte. Brigada se je moral zaračunati premoči umaknit.

Drugi dan smo se pojavili že na čisto drugem kraju. Ravno na predvečer praznika OF slovenskega naroda so bili bataljon cankarjevcov razporejeni po vseh nad Vodicami. Partizani so bili to popoldne podobni drvarjem, kajti vsak bataljon je zase znosil na najvišje vrhove velike kupe suhega vejevja. Ko pa se je popolnoma stemnilo, so ob vsej območju načrti zagoreli mogočni kresovi, še večji od tistih iz turških časov. Naš bataljon je imel največji kres nad razvalinami Starega grada nad Vodicami, da se je videl proti Ljubljani, kamor so bile uprte tudi naše oči. Partizani smo tisto noč s ponosom gledali plamene kresa. Še temeje smo stisnili orožje, ki ga tudi ponoči nismo odložili. Le glejte, okupatorji in vaši zvesti pomagači, naše ognje!

Ko nam je bilo prebrano povelje Glavnega štaba partizanske vojske Slovenije in 7. korpusa, da je naša brigada za izredno junasto pohvaljena ravno za 27. april, se naši obrazni v siju ognja še bolj zažareli. Tovariši, tovarišice, partizani, partizanke, drugo leto pa praznujemo v beli Ljubljani. Tedaj se je iz naših gril oglašila pesem.

Za delavski praznik

NOVO VODSTVO ZDRAŽENJA ČASNIKOV - Na letni konferenci Območnega združenja slovenskih častnikov v Novem mestu, ki je bila prejšnjo nedeljo v vojašnici Novo mesto, so člani združenja izvolili novo vodstvo. Za predsednika strokovne organizacije, v katero so vključeni državljanji s pridobljenim vojaškim činom iz škocanske, Šentjernejske in novomeške občine, so izvolili znanega zdravnika dr. Boris Pogačarja, za podpredsednika brigadirja Janeza Butara, sekretar pa ostaja še naprej Branko Đukić. Združenje slovenskih častnikov je po besedah predsednika slovenske krovne organizacije Miha Butara, ki je na konferenci delovanje OZSC Novo mesto ocenil z odlično oceno, Ministrstvo za obrambo RS podelilo status društva s posebnim pomenom za razvoj obrambnih sposobnosti. Letne konference častniške organizacije so se udeležili tudi načelnik generalštaba Slovenske vojske Albin Gutman ter župan občine Škocjan Janez Povšič in občine Šentjernej Franc Hudoklin. Po konferenci je članom združenja predaval brigadir Janez Kavar iz generalštaba Slovenske vojske o vključevanju Slovenije v NATO. Na fotografiji: dr. Boris Pogačar (levo), novi predsednik, v pogovoru z Borutom Usenikom, ki je doslej vodil združenje. (Besedilo in sliko: B. Avbar)

LETNI KONCERT MPZ VLASTE TAVČAR IZ ŠENTJERNEJA - Mešani pevski zbor Vlaste Tavčar, ki združuje pevke ter pevce iz občine Šentjernej že 17. leta in ga prvo leto vodi zborovodkinja Sonja Krmec, je v soboto, 19. aprila, v Šentjernejski osnovni šoli pripravil prijeten letni koncert, na katerem so se predstavili tudi Vinogradniški oktet iz Šentjerneja, učenca tamkajšnje glasbene šole, Rok Mencin. Gost večera je bil dramski igralec Jurij Souček, koncert pa je povezoval Janez Bratkovič. Na koncertu sta Avguštin Hodnik in Mira Pleskovič prejela bronasto Gallusovo priznanje, predsednici zobra Marini Jordan pa je predsednik ZKO Novo mesto podelil priznanje za prizadetno delo na kulturnem področju. (Foto: T. G.)

KRKA ZA SVETOVNA PRVAKA - Krka je najuspešnejša in najuglednejša slovenska firma in je prav, da podpira najuspešnejše in najuglednejše tekmovale, ki zastopajo našo državo po vsem svetu, je med drugim dejal tehnični direktor Krke inž. Peter Miklavčič (levi), ki je v imenu odsotnega generalnega direktorja Miloša Kovačiča prejšnji četrtek na Otočcu podpisal sponzorsko pogodbo z evropskima in svetovnimi plesnimi prvakoma Katarinom Venturini in Andrejem Škufo. Sponzorja našega vrhunskega plesnega para, ki je pred dnevi ponovno osvojil naslov evropskih prvakov v kombinaciji standardnih in latinskoameriških plesov, sta še Radenska in Avtohiša Čubelj iz Grosuplja, katere lastnik Boris Čubelj (desni) se je tudi udeležil slovesnosti na Otočcu. (Foto: A. B.)

ZMAGA PRVE ŠENTJERNEJSKE SALAMIADA V OREHOVICO - V soboto, 19. aprila, je bila v gostilni Hipodrom v Šentjerneju 1. salamiada, ki so jo zdržali tudi s pokušijo najboljših vin na ocenjevanju Društva vinoigradnikov Šentjernej. Izdelovalci salam so prineseli v oceno prinesli kar 27 vzorcev, najboljša pa je bila salama Sandija Dvojmoča iz Orehovice. Drugo in tretje mesto je pripadalo Milanu Vrtačiču iz Pristavice. (Foto: T. G.)

Predsednik SKD Peterle, ne dajte se!

Odločno vas podpiram

Že kar nekaj časa zelo budno spremljam dogajanje v stranki SKD. Posebno zadnje početje alternative SKD me je pripravilo do odločitve, da tudi jaz povem svoje mnenje. Sem starejši človek in sem v življenu doživel veliko kruščost, zato ker sem bil in sem človek, ki se ne da prodati za priviligirane dobrine. Ne morem razumeti, kako je mogoče, da nam vsem Slovencem začnejo soliti pamet in vsljevati svoje ideje ljudje, ki so podpisani pod deklaracijo alternative SKD in o krščanski demokraciji nimajo nobenega pojma. Žal so prav ti ljudje krivi za manjši uspeh na volitvah in se predstavljajo kot pravi krščanski demokrati, v resnicah pa so morda celo povezani s strankami, ki so imele in imajo za cilj krščanske demokrate odrihiti od odločanja. Moje mnenje je, da bi se moral za vsakega posebej ugotoviti njegovo škodljivo delovanje in mu v takšnem primeru tudi onemogočiti delovanje v stranki SKD. Kajti ti ljudje bodo vedno bolj nagađali in škodovali stranki in Slovencem, doma in po svetu. Predlagam, da se stranka SKD ne povezuje z nobeno drugo stranko, kajti nobenemu ni verjeti ničesar in lepa beseda ni vse. Primer Podobnik.

Z vso odločnostjo podpiram predsednika v vodstvu SKD, da bi bili trdnji in neomajni pri svojem delu.

FRANČIŠEK ZAMAN
Dolenjske Toplice

Pripombe na nadškofove izjave

O Cerkvi v šoli in o vračanju lastnine fevdalnega izvora

Na intervju, ki ga je pred nedavnim dal za slovensko televizijo nadškofo dr. France Rode, kjer je govoril o bistvenih nalogah Cerkve, imam nekaj pripom.

Slovenska šola, je vzgojno-izobraževalna ustanova, v kateri nima nobena ideologija kaj iskat, torej naj šola ostane na znanstvenih temeljih!

Z vračanjem premoženja Cerkvi pa je po mojem mnenju tako: Gospod Rode je omenil nekatere bistve socialistične države pa tudi Italijo in Avstrijo ter vlogo Rimskokatoliške cerkve v njih. Pozabil pa je povedati, da v nobeni od

Vandalska pošast na Šentruperškem pokopalnišču

Strahopetec, kdo si?

ŠENTRUPERT - Na pokopalnišču v Šentrupertu na Dolenjskem se prihujeno plazi okrutna vandalska pošast, strahopetne posebne vrste, brez vesti, saj počenja grdobje, kot jih lahko le izrodeč človeške vrste.

Kdo si, ki premoreš toliko zla? Gomilo, ki s cvetjem prekriva ljubljeno bitje, svojci skrb negujemo. Kdo si, strahopetec, ki je te motila slika pokojnika na spomeniku, da si jo moral odčujiti? Kdo si ti, ki že nekaj let prevracaš vase s svežim cvetjem, jih prestavljaš na sosednje grobove, ravno tako tudi sveče, na gomile pa prinaša živalske odpadke? Ali se zavedaš, da je tvoje početje zločin posebne vrste? Gotovo veš, da te oblast ne bo zatolila pri dejanju! Storili bomo vse, da bo tvoje ime kmalu objavljeno v tem časopisu. Torej začnimo: poslednji dom pokojnih je odprt, najlepše rože in sveče so na voljo, prekrasna mrliska veži ca tudi!

NIKOLAJ VRANEŠIČ
Bistrica 11 pri Šentrupertu

Pevci pred zaprtimi vrati

Razmišljajte ob zaključku revije pevskih zborov

Pred nekaj dnevi so se zaprta vrata tradicionalne revije odraslih pevskih zborov, ki jo vsako leto organizira Zveza kulturnih organizacij Novo mesto. Rad bi, spoštovani, podal razmišljaj ob dogodku, ki ga podarimo ljudem na pomlad.

Ste si že zastavili vprašanje (nagovarjam predvsem pevke in pevce sodelujočih pevskih zborov), ali izvedba revije v obstoječi obliki ustrezava vašim pričakovanjem? Sprejemate stanje, ko ne odločate o ničemer, smete pa sodelovati? Kaj je za vaš pevski zbor resnično dobrega storila Zveza kulturnih organizacij Novo mesto?

Pevci različnih zborov smo prijatelji med seboj. Znamo razumeti, da ne živimo razkošja vrednot duha in kulture. Že dolgo na naši mizi ustvarjanja ni potice. Zmoremo in moramo pa dvigniti pogled v glavo, ko nam prineso drobi z nečistimi rokami.

Na letosnji reviji pevskih zborov so pcvem za prepevanje namenili avlo Kulturnega centra Janeza Trdine. Vrata dvorane, pravkar obnovljene, željne slovenske in vsakršne pesmi, so ostala pcvem in poslušalcem zaklenjena. Se pa oder hrama kulture v Novem mestu redno ponuja v posest raznim profitniškim, kulturi odstujenim shodom.

Predstavniki ZKO Novo mesto nam vsako leto zatrjujejo, da revija pevskih zborov ni tekmovalega značaja. In vendar vsako leto znova iz časopisov izvemo, kateri zbori smo (so) izbrani za sodelovanje na regijski pevski reviji. Spoštovani pcv, je mar preveč zahtevati od organizatorja, da da jasna pravila ter pisno izraženo kritiko s podpisom in pečatom vsakemu nastopajočemu zboru?

Revijo vsako leto spremlja in zborovodnik daje kvalitetne nasvete glasbeni strokovnjak, tokrat iz Ljubljane. Zato moram omeniti vest v časopisu (Dolenjski list, 17. aprila 1997, stran 10), ki je za

poznavalce razmer na področju kulture tragična in komična hkrati: člana komisije (na reviji, ki "ni" tekmovalega značaja...) sta bila tudi "strokovno-organizacijska tajnica" ZKO Novo mesto Staša Vovk ter predsednik odbora za glasbeno dejavnost pri ZKO Novo mesto Slavko Rauch. Sprašujem vas, pevke, pevci ter kritično poslušalstvo, kakšne reference imata omenjena člana komisije, da moreta in smeta strokovno utemeljeno soditi o kvaliteti našega dela? Je to diploma ustrezne fakultete? In če ni, je to mar kakšen vrhunski ali izjemni dosežek na področju glasbenega ustvarjanja? Bi imeli pogum, spoštovani, sesti v letalo, ki ga upravlja učitelj?

V bližnji preteklosti sem mogel poslušati kar nekaj pevskih zborov z novomeškega konca na pomembnih in resnih tekmovanjih. Nekateri novi pa se že pripravljajo na ta korak. Za nami prihajajo mlađi in prav njim najtopleje namenjam te besede. Gradimo na pomlad, da si jeseni natočimo čistega vina!

SLAVKO DOLENC

Posle območna zveza društev upokojencev

Vse bolj pomembna skrb za osamele in socialno ogrožene

NOVO MESTO - Dosedanja Zveza društev upokojencev občine Novo mesto je združevala 12 društev, vstevši tudi upokojencev iz občine Šentjernej in Škocjan. V njih je 7.124 članov, katerih delegati so 16. aprila v Novem mestu svojo organizacijo preimenovali v območno zvezo društev upokojencev. Srečanje je bilo hkrati redna letna konferenca zveze, na kateri so bili tudi predstavniki Rdečega križa, ZB in DESU.

O delu Zveze za preteklo leto je poročal njen predsednik Mijo Kurpes. Po zaslugu večine zelo prizadevnih odbornikov v posameznih društvh so ta uresničila večino nalog, ki so jih sprejemala na letnih konferencah. Na prohojeni poti seveda ni manjkalo težav, saj leži zlasti v manjših krajinah vsa teža dela na posameznikih, ki so po navadi aktivni tudi v Rdečem križu, Zvezni borcev, v turističnih društvin in še kje. Vse bolj se kaže, da bo skrb za osamele in socialno ogrožene upokojence pôslej ena izmed tistih dejavnosti, ki jih bodo morala društva dejavno prisluhnuti.

Pri tem je Zvone Šušteršič v imenu območne organizacije Rdečega križa predlagal, da bi združili napore in oblike dajanja pomoči prizadetim občanom in otrokom iz družin, kjer so starši brez dela ali primernih dohodkov. Ljudje iz takih okolij se vedno bolj obračajo na RK in socialne ustanove. Rdeči križ, ki ima v območju nad 60.000 članov in kar 520 njegovih aktivistov, pozna večino vseh primerov prizadetih in bi z združenimi močmi še iz upokojenskih društev lahko še učinkoviteje vodil razne humane akcije. Zdaj dostikrat razdrobljena sredstva za socialne potrebe bi združena lahko obogatila dobrodelno delovanje teh društev in organizacij.

Na konferenci so delegati poročali o številnih oblikah društvenega dela. Potožili so, da v vrstah upokojencev dostikrat ni inteligenca, ki bi lahko s svojo strokovnostjo izboljšala in olajšala delo v odborih. Govorili so še o letošnjih srečanjih, športnih igrah upokojencev, izletih in drugem. Podpredsednik Zveze upokojencev Slovenije Stanko Hvala je v duhovitem prispevku ocenil vsestranske uspehe dolenjskih upokojencev. Spomnil je na minulo 50-letnico delovanja upokojenske organizacije in na temelje uzakonjene socialne varnosti. Pomembno je, da se sicer prizadetim članom društev ter reševanje socialnih problemov mora potekati povsod s sodelovanjem strokovnih služb.

Delegati so sprejeli nov pravilnik ZDÚ in sklenili, da se sedanja zveza preimenuje v območno zvezo društev upokojencev občin Novo mesto, Šentjernej in Škocjan.

Tg.

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

Tudi letos študentska cvičkarja

7. maja v Ljubljani

Že četrto leto po vrsti bo v študentskem naselju v Rožni dolini v Ljubljani potekala Cvičkarja, najdomnevnejša manifestacija Dolenjske in kulture pitja cvička med slovensko študentsko populacijo, ki jo, tako kot že vsa leta doslej, organizira Društvo novomeških študentov. Osrednja prireditev bo v sredo, 7. maja, ob 21. uri, spremljajoče dejavnosti pa bodo potekale preko celega dne.

Študentska Cvičkarja nikakor ni samo zabava, pač pa izvrstna promocija avtohtonega dolenjskega cvička v slovenski prestolnici in v celotnem slovenskem prostoru preko množice več kot 2500 obiskovalcev, večinoma študentov, kot se jih vsako leto zbere na osrednji prireditvi. Cvičkarja je tako prerasla v enega izmed najbolj pričakovanih kulturno-zabavnih dogodkov leta med študirajočo mladino, najvažnejše pa je dejstvo, da je postala ponos in povezovalni element vseh dolenjskih študentov, ki edalje bolj čutijo s prireditvijo. Podobno lahko doživljajo verjetno le še prekmurski študentje svojo bujito repo, že Primorci pa ne najdejo svoje identitete in imajo eno leto krodeginjado, drugo leto mortadeljado ipd. Dokaz to, da je Cvičkarja že obrodila svoje sadove, pa je gotovo dejstvo, da so študentje iz drugih slovenskih pokrajini spremenili še pred tremi, štirimi leti skrajno negativen odnos do cvička, ki postaja vsebolj cenjeno in spoštovano vino.

Društvo novomeških študentov kot organizator letosnje študentske Cvičkarje pripravlja več dejavnosti, ki naj bi spremljale osrednji večerni dogodek, na katerem bodo nastopili Vlado Kreslin z Malimi bogovi, Adi Smolar in predstavnik Dolenjske Društvo mrtvih pesnikov pa morda še kdo. Tako bo že v popoldanskih urah organizirana degustacija dolenjskih cvičkov pod strokovnim enološkim vodstvom, pripravlja se srečanje študentov z županičnimi dolenjskimi občinami, ki mu bo sledila prijateljska nogometna tekma med občinskimi funkcionarji in predstavniki dolenjskih študentov, za prijetno popoldansko vzdružje v študentskem naselju pa bo poskrbelo Pompadron paligodba iz Novega mesta. Za vse tiste, ki želite obiskati Cvičkarijo v Ljubljani, pa morda niste študentje, bo organiziran poseben avtobus, za vse informacije pa poklicite Študentski servis Društva novomeških študentov, tel. (068) 322-275.

TOMAZ KONCILIA

Sadjarska strokovna ekskurzija

Na Bodensko jezero

Od 17. do 19. aprila je potekala zanimiva strokovna sadjarska ekskurzija v okviru Sadjarskega društva Slovenije na Bodensko jezero. Dolenjsko in Belo krajino sva žal zastopala le Janez Gačnik iz Metlike in jaz. Ugotovili smo lahko, da imajo nemški sadjarji tam slabše pogoje za sadjarstvo kot pri nas. Prisiljeni so uporabljati številne kemične proizvode od zgodnjih pomlad tja do obiranja. Morda še ta podatek, da je tako kot vso Evropo tudi ta del Nemčije prizadela spomladanska pozeba. Ce nam je to ob naši pozebi sploh kakšna uteha.

Mimogrede: tudi skropljenje takoj po pozebi z določenimi kemičnimi pripravki lahko nekoliko omili škodo, vendar kaj veliko proti naravi na tem področju tudi oni niso mogli narediti. Podrobnejšo predstavitev ekskurzije si boste lahko zainteresirani poiskali v sadjarskih strokovnih publikacijah.

JOŽE BARBO
Mirna Peč

Novomeščani, kako je možna taka ravnodušnost?

Ob akciji Portoval 97

Društvo novomeških študentov je že drugo leto zapored priredilo spomladansko čistilno akcijo, ki je potekala prejšnjo soboto, 12. aprila, v gozdu Portovalu in njegovih bližnjih okolic. Po predhodnem obhodu gozda in natančnem lociranju kritičnih točk smo ugotovili, da bi bila za temeljito sanacijo divjin odlagališč odpadkov potrebna najmanj stoglavja množica prostovoljev, ki bi (najbrž več kot le en dan) trdo delala. Temu je sledila široko zastavljenia propagandna akcija Društva novomeških študentov, ki je s plakati in obvestili v občinskih in državnih medijih pozivalo k čim večji udeležbi. A zmanj: ves ta trud ni zadostoval, da bi povprečnega Dolenjca izvabil iz tople postelje, tako da se je kljub lepemu vremenu akcije udeležil le ozki krog pobudnikov priateljev - kakšnih petnajst prostovoljev. Sprva delu ni bilo videti konca, saj so pločevinke, steklenice, gradbeni material, deli avta, celo star štedilnik, romali kot po tekočem traku v zaboju ob robu gozda. A na strečo se je stvar sčasoma le nekoliko unesla, tako da nam je uspelo odstraniti večino vidnih odpadkov v gozdu in v okolici vratov. Akcijo smo v popoldanskih urah zaključili.

Mladi, zbrani v soboto, smo naredili, kar je bilo v naši moči, in Portoval bo sedaj čistejši za en zaboju odpadkov. Vendar se ob vloženem trudu organizatorjem postavlja vprašanje, kako je možno, da so meščani Novega mesta tako ravnodušni in zadovoljni s tem, kar imajo? Kje je tako pogosto opevani dolenski patriotizem, če ga ne moremo izkazati niti s skrbjo do svoje lastne dediščine? Ali se najbolj črnogled napovedi osveščenih intelektualcev in najbolj "perspektivne" vizije podjetniških mogotcev le uresničujejo in smo v času informacijsko-računalniške revolucije izgubili slednji stik z naravo in prestopili iz našega pravobitnega, naravnega življenskega prostora v neki namišljen kibernetički prostor? Morda. Morda tu leži prihodnost novih generacij, saj glede na velike kupe brizgal, ampul in odsluženih medicinskih igel, ki smo jih našli v gozdu, ta res ne more biti primeren kraj, kjer bi se igrali naši otroci. A nikar ne pozabimo: smo le eden izmed "nepomembnih" členov v naravnih verigah! Čim izgubimo enega, izgubimo tudi mi.

IVO DOVIČ,
student pedagoške fakultete

ČRNA ODLAGALIŠČA ODPADKOV - Res, da je bil pred dnevi svetovni dan Zemlje, ko se je povod govorilo o ekološki ozaveščenosti ljudi, toda ko gre za konkretno stvari, je drugače. O tem zgornovo priča tudi tole črno odlagališče najrazličnejših odpadkov in smeti ob cesti Češnjice - Mima Peč, kamor okoličani nanesajo vse mogoče. Tako res ne gre, saj je sedaj vendar dovolj kontejnerjev za smeti. Ne smemo pozabiti, da narava vrača to, kar damo mi njej.

Bo treba k Sv. Ani čez Grič?

Razlog za in proti gradnji romskega naselja v Lepovčah - Župan lokacijo zagovarja kot najugodnejšo rešitev

RIBNICA - Ob seznanitvi s peticijo proti naselitvi Romov v Lepovčah, ki jo je podpisalo 78 vaščanov Lepovč, je ribniški župan Jože Tanko na seji občinskega sveta prejšnji četrtek navedel raz-

lage, ki govorijo v prid izbrani lokaciji za izgradnjo romskega naselja, svetnik Lado Orel pa vse tisto, zaradi česar naj bi lokacija med Gornjimi in Dolnjimi Lepovčami ne bila primerna.

Zupan je povedal, da so postopek za ureditev lokacije za izgradnjo romskega naselja v Lepovčah pričeli že leta 1995, a ga kasneje prekinili, ker sta se pobudnika za ureditev stanovanjskih razmer Romov, med seboj sprta Roma Hudorovac in Bajt, premislila. Na pobudo Romov so postopek ponovno pričeli avgusta lani in ga do danes pripeljali do faze, ko se je zaradi protesta vaščanov Lepovč postopek ponovno ustavil in pred samom izdaje gradbenega dovoljenja. Ob navedbi, da občina nikakor ne more upoštevati želje Ro-

• Zaradi nejasnosti, na koga je bila peticija vaščanov Lepovč naslovljena, bo na predlog občinskega sveta odgovor dala občinska uprava. Še pred iztekom tega meseca bo župan sklical razgovor z vaščani, na katerem bodo skušali zadeve pojasnititi in uskladiti.

mov, da bi živel na dveh lokacijah, je poudaril, da je lokacija v Lepovčah v tem trenutku edino možna. Dodal je, naj bi se iz Goričke vasi v Lepovče preselilo vsega le 9 Romov, zato je protest vaščanov razumeti bolj kot strah pred doseljevanjem tudi drugih, neprijavljenih Romov, kar pa ni več stvar občine, ampak policije.

V zagovoru trditve, da izbrana lokacija ni primerna za naselitev vseh Romov, je Lado Orel opozoril, da je romska skupnost v Ribnici razdeljena vsaj na dva, če ne več taborov. "Ce si pridejo na 100 metrov, se hočejo pobiti, mi pa jih hočemo na 100 metrov naseliti," je dejal in dodal, da bi s tem mora res bilo manj stalno prijavljenih Romov v Ribnici, zato pa bi jih bilo več v zaporih. Poudaril je, da se je že z naselitvijo Romov v stavbo bivše veterinarske postaje začel zapirati del poti, ki vodi tod mimo do urejene učne in turistične poti, saj se ljudje Romov izogibajo, in se zato vprašal, ali bo iz Ribnice k Sv. Ani res potrebno hoditi čez Grič.

M. L.-S.

Slikarska razstava Metoda Bohinca

Do 18. maja

BREŽICE - Od 17. aprila do 18. maja bodo v galeriji Posavskega muzeja Brežice na ogled slikarska dela Metoda Bohinca. Četrtekovo otvoritev, na kateri je umetnika predstavila kustosinja umetnostne združevine v brežiškem muzeju Jožica Vrtačnik Lorber, sta z recitalom popestrila igralka Polona Juh in glasbenik Miha Bohinc.

Metod Bohinc je diplomiral leta 1992 na Pedagoški akademiji v Ljubljani, kiparstvo je študiral pri prof. Dragici Čadež, slikarstvo pri prof. Ivi Mršniku in Zdenku Huzjanu. V brežiški galeriji se predstavlja z opusom slik in risb, ki so nastale zadnjih tri leta. Lorberjeva je dejala, da Bohinčeve koloristično izpovedne slike zaračajo predmetnost. "Vendar so iskanja poti znotraj abstrakcije kot razgradnja slikovne ploske na ritmično-dinamične, harmonične učinke barvne kompozicije raznolika. Umetnost je kljub navednemu kaosu neverjetno urejena." Še posebej je izpostavila ustvarjalčev odprtost za impulze ob intenzivnem stiku z vsakdanostmi, ko kot slikar občuti barve, ki govorijo same zase, ne oziraje se na predlogo.

L. M.

PLANINCI VABIJO DOMAČIJA OBRATUJE

RAŠICA - Začela se je sezona šolskih izletov in Trubarjeva domačija spet obratuje s polno paro. Med drugim so pred kratkim odprli gostinski del Trubarjeve domačije, ki je bil zaradi nekaterih zapletljajev nekaj mesecev zaprt. Delovali je spet začela galerijska dejavnost Trubarjevine. Tako so v galeriji Skedenj pred kratkim odprli razstavo del slikarja Aleksandra Arharja na temo "Narodni junaki", ki bo na ogled mesec dni.

A. K.

TRUBARJEVA DOMAČIJA OBRATUJE

RAŠICA - Začela se je sezona šolskih izletov in Trubarjeva domačija spet obratuje s polno paro. Med drugim so pred kratkim odprli gostinski del Trubarjeve domačije, ki je bil zaradi nekaterih zapletljajev nekaj mesecev zaprt. Delovali je spet začela galerijska dejavnost Trubarjevine. Tako so v galeriji Skedenj pred kratkim odprli razstavo del slikarja Aleksandra Arharja na temo "Narodni junaki", ki bo na ogled mesec dni.

DOLENJSKI ZBORNIK 1996

NOVO MESTO - V dvorani proštije so v sredo, 23. aprila, zvečer predstavili Dolenjski zbornik 1996, ki je posvečen 500-letnici Kolegiatnega kapitlja v Novem mestu. Knjigo, ki je izšla pri Dolenjski založbi, sta predstavila docent dr. Bogdan Kolar, predstojnik nadškofskijskega arhiva v Ljubljani, in docent dr. Stanko Granda. V kulturnem programu so nastopili Koledniki izpod Kamniških planin.

Drugi krog volitev župana v občini Trebnje

Podpora Francu Jevnikarju

Združena lista socialnih demokratov Trebnje tudi v drugem krogu podpira izvolitev kandidata g. Francu Jevnikarja za župana v občini Trebnje. Zakaj?

Ne podcenjujemo sposobnosti drugega kandidata g. Alojza Metelka, ki si je v preteklih osmih letih nabral izkušenj v dvakratnem mandatu poslanca v Državnem zboru, kar pa so le izkušnje predvsem na področju političnega dela.

Kandidat g. Franc Jevnikar ima po našem mnenju prednost, ker je bil v tem istem obdobju vseskozi neposredno vpet v gospodarska in družbena dogajanja kot direktor podjetja ter svetnik sveta občine Trebnje. Zaradi tega bi lahko veliko več prispeval na napredek na vseh področjih dela in življenja občine.

In še en razlog, da ne bi bilo najbolje, da v občini vodita zakonodajno in izvršno oblast sorodnika! V takem primeru je težko zagotoviti pri odločjanju dobre in obektivne rešitve.

Zato vsem volilkom in volilcem priporočamo, da se udeležijo volitev in oddajo svoj glas kandidatu Francu Jevnikarju ter s tem zagotovijo ustrezni napredek občine.

Ker se bližajo prvomajske počitnice in bo marsikdo že 27. aprila odsoten, priporočamo, da predčasno glasujejo na volišču v občinski stavbi.

ZLSD Trebnje
(zanj: JOŽE TOMAZIN)

NAJBOLJŠI MORIS

KOČEVJE - Na vojaškem strelišču Svetli potok pri Kočevju je bilo v soboto drugo odprtstreško prvenstvo Kočevje 97. Tekmovanje je pripravil Moris, nastopilo pa je 42 ekip slovenske vojske, policije, UNZ, varnostnih agencij, zvezne slovenskega častnikov in lovskih organizacij ter 10 posameznikov. Med ekipami so bili najboljši tekmovalci Morisa, med posameznikimi pa Lojze Trstenjak s Ptuj. (M. G.)

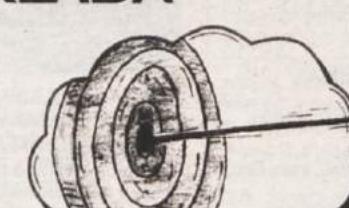
NA FESTIVALU KAR 5 ŠOL IZ NAŠEGA OBMOČJA - Na finalni prireditvi 11. festivala turističnih podmladkov osnovnih šol Slovenije sta se med 12 najboljšimi podmladki več kot uspešno predstavila podmladka iz Crnomlja in Kostanjevice, saj sta oba dobila zlato priznanje. Na razstavi v grajski cerkvi, ki je bila ena od treh delov tekmovanja, pa smo si lahko ogledali tudi razstave osnovnošolcev iz Žužemberka, Šmarjetne in osnovne šole Šmihel iz Novega mesta (na sliki). Razstava z naslovom "Ohranimo preteklost - stopimo v prihodnost" bo na ogled tudi čez prvomajske praznike. (Foto: T. G.)

SLIKARSKA KOLONIJA V SUHI KRAJINI - Priznani slovenski slikarji krajine Jure Cihlar iz Portoroža, Rado Jerič iz Maribora, Jože Kotar iz Novega mesta in Janez Kovačič iz Brezovice pri Ljubljani so štiri dni ustvarjali v slikevitem okolju Suhe krajine, v dolini reke Krke. Bivanje na turistični kmetiji Koren-Škoda v Žužemberku je omogočil Jože Maver iz Zagradca, ki živi in dela v Portorožu. Omenjeno slikarsko kolonijo so poimenovali Externi Žužemberk '97. Enkratno naravno okolje s prečudovitimi motivi je bil pravi iziv za znane slikarje. Nastala so unikatna umetniška dela, s katerimi se priznani slikarji predstavljajo v avli Zavarovalnice Tilia v Novem mestu. (Zapisal in fotografiral: V. K.)

ZLATNA NALOŽBA

Z VARNIMI KORAKI DO SVOJEGA ZAKLADA

VEČ KOT EN RAZLOG ZAKAJ
SKLENITI ZLATO NALOŽBO PRI
ZAVAROVALNIKI MARIBOR

1. Zavarovalnica Maribor je zanesljiva zavarovalna družba, ki ji upravičeno zaupa večina slovenskih življenskih zavarovancev!
2. Z ZLATO NALOŽBO varčujete in ste hkrati tudi življensko zavarovani!
3. Z ZLATO NALOŽBO ste udeleženi pri dobičku zavarovanja, ki vam ga Zavarovalnica Maribor izplača po preteklu zavarovalne dobe skupaj z zavarovalno vsoto!
4. Pri ZLATI NALOŽBI lahko po preteklu zavarovalne dobe sami izberete obliko izplačila: ali rentno, kot dodatek k pokojnini ali enkratnem znesku!
5. ZLATO NALOŽBO lahko skleneš za dobo po svoji želi (od 5 do 25 let), za vsoto, ki vam najbolj ustreza, v tolarjih ali z devizno klevuljo!
6. V ZLATO NALOŽBO lahko vključite dodatno nezgodno zavarovanje!
7. Pri ZLATI NALOŽBI sami izberete način plačila: mesečno, kvartalno, polletno ali letno!
8. Zavarovalniki ZLATE NALOŽBE ob rojstvu otroka Zavarovalnica Maribor podari vsoto za opremo novorojenčka!

IN ŠE NOVOST V SLOVENSKI PONUDBI
ŽIVLJENJSKIH ZAVAROVANJ:

9. Ob hujši bolezni si lahko z ZLATO NALOŽBO zagotovite predčasno izplačilo dela zavarovalne vsote!

ZLATA NALOŽBA je vaša pot do zaklada, saj življenje ni pravljica!

"ZLATA NALOŽBA JE MOJA ČISTA DESETKA"

brezplačna telefonska številka
za naročanje zavarovalniškega zastopnika

080 - 19 - 20

grifocus

TELEVIZIJSKI SPORED

Televizija si pridržuje pravico do morebitnih sprememb sporedov!

ČETRTEK, 24. IV.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 1.40 TELETEKST
- 7.30 VREMENSKA PANORAMA
- 10.15 VIDEOING
- 10.45 TEDENSKI IZBOR
  - MOESA, amer. naniz., 3/14
  - 11.05 VELIKI NCGINTY, amer. film
  - 12.30 SVET DIVIH ŽIVALI, angl. poljudnoznan. serija, 8/13
  - 13.00 Poročila
  - 13.05 KOLO SREČE, ponov. tv igrica
  - 14.20 MADE IN SLOVENIA
  - 15.10 NOVICE IZ SVEDE RAZVEDRILA
  - 15.35 V VRITINCU
  - 16.05 DOŽIVETJE V LJUBEZNI, franc. drama, 1/2
  - 17.00 OBZORNICK
  - 17.10 SPREHODI V NARAVO
  - 17.25 QUASIMODOVE ČAROBNE DOGODIVŠČINE, fran. serija, 1/26
  - 18.00 PO SLOVENIJI
  - 18.40 KOLO SREČE, tv igrica
  - 19.15 RISANKA
  - 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
  - 20.05 TEDNIK
  - 21.05 FORUM
  - 21.25 FRASIER, amer. naniz., 9/24
  - 22.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
  - 22.40 ODSTRANJA

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 12.45 Tedenski izbor: Domače obri na Slovenskem; 13.10 Koncert simfoničnega orkestra; 13.45 Posadka, amer. naniz., 10/20 - 14.05 Nogomet - 15.50 Evrogol - 16.35 Dva tri krog nad peklom, dok. oddaja - 17.15 Echo Point, avstral. naniz., 63/65 - 17.45 Svojeglavi politik, angl. nadalj., 2/7 - 18.35 Zgodbe iz Škotske - 18.50 Oddaja o računalništvu - 19.25 Echo Point, avstral. naniz., 64/65 - 20.00 Šport - 21.50 Gibljive slike - 22.20 Popotnik, koprod. film
- KANAL A**
- 10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva druština (ponov.) - 13.35 Prince Bel Air (ponov.) - 14.00 Vitez za volanom (ponov.) - 14.50 Karma - 16.00 Oprah show (9. del) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (11. del) - 17.40 Kuharska oddaja - 17.50 Rajska obala (11. del) - 18.15 Očka major (21. del) - 18.40 Nora hiša (11. del) - 19.05 Družinske zadeve (11. del) - 19.35 Cooperjeva druština (33. del) - 20.00 Princ z Bel Air (11. del) - 20.30 Ned in Stacey (23. del) - 21.00 Charley Varrich (film) - 22.50 Karma - 0.05 Ulica ljubezni (23. del)
- HTV 1**
- 7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 73/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.10 Izobraževalni program - 16.45 Hugo, tv igrica - 17.15 Hrvaška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Govorimo o zdravju - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša (show program) - 21.40 Pole u kulture - 22.15 Opazovanja - 22.45 Potovanja (dok. serija, 6/6) - 23.40 Glasbena oddaja - 0.30 Poročila
- HTV 2**
- 13.20 Tv koledar - 13.30 Seinfeld (hum. serija) - 13.55 Charliev balon (amer. film) - 15.35 Nove priložnosti - 16.20 Triler - 17.20 Telo in duša (serija, 10/120) - 17.45 Zvezne steze (serija) - 18.30 Svet zavabe - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon v L.A. (serija, 27/44) - 21.10 Kdo je moj šef? (serija, 16/22) - 21.40 Umor posnet na kameri (amer. film) - 23.15 Prihajajo dr. Beeching (hum. serija, 6/9) - 23.45 Tatovi teles (amer. film) - 0.15 Košarka

- Zgodbe iz školjke - 14.55 Les Gaspards, franc. film - 16.25 Frasier, amer. naniz., 9/24 - 16.50 Echo Point, avstral. naniz., 64/65 - 17.20 Saga o McGregorjevih, avstral. nadalj., 8/26 - 18.10 Sonce ne sije vsak dan, češka nadalj., 4/6 - 19.00 Okolje in mi - 19.30 Echo Point, avstral. naniz., 65/65 - 20.00 Nebo in zemlja, amer. film - 22.20 Oddaja o modi - 23.05 Presaditev, dok. oddaja - 23.40 Big band
- KANAL A**
- 10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva druština (ponov.) - 13.35 Prince Bel Air (ponov.) - 14.00 Vitez za volanom (ponov.) - 14.50 Karma - 16.00 Oprah show (9. del) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (11. del) - 17.40 Kuharska oddaja - 17.50 Rajska obala (11. del) - 18.15 Očka major (21. del) - 18.40 Nora hiša (11. del) - 19.05 Družinske zadeve (11. del) - 19.35 Cooperjeva druština (33. del) - 20.00 Princ z Bel Air (11. del) - 20.30 Ned in Stacey (23. del) - 21.00 Charley Varrich (film) - 22.50 Karma - 0.05 Ulica ljubezni (23. del)
- HTV 1**
- 7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 73/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.10 Izobraževalni program - 16.45 Hugo, tv igrica - 17.15 Hrvaška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Govorimo o zdravju - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša (show program) - 21.40 Pole u kulture - 22.15 Opazovanja - 22.45 Potovanja (dok. serija, 6/6) - 23.40 Glasbena oddaja - 0.30 Poročila
- HTV 2**
- 13.20 Tv koledar - 13.30 Seinfeld (hum. serija) - 13.55 Charliev balon (amer. film) - 15.35 Nove priložnosti - 16.20 Triler - 17.20 Telo in duša (serija, 10/120) - 17.45 Zvezne steze (serija) - 18.30 Svet zavabe - 19.00 Županjska panorama - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Zakon v L.A. (serija, 27/44) - 21.10 Kdo je moj šef? (serija, 16/22) - 21.40 Umor posnet na kameri (amer. film) - 23.15 Prihajajo dr. Beeching (hum. serija, 6/9) - 23.45 Tatovi teles (amer. film) - 0.15 Košarka

- 20.10 Coca - cola nagradno žrebjanje - 20.55 Dražgij iz Nila (film) - 22.45 Opazovanja - 23.20 Svet zavabe - 23.50 Film

HTV 2

- 9.05 Tv koledar - 9.15 Obalna straža - 12.20 S knjigo v glavo - 13.05 Telo in duša - 14.55 Zakon v L.A. (serija, 27/44) - 15.45 Skriti kame - 16.10 Theatron - 18.10 Zemlja in ameriške sanje - 19.15 Risanka - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Triler - 21.15 Na koncu sveta (serija, 2/10) - 21.45 Glasbena oddaja - 22.45 Hišice v cvetju (serija)

NEDELJA, 27. IV.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 0.55 TELETEKST
- 7.30 VREMENSKA PANORAMA
- 8.20 OZARE
- 8.25 OTROŠKI PROGRAM
  - ŽELJKO, avstral. naniz., 7/13
  - 8.50 ŽIVŽAV
  - 9.40 DODOJEVE DOGOVODIŠČINE
    - 9.45 4 X 4
- 10.10 KONCERTI ZA MLADE
- 11.00 SVET DIVIH ŽIVALI, amer. dok. serija, 9/13
- 11.30 OBZORJE DUHA
- 12.00 DLAN V DLANI
- 12.30 NEDELJSKA REPORTAŽA
- 13.00 Poročila
- 13.05 LJUDJE IN ZEMLJA
- 14.00 PLANET IN
- 15.25 TISTEGA LEPEGA DNE, slovenski film (čeb.)
- 17.00 OBZORNICK
- 17.10 POPOLNA TUJCA, amer. naniz., 16/22
- 17.35 PO DOMAČE
- 18.35 KORENINE SLOVENSKE LIPE, 2/6
- 19.05 RISANKA
- 19.15 LOTO
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 19.50 ZRCALO TEDNA
- 20.10 POMALDNI 3 X 3
- 21.45 RONDO KVIZ
- 22.05 OCETJE IN SINOV
- 23.00 ODMEVI, VREME, ŠPORT
- 23.10 SMRT JE NA SLABEM GLASU, angl. film

SLOVENIJA 2

- 8.00 Euronews - 11.25 Mali oglasi - 12.20 Tedenski izbor: Zgodbe iz školjke; 12.45 Izzivalci, franc. naniz., 1/52; 13.10 Nibelunški prstan - 14.20 Košarka - 14.50 Temis - 17.55 Košarka - 19.30 Izzivalci, franc. nadalj., 2/52 - 20.00 Bramwell, angl. nadalj., 2/7 - 20.55 Alpe Jadran - 21.25 Svet čudes, avstral. dok. nadalj., 1/13 - 21.50 Šport - 22.35 Popularna glasba

KANAL A

- 8.40 Risana serija - 9.00 Kaličkopko - 10.00 Risana serija - 10.25 Atlantis (ponov.) - 11.10 Dedična sončnih bogov (5. del, oddaja) - 11.45 Mohawk (nedeljska matineja) - 13.10 Kuharska oddaja - 13.20 Daktri (34. del) - 14.10 Miza za pet (ponov.) - 15.00 Ta čudna znanost (ponov.) - 15.25 Najstniki proti vesoljem (22. del) - 15.50 Super samuraj (23. del) - 16.15 Alf (46. del) - 16.45 Mupet show - 17.15 Otroci (mlad. film, 1. del) - 18.00 Korak za korakom (19. del) - 18.25 Okraj zvezd (film) - 20.00 Mantis (5. del, nadalj.) - 20.50 Kung Fu (serija) - 21.45 Avtovizija (ponov.) - 22.10 Vitez za volanom (46. del) - 23.00 Vročica noči (23. del) - 23.50 Odkop (ponov.)

SOBOTA, 26. IV.

SLOVENIJA 1

- 7.15 - 23.40 TELETEKST
- 7.30 VREMENSKA PANORAMA
- 8.00 OTROŠKI PROGRAM
  - RADOVENDI TACÉK
  - 8.15 POD KLOBUKOM
  - 9.00 ZGODBE IZ ŠKOLJKE
  - 9.30 NAŠA PESEM '97
  - 10.00 TEDENSKI IZBOR
    - SAGA O MCGREGORJEVIIH, avstral. naniz., 8/26
    - 10.50 HUGO, tv igrica
    - 12.20 TEDNIK
    - 12.15 ODDAJA O MODI
  - 13.00 Poročila
  - 13.05 KARAOKE
  - 14.05 POLICISTI S SRCEM, avstral. naniz., 24/26
  - 14.50 TABORNICKI IN SKAVTI
  - 15.10 SPREHODI V NARAVO
  - 15.25 MODRE BELEŽKE, franc. film
  - 17.00 OBZORNICK
  - 17.10 KRONIKA DIVJE NARAVE, franc. poljudnoznan. serija, 9/12
  - 18.00 4 X 4
  - 18.25 OZARE
  - 18.35 HUGO - TV IGRICA
  - 19.10 RISANKA
  - 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
  - 20.00 UTRIP
  - 20.10 PREBLISK V TEMI, amer. film
  - 21.50 ZA TV KAMERO
  - 22.10 ODMEVI, VREME, ŠPORT
  - 22.40 TRD OREH, angl. nadalj., 7/7

SLOVENIJA 2

- 8.00 Euronews - 9.20 Tedenski izbor: Sonce ne sije vsak dan, češka nadalj., 4/6; 10.10 Nebo in zemlja, amer. film; 12.25 Roka roka - 13.25 Echo Point, astral. naniz., 65/65 - 13.25 Tenis - 17.55 Košarka - 19.30 Izzivalci, franc. naniz., 1/52 - 20.00 Kelly Family na križišču - 21.10 Življenje na zemlji, jap. dok. serija, 6/9 - 22.00 Evrovizija - 22.50 Vrtnicu - 23.20 Sobotna noč
- KANAL A**
- 8.40 Risana serija - 9.00 Kaličkopko - 10.00 Risana serija - 10.30 Nora hiša (ponov.) - 10.55 Očka major (ponov.) - 11.20 Cooperjeva druština (ponov.) - 11.45 Ned in Stacey (ponov.) - 12.10 Princeska (film) - 13.50 Kako je bil osvojen divji zahod (16. del) - 15.35 Ta čudna znanost (22. del) - 16.00 Alf (45. del) - 16.30 Mupet show - 17.00 Aladin; Račje zgodbe - 17.50 Miza za pet (23. del) - 18.40 Atlantis - 19.25 Fawly Towers (4. del, nadalj.) - 20.00 Ne najni sin (film) - 21.30 Cudodelka (film) - 23.10 Vroči pogovori (5. del) - 23.40 Vanessa (eroticni film)
- HTV 1**
- 7.45 Tv koledar - 7.55 Poročila - 8.00 Risana serija - 8.25 Risanka - 9.00 Dobro jutro, Hrvaška - 11.00 Dok. oddaja - 12.00 Poročila - 12.25 Amer. film - 14.35 Briljanti - 15.20 Filipi otroci - 15.50 Dok. oddaja - 16.20 Televizija o televizi - 16.50 Poročila - 16.55 Potovanje - 17.55 Trije neznanosti (madž. film) - 18.00 Sinovi Neviti - 19.03 V začetku je bila Beseda - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport
- HTV 2**
- 13.05 KOLO SREČE, ponov.
- 15.15 MLADI VIRTUOZI
- 15.50 DRAGI MOJSTER
- 17.00 OBZORNICK
- 17.10 OTROŠKI PROGRAM
- 18.00 PO SLOVENIJI
- 18.40 HUGO, tv igrica
- 19.15 RISANKA
- 19.30 DNEVNIK, VREME, ŠPORT
- 20.05 PLANET IN
- 21.35 CLIVE JAMES, angl. dok. serija, 3/6
- 22.30 ODMEVI, VREME, ŠPORT
- 23.10 MURPHY BROWN, amer. naniz.
- 23.35 KRI, amer. film

SLOVENIJA 2

- 9.00 Euronews - 10.25 Tedenski izbor: Mostovi; 10.55 Slovenski utrinki; 11.25 Oddaja o računalništvu; 11.55 Popotnik, koprod. film; 14.45 Gibljive slike; 14.15 Forum - 14.25
- KANAL A**
- 10.15 Risana serija - 10.35 Rajska obala (ponov.) - 11.05 Oprah show (ponov.) - 11.50 'alo, 'alo (ponov.) - 12.20 Očka major (ponov.) - 12.45 Nora hiša (ponov.) - 13.10 Cooperjeva druština (ponov.) - 13.35 Prince Bel Air (ponov.) - 14.00 Vitez za volanom (ponov.) - 14.50 Karma - 16.00 Oprah show (9. del) - 16.50 Drzni in lepi (ponov.) - 17.15 Drzni in lepi (11. del) - 17.40 Kuharska oddaja - 17.50 Rajska obala (11. del) - 18.15 Očka major (21. del) - 18.40 Nora hiša (11. del) - 19.05 Družinske zadeve (11. del) - 19.35 Cooperjeva druština (33. del) - 20.00 Princ z Bel Air (11. del) - 20.30 Ned in Stacey (23. del) - 21.00 Charley Varrich (film) - 22.50 Karma - 0.05 Ulica ljubezni (23. del)
- HTV 1**
- 7.40 Tv spored - 7.55 Poročila - 8.00 Dobro jutro - 10.00 Poročila - 10.05 Izobraževalni program - 12.00 Poročila - 12.25 Marisol (serija, 73/145) - 13.10 Santa Barbara (serija) - 14.10 Izobraževalni program - 16.45 Hugo, tv igrica - 17.15 Hrvaška danes - 18.05 Kolo sreče - 18.40 Govorimo o zdravju - 19.10 Hrvaška spominska knjiga - 19.30 Dnevnik, vreme, šport - 20.15 Lepa naša (show program) - 21.40 Pole u kulture - 2

MILADI DOPISNIK

LIKOVNA DELAVNICA NA BUČKI

V petek, 4. aprila, smo se zbrali v OŠ Bučka, da bi risali na svilene rute. Obisk je bil precej obetaven. Skozi likovno pot nas je vodila Vida Cizel. Na rute smo risali po svojih žamislih, izdelek pa smo odnesli domov. Po vseh smo nekaj prebivalcev povprašali o likovni delavnici. Večina se ob prostem času ukvarja z likovno umetnostjo, nekatere pa to ne gre od rok. Vaščani menijo, da so likovne delavnice dobre in koristne predvsem za mladino, saj gre tudi za spoznavanje prijateljev in uživanje v slikarstvu, nekateri so omneni previšno ceno delavnice. Tovrstno delavnico obiskujemo enkrat na mesec, vanjo pa vabimo vse, ki jih veseli to ustvarjalno področje. O teh občutkih se prepričajte sam!

DARJA HOČEVAR,
BERNARDA ZORKO
Močvirje

Sončece

Sonce je pokukalo
izza velikega oblaka.
Tudi rožice so pokukale
in zadrhle.

Ptičica so žvrgole
in prepevale.
Metuljček je prišel
z veseljem k rožicam.
Fantek je pritekel k rožici
in jo utrgal.
Materi jo je podaril
za njen rojstni dan.

JOŽICA G. IN VANJA N., 3.b
OŠ Metlika

PRVI APRIL

Prvi april je namenjen vsem lažnemu svetu. Šale in potegavščine so tisti dan dovoljene. Meni je všeč, če mi potegavščina uspe, in takrat se zakrohotam in zavijem na vse grlo: "Prvi april!" Seveda žrtev ni preveč vesela in takoj začne razmišljati, kako mi bo to vrnila. Tako se je zgodilo tudi na lanski prvi april. Zjutraj sem preplašeno zbudil mamico in ji zakričal, da gori hiša. Ko sem prišel iz šole, mi je mamica rekla, da na bližnjem parkirišču zastonji delijo sladole. Z bratom sva brž odrhita tja, da ne bi slučajno zmanjalo za naju. Spotoma sva še drugim prijateljem povedala to lepo novico. Ko smo pridrveli tja, smo videli, da ni prav nikogar s sladoledom. Takrat smo doumeli, da je bila vse skupaj prvoaprilska šala. Od srca smo se ji nasmejali.

DAVID GAMBETA, 5.r.
OŠ Krmelj

POMLAD JE ŽE TU

Pomlad, ko sije sonce in nas grejejo sončni žarki, je res lepo. Otroci skačemo po travnikih, se lovimo, igramo in nabiramo rožice. Prve cvetlice so še posebej imenitne, saj naznanjajo prihajajočo pomlad. Cvetovi so izredno lepi, zato se ne moremo upreti, da jih ne bi natragali. Jaz sem zvonče izpulila s koreninami in jih posadila na vrtu. Vsak dan skrbim zarjane tako, da jih zalam v opazujem. Rožice so rastline, ki nas vedno očarajo. Pomlad je res lepa!

MAJA JAMŠEK, 2.r.
OŠ Krmelj

PODELILI SREBRNA VEGOVA PRIZNANJA

BRŠLJIN - V petek, 19. aprila, je bilo na OŠ Bršljin regionalno tekmovanje za srebrno Vegoovo priznanje, ki se ga je udeležilo 134 učencev iz 15 osnovnih šol dolenske regije. Srebrna Vegoova priznanja je prejelo 16 učencev 6.r., 16 učencev 7.r. in 15 učencev 8.r., največ znanja pa so pokazali sedmošolci. Na državnem tekmovanju, ki bo 17. maja, bodo dolenske regijo zastopali iz 7. razredov: iz OŠ Šmihel Slobodan Malič, iz OŠ Center Sanja Bukovec, Zoran Rodič, Urška Granda, Jernej Mlakar, iz OŠ Mirna Peč Karmen Ajdič in iz OŠ Žužemberk David Iskra. Iz 8. razredov gredo naprej Andrej Muhič iz OŠ Mirna Peč, iz OŠ Grm Domén Plut, Matej Kocjan, Jure Golobič, Katarina Sadoljev, iz OŠ Vavta vas Gregor Mede in Jana Oblak ter iz OŠ Center Brina Redling.

ŽIVLJENJE IN DEJAVNOSTI V STARIH ČASIH

DOLENJSKE TOPLICE - Mali šolarji in vzgojitelji iz vrtca "Gumbek" v Dolenskih Toplicah vabijo v sredo, 30. aprila, ob 16.30 v jedilnico Zdravilišča Dolenske Toplice na otvoritev razstave "Življenje in dejavnosti v starih časih". Nastopili bodo mali šolarji in folklorna skupina Dračatuš.

TRADICIONALNO SREČANJE RAČUNALNIČARJEV OŠ

NOVO MESTO - OŠ Šmihel je bila letosnja gostiteljica tradicionalnega srečanja računalničarjev osnovnih šol, ki je bilo v petek, 18. aprila. Pokrovitelj tekmovanja, ki so ga organizirali Zveza organizacij za tehnično kulturo Slovenije, Svet za politehnično in delovno vzgojo ter izobraževanje, Območni občinski svet Novo mesto, komisija za računalništvo, Društvo računalničarjev in kolektiv OŠ Šmihel, je bila Mestna občina Novo mesto, oz. Sekretariat za kulturo, šport in mladino. Najboljšim so podelili priznanja.

ZRNO, d.o.o. Gmajna 6A, 8274 RAKA

Trgovsko podjetje Zrno v svoji trgovini na Ranču nudi posebno spomladansko akcijo najugodnejšega nakupa vsega kmetijskega in gradbenega materiala.

Še vedno ima na zalogi po najugodnejši ceni umeđna gnojila INA KUTINA. Poleg tega ima izredno akcijsko ceno semenske koruze PIONIR: od 3.900 do 4.400 SIT za 25 enot.

Velika izbira tudi sorte BC 318 in ETA 272, cena že od 3.000 SIT dalje.

ŠKROPIVA - AKCIJSKE CENE:
PRIMEXTRA L 1.260
DUAL 1.499
DICURAN FORTE 3.999
DITAN 895
ANTRAKOL kg 1.275
STOMP 1.384
UMETNA GNOJILA:
NPK 15-15-15 vreča 1.499
NPK 7-20-30 vreča 1.695
KAN vreča 1.149
UREA vreča 1.450

Na zalogi tudi merkantil koruza po 23,80 SIT kilogram.

Posebno ugodna ponudba semenske koruze stira.

Ugodne cene krmil iz Emoninega programa!

Cene so za kmete in so brez prometnega davka.

V Zrnu poteka tudi velika prodajna akcija gradbenega materiala. Pri njih boste kupili najugodnejšo varianto za vašo fasado v Sloveniji.

Thermoput vreča 749 SIT
Thermoextra vreča 899 SIT

Stiropor fasada, 5 cm, komplet z zaključnim slojem, kvadratni meter za samo 1.619 SIT.

V Zrnu vam bodo svetovali glede izbire materiala ter ponudili pomoč tudi pri sami izvedbi fasade in notranjih ometov z izbiro kvalitetnih izvajalcev.

Naj omenimo, da imajo v Zrnu na področju fasad in notranjih strojnih ometov dolgoletne izkušnje, saj so na tem področju specialisti in pokrivajo dobrošen del Slovenije.

Poleg tega nudijo tudi več ostalih gradbenih materialov, poseben ugoden nakup stavbnega pohištva, sobnih vrat, kopalniške opreme ter več instalacijskih materialov za vodovod in centralno ogrevanje.

Opeka modelarjev 79,50 SIT z dostavo večjih količin

cement 639 SIT
apno 406 SIT

lamel parket 1. klasa/m² 1.849 SIT

smrekov opaž 799 SIT m²

vhodna vrata od 22.990 SIT dalje

kopalniška garnitura za 24.000 SIT

enoročne pipe, krom in belo zlate iz uvoza.

Za vse kupljeno blago vam v Zrnu omogočimo dostavo na dom oziroma gradbišče.

INFORMACIJE:

Telefon: 0608/75-410,
0608/75-086

PO DOMOVIH PISATELJEV - V okviru turistične izmenjave osnovne šole Primoža Trubarja iz Velikih Lašč in šole Zlati rovt iz Tržiča na Gorenjskem je minuli teden 84 tržiških učencev 6. razreda pod vodstvom šolarjev iz Lašč krenilo po domovih Levstika, Jurčiča in Trubarja. Obiskali so Muljava, Dobropolje, Rašico, Velenje, Lašče, Retje, Dvorsko vas, Malo Slevico, Velenje Lašče in Turjak. Že po tradiciji učenci 8. razreda šole iz Lašč oktobra vrnejo Tržičanom obisk in takrat jim gostitelji pokažejo Tržič, nekdanji rudnik in topilnico živoresne rude, stari Ljubelj, nekdanje taborišče v Podljubelju in Dovžanova sotesko. Na fotografiji: sprejem Tržičanov pred šolo v Velikih Laščah. (Foto: J. Princ)

ALP SPORT

ŠPORTNA TRGOVINA
Prešernov trg 8
Novo mesto

Zaposlimo prodajalca — trgovca

Cenjene ponudbe s podrobnižnem življenjepisom pošljite na gornji naslov do 1. maja '97

Bruma
PRODAJA GUM
VULKANIZERSTVO

BRUNSKOLE MATIJA s.p.
HRAST 1a 8331 SUHOR
tel. 068 50475 mobitel 0609 619 339

Po ugodnih cenah vam nudimo letne avtoplašče
MICHELIN • DUNLOP • FULDA • NOKIA
• SAVA • BARUM in KORMORAN

ter aluplatišča priznanih znakov

OZ WHEELS • ALUSTAR in ALESSIO
že od 14.600 tolarjev naprej.

Ob nakupu avtoplaščev vam brezplačno opravimo

montažo in centriranje.

K srečni in varni vožnji pripomorejo tudi avtoplašči.

Se priporočamo!

VULKANIZERSTVO BRUMA

NOVOLES, lesna industrija, d.d., Straža objavlja

PRODAJO
z zbiranjem ponudb

nepremičnin v k.o. Straža, in sicer:

1. parc. št. 895/3, dvorišče v izmeri	1588 m ²
stanovanjska stavba v izmeri	202 m ²
Skupaj	1790 m ²
po izklicni ceni 6.009.250,00 SIT	
2. parc. št. 895/4, zelenica v izmeri	1039 m ²
parc. št. 895/5, dvorišče v izmeri	4910 m ²
parc. št. 895/6, poslovna stavba v izmeri	270 m ²
parc. št. 895/7, poslovna stavba v izmeri	1041 m ²
parc. št. 895/8, poslovna stavba v izmeri	293 m ²
Skupaj	7553 m ²
po izklicni ceni 51.171.774,40 SIT	
3. parc. št. 895/9, zelenica v izmeri	539 m ²
po izklicni ceni 904.745,00 SIT	

Pri nakupu nepremičnin lahko sodelujejo pravne osebe, ki imajo sedež na območju Republike Slovenije, in fizične osebe, ki se izkažejo s potrdilom, da so državljanji Republike Slovenije. Ob ponudbi mora vsak ponudnik vplačati varščino v višini 10% izklicne cene na žiro račun št. 52100-601-19163 pri Agenciji Republike Slovenije za plačilni promet, podružnica Novo mesto. Varščina bo uspešnemu ponudniku vračana v kupnino, drugim ponudnikom, ki ne bodo uspeli, pa bo vrnjena v 3 dneh po končanem izboru brez obresti.

Prednost pri izbiri bo imel tisti ponudnik, ki bo ponudil višjo ceno, boljše plačilne pogoje in jamstvo za plačilo kupnine. Ob nudjenju istih pogojev bo imel prednost pri nakupu tisti ponudnik, ki bo odkupil skupaj nepremičnine pod točko 1., 2. in 3.

Rok za zbiranje ponudb je 20 dni od dneva objave.

Najugodnejši ponudnik bo izbran v 8 dneh po končanem zbiranju ponudb.

Uspešni ponudnik oziroma kupec mora skleniti pogodbo o nakupu v 8 dneh po prejemu obvestila o izbiri in v celoti plačati kupnino v pogodbenem roku. Če izbrani ponudnik ne bo sklenil pogodbe in plačal kupnine v določenem roku, se bo prodaja razveljavila, varščina pa obdržala.

Prometni davek in vse morebitne druge dajative plača kupec. Ponudbe je potrebno poslati v zaprti ovojnici, na kateri je napisano: »Za javno zbiranje ponudb» na naslov: NOVOLES, lesna industrija, d.d., Straža, Na žago 6, 8351 Straža.

Podrobnejše informacije glede nepremičnin, izklicne cene in načina prodaje može obsegati pri ge. Gole-Grandovec Adi na telefon 068/323-504. Možen je tudi ogled nepremičnin po predhodnem dogovoru.

NOVOLES, lesna industrija, d.d., Straža

M KZ KRKA, z.o.o., PE AGROSERVIS, Knafečeva 2, NOVO MESTO, v okviru tradicionalnega sejma, ki bo v nedeljo, 27. aprila, objavlja javno licitacijo naslednjih rabljenih in poškodovanih vozil:

1. R TWINGO	I. 1994. Izkl. c.	450.000,00 SIT
2. R FIVE 3 V	I. 1996 Izkl. c.	360.000,00 SIT
3. R SAFRANE RT		

**Vse, kar želite
izvedeti o sebi in
svoji prihodnosti.**
Zaupajte najboljšim!
090/41-29
090/42-38

PREROK

kobra
Pooblaščen zastopnik za
svetovanje, montažo in
servis mobilnih
telefonskih naprav

ŠMARJE 13, 68310 ŠENTJERNEJ
tel.: 068/81-118, fax: 068/81-119

P.E. Nova mesto
Ljubljanska 27 - BTC
tel.: 068/323-000

RADIO MAX
88,90 MHz
89,70 MHz

SLOVENSKA KNJIGA
zaposli
KOMERCIALNE ZASTOPNICE/KE
za individualno prodajo knjig za
otroke na območju Dolenjske.
Pogoji:
- aktivno znanje slovenskega
jezika,
- izobrazba: 5. stopnja ali višja,
- poštenost, vestnost in urejenost.
Prijave pošljite do 30.4. na naslov:
Slovenska knjiga, Založništvo,
Litajska 38, 1000 Ljubljana

Sodexho SLOVENIJA
Prehrana in storitve

Sodexho je mednarodna skupina s sedežem v Parizu in je vodilni izvajalec specializiranih prehranskih storitev (prehrana v podjetjih, bolnišnicah, šolah, domovih za ostarele ipd.). Tudi v Sloveniji imamo največji tržni delež, ki se hitro povečuje. Objavljamo prosta delovna mesta za:

**1. REGIJSKEGA OPERATIVNEGA VODJO
za območje DOLENJSKE in BELE KRAJINE**
Pogoji:
— visoka ali višja izobrazba ekonomske ali druge ustrezne smeri
— izkušnje s področja organizirane prehrane
— vodstvene in organizacijske sposobnosti
— znanje angleškega, francoskega ali italijanskega jezika — izpit B-kategorije

**2. NATAKARJA, KUHARSKEGA POMOČNIKA
za lokacijo v Črnomlju**
— zaželene izkušnje, izpit B-kategorije

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev, življenjepisom in opisom dosedanjega dela pošljite v 8 dneh na naslov: **SODEXHO**, d.o.o., Kadrovskva služba, Tržaška 40, Ljubljana. Informacije lahko dobite na telefonu 061/123-30-32.

dolenjka d.d. Novo mesto, Glavni trg 23
objavlja prosto delovno mesto

natakarice

Vse prijave, vključno z dokazilom o izobrazbi, pošljite na sedež družbe v Novem mestu, Glavni trg 23, do 29. 4. 1997. Delovno razmerje bo sklenjeno za določen čas — nadomeščanje delavke v času porodniške.

**REPUBLIŠKI ZAVOD ZA ZAPOSLOVANJE
OBMOČNA ENOTA NOVO MESTO**
Trdinova 10
objavlja prosto delovno mesto

SVETOVALCA na področju aktivne politike zaposlovanja za določen čas — nadomeščanje delavke na porodniškem dopustu

Pogoji za zasedbo
— visoka strokovna izobrazba VII. stopnje družboslovne smeri
— zaželjene delovne izkušnje na kadrovskem področju

Pisne ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v roku 8 dni po objavi razpisa na naslov: Republiški zavod za zaposlovanje, Območna enota Novo mesto, Trdinova 10. Prijavljeni kandidati bodo o izbiri obveščeni v roku 30 dni po končanem zbiranju prijav.

KREKOVA BANKA

*Vam do izpolnitve cilja
manjka samo še korak?*

V KREKOVI BANKI, D.D., MARIBOR, ponujamo široko paletto
NAMENSKIH in GOTOVINSKIH KREDITOV
za komitente in nekomitente z odplačevanjem tudi do 5 let.

Nova, nižja izhodiščna obrestna mera že
TOM+7,5%.

Dobrodošli, več informacij vam bomo z veseljem posredovali v
poslovni enoti Novo mesto, Prešernov trg 1, tel. 068/322-190.

Da bo denar v službi človeka

KOVINOTEHNA
prodajne enote
glede na asortiman

NEMOČOče je MOJOČE

**SAM
SVOJ
MOJSTER**

VSAK DAN OB 19³⁰

24 HR
V SREDIŠČU DOGODKOV

POP TV

Izkoristite ugodna potrošniška posojila!

V SKB banki so vam trenutno na voljo ugodna kratkoročna posojila, ki jih lahko izkoristite za:

- potovanja,
- plačilo različnih storitev,
- nakup potrošnega blaga,
- ali pa vam gotovino položimo kar v roke.

Posojilo je namenjeno tistim, ki imate v SKB banki odprt tekoči račun ali zaključeno namensko varčevanje ali Eurocard kartico SKB banke.

Obrestne mere znašajo:

- za občane, ki sodelujejo s SKB banko najmanj tri mesecev:
T + 8,5% (odplačevanje do šest mesecev)
T + 9% (odplačevanje nad šest mesecev)
- za občane, ki sodelujejo s SKB banko manj kot tri mesecev:
T + 11,5% (odplačevanje do šest mesecev)
T + 12% (odplačevanje nad šest mesecev)

Dodatne informacije v poslovalnicah SKB banke.

PE KOČEVJE
Trg zboga odposlancev 18
tel.: 061/355-222
faks: 061/853-581

PE NOVO MESTO
Novi trg 3
tel.: 068/323-613
faks: 068/321-834

PE KRŠKO
Cesta krških žrtv 51
tel.: 0608/21-741
faks: 0608/22-028

Za danes in za jutri.

BELTON, 4 I	2.999 SIT
BELTON, 0,9 I	819 SIT
grt. čopičev (4 kom.)	1.159 SIT
lepilo NIVEDUR, 25 kg	999 SIT
pleskarski set (valjček, PVC mreža, čopič)	699 SIT

Se bomo zadušili pod smetmi?

S tehnološkim razvojem narašča količina komunalnih odpadkov. V nerazvitih državah jih nastane na prebivalca v enem letu okrog 50 kilogramov, v Sloveniji 300 kilogramov, v Združenih državah Amerike pa kar okoli 1.500 kilogram na prebivalca letno. V enem letu nastane na svetu več kot 2 milijardi ton komunalnih odpadkov. To je zastrašujoča številka, vendar pa bi bili lahko še srečni, če bi bili komunalni odpadki edini, s katerimi tako vztrajno in zanesljivo svinjamamo naš planet ter si s tem žagamo že tako trhlo vejo, na kateri sedimo.

Koliko je nevarnih in posebej nevarnih odpadkov, pa strupenih plinov, kakšne katastrofe povzročajo ekološke nesreče in še bi lahko naštivali! Žal se nekateri spomnijo onesnaževanja le ob 22. aprili, dnevu Zemlje, mnogi pa še takrat ne. Pa vendar bi moral biti človeštvo bolj ekološko ozaveščeno, če nočemo, da se bomo zadušili v lastnih odpadkih. Prenašanje tega problema na poznejše generacije ali pošiljanje odpadkov iz razvitih v nerazvite države, težav ne bo rešilo. Lahko jih le začasno ublaži, toda ko bodo prišle na dan, bodo privrele še v večjo silovitostjo, kot se kažejo sedaj.

Na enem od stenčasov ekološkega krožka na črnomaljski osnovni šoli Loka je med drugim zapisano: "Kako dolgo bo narava še prenašala bremena naše po hlepnosti?" Prišel bo čas udarca z njene strani in postali bomo žrtve lastne ne spomenosti." Ta misel je nastala v glavi mladeniču ali mladenki, ki razmisla še nepokvarjeno. Vendar bi se nad njegovim ali njenim svarilom morali zamisli tisti, ki so odgovorni za čistejše okolje. Vem, da se bo marsikdo začel ozirati naokrog in razmišljati, kdo vse bi to lahko bil. A vedite: to smo mi vsi.

1.500 črnih smetišč

V Sloveniji nimamo natančnih podatkov, koliko in kakšne odpadke proizvedemo. Po ocenah pa nastane na letu okrog 700 tisoč ton komunalnih odpadkov, ki jih organizirano zbirajo v okrog treh četrtnah slovenskih gospodinjstev. Večina teh odpadkov konča na odlagališčih, ponekod pa se uveljavlja ločeno zbiranje. Za komunalne odpadke je v Sloveniji na voljo nekaj več kot 50 legalnih odlagališč, kako pa so urejena, pove podatek, da jih je več kot deset na poplavnih območjih, ena tretjina jih je na vodoprepustni podlagi, izcedne vode pa čistijo le na kakšnih petnajstih. Ker pa na te deponije odlagajo poleg komunalnih tudi druge, predvsem industrijske odpadke, se tako na legalnih slovenskih odlagališčih na letu znajde okrog 3 milijone ton odpadkov.

Poleg tega nastane v Sloveniji na letu še 60 tisoč ton nevarnih in nekaj tisoč ton posebej nevarnih odpadkov. Za večino

delom in odločtvami, da smo življenjsko povezani z naravo, soljudmi in družbo. Resnično bogastvo ni v nakopijenem denarju, ampak v sožitju in sporazumevanju med ljudmi ter v bivanju v lepem, zdravem in varnem okolju," so med drugim zapisali v nalogi o divjih odlagališčih v črnomaljskih občinah člani ekološkega krožka z mentorico Mravinčeve. Za nalogo so na državnem tekmovanju mladih tehnikov dobili priznanje Zveze organizacij za tehnično kulturo. Izvod naloge pa so dali tudi komunalcem, ki so obljudili, da jim bo dobrodošla pomoč pri čiščenju črnih smetišč.

Črnomelj še ni čist

Mladi črnomaljski ekologi so pripravili tudi seminarško delo z naslovom "Črnomelj - ali sem čist?". Obiskali so številna podjetja in zasebne podjetnike ter že ob zbiranju podatkov ugotovili, kakšen odnos imajo nekateri do ekologije. Medtem ko so jih eni sprejeli z odprtimi rokami in jih zasuli s podatki, so se drugi izgovarjali, da zanje nimajo časa. Splošna ugotovitev pa je bila, da Črnomelj ni čist ter da je marsikje še čutiti pomanjkanje ekološke zavesti, čeprav je že veliko več kot nekdaj. Predvsem je problem z recikliranjem odpadkov. Malo je namreč tistih podjetij v Sloveniji, ki so pripravljena sprejeti reciklirane surovine. In če bi jih že reciklirali v črnomaljskih gospodinjstvih, bi s tem le podražili zbiranje in odvoz odpadkov, kajti na Komunalni zatrjujejo, da bi jih prav zaradi tega,

ker ne najdejo tistih, ki bi bili pripravljeni sprejeti odpadne surovine, odpeljali na skupno odlagališče komunalnih odpadkov pri Vranovičih. Zatorej je prav vseeno, ali se odpadki zmešajo že v kanti za smeti ali šele pozneje na deponiji. Vprašanje pa je, kako bi, če bi se že odločili za ločeno zbiranje odpadkov, to sprejeli krajanji. Nekateri prav gotovo z velikim navdušenjem, drugi pa bi jo najbrž tudi zagodili. Tako, kot se je že zgodilo, da se je v kontejnerju za steklo znašla celo crnjena mačka, da o kupih papirja med steklenicami niti ne govorimo.

Streznitev

To pa je le nekaj spoznanj, do katerih so prišli loški osnovnošolci. A ker jih zmoti vse, kar ni tako, kot bi po njihovih ekoloških merilih moral biti, so v tem mesecu popisali tudi vsa črna smetišča v šolskem okolju in jih nameravajo s pomočjo Komunale počistiti. Sedmošolci pa so prav ob dnevu Zemlje skupaj z ribiči čistili po Lahinji. Seveda želijo ekološko ozaveščati tudi tiste, ki niso toliko ozaveščeni kot ribiči in komunalci. Tako že razmišljajo, kaj bi svetovali učencem in učiteljem na šoli, da bi bolj varčevali. Za začetek bodo ugotovili, koliko odpadkov ustvarijo v šoli v enem dnevu in koliko v enem tednu. Na šoli zagotovo ob svojih predlogih ne bodo naleteli na gluha ušesa. Mravinčeva namreč iz svojih izkušenj ve, da je mlade moč zelo hitro ekološko ozavestiti, ozaveščanje pa je hitrejše in uspešnejše, če tudi s praktičnimi primeri pokaže, kaj pomeni uničevanje našega planeta. In ker je takšnih primerov samo v njihovih okolicih veliko, so Diana, Maja, Rozi, Mario, Valentin, Matja, Simon, Klemen, Damjam, Vesna, Peter, Erika in Tatjana še toliko raje mladi ekologi, ki gredo s svojimi akcijami kdaj komu tudi v nos, a jim to ni kaj prida mar. Upajo, da se bo morda nekdaj kdo kaj naučil tudi iz njihovih izkušenj. Pri tem pa imajo srečo, da ima tudi njihova mentorica Mravinčeva zvrhano mero izkušenj s področja ekologije, saj je že kot gimnazijka s še dvema sošolkama dobila Krkino nagrado za nalogo o sekundarnih surovinah. Da pa znajo njen delo na ekološkem področju ceniti tudi v črnomaljskih občinah, dokazuje ekološko priznanje, imenovano Breza, ki ga je za svoje delo prejela v letošnjem letu. A to priznanje ne nje ne njenih mladih ekologov ni uspavalo. Zatrjujejo, da imajo še veliko idej in da, žal, dela na ekološkem področju zagotovo ne bo nikoli zmanjkal. Ali kakor je zapisano na enem od stenčasov, ki jih v krožku pripravljajo vsak mesec: "Človek bo doživel neprijetno streznitev takrat, ko bo spoznal, da narava ni odvisna od njega, ampak on od nje."

MIRJAM BEZEK-JAKŠE

Človeštvo naj sname korno in prezivi

S kronanimi glavami so težave, saj jim oblast, ki jih je kakor koli že dana, rada premočno zleže v glavo in potem ga oblastniki vseh vrst hudo kronajo, kot se v ljudskem izražanju reče, če kdo počenja neumnosti in lahkomisljenosti. Ob dnevu Zemlje, ki so ga ali pa tudi ne po svetu praznovali minuli torek, se pozornost obrača h kronanim glavam s posebno žalobnim premislekom, saj ne gre za posamezne redke kronane glave, ampak kar za človeštvo v celoti, kolikor nas opredeljuje naziv "krona stvarstva". Veliko samozaverovanega ponosa je v takem gledaju nase, toda tudi za to kronano glavo vseh kronanih glav ni nikjer zagotovila, da se v zavedanju lastne moči ne obnaša preveč oblastno, arogantno in da ne počenja neumnosti. Zemlja nam ob svojem dnevu povsem jasno in nedvoumno sporoča: "Krona stvarstva, lomiš ga, da je groza, počenja hude neumnosti, tako velike, da presegajo vse, kar si doslej počela. Režeš si korenine lastnega obstoja!"

Res je človek, Homo sapiens, misleči bitje, ki se izvilo iz bogastva življenjskih oblik v zadnji sekundi evolucijskega Zemljinega dne, presegel vse, kar se je v milijardah let naročilo na svetu, in bolj temeljito po-

čudi tako

segel v zemeljsko obliče, kot so poledenitve in drugi geomorfološki dejavniki skupaj. Neprestana in izjema rast človekove moči meče temno senco na ves planet. Človeštvo se je namnožilo in uničujoče deluje na svoje okolje: zastrupila vode, zrak in plodno prst, rupa in iztreblja mrtvi, živalski in rastlinski svet, kopiči gore odpadkov, med njimi mnoge hudo strupene, nebo in zemlja sta mu smetišča strupov, porušil je ravnovesje plinov v ozračju, skratka tako močno je preobremenil ekosistem, da v njem nastajajo vse hujše motnje. Lahko že govorimo o krizi, ne o krizi, ki se nam približuje, mareč v krizi, ki je že tu.

Človek je edino živo bitje, ki lahko razmišlja o svetu, načrtuje in gleda v prihodnost, zato je ob vsem svojem sprijemem obnašanju tudi edini, ki se lahko tega zave in kaj ukrene, predno bo zares prepozna. Človeštvo mora premagati usodno krizo, pred katero stoji, in stopiti na pot resničnega napredka, ki je bil dosedanji napredok, tako usodno zaznamovan z uničevanjem okolja.

Človeštvo mora pravzaprav najprej sneti korno, ki jo tako ponosno nosi, in se ter svet pogledati in razumeti drugače. Zemlja ni nemprečina, ki nam je neomejeno na voljo, nič nam ne daje pravice, da jo za svoje kratkovidno razumljeno dobro brez obzirno izkoriscamo. Zemlja je kot ogromen organizem in sleherno živo bitje na nji je povezano z drugimi - drevesa so nam bratje in trave sestre, pravijo "primitivna" ljudstva. Mikrob, rastlina in žival, prebivalci morja ali kopnega, vsi so povezani v zapleteno medsebojno odvisnost živega in neživega na Zemlji. Ko se ta povezanost začne rušiti, nihče ne ve, kje se bo rušenje končalo in kaj vse bo potegnilo za seboj. Če zamisel o Zemlji kot samoregulativnem organizmu drži, potem se prav lahko dogodi, da bo nazadnje iztrebljen najbolj moteči vsiljivec - krona stvarstva, Zemlja pa bo živila naprej brez ljudi.

Cas je torej za novo etiko civilizacije, ki temelji na odgovornosti in sodelovanju, na spoznanju, da na tem planetu ne moremo živeti sami zase, ampak moramo vzpostaviti živ odnos medsebojnega zaupanja in spoštovanja z naravo. Ali lahko to dosežemo? Smo dovolj zreli za to veliko lekcijo? Če nismo, potem smo najbrž dozoreli za nekaj hudega.

MILAN MARKELJ

Življenje v molitvi in delu

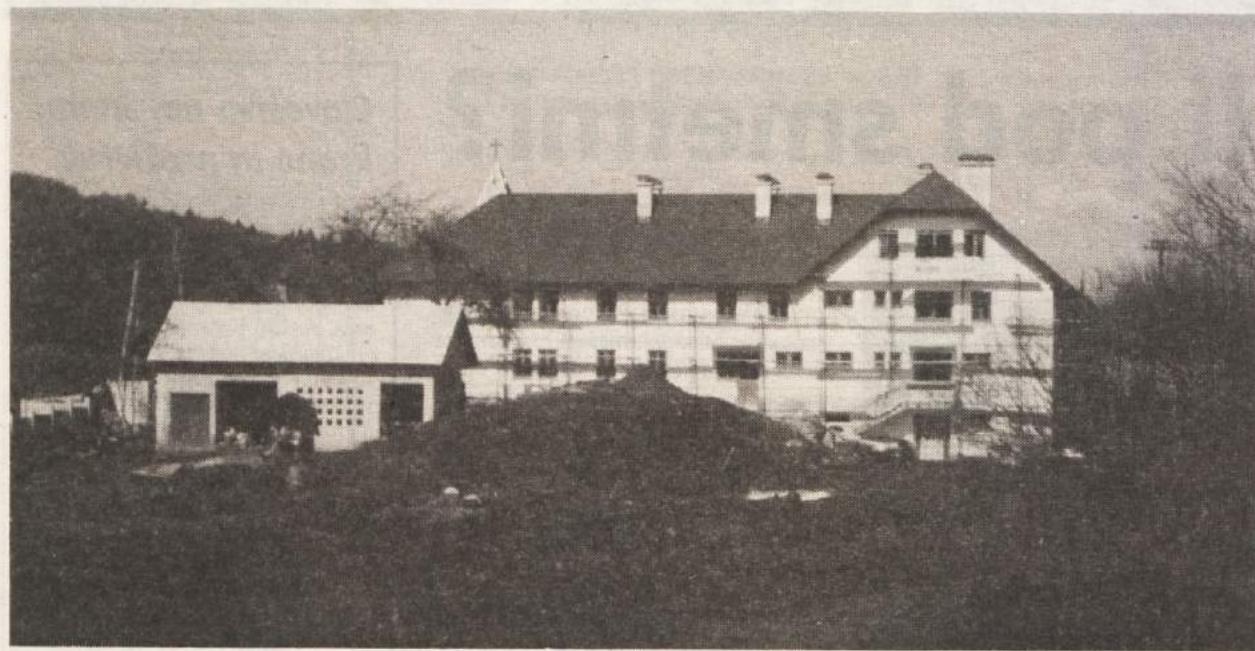

FOTO: L. MURN

Malo pred Mirno Pečjo, ob cesti proti Novemu mestu, stoji velika stavba, na kateri že od daleč zbuja pozornost križ na vrhu stolpiča. Pa ne gre za kakšno moderno cerkev, ampak za nov karmeličanski samostan, drugi v Sloveniji in prvi na Dolenjskem. Sestre, zaenkrat jih je pet, prostora pa je za 13 karmeličank, pravijo, da je bil brez večjih težav zgrajen v letu dni. Posvetitev novega samostana bo 1. maja in sestre se veselijo, da se bodo lahko kmalu v miru, samoti in daleč stran od "ponorelega sveta" spet bolj posvetile Bogu. Geslo enega najstrožjih katoliških redov namreč je: "Moli in delaj!"

Karmeličanke so na Slovenskem že 108. leto, sicer pa ima ta red veliko daljšo zgodovino. Karmelski red se imenuje po gori Karmel v Palestini, njegov točni stanek pa je težko določiti. Odkar sta tam živelia preroka Elija in Elizej ter se posvečala bogomiselnosti in pokori, so se tam vrstili pobožni in sveti puščavniki tako stare kot nove zaveze. V času križarskih vojn se jim je pridružilo kakšnih deset križarjev. Okrog leta 1209 jim je jeruzalemski patriarch dal kratko in jedrato svetopisemsko Pravilo, ki je potrdilo in pravno uredilo puščavniki način življenja, to je življenje v samoti in premišljevanju. S tem se začenja karmeličanska zgodovina.

Puščavniki so se leta 1238 pred Saraceni umaknili v Evropo in si pri cerkvenem vodstvu, ki jih sprva ni velo resno, sčasoma pridobil spoštovanje in priznanje. Tu so se morali prilagoditi novim razmeram in se prilagoditi uboštnem gibanjem. Življenje so si moralni urediti tako, da je bilo v njem prostora za kontemplacijo in apostolat. Svoje je zahtevala tudi kuga, ki je skoraj izpraznila vse samostane, in preživeli redovniki potem niso več zmogli stroge puščavnische askeze. Ženska redovna veja je nastala 1452 v Holandiji s priključitvijo obstoječih začetnih ženskih skupnosti. Leta 1562 pa je sv. Terezija Jezusova ustanovila v španskem mestu Avili prvi samostan prenovljenega reda po prvotnem pravilu. S pomočjo sv. Janeza od Križa jim je pozneje pridružila še moško vejo. Danes živi po vsem svetu v 830 samostanih okrog 4 tisoč karmeličanov in 13 tisoč karmeličank. V Sloveniji še ni karmeličanov, so pa na primer na Hrvaškem.

Selo - Mengš - Sora - Mirna Peč

Ustanoviteljica prvega slovenskega karmeličanskega samostana je bila Kristina Bernardova, ki je leta 1884 zaradi prešibkega zdravja moralna zapustiti tak samostan na Dunaju. Tako ji je uspelo na Selu pri Ljubljani 1889 postaviti temelje slovenskega karmeličanstva. Že prva svetovna vojna je zmotila tih življenje v samostanu, obstoju Karmela pa je postal še bolj vprašljiv po letu 1945. Razpuščen je bil tri leta pozneje in sestre so se zatekle v tujino: na Dunaj, v Linz, Rankweil itd., vseskozi pa so upale in molile, da bodo enkrat v samostanski skupnosti živele doma.

Želja se jim je uresničila leta 1967, ko se je za samostan našel prostor v Mengšu. Potrebna so bila obnovitvena dela, toda zmogle so in kmalu je celo začelo primanjkovati prostora. Po redovnih pravilih mora namreč vsaka sestra imeti svojo celico, da lahko nemoteno dela in služi Bogu. Tukaj pa sta morali po dve ali celo

samo za sestre, zakristija, pripravljalnica, soba za zdravila, za sveče in hostije, kuhinja, sprejemnica, vratarnica, knjižnica, šivalnica, rezervna soba za goste itd.

"Moli in delaj!"

Takšno je geslo karmeličank, ki ga je s svojim zgledom dala sv. Terezija. Trdila je, da v združenju z Bogom delo ni muka, ampak slast. Njihova glavna naloga je nedvomno notranji apostolat molitev in žrtve s predajo vsega življenja. Posebno mesta zavzema molitev za svetost du-

šteri spati v eni sobi. Prošnja za gradnjo novega samostana je bila odobrena in leta 1986 je nadškof dr. Alojzij Šuštar v novem samostanu v Sori daroval prvo sveto mašo.

Karmel v Mirni Peči

Zasluge, da je nov karmeličanski samostan, ki je drugi v Sloveniji, zrasel tudi na Dolenjskem, ima najprej Mirnopečanka Angela Makše, ki je maja 1992 v oporoki zapustila karmeličankam svojo hišo in zemljišče, toda le, če bodo tu gradili svoj samostan. Tako sta se iz Sore pred petimi leti v Mirno Peč preselili dve sestri in priprave so se začele. Konec lanskega maja je bilo urejeno gradbeno dovoljenje. Pripravljalna dela so se začela 1. junija, tri dni pozneje pa je domači župnik Andrej Šink blagoslovil "prvo lopato". Gradbena dela je prevzelo GPG Tehnika Novo mesto, d.o.o., ki ga vodi domačin inž. Drago Muhič. Ta je pri delu sodeloval z inženirjem gradbeništva Stancetom Zaletelom iz Mirne Peči, šef gradbišča pa je bil Karel Povše iz Globodola.

FOTO: L. MURN

V letu dni - blagoslovitev novega Karmela bo, kot rečeno, 1. maja - bo tako stavba z darovi domačih in tujih dobrotnikov narejena. Sestre pravijo, da gre za božje delo in da se bo tudi finančno iztekelo brez večjih skrb. Lepo se zahvaljujejo predvsem gradbenemu odboru, pa KS Mirna Peč in Mestni občini Novo mesto za vso podporo in pomoč, prav tako pa tudi vsem vernikom župnije Mirna Peč.

Gre za veliko stavbo v obliki črke U (31x 21x 26 metrov), v kateri bo prostora za 13 sester. Karmeličanska pravila namreč določajo samostane za 13 ali 20 sester. V Mirni Peči jih je zaenkrat pet, kmalu pride še ena. Notranja oprema je zelo skromna, tako sestrski sobice, kjer ni drugega kot postelja in molitvena misica, kot ostali prostori: kapela za ljudi in

hovnikov in za misijone, prav tako pa molijo za dobrotnike in vse, ki se jim priporočajo v molitev. Da je molitveno življenje nemoteno, je drugim ljudem prepovedan vstop v klavzuro ne glede na spol ali starost. Izjeme iz upravičenega razloga mora posebej določiti škof. Tako so na primer tudi sestre v teh petih letih v Mirni Peči, ko so bile brez svojega duhovnika in prvega samostana, bogoslužje lahko obiskovalo v mirnopečki župnijski cerkvi, za kar so imele posebno dovoljenje.

V samostanu se menjavata delo in molitev, pa tudi razvedrilo in počitek. Karmeličanke vstajajo zgodaj, ob 4.30, dan pa začnejo s hvalnicami, enournim premišljevanjem in mašo. Sledi delo in spet molitev. Dve uri trajajoče skupno razvedrilo jih sestrsko povezuje. Hrana je preprosta, a zadostna, mesa pa ne uživajo, razen v času bolezni. Dan končajo z večernim premišljevanjem in nočno molitvijo.

Delo v klavzuri je različno. Sv. Terezija Jezusova je želela, naj opravlajo dela, ki ne zavzemajo takoj duha, da bi jih oviral misli na Boga. Vsaka sestra se mora potruditi in po svojih močeh pomagati preživljati skupnost. Karmeličanke v Mirni Peči oskrbujejo svoj vrt, kjer pridelajo predvsem zelenjavno. Pečeo tudi hostije, in to za 9 okoliških župnij, odlikujejo pa se tudi s krašenjem sveč za različne priložnosti, kot so na primer krst, poroka ipd., perejo cerkveno perilo, kuhanje župniku... Ukvajajo se s čebelarjenjem in

imajo čudovito poslikano leseno čebelnjak. Sestre upajo, da bodo doble hišnega župnika in bodo tako imele maše v samostanu ter se bodo lahko v samoti, molku in trdem življenju posvečale Bogu in Cerkvi.

Biti človek molitve

Ena izmed smernic za vstop v Karmel je: "Kdo želi vstopiti v red, mora biti človek molitve, težiti za najvišjo popolnostjo, pustiti vse iz ljubezni do Kristusa, biti zdrav, trezne presoje, kar olajša prilagoditev življenju, v katerem je združevanje z Bogom v samoti povezano s sestrinsko pomočjo v skupnosti in z idealom evangelijskih svetov." Dekle, ki jo privlači molitev in samota v Karmelu, najima smisel za življenje iz vere in veliko ljubezen do Kristusa. Čeprav starost ni omejena, je začeljeno, da ima najmanj 18 let. Dobro je, če ima poklicno izobrazbo in osebno življensko zrelost.

In kakšen je postopek včlanitve v red? Postulat traja pol leta, po preobleki je v noviciatu eno leto, časne zaobljube naredi do tri leta, nato pa so še večne zaobljube do smrti. Po preobleki prejme postulantka novo ime, ki ga določi priorica, ponavadi v soglasju z njo, in redovno obleko, ki je karmeličanka nikoli več ne odloži, ker je znomenje njenega posvečenja. S slovesnimi večnimi zaobljubami se sestra odpove vsaki osebni lastnini ter se do smrti poveže s svojim samostanom in redom.

Mnogim je nerazumljivo, da se nekdo odloči za takšen način življenja, in odgovor se delno skriva tudi v naslednji kicici ene izmed njihovih pesmi. "Zakaj sem mogla zapustiti vse, kar ljubilo je srce? Zato, ker našla sem Življenje, zato, da Bog bo moje vse..."

LIDIJA MURN

AVTOMOBILSKI VETERANI

Zavidanja vreden hrošč

Volkswagnov hrošč, ki se je rodil v brutalnih razmerah Hitlerjeve diktature in ga je konstruiral dr. Ferdinand Porsche, je tudi danes, klub temu, da se njegova oblika dolga desetletja ni spremnila, še vedno popularen. Še več, velja za avto stoletja in družba ljubiteljev hroščev je iz leta v leto večja. Med njimi je tudi Karli Rožman iz Brežic, ki ga mnogi sicer poznavajo kot odličnega izdelovalca salam, dobrega poznavalca vin in vinjarja ter ribiča, njegov sivomodri hrošč iz leta 1954, ki je najstarejši registriran in najbolj ohranjeni ter najlepši original v Sloveniji, pa vzbuja veliko zanimanja in občudovanja tudi izven naših meja.

Karlijeva strast do hroščev je sicer že stara. Kot 20-letnik je namreč v Avstriji, kjer je delal nekaj let, kupil prvega hrošča (sledilo jih je sicer še nekaj), tam pa se je tudi srečal z ljubitelji tega avtomobila in spoznal, kako pri njih cenijo in spoštujejo takšne stvari.

Naključje je hotelo, da je pred 14 leti kupil hrošča iz leta 1954 za 1.500 mark v Trebnjem pri prvem lastniku, ki je tudi sam upal, da bo tega hrošča nekoč obnovil. Tako je avto, ki je, dvignjen pod kozolcem v Trebnjem stal 10 let, prišel v Brežice. Karli je - pri tem so mu bili v veliko pomoč tudi njegovi prijatelji - za temeljito obnovo potreboval dobr dve leti. Vanj je vložil gotovo 1.500 ur, pri tem pa niso štete ure, ki so jih v najstarejšega registriranega hrošča v Sloveniji vložili njegovi prijatelji.

"Avto smo čisto razstavili, pločevino je bilo potrebno speskati in jo znotraj dodatno zaščititi. Tudi zunanjia zaščita je pomembna, toda če je avto zaščiten od znotraj, je skoraj večen in restavriran za dobre 40 let. Motor je razstavil mehanik iz Ljubljane, vendar je bil brez napak in generalna ni bila potrebna, tako da so vsi deli v njem še originalni," pripoveduje Karli.

Sicer pa je hrošč danes tak, kot je bil nekoč. Še vedno ima dvigajoč smerokaze, saj je bil to zadnji model hrošča, ki jih je še imel, vendar je moral Karli, če je hotel avto registrirati, vgraditi tudi "običajne" smerokaze. Avto ima originalno značko, grb mesta Wolfsburg, rojstnega mesta hrošča, takšno značko pa imajo vsi hrošči, izdelani med letoma 1937 in 1958. Avto ima tudi originalen radio, senčnik, rezervo za bencin, ki je sicer bolj znana pri motorjih, pa stare gume balonarke. Posebnost avta, ki ima spoznavno registrsko tablico KK VW1954, sta tudi "fall-

dach" (platnena streha) in manjše zadnje steklo. Večje so začeli vgrajevati v hrošče po letu 1965, ko je bil se-stavljen ta hrošč.

Karli, ki sicer že razmišlja o restavriranju še starejšega letnika hrošča, je poskušal vse dele, ki jih je zamenjal, nadomestiti z originalnimi, manjka le še originalna zadnja luč, ki je sedaj od starejšega letnika. Ostale originalne dele je dobil po katalogu iz Nemčije, kjer so opisani vsi deli, ki jih potrebuje avto do ločenega letnika. Seveda je njihova cena glede na naraščajoče povpraševanje tudi vse višja. Tako je na primer samo zadnja luč vredna kar 500 mark.

V tujini je krog ljubiteljev volkswagenov z zračno hlajenim motorjem sicer precej večji kot pri nas, saj na primer na srečanje na Nizozemskem pride od 2.000 do 6.000 vozil, vendar je tudi pri nas lju-

TANJA GAZVODA

FOTO: T. GAZVODA

Krka najuglednejše slovensko podjetje

FOTO: M. KLINEC

Novomeška Krka je nauglednejše slovensko podjetje, njen generalni direktor Miloš Kovacič pa najuspešnejši direktor. Taki so rezultati ankete med direktorji 500 največjih in najhitreje rastučih slovenskih podjetij, v kateri sta tako Krka kot Kovacič prepričljivo na prvem mestu. Ob tem laskavem naslovu, še enem več za uspešno Krko, je z njenim generalnim direktorjem Milošem Kovacičem stekel pogovor. Poleg tega prav te dni poteka 35 let, kar je Kovacič prišel v Krko, njen generalni direktor pa je od 1984.

"Za Krko in zame osebno sta to veliki priznanji, še posebej, ker so nam jih dodelili direktorji največjih slovenskih podjetij, se pravi ljudje, ki poznajo razmere v našem gospodarstvu. Priznani sta prišli v času, ko se je Krka privatizirala, ko delničarji pričakujejo dobre rezultate in jasno perspektivo. Da neka firma postane nauglednejša, je odvisno od več činiteljev. Zelo pomembno je, da ima dobro in primerno veliko tovarno in proizvodnjo, ki je znana in cenjena ne samo doma, ampak tudi v svetu; da ta firma proizvaja kakovostne izdelke, da ima dober razvoj in da je tudi po prodaji in dobici v samem vrhu. In to Krka je. Po dobici smo prvi v Sloveniji, po izvozu smo na 3. mestu; na 1. mestu je Revoz, ki pa, realno gledano, ni slovenski izvoznik, je pa to Gorenje, ki je po tej listi na 2. mestu. Krka poleg tega 3-krat več izvaža, kot uvaža, ogromno prispeva v državno blagajno in je med prvimi tremi v državi po pozitivni devizni bilanci. To so najtrdnejše točke za oceno uspešnosti podjetja. Vendar je Krka dobila naslov nauglednejšega podjetja, za to pa je potrebna ne samo vrhunská uspešnost, ampak še nekaj več. Za to mora biti uspešen tudi na drugih področjih. Krka je pomembno ime v slovenskem športu, ki ga izdatno podpira, tako slovenskega kot vrhunskega, še posebej pa šport v Novem mestu, saj skoraj vse, kar v športu tu kaj velja, nosi Krkino ime. Druga stvar pa je Krkina izdatna in stalna podpora kulturni dejavnosti, od slikarskih razstav, knjižnjega sejma, domače Krkine kulturne dejavnosti do Krkinega gledališkega kluba, sponzoriranja grafičnega bienala, podpore novomeškim in drugim dolenskim kulturnim inštitucijam in tako naprej. Pomemben je tudi Krkin prispevek na področju zdravstva, spet tako na ravni države kot doma v Novem mestu. Vse to in še marsikaj drugega, tudi nastopi naših ljudi in njihovi stiki s pomembnimi ljudmi po svetu, Krkina gostoljubnost, naša zdravilišča, Otočec, ne nazadnje prijetna Krkina zidanica na Trški gori, vse to doprinaša k ugledu Krke. In da ne pozabim naših protokolarnih objektov, kot so vila Tartini v Strunjanu, vila Epos na Bledu, kamor zahajajo najvišji domači in tudi državni in drugi ugledni ljudje. Krka je seveda tudi medijsko zanimiva firma. Znani in ugledni pa nismo samo doma, ampak tudi v tujini. Po svetu imamo kar 32 predstavnosti v firm, v katerih je zaposlenih okoli 300 strokovnjakov. V tujini veliko vlagamo v promocijo naših proizvodov, prisotni smo takoj v Moskvi, Varšavi, Zagrebu, na Dunaju, v New Yorku, Tokiu in še marsikaj."

• Koliko je sedaj vredna Krkina delnica in kakšna je prava vrednost Krke?

"Ko smo razpisali delnice, je bila nominalna vrednost Krkine delnice 4.000 tolarjev, danes pa na borzi dosega vrednost med 17 in 18 tisočakov. Sedaj vidimo, kaj smo Dolenjci zamudili, ko jih takrat nismo več kupili. Krka ni vredna 300 milijonov mark, na kolikor je bila ocenjena, danes, po enem letu, je že vredna 700 milijonov mark, tržno, tehnološko, kapacitativno, ekološko, kadrovsko pa še precej več. Ko so ocenjevali podjetja v Sloveniji, niso ocenjevali znanja, tehnologije, imidža, marketinga. Tako je bila Krka podcenjena. Ljudje se pri nas še ne zavedajo, kaj je to delničarstvo. Celo vodilne ljudi v Krki sem moral skoraj prisiliti, da so kupili po 1.000 delnic, in to po polovični ceni. Vsi so takrat nekaj gradili pa zidanice popravljali, vključno z mano, vsi smo nekaj kupovali. Če bi tisti denar, ki sem ga takrat vložil v zidanico, dal za Krkine delnice, bi danes lahko kupil pet takih zidanic..."

• Vendar so Krkine delnice na borzi dosegle že precej večjo vrednost. Zakaj je njihova vrednost na borzi padla?

"Zato, ker se je povpraševanje tujih bank, ki so imele nalogo, da kupijo Krkine in Lekove delnice - appetit po uspešni slovenski farmacevtski industriji je v tujini velik - zaustavilo, ko je Banka Slovenije uvela skrbniški račun za tujce pri slovenski banki. Zato je povpraševanje padlo in s tem tudi cena. To pa je bil tudi naš cilj. Vrednost Krkinih delnic je na borzi hitro naraščala, znašla je že 25 tisočakov in več. Obstajala je nevarnost, da bi majhni delničarji začeli na veliko prodajati svoje delnice, pokupili pa bi jih tujci, za katere mi ne bi vedeli, da kdo so ne s kakšnim namenom so se pollastili naših delnic. Tako bi tujec lahko prišel do 20 odst. delnic in bi imel kontrolni delež v Krki. In ta tujec bi kaj lahko bil nekdo, ki mu je Krka trn v peti v državah Cefte in nekdanje Sovjetske zvezze. V svetovni špiči v farmacevtski industriji so trije taki, ki jim mi 'nagajamo' na teh tržiščih, in vsak od njih ima čez 40 milijard tolarjev letne prodaje, slovenski bruto nacionalni dohodek pa je 15 milijard tolarjev. Takim je 100 milijonov tolarjev drobiž. Potem pa bi se začela drugačna pesem! Takoj 500 ljudi na cesto in program zožiti, delali bi samo njegove proizvode, on bi se polastil naše dobro vpeljane in uspešne prodajne mreže, naših tržišč, obdržal

naše na trgih uveljavljeno in cenjeno ime, Krke, take, kot je sedaj, pa bi bilo konec. Tako je ukrep Banke Slovenije za Krko prišel v zadnjem času. Ko je cena zaradi tega začela padati, so ljudje nehalo prodajati Krkine delnice. Medtem bodo sprejeli zakon, ki bo preprečeval tako imenovane sovražne prevzemne in tudi sicer uvedel red na tem področju. Ko bo to urejeno, bo jasno tudi novo lastništvo. Mislim, da bo majhnih zunanjih delničarjev zmeraj manj. Kaj so ti vložili? Certifikat, in še to ne celega, za katerega so dobili delnice, ki so danes vredne denimo 2.000 mark. Kaj bo sedaj s temi delnicami čakal na dividende? Število majhnih delničarjev se bo gotovo zelo zmanjšalo in to je za Krko dobro. Težko je namreč delati z več kot 90.000 lastniki, kolikor nas je sedaj."

• Kakšen bo po vašem mnenju interes lastnikov Krke in kakšna so vaša predvidevanja glede Krkinih delnic?

"Dividende ne smejo biti prvi interes lastnikov, tu dobiš nekaj odstotkov. Lastniki bi morali imeti interes, da je Krka vse bogatejša in več vredna, s tem pa tudi njene delnice na borzi. In ko se tak lastnik znajde v stiski, lahko dobro proda svoje delnice. Če bi ves dobiček razdelili za dividende, ne bi bili nikoli nič vredni. Sedaj moramo po zakonu delničarjem deliti dobiček za štiri leta nazaj. Če bi jim dali toliko, kot bi radi, bi Krka propadla. V štirih letih, od 1993 do 1996, je imela Krka 10 milijard tolarjev dobička, nikakor ne smo razdelili več kot tretjino tega, pa še to je veliko. Že tretjina, kolikor bomo predlagali, je 35 milijonov mark. Toliko bomo morali dati ljudem, ki za Krko niso nikoli nič naredili, ki so zastonj dobili certifikat in so ga vložili v Krko. To je tragedija privatizacije. Naj v zvezi s tem povem anekdot. Pred časom me je po telefonu poklical upokojenec, ki je bil v Krki v službi

samo 2 leti. Zakon pa je dal pri privatizaciji vsem zaposlenim in nekdanjim zaposlenim enako pravico ne glede na to, ali si bil v službi pol leta ali pa 40 let. No, ta upokojenec me je poklical in mi dejal, da je zelo hvaljen, da je bil dve leti v službi v Krki, ker če bi vložil certifikat v tista podjetja, kjer je bil potem v službi, ne bi nič dobil. Kot bivši krkaš je lahko cel certifikat v vrednosti 4.000 mark vložil v Krko in dobil delnice po nominalni vrednosti, se pravi po 4.000 tolarjev. Ujel je ravno pravi trenutek in prodal delnice po več kot 20 tisočakov za delnico in si tako brez enega tolarja iz svojega žepa kupil nov avto. Pa še druga zgoda. Neki borzni posrednik je v javni prodaji kupil za milijon mark Krkinih delnic po 8.000 tolarjev delnico. Januarja, ko naše delnice še niso kotirale na borzi, je bil v stiski in nam jih je ponudil po 12.000 tolarjev. Jaz sem imel takrat kup obveznosti, dolgo sem bil na poti, stvar se je zavlekla. Ko sem februarja prišel nazaj, so bile naše delnice že na borzi in njihova vrednost je hitro rasla. Seveda jih ni več ponujal nam po 12 tisočakov, ampak jih je na borzi prodal po 24.000 in v enem mesecu zaslužil milijon mark - in še davka ni plačal. Ampak, kar je bilo, je bilo. Zdaj smo tukaj, naše delnice so na borzi. Verjetno bo njihova cena še nekaj zrasla, potem se bo pa rast umirila. Vedeti je treba, da je 3,5 milijona Krkinih delnic. Če doseže delnica vrednost 20 tisočakov, je to 700 milijard tolarjev, to je 500 milijonov tolarjev, to je pa že špica. Morda bo vrednost še zrasla, a potem, ko bomo še vlagali."

• Kakšen je Krkina strategija in kakšen bo njen nadaljnji razvoj?

"Krkina strategija je začrtana za 10 let naprej. Naša tržna moč na naših tradicionalnih tržih od Strunjana do Vladivostoka je stabilna. V tem delu sveta smo prisotni že več kot 30 let, ustrezna nam tudi,

da je v vzhodni Evropi in na območju nekdanje Sovjetske zvezde nastalo več držav, ker tako nismo več odvisni od centralizirane birokracije in od državnih proračunov, marveč od bolnic, zdravnikov, privavnikov, ki distribuirajo zdravila, tako kot v Sloveniji. To je za Krko dolgoročno strateško dobro, zato bomo na naših največjih tržih v bližnji prihodnosti postavili lastne proizvodnje, tako v Moskvi, na Hrvaskem, v Varšavi. V Novem mestu gradimo najmodernejsko farmacevtsko tovarno, to je zadnja investicija v Ločni; v Šentjerneju bomo gradili zato, ker moramo proizvodnjo antibiotikov iz Ločne zaradi strogih zahtev preseliti, da se ne meša proizvodnja antibiotikov s proizvodnjo trdih farmacevtskih oblik. Še naprej bomo izdelovali tako imenovana generična zdravila, to so kopije tistih najnovješih in najbolje prodajanih zdravil, ki so jih bogate multinacionale izumile, pa jim je patentna zaščita potekla. Danes Krka izdeluje 12 od 20 najbolje prodajanih zdravil na svetu, naš cilj pa je, da bomo od 50 najbolje prodajanih izdelovali 30 zdravil. To lahko naredimo z lastnim znanjem, nikakor pa ne moremo računati, da bomo mi naredili novo svetovno pomembno zdravilo. Razvoj takega novega preparata, ki ga da multinacionalna na trgu, stane 300 in več milijonov tolarjev in najmanj 4.000 ljudi mora delati na raziskavah. Lani je imela Krka 300 milijonov tolarjev prodaje v farmacevtiki, celotna Krka z Zdravilišči in drugimi dejavnostmi pa je imela 314 milijonov tolarjev prodaje. Letošnji plan farmacevtske proizvodnje je za 25 milijonov tolarjev večji, kot je bila lanska realizacija, celotni Krkini plan za leto pa znaša 350 milijonov tolarjev. Leta 2000 pa mora Krka prodati za 500 milijonov tolarjev proizvodov in storitev, od tega 80 odst. v izvoz."

ANDREJ BARTELJ

NORVEŠKI SKLADATELJ SAEVERUD IN BOŽIDAR JAKAC

Trajne niti prijateljstva

Prijateljski avtoportret s Haraldom Sæverudem, ki ga je Jakac naslikal v olju leta 1975

Prejšnji teden so v norveškem mestu Bergen, ki ga ljubitelji resne glasbe poznajo kot rojstni kraj svetovno znanega skladatelja Edvarda Griega, praznovali stoletnico rojstva še enega svojih meščanov, ki se je uveljavil v svetu glasbe; 17. aprila je namreč minilo sto let od rojstva skladatelja Haralda Sæveruda.

Pri praznovanjih stoletnice so organizatorji precej poudarek dali tudi Sloveniji oziroma našemu slikarju Božidarju Jakcu. V bergenskem pokrajinskem muzeju Hordaland je predsednik Milan Kučan odprl pregledno razstavo izbranih Jakčevih del. Imeni norveškega skladatelja in slovenskega slikarja sta tesno povezani, saj sta bila umetnika velika prijateljata, njuno druženje pa se je odrazilo tudi v delih, ki sta jih ustvarila.

Kdor vsaj malo pozna Jakčev slikarski opus, temu je gotovo zbudil pozornost barvni portret mladega svetlostasega moža z izrazitim razumnim videzom. Jakac je skladatelja večkrat upodobil, vendar je še posebej znamenil prav ta portret, ki je bil dlje časa na Norveškem, potem pa je po Sæverudovi želji prišel v Slovenijo, kjer ga zdaj hrani Moderna galerija. Po mnemnju dr. Milčka Komelja spada oljni portret mladega Sæveruda med Jakčeve osrednje umetnine in je antologisko delo slovenskega portretnega slikarstva. V umetnostni zbirki Jakčevih poddarjenih del, ki jih hrani Dolenjski muzej, velik del pa jih je razstavljen v Jakčevem domu v Novem mestu, je tudi oljna slika, na kateri se je Jakac leta 1975 upodobil skupaj z norveškim prijateljem Sæverudem.

Kdo je bil Harald Sæverud? Rodil se je 17. aprila leta 1897 v Bergnu na Norveškem, umrl pa je pred petimi leti. Študiral je v rodnom mestu in Berlinu. V domovini je delal kot skladatelj in dirigent. Napisal je precej orkestralnih del, med njimi so najbolj znane simfonije, precej skladb za komorne sestave, nekaj klavirskih sonat in veliko sonatin. Med drugimi je napisal tudi scensko glasbo za Peera Gynta.

Študij v Berlinu je bil tista živiljenjska točka, ki je zbljala norveškega in slovenskega umetnika. Leta 1922 sta se umetnika v tem mestu spoznala. Jakac je tega leta prišel iz Pragi v Berlin na obisk k prijatelju slikarju Josipu Gorupu pl. Slavinskemu, pri njem pa je spoznal Sæveruda, ki je prav v tistem času studiral na berlinski Visoki glasbeni šoli. Med vsemi tremi umetniki so se hitro spopletle prijateljske vezi, srečanje pa je porodilo tudi naštanek enega najbolj znanih Jakčevih portretov. Gorup je imel v svojem ateljeju pripravljeno prazno platno. Ponudil ga je Jakcu, da bi nanj naslikal mladega norveškega komponista. Kot se spominja Jakčeva vdova Tatjana, je Jakac portret dokončal v dveh dneh.

Prijateljske vezi, sklenjene v Berlinu, so ostale čvrste, saj sta se norveški skladatelj in

naš slikar pozneje še večkrat srečala. Leta 1925 sta se srečala v Parizu, skupaj pa sta odšla tudi na izlet po severnoafriških deželah. Tudi v zakonski stan sta stopila skoraj istočasno, in sicer leta 1934, med Jakčevom in Sæverudovo poroko pa je bilo le dva dni razlike. Vsi štirje mladoporočenci so po poročnih potovanjih dobili v Benetkah in skupaj odpotovali na tridnevni obisk Slovenije. Jakac je norveškemu prijatelju razkazal Ljubljano, seveda pa ga je peljal še na izlet po njegovem ljubljenem in tako pogosto slikani Dolenjski.

Sledilo je Sæverudovo povabilo in leta 1936 je Jakac s svojo stalno sопotnico, ženo Tatjanou, odpotoval na Norveško. Ta zanimiva severna dežela je bila za slikarja zanimiv barvni fenomen. Kot je sam zapisal, je na Norveškem doživel temno skalo barv, ki jo je potem "skusal uveljaviti tudi na naših poznojesenskih mokrih pokrajnah". Na Norveškem je Jakac portretiral Sæverudovo družino, na izletih na podeželje pa je nastalo veliko število risb, olj in drugih slik. Tatjana Jakac se spominja, da sta z možem Norveško skupaj obiskala tudi za 30. obletnico svoje poroke. V vseh teh letih je nastalo veliko Sæverudovih portretov; nekatere hrani na Norveškem, drugi pa v slovenskih zbirkah.

Ker je pripravljalni odbor za praznovanje stoletnice Sæverudovega rojstva med zbiranjem gradiva za priridev našel veliko dokumentov o prijateljstvu med Sæverudem in Jakcem, so se organizatorji odločili, da v priridev vključijo tudi Jakčeve razstavo. Predstavniki odbora so pred časom prišli na obisk v Slovenijo, pred kratkim pa je bila pri nas še posebna tričlanska delegacija, ki je opravila zaključne pogovore v zvezi z razstavo in drugimi priridevami. Tako je v Bergen odpotoval obsežen izbor Jakčevih del, večina jih je iz stalne zbirke v Jakčevi galeriji v Kostanjevici in iz zbirke Dolenjskega muzeja. Poleg del, ki so nastala na Norveškem, so razstavljene tudi podobe Novega mesta, slike z dolensko krajino, portreti staršev, mladostnih prijateljev in sodobnikov, dela, nastala v Pragi, kjer je Jakac študiral, ter podoba z značilnim nočnim pogledom s Sæverudovega balkona v Berlinu.

Jakčeve razstave v Bergnu je odprl predsednik Milan Kučan, ki se je ob tej priložnosti srečal tudi z norveškim kraljem Haraldom V. Norveški kralj je namreč istega dne v Bergenu odprl Sæverudov dom in ga razglasil za muzej. V muzeju, kjer je postavljena Jakčeva razstava, sta na otvoritvi nastopila tudi slovenska glasbenika, violinist Tomaž Lorenz in harfistka Mojca Zobko. Razstava bo odprta do srede avgusta.

MILAN MARKELJ

Tam ob ognju našem si sežemo v roke...

FOTO: T. GOŠNIK

Novomeški taborniki se vedno znova v spominih vračamo na travnik pod otoškim gradom, kjer smo v letih 1952 in 1953 imeli naše prve tabore in tam hkrati vodili tudi tabore učiteljišča, pionirjev in novomeških vajencev ter mladih delavcev. Na sliki: tabor v jutranji tišini.

Geslo francoskega pisatelja in filozofa, razsvetljenca in predhodnika romantičnega Jeanja Jacquesa Rousseauja (1712-1778) iz njegovega pedagoškega romana Emile "Nazaj k naravi!" (1762) je v začetku 20. stoletja spodbudila po svetu več mladinskih gibanj. Bila so sicer povsem ločena, v življenje pa so jih priklicali starejši v skrbi za zdrav duševni in telesni razvoj mladine. Silen razmah industrije, velika, prostorsko utesnjena mesta in prve ekološke katastrofe z zastrupljanjem ozračja, vse to je začelo dušiti vzgojo mladine. Ponovno naj bi jo približali življenu v naravi. Rodili sta se gozdovniška in skavtska organizacija.

Kdo so gozdovniki? Kaj počnejo skavti? So oboji začetniki taborništva?

Gozdovniško organizacijo je leta 1902 v Ameriki ustanovil naravoslovec, pisatelj, slikar in veliki romantik Ernest Thompson Seton (1860-1946). Že kot dečka ga je prevzela kanadska prostranstvo gozdov, divjine in živali. Na svojem posestvu v ZDA je 1902 ustanovil prvo gozdovniško enoto, kjer si je pridobil mlade prijatelje, mladina pa svetovno gozdovniško taborniško gibanja. A gozdovništvo je bilo res bolj gibanje kot organizacija estetov, ljubiteljev ter občudovalcev narave in indijanskih tradicij, pa vendarle je bilo hkrati tudi novo mladinsko gibanje.

Sest let za Setonom v ZDA je v Angliji zaživelo najmočnejše mladinsko taborniško gibanje - skavtstvo. Duh mu je vtrsnil in razvoj usmeril general Baden Powell (1874-1941). Poleti 1907 je privedil poskusni tabor za 20 fantov in jih na prostem pod šotori uvajal v iz svojih izkušenj zamišljeno naravno življenje. V skavtih je vzbujal nekolikanj pozabljene vrline, saj naj bi bili vztrajni, hrabri, iznajdljivi, zanesljivi in delavni, rasli naj bi skraka z vsem tem, kar potruje "moškost in spretnost". Baden Powell je ustvaril nepolitično mladinsko organizacijo, ki je poučevala disciplino in red tudi s pomočjo enotnega kroja, predtem pa je razvil učinkovite vzgojne metode. Skavtizem se je naglo razširil po vsem svetu. Danes je več kot 150 državah v skavtskih vrstah 16 milijonov ljudi.

Ideja taborništva tudi v N. mestu

Skavtska organizacija se je pojavila na nekdanjih jugoslovanskih tleh leta 1911, v Ljubljani leta 1921. Knjižnica Mirana Jarca hrani v rokopisni zbirki redek objavljen primer časopisa Trdinov skavt, glasilo, ki je izšlo v Novem mestu proti koncu 1940. Iz njega vemo, da so oktobra 1936 v Novem mestu ustanovili "pripravljalno edinico" za Trdinov steg skavtov. Koniec leta 1940 je bilo v njem 45 članov. Starešina je bil Bojan Kraigher, načelnik Božo Oblak, tajnik Mirko Jug, blagajnik Lojze Šonc in gospodar Marko Bulc. Pokojni zdravnik dr. Božo Oblak je

bil leta 1955/56 starosta Rodu gorjanskih tabornikov.

No, pa smo pri sedanjih novomeških tabornikih. Aprila 1951 smo v Ljubljani na pobudo nekdanjih slovenskih gozdovnikov ter skavtov ustanovili Združenje tabornikov Slovenije. Že v jeseni 1951 je v novomeški gimnaziji začel delovati pripravljalni odbor za ustanovitev tabornikov. Družina gorjanskih tabornikov (DGT) je zaživila na ustanovnem občnem zboru 27. aprila 1952. Tuk pred njo 45-letnico povejmo, da so bili ustanovni člani družine Tone Furlan, Tomaž Hočevar, Zmago Kastelic, Marjan Kuhar, Tone Maček, Marjan Moškon, Bine Novak, Peter Novak, Franc Pečelin, Andrej Pelko, Zdenka Penca, Tiček Vahter, prof. Jože Glonar in pisec tega pregleda, ki sem taborniško idejo iz Ljubljane prisnel v srce Dolenjske. Družina je imela ob rojstvu 46 članov in članic.

Kot kvas je raslo članstvo. V jeseni 1952 naj je bilo že nekaj nad sto in družino smo preimenovali v višjo enoto: v Rod gorjanskih tabornikov (RGT). Leta 1959 je imel rod 220 članov in članic.

Odklikovalo nas je predvsem delo. Že junija 1952 smo pomagali pripraviti prvi tabor učiteljišča na Otočcu. Na otoški jasi je takoj sledil pionirski tabor novomeških otrok, od 1. do 21. avgusta pa smo prav

Eno izmed prvih srečanj s spremnostmi tabornikov: priprava ogenjčka. Spominček s sprehoda v Ragov log.

taborništvo naše skromno znanje na prvem taboru družine. V septembru 1952 smo bili na I. taboru slovenskih tabornikov v Dol. Toplicah. Drugega maja 1953 smo se pri Miklavžu srečali z borci Gorjanskega bataljona ob 11. obletnici ustanovitve njihove slavne enote.

Na tisoče ogenjčkov je zagorelo...

Taborništvo je prineslo v Novo mesto nekaj novega: polet s svežimi, privlačnimi delovnimi načrti organizacije, polne navdušenih mladih tabornikov in tabornic. Vodovi sestanki in izleti, učenje spremnosti in znanj, o kakršnih se prej nikomur ni niti sanjalo, prijetno druženje z vrstniki, ki si sami izberejo najspodbnejšega za vodnika ali vodnico. Vsak je lahko našel samega sebe, vod je razviral kolektivnega duha tovarištva brez prisile, a s prijetno zabavo. Ugled srehernega je rastel in se gradil na znanju, nikoli ne na moči.

Taborništvo je velika igra, ki postane šola za življenje, spoznaš pa jo kasneje, ko odrasteš. Ta preprosta, a temeljito preizkušena resnica je cementirala naše vrste. Naučili smo se samostojnosti in odgovornosti, predvsem pa osebne skromnosti.

Močna navezanost na naravo nas je vabila, da smo jo načrtno spoznavali, vzljubili in - varovali. Za mnoge je bilo to enkratno doživljajanje narave, njene lepote in njenih skrivnosti. Tovarištvu v vodu in kasneje v klubu nam je dajalo občutek, da si sredi pravih prijateljev, na katere se lahko vedno zanesem.

Krava pozrla svileno srajco...

"...Največ prostega časa sem poabil za delo pri tabornikih. Leta 1952 sem bil prvič kot gost na taboru, ki ga je organiziral Tone Gošnik na Otočcu. Tam je zdaj kamp. Leta 1954 sem bil na Vinici že kot starešina. Pridobil sem veliko izkušenj in doživel tudi marsikaj smešnega. Tako je hotel kurir pri igri Vtor v tabor prenesti sporocilo do jambora. Branilci smo imeli vse dobro zastraženo, prazna je bila le okoli 25 m velika jasa okoli jambora. Kurir se je zapadol po tej jasi. Ko je bil že blizu jambora, se je naenkrat prevrnil. Dva čuvaja, ki sta branila tisti del, sta namreč napela vrv, in bila je prava sreča, da se kurir ni poškodoval. No, dogodivščin še ni bilo konec. Pri padcu si je umazal lepo svileno srajco. Opral jo je, ko pa jo je sušil, je s sosednjega travnika prišla krava. Lastnik srajce je lahko videl le še rokav, ki je visel kravi iz gobca..."

MARJAN DOBOVŠEK
(Stezice 250 - 1997)

Ali ste že kdaj pomislili, kako je mestnemu otroku, ki se v naravi prvič sreča z njenim globokim, pretresljivo lepotom, ko spozna zvezde in se lahko po njih orientira ali ko na nočni straži s sotovarišem pazi na specifični tabor in prisluhne, verjetno spet prvič v življenu, nočni govorici gozda, oblakov in vetrav, pa živali, ki ponosni ne spijo in žive krog njega?

Zamislite se vsaj za hipec v otrokovo srečo, ko v snegu prepozna razlike med slednimi bežečega zajca in srne ali lisice!

Ali znate z eno samo vžigalico prižgati ogenj, si skuhati na prostem čaj ali kosišo? Bi znali zavezati ranjeno ali potolčeno koleno, si prišiti gumb ali zaplato na raztrgano obleko? Malih spremnosti, koristnih higieničnih navad, pohodov v naravo poleti in pozimi, navajanja na vzdržnost in premagovanje telesnih težav in privzgajanja vztrajnosti pri slehernem delu, tega je bilo in je še vedno veliko v vseh delovnih navadah in načrtih tabornikov.

Zato ponavljam: taborništvo je bilo in je velika šola tovarištva in čvrstega prijateljstva mladih ljudi. Na neštetnih kratkih in daljših izletih, pohodih in zlasti na poletnih ter zimskih taborih pa smo vedno radi zakurili vsaj skromen ogenjček, na taborih tudi velike pagodne ognje. Njihovi plameni so nas prežarili in še bolj utrjevali v tovarištvu ter zvestobi. Tu so donele v večer ali v noč prijetne besede:

*Tam ob ognju našem si sežemo v roke...
plamen ne ugasev nam je srce...*

*Kakor lepe sanje
spomin bo na te dni,
ko se spomniš nanje,
sreča vzdruhti.*

*Saj mladost je naša
kot lepa majска noč;
vsak dan bo lep spomin, krasan,
vedno lep in vedno vroč.*

Ob pomoči starejših članov

Tesno povezanost z naravo so že od prvih dni mlaude organizacije potrevala tudi imena naših enot. Kdo izmed nekdanjih ali sedanjih članov ne pomni Družine zelenih otokov, Jutranje zarje, Prijateljev Krke in prisrčne, od vseh ljubljene Družine medvedkov in čebelic? Pa imena njihovih vodov: Gad, Jelen, Jež, Newa, Orel, Streli, Češnjev cvet, Lastovka, Planika, Bele breze, Bela košuta, Ciklame, Črni gamsi, Mavrica, Plamen, Sinji galeb, Srnjaki, Vzhajajoče sonce! Najmlajši so uživali v vodih, ki so jih pojmenovali Gams, Jastreb, Sulc, Čebela svetokrila, Rosna kapljica in Zlati metulj.

Koliko strahu in dvomov na nočni straži: ko prilomasti iz gozda ježek, se mu je dobro umakniti - dokler ne spoznaš vseh skrivnosti narave...

Prvi klub starejših tabornikov Streli je zaživel v rodu zelo zgodaj in je še zdaj najstarejši taborniški klub v Sloveniji. V njem je delala "elita dolenjskega taborništva", o kateri je Maja Klemenčič, zdaj poročena Mlinarič v Mariboru, pred 10 leti v jubilejni Streli zapisala: "Za nas, mlade tabornice in tabornike, so bili člani voda Streli nekaj posebnega: samo gledale smo jih, kako so obvladovali taborniške veščine!"

Taborništvo v Novem mestu je imelo srečno roko pri izbiri vodilnih kadrov v vodih in družinah. Ogorčno zaslug za njihovo dobro vzgojo ter hitro rast ima dolgoletni ugledni starešina odreda prof. Marjan Dobovšek. Z ženo Elzo, ki je bila medvedkom in čebelicom druga mama, sta bistveno pripomogla k priljubljenosti taborništva v mestu in v pokrajini.

Ustanovne člane družine sem že navedel. Prištetim jim moram kar dolgo vrsto predanih tabornikov, ki jim gre za sluga, da je bil naš rod med najuspešnejšimi taborniškimi enotami v Sloveniji. Mnogi njegovi člani so bili ustvarjalni delavci tudi v vodstvu slovenskih in celo nekdanjih jugoslovanskih taborniških organizacij. Najvišje slovensko priznanje: trak partizanskega odreda, je dobil RGT kar trikrat. Tudi zanj so zasluzni vsi vodniki in vodnice, načelniki in starešine oz. vodje naših enot.

Med njimi so bili ali so še vedno: prof. Vlada Jankovič, Tit Dobršek, Marjan Moškon, Andrej Pelko, Črtko Rugelj, Erna Robar, Vili Pavlič, Janez Korošec, Tomaž in Jože Dobovšek, Mirko Rupnik, Jože Gričar, Peter Simič, Franc Blažon, Branko Lukšić, Janko Goleš, Maja, Marjeta in Marjan Potrč, Joža in Slavč Pavlin, Vinko Vidrih, Zdenka Penca, Marko in Mojca Grein, Maja in Janez Badovi-

NI JIH VEČ

Zdaj ni več topih poletnih večerov, ni več šotorov, ne mehkih poti, ni več akacij, kjer prvič sem srečal tvoje zasjanjene, modre oči.

Zdaj ni več tihih zasjanjnih gajev in belih jader že davno več ni, vse je otožno, brez konca in kraja in mi smo se kakor galebi razšli.

Veter, le veter šepeče med veje in skrite sanje med pravljice ite, le tisti bori še vedno šumijo in včasih misel nam tjakaj še spe.

Da med spominji za hip povasuje, tam sred nedozivetih stvari, tam, kjer nekaj so cvetele ciklame, tam, kjer smo srečni, presrečni bili.

SLAVKO LESAR
(objava v Streli 17.3.1957)

nec, Jernej Klemenc, prof. Dušan Modic, Bosiljka Jovanovič, Slavko Kastelic, Adolf Šustar, Cveto Moro, Miha Hrovatič, Milan Gutman, Danica Zupančič, Mirko Vesel, Andrej Kotnik in njim vsi člani sedanjega vodstva rodu. Poleg našteh seveda še marsikdo, ki sem ga mora zgoraj v naglici nehote prezrl.

Po 45 letih plodnega dela

Danes je v znova kipečem življenu v RGT 173 članov in članic, ki delajo v 26 vodih in 6 klubih. Vodi jih starešina Andrej Kotnik, načelnik rodu je Gregor Gutman, tajnik Marko Rems, blagajnica Maja Badovinec in gospodar Rudi Omahen. Skupino za murne usmerja Janez Badovinec, gozdovnike in gozdovnice Matic Škof, popotnike in popotnice Jure Kocvan, ki ureja tudi novo Strelo, čolnarjenje ima na skrbi Jacques Gros. A. Kotnik in G. Gutman skrbita še za izletništvo in izobraževanje, Marko Gošnik pa za obveščanje.

Rod ima velik večnamenski šotor, 60 šotorov, celotno kuhinjo za tabor, opremo za montažno kuhinjo, 6 kanujev, 1 kajak ter jopič za otroke proti utopitvi ter razno orodje. In najnovješta pridobitev: novomeški taborniki imamo tudi že domačo stran na internetu...

Zato: iskrena hvala vsem, ki goje taborniško misel v mestu in na Dolenjskem naprej! Sebi in našim otrokom vcepljajo bistvo sožitja človeka z naravo. Človeštvo se mora vrnili k naravi, od katere se tako strašno naglo oddaljujemo! In vendarle moramo postati in ostati njen del v našem razvoju.

Zato je še vedno resničen in usodno potreben davnji klic francoskega misleča: Nazaj k naravi! S taborništvom, brez ideološke navlake.

TONE GOŠNIK

Enkrat tabornik – zmerom tabornik

Glasilo dolenjskih tabornikov, časopis Strelo, je nekaj časa urejal tudi Novomeščan Tit Dobršek, zdaj direktor časopisne družbe Delo. Pred desetimi leti se je rad odzval in napisal za jubilejno številko Strele, ki je izšla v maju 1987, zanimiv prispevek o letih svojega taborništva in novinarstva.

...Tako se mi je po svoje logično primerilo, da sem bil kot tabornik novinar in kot novinar tabornik. Kot tabornik sem namreč urejal glasilo dolenjskih tabornikov Strelo pa brigadno glasilo Partizanski Rog in zletno glasilo na Jelovici. Kot novinar sem po taborniško zasedoval dogodek in ljudi, iskal orientacijo po zvezdah in mahu, odvozljaval v zavozljavu vozle, signaliziral bralcem v vrsticah in med vrsticami...

Hočem reči: čeprav sem že davno zapustil taborniške vrste in se podal v svet, sem po duši ostal tabornik. Enkrat tabornik, zmerom tabornik...

...Vendar pa zame taborništvo ni samo nekakšna nostalgija po zelenem, po naravi, ampak je hkrati tudi velika šola življenga. To pa je tisto, kar te še toliko močneje oblikuje.

Misljam na tistega nemirnega iščega, raziskovalnega

NAGRADI V NOVO MESTO IN ZDOLE

Žreb je izmed reševalcev 7. nagrajene križanke izbral Albino Markovič iz Novega mesta in Jana Černoga z Zdol. Markovičeva bo prejela 6.000 tolarjev denarne nagrade, Černogova pa knjižno nagrado. Na grajenaka čestitamo.

Rešite današnjo križanko in jo pošljite najkasneje do 8. maja na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, p.p. 212, 8001 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 8. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

Namesto denarja bo prvi izžrebanec tokratne križanke deležen posebne nagrade – 10-dnevnega bivanja za eno osebo v prijetnem turističnem objektu v Moravskih Toplicah. Za kateri objekt gre, bodo reševalci izvedeli po pravilno izpolnjennem geslu za sliko, zapišemo pa lahko, da je tamkaj moč bivati v devetih lepo opremljenih sobah. Nudijo polpenzion in možnost kuhanja; 5-dnevni polpenzion stane 149 mark, za 7-dnevni polpenzion je treba odštetiti 199 mark, 7 dni bivanja v apartmaju pa stane 99 mark. Za 1. maj bodo obiskovalci deležni svečane večerje v kmečki čardi, vse dodatne informacije pa dobite po telefonu 069/26-434 ali 48-646.

REŠITEV 7. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 7. nagrajene križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: ORIKS, PEDAL, BOJETU, B, ANEMIČNOST, EPIREC, CARTER, RADIN, LAJAVKA, TRI, TLA, VAUD, AVON, AVARI, NE, ETE, DANA, ADN, ANKARA, APARAT, HIALIN, SATAN.

ZABAVNA GLASBA: DURHMARSH

Šentjernejčani na sceni

Vsi, ki spremljamo glasbo na našem območju, se pravi na Dolenjskem, vemo, da je poleg Novega mesta v tem pogledu precej močan Šentjernej. Iz tega kraja je izšlo kar lepo število glasbenih skupin, v njih pa se je preizkusilo več bolj ali manj obetavnih glasbenikov. Ena od Šentjernejskih skupin je tudi Durhmarsh.

Člani te skupine so po letih sicer mlađi, po glasbenih izkušnjah pa že prekaljeni borce. Z glasbo se namreč ukvarjajo že več let. Igrali so v različnih zasedbah, predvsem v svojem domaćem kraju, in preigravali tuje uspešnice. Tega so se naveličali in prišel je čas, ko so se odločili, da poskusijo z lastnim programom. Oktobra 1993 sta se takrat desetletni bobnar Marko Grubar in nekaj let starejši brat Boštjan, ki igra klavijature, odločila, da sestavita zasedbo, ki bo igrala sodobnejšo in njima bolj všečno glasbo. K sodelovanju sta pritegnila še bratranca Roberta Grubarja, ki igra kitaro, in basista Dejanja Mencina. Tako je bila začetna postava zbrana in pričeli so z vajami.

Zadeva je lepo stekla, le pevca niso našli. Boštjan in njegov sošolec Janez Verbič sta se mnogokrat pogovarjala o glasbi, v pogovorih pa je Janez omenil, da tudi sam prepeva. Povabili so ga na vaje in kmalu ugotovili, da se kar dobro ujamejo. Tako je bila skupina z imenom Durhmarsh sestavljena.

V tej zasedbi so imeli nekaj živih nastopov, na katerih so v glavnem na zahtevo poslušalcev preigravali tuje uspešnice iz sodobnega rockerskega žanra. S tem seveda niso bili najbolj zadovoljni, kar je sprožilo nesoglasja v skupini. Različni pogledi na glasbo, različni interesi in cilji so botrovali Dejanovemu odhodu iz skupine. Razšli so se prijateljsko in so ostali v zelo dobrih odnosih. Prav v tem času je razpadla še ena Šentjernejska skupina, z imenom Drunkers. Basist Uroš Kušljan je tako postal brez skupine, brez basista pa so bili durhmarshovci. Vse ostalo je že zgodovina, se zdaj radi pošljajo fantje.

Lansko leto je bilo zanje zelo plodno. Odšli so v Velenje, v studio Dynamic, in posneli enajst avtorskih skladb. Dve sta v slovenskem, ostale pa v angleškem jeziku. Pri delu v studiu sta jim pomagala

producent Zvone Hranjec, ki ga poznamo kot kitarista skupine Chateau, in Aleš Uranjek, bobnar skupine Šank Rock, njihov nekdanji basist Cvetko Polak pa je bil eden tistih, ki so odločilno pripomogli, da so projekt dokončali. O glasbi sami pravijo, da je mešanica funk, rapa in meta. Ta zvrst glasbe pri nas še ni uveljavljena, kar je za člane skupine dodaten izziv. Spodbudo pa vidijo tudi v sporočilih, ki jih posredujejo v besedilih svojih skladb. Gre za ekološko usmerjena besedila, napravljena proti trdim drogom, rasizmu, nosijo pa še druga pozitivna moralna sporočila.

In zakaj prevladujejo besedila v angleščini? To je eno od vročih vprašanj, saj prekomerna uporaba angleščine v skladbah slovenskih skupin sproža problemike, v katerih se oglašajo tudi taki, ki

SEBASTIJAN SROVIN

GLASBENA SKRINJA

Rok Golob & Stop the band

Nedolgo tega je pri Helidonu izšel novi album skupine Rok Golob & Stop the band na kompaktni plošči in kaseti. Skupina, ki je nastala pred dvema letoma, se je s svojo energično jazz-rock-pop glasbo hitro uveljavila na slovenski glasbeni sceni. Nastopili so na jazz festivalu v Ljubljani, nastopali po vsej Sloveniji in bili gostje televizijskih in radijskih oddaj. V skupini igrata vrsta odličnih glasbenikov na čelu z Rokom Golobom, ki je avtor glasbe ter igrat na klavijature in tolkala. Pred dve maletoma je pri Helidonu izdal zanimiv album Rokland, vse skladbe na njem pa je napisal in odigral sam na fazličnih instrumentih. Kot avtor glasbe je sodeloval s filharmoničnim orkestrom, Big bandom RTVS in drugimi zasedbami. Dolenjci pa ga poznamo kot glasbenega sodelavca pri umetniških projektih inscenatorja Matjaža Bergerja (Duh=Kost, proslava ob 250-letnici novomeške gimnazije).

V skupini igrajo še: Igor Bežget kitaro, Primož Flajšman sakofon, Rok Koritnik bobne, Goran Šabović pa bas. Pri ustvarjanju najnovejšega albuma so sodelovali še številni drugi glasbeniki. Pri skladbi Filmska uvertura je denimo sodelovalo okoli 150 glasbenikov simfoničnega orkestra, zbor in benda pod vodstvom dirigenta Tomaža Habeta. Med sodelujočimi glasbeniki na novem albumu so še: Aleš Rendla in Roman Ratej (bobni in tolkala), Miha Meglič (kitara), Matej Rihter (trobenta) idr.

Na albumu je tako posnete obilo vrhunske zabavne glasbe, od hitrega funka, zanimivih jazz-rockovskih tem, ritmiziranega latina in groovanja do čustvenih balad in filmsko pompoznega vzdušja. In čeprav je album glasbeno dokaj zahteven, bo najbrž naletel na ugoden odmev ne samo pri poznavalcih, ampak tudi pri glasbeno malo manj razgledanih poslušalcih.

praktični praktični praktični praktični KRIŽ AŽ

Shranjevanje srebrnine

Marsikdaj ne vemo, kako bi shranili predmete iz srebra, da ne bi potemnili. Najboljša zaščita pred potemnitvijo je pogosta uporaba in shranjevanje v predalih oziroma omarah. Preden srebrno shranite, jo premažite s tankim slojem glicerina, posamezne predmete pa zavijte v aluminijasto folijo. Okolju prijaznejši je svileni papir, ki ne vsebuje klorja in kislin, kajti srebro ob stiku s klorom in kislinti potemni. Nakit hranite v s klobučevino podloženih šatuljah. V predal s priborom dajte nekaj bakrenih kovancev, pomagal pa bo tudi kos krede. Med naložene srebrne krožnike položite svilen papir. Dragoceni svečniki pa bodo najbolje zaščiteni v vrečki iz mehkega blaga. Dobro je vedeti, da s srebrnim jedilnim priborom ni piročljivo jesti jajc, solate, krompirja, rib ali pa ga morate takoj po uporabi temeljito umiti. Srebro namreč reagira na žveplo, ki je v teh živilih.

Fižolová solata s tunino

Potrebujemo: 30 dag belega fižola, 15 dag v lastnem soku vložene tu-nine iz konzerve, 6 vloženih sladkih fefo-ronov, nekaj sardelinjnih filetot, 1 žlico od cejenih kaper, 5 žlic belega vinskega kisa, sol, zmlet bel paper, po želji žličko sladkorja, 8 žlic olja (najbolje olivnega). Pre-bran in opran fižol čez noč namočimo in ga drugi dan v vodi, v katerem se je namakal, skuhamo do mehkega (seveda pa lahko vzamemo tudi fižol iz konzerve). Kuhan fižol dobro odcedimo. Tunino raztrgamo z vilicami, feferone narežemo na majhne koščke in oboje primešamo fižolu. Sardeline filete drobno sesekljamo in jih skupaj s kaprami, s kisom, s prav malo soli, s poprom in po želji z žličko sladkorja umešamo v preliv. Z vilicami vteperimo vanj še olje. Solato prelijemo s pripravljenim prelivom in dobro premešamo. Fižolova solata s tunino je nasina jed, pripravljena po tem receptu zadošča za 6 obrokov. Ponudimo jo s kruhom. Če vzamemo tuno, konzervirano v olju, količino olja v prelivu občutno zmanjšamo.

Zloglasna plesen

Ob toplem in sušnem vremenu se na večini kulturnih rastlin, zlasti če so pregnnjene z dušicom, pojavijo belkaste in moknate prevleke. To je zloglasna pepelasta plesen. Oni vinogradni oblikib (oidij) morajo več vedeti vinogradniki, če hočejo obavarovati pridelek, v vrtičkarstvu pa je pepelasta plesen nevarna predvsem jagodam, kosmuljam, kumaram, vrtnicam, begonijam itd. in seveda sadnemu drevju. Marsikdo je opustil sicer odlično jablanovo sorto jonatan (ali njene križance) prav zaradi občutljivosti za jablanovo pepelasto plesen. Škropljenje je neizbežno. Proti pepelasti plesni najbolj učinkujejo žveplo oz. njegovi pripravki (peperin, thiovit), vendar le ob dovolj toplem vremenu (nad 15°C), dobro pa se obnesejo tudi nekateri organski fungicidi, kot so karathane, sabithane, anvil, rubigan idr. Škropljenje je treba ponavadi ponavljati, zato je treba dosledno spoštovati strokovna navodila na embalaži, posebno glede karence, to je časa, ki mora obvezno preteči od zadnjega škropljenja do uživanja plodov.

Odpadna toplota – topotni vir (1)

Odpadna toplota pri različnih tehnoloških procesih je zelo zanimiv in največkrat cenjen vir toplote pri uporabi topotnih črpalk, vendar ni bolj kot v gospodinjstvih uporabna v industriji. Topota, ki nastaja pri različnih tehnoloških procesih kot stranski produkt, je največkrat na višjem temperaturnem nivoju. Največjo težavo lahko predstavlja kemična agresivnost nosilnega medija, zato ga je potrebno včasih prečistiti, neutralizirati ipd., kar delno podraži celotno investicijo. V marsikaterem primeru lahko združimo hladilno napravo in topotno črpalko v eno napravo ali sistem in si tako prihranimo stroške za hlajenje oziroma ogrevanje, kar je v nekaj letih upraviči vloženo investicijo. Nasveti o racionalni rabi energije v vašem domu lahko dobite brezplačno v energetskih svetovalnih pisarnah.

Tone Supančič iz Dobove z ženo Ano

Vklenjen v kolesje smrti

Tisto noč je bilo dokaj mirno. Tone se je stiskal v svoji lukanji in poskusil ujeti nekaj trenutkov spanca. A komaj je pripril oči, že je stopila predenj babica Ana z Obreža. S palico ga je potrepljala po desni nogi in dejala: "Tone, v to nogo boš ranjen." Tone jo je hotel še kaj vprašati, kajti zvijal se je v spanju in govoril tako glasno, da je pritegnil pozornost vojakov iz sosednje luke. "Kaj je bilo?" so ga spraševali. Bili so Nemci in niso razumeli slovenskih besed, ki jih je momljal Tone. Njemu pa se tudi ni zdelo vredno razlagati nočnega privida. "Ah nič, nekaj se mi je sanjalo," jim je odvrnih in poskušal spet zaspasti. A zdaj je bilo že teže. Z one strani fronte se je oglašal gost topniški ogenj in izstrelki so padali po nemških obrambnih položajih. Vse je bilo precej nenavadno, saj so jih ponavadi zaveznički ponoči pustili pri miru.

In kako je Tone Supančič, fant, doma z Velikega Obreža pri Dobovi, pravzaprav zašel v ta pekel na nemških obrambnih linijah? Nič se mu ni bilo treba truditi. Za to so poskrbeli drugi. Taka je njegova zgoda.

Brezskrbno mladost je preživel v domačem kraju, v sosednjih Rigoncih pa se je pri kovaškem mojustru Furlanu izučil kovaštva. Ko so Posavje zasedli Nemci, je tudi Tone, tako kot njegov oče, delal pri železnici. V Zidanem Mostu je popravljal lokomotive. Nemci so ga z večjo skupino štajerskih železničarjev kmalu preselili na Semmering. Tam so slovenski fantje zamenjali Avstrije, ki jih je Hitlerjev vojaški stroj poslal umirat na rusko fronto.

Preko Semmeringa so se valile vojaške kompozicije, pogosto pa tudi transporti z živinskimi vagoni, nabitimi s prestrašenimi, lačnimi in žejnimi civilisti. To so bili Židje na poti v taborišča smrti. Trpečim so pomagali tako, da so jim v vagone tihotapili vodo. Iz Rusije pa so priceli prihajati vojni ujetniki. Nemci so jih dodelili slovenskim železničarjem. Ker so bili Rusi do smrti sestradanji, so jih Slovenci najprej nahranili, potem pa še naučili dela na železnici. S tem pa so izpolnili tajni nacistični načrt, kajti tudi s Slovenci so Nemci imeli podobne namene kot prej z Avstriji: vpoklicati jih v vojsko. Anton je bil nemški poldržavljan in izogniti se mobilizaciji bi pomenilo kazen za njegove svojce, zato se je uklonil. Potihoma pa je računal, da se mu bo kmalu ponudila priložnost za prebeg na drugo stran. A Židje, Avstriji, russki ujetniki, Slovenci in milijoni drugih so bili le ujetniki v velikanskem nečloveškem uničevalnem stroju, ki ga je posameznik živ le težko zapustil, ko je že padel v njegovo kolesje.

Tone je bil mobiliziran 19. novembra 1943. Ko je odhajal, mu je mati dejala: "Tone, jaz grem s teboj. Moja molitev in moja misel te bo veskozi spremljala." In v roke mu je stisnila božjo podobico.

TONE JAKŠE

Los iz potoške jame

Loški Potok je značilno kraško in z gozdovi poraščeno območje, ki skriva nekaj deset jam. Nekaj je znanih, še več pa je takih, za katere vele malokdo. Sploh se o potoškem krasu ve malo, čeprav je denimo v leksikonih kot značilna kraška uvala omenjena dolina, v kateri leži vas Retje. Tega najverjetneje ne vedo niti vsi Potočani. Nič manj skrivnosti ne skrivajo sosednje Travniško polje pa številna brezna in jame, ki so razsejane po vsej občini. Celo okostje velikega losa v Naravoslovnem muzeju v Ljubljani je iz teh krajev.

Pred drugo svetovno vojno je izšla knjiga Kraški svet in njegovi pojavi izpod peresa znanega speologa Pavla Kunaverja. Danes bi najbrž težko našli še kakšen izvod. Dobršen del njene vsebine je namenjen opisu kraških pojavorov na območju Loškega Potoka. Opisi, izmere jam in brezni kažejo na to, da je omenjeni strovnik s svojo tovarišijo kar temeljito raziskoval naše podzemlje.

Stari, a izredno redki zapisi pričajo, da so kraško krajino Loškega Potoka raziskovali že konec prejšnjega stoletja. Med starejšimi ljudmi je krožilo veliko zgodb in pravljic, katerih dogajanje je povezano s podzemljem. Vse te povesti so več ali manj povezane s tragedijami, miti in verovanji, saj je nekdaj in tudi še danes podzemlje zbuhalo strahospoštanje. Starejši, zdaj že pokojni ljudje, so vedeli povedati, da so se neki ljudje (raziskovalci) s čolni pripeljali iz Križne jame pod samo vas Retje. Vas stoji na treh skalah, pod njim pa je veliko jezero. Odtod bojazen, da se vas lahko ob potresu pogreznje v vodo.

Pripovedke tudi govore o tem, kako je podzemlje požrlo vole z vozom, pa da je pes padel v brezno, ven pa pritaval čisto na drugem koncu doline. Teh pripovedk, ki so se nekdaj prenašale iz roda v rod, je vse manj znanih, gotovo pa je v njih zrno resnice. Da je res voda pod Retjami, ki sicer nimajo nobenega vodnega izvira, priča dejstvo, da se podzemna voda ob močnejšem deževju naglo dvigne in

poplavi sicer plodno polje, včasih pa zalije tudi del vasi. Številni kraški izviri nabruhajo ogromno vode, ki se naglo umakne in pod zemljo odteče v sosednjo Loško dolino.

Kako razčlenjeno je to podzemlje, kaže primer s Travniškega polja, ki se ob deževju spremeni v ogromno jezero, vode pa odtekajo v ribniško območje.

Kunaver je v 8. številki Mladike 1932. leta - takrat je bil star nekaj nad 40 let - opisal, kako so raziskovali jame v Loškem Potoku. "Veseli smo dopoldne odšli iz Ribnice in se preko Nove Štife napotili v Loški Potok. Vmes smo se spustili v neko jamo, a v njej nismo odkrili nič posebnega. Šli smo preko Kaliča, od koder se je pred nami odprla potoška dolina. Prespalji smo v Travniku in jo drugi dan mahnili proti Jelenovemu žlebu. Prvo smo se ustavili pri jami Čudovka, ki je tik nad Travnikom pri Beli vodi. Prišli smo do globine 24 m, do tal pa nismo mogli, ker je bila polna odpadkov in tramovja. Kmalu pod Belo vodo je čudovita dolina. Pod rušo smo našli polno požiralnikov in največji med njimi se imenuje Pavletova jama. Poleg vhoda ni bilo nobenega drevesa, pa so nam ljudje, ki so v bližini konsili, posodili težak lojtrni voz, da smo nanj navezali lestvice. Po 37 metrih smo dosegli dno. Od tu smo še sedem metrov napredovali navzdol, kjer so stene močno zaspane. Z razbijanjem smo skušali naprej, a ni šlo. Skozi ozko odprtino smo vrgli kamen, ki je bučal še globoko navzdol.

Bog ve, kam drži, pravijo, da je 500 m globoka.

Šele zvečer smo prispieli v Jelenov žleb. Prespalji smo na prostem in se drugo jutro napotili proti Glažuti. Komaj pet minut pred Glažuto, smo na desni strani opazili udor. Kmalu smo se spustili skozi ozek vhod v jamo. Vsem je zastal dih, saj smo pristali v čudoviti, 16 m dolgi in 4 metri široki dvorani s čudovitimi kapniki. Med gruščem je tovariš našel rog evropskega losa. Ko smo odstranili prvo kamenje, smo našli mnogo kosti. Zavedali smo se, da smo našli nekaj pomembnega, zato smo iz jame odnesli samo rog in ga drugi dan oddali v muzej v Ljubljani. Tako smo iz jame spravili celega losa. Danes stoji velikan v muzeju, ki mu odrašel človek sega komaj do gobca. Kako je zašel v jamo, je težko pojasniti. Ni pa bil edini. Našli smo še več kosti, ostali deli pa so neznano kam izginili."

Pavel Kunaver opisuje mnoge jame. Skice in načrti bi bili še danes dragoceni. Mnogo je že stresa na tuje, ki so ropali naše jame, še bolj pa na domače bogataše, ki ne žrtvujejo za znanost niti beliča.

Seveda se je s temi jamami med zadnjo vojno marsikaj dogajalo, samo podzemlje pa je verjetno nedotaknjeno. Območje, ki ga opisujem, je le na pol raziskano ali pa so raziskave izgubljene. Nekateri jame so zasute, nekaj zaradi naravnih pojavitv, nekaj zaradi človekovih posegov. Mnogo jam je nastalo na novo, koliko pa je težko reči. Za to bi moral obstati kataster, ki pa je verjetno le pobožna želja. Naši jamarji radi zahajajo na tuje, a bi dovolj jam za svoje ljubiteljske in raziskovalne namene našli doma. Prav gotovo današnja oprema dovoljuje držnejše raziskave kot tista, ki sta jo nekdaj uporabljala Kunaver in njegova tovarišija.

ALBIN KOŠMERL

NARAVNE ZNAMENITOSTI DOLENJSKE

Ribniški okameneli svatje

Na robu Velike gore nad Ribnico stojijo mogočne kamnite postave. Pravzaprav se iz gozda dviguje cela skalna stena, visoka do 50 in celo 60 metrov, ki jo nekoliko bolj poetični ljudski spomin opisuje kot okamenele svate. Pravi, da je na njihovi poti čez Veliko goro sonce tako močno svetilo, da se je nevesta ustrašila za svojo lepo obleko in je sonce preklela. Tako zatem so vsi svatje z nevesto in ženinom vred okamenele. Samo muzikant se je zgrozil nad tem, kar je rekla nevesta, zato je ostal v človeški podobi in jo je odnesel le z okamenelim mezinjem.

Kamnite skalne stene na robu Velike gore poleg te hranijo še drugo zanimivo pripovedko. Pod stenami je vhod v majšo jamo, znano po imenu Lintvernova jama. Po ljudskem izročilu naj bi v njej prebival zmaj - lintvern. Rad je ugrabil mlada dekleta in prebivalcem delal še druge nevščnosti. Ko so zgradili kapelico sv. Marjete pri Dolenji vasi, zmaja ni bilo več na spregled. Pred jamo so stali trije leseni krizi, zato so kraju rekli Pri teh krizi.

Obe pripovedki v svojem Vodniku po jugoslovenskih Alpah iz leta 1922 omenja Rudolf Badjura, naš veliki mojster izletništva. Njegovi izletniški vodniki po Sloveniji, ki jih je izdal v času med vojnima, so še zdaj klasična tovrstna literatura pri nas, in kljub temu da je od njihovega izida minilo 70 ali več let, so številni izleti še vedno aktualni in več kot zanimivi. Badjura opisuje pot iz Ribnice do okamenelih svatov in Lintvernove jame, ki je danes izvir za stezosledce in raziskovalce neznanega sveta. Svetuje pot iz Zadolja jugovzhodno po dolini ter nato skozi gozd do poseke Plaz in navzgor pod Stene oziroma Ribniške svate. Pot je v vodniku opisana zelo natančno, z minutami hoje med posameznimi orientacijskimi točkami, med katerimi so nekatere po tolički letih že izginile. Zato danes do okamenelih svatov laže pridemo po gozdni cesti, ki drži iz Zadolja v južne predele Velike gore. Po njej se pripeljemo do razcepa na nadmorski višini 900 metrov, od koder drži proti Okamenelim svatom gozdna cesta. Malo pred njimi se konča in navzgor se odcepia označena pot proti razglednemu pomolu na vrhu Ribniških

samt poiskati prehod do njih. Srečanje z okamenelimi svatimi je prav posebna, že kar visokogorska izkušnja pod osupljivo močnim in razčlenjenim skalnim ostensijem. Naravoslovno je to zelo pester kraj, kjer raste visokogorsko rastlinstvo, gnezdi krokariji in kjer poleg tega pritegne še razgled z roba nad prepadi. Pod nami se kot na dlani razprostira Ribnica z okolico in nezgrevljivo Sv. Ano nad njo, medtem ko se v daljavah dvigajo vzpetine osrednje Slovenije z višjimi gorami v ozadju. To je res kraj, kjer se zdi, da čas teče drugače. Silne širjave in globine navajajo na misel, da bodo okamenela bitja zdaj zdaj premaknila svoje otredele noge ter se podala na pot navzdol. Toda svet se, tako se vsaj zdi, ne premakne. Ribniška dolina uživa toploto pomlad in tudi na Veliki gori je sonce že dovolj močno, da vabi v prijetne postanke - pri svatih, nad njimi, kjer koli.

DARIO CORTESE

Ribniški okameneli svatje so mogočne skalne postave visoko na Veliki gori

Poznal je prebrisanega tolovaja Haceta

Foto: J. PRIMC

Iva in France Dolšak (z vnukom Jurčkom) sta poznala razbojnika Antonom Hacetom, o katerem je bil posnet celo film.

Cefizelj je bil gromozanski razbojnik, ki je umoril sedem ljudi in tri ženske, je zapisal Fran Milčinski v svojih Butalcih. Pred drugo svetovno vojno pa je bil po vsej Sloveniji znan tolovaj oz. razbojnik Anton Hace, ki pa ni nikoli nobenega umoril in sploh ni bil nasilen razen enkrat, ko je nekje pri Bledu skočil pred kočijo, v kateri se je peljal general Srb. Tolovaj Hace je takrat zapovedal generalu le, naj se takoj sleče, in general je urno ubogal. Hace se je slekel in pustil generalu svojo obleko, sam pa se je preoblekel v generalsko uniformo. To je sam Hace pripovedoval po vojni Francu Dolšaku iz Karlovice, ta pa je spomine obudil za Dolenjski list.

"Hace mi je pripovedoval zgodbe iz svojega življenja, ko sem bil po opravkih v Ložu. Tam je bil Hace v Kovinoplastiki šef menze. Videvala pa sva se še ob raznih drugih priložnostih," mi je zagotovil France Dolšak in nato povedal nekaj zgodb, kot mu jih je pripovedoval sam tolovaj Hace, ki je priznal, da so se ga ljudje bali, "a ne vem zakaj, saj nisem bil tako grozen".

Vzel radio in denar

V gostilni je beseda dala besedo in tolovaj Hace je dejal sobesedniku zdravniku, ki se je hvalil, da ima radio (radijski aparat je bil pred drugo svetovno vojno redkost) in je Hacetu očital, da je lump:

"Jaz sem tak lump, da ti bom radio vzel, čeprav boš pri njem spal, in to še to noč."

Zdravnik je podvomil, da bi bil kaj takega Hace zmožen, kljub temu pa je tisto noč zdravnik v glavnem prečul in varoval radio, v sosednjem sobi pa je zdravnikova žena varovala denar. Okoli štirih zjutraj pa je zdravnik ugotovil, da radia ni več. Zaklical je ženi:

"Daj denar sem, da ti ga ne bo ukrajal."

Žena mu je odgovorila: "Prepozno. Denar je že ukrajel, radio pa pustil pri meni."

Kje je zakopan denar

Tolovaj Hace je nakradel nekoč veliko denarja, ki ga je potem zakopal pod nekim kozolcem. Sam Hace je pogosto pripovedoval, da je denar še vedno pod tistim kozolcem, saj je pozabil, pod katerega ga je zakopal.

Nekje na Dolenjskem je revna ženica hodila k bogatemu kmetu po mleku. Ker pa mleka nekoč ni plačala, ji ga kmet ni hotel več dajati. Tolovaj Hace je to zvedel in šel z žensko h kmetu ter ga vprašal:

"Ji boš dajal mleko?"

Kmet pa: "Ne, dokler ne bo plačala dolga."

Hace se je razjezik, odvezal kmetovo kravo in hlevu in dejal ženski, naj jo odpreje domov, da bo imela dovolj mleka zase in za otroke. Ženska je odpeljala kravo domov, a komaj je Hace izginil, že je prišel kmet z žensko po svojo kravo, ki mu jo je bila odpeljala. Kmalu pa je Hace zvedel za to, šel spet k tistem kmetu in mu zapovedal, da mora sam odpeljati kravo k ženici; tako ne bo mogel več trditi, da mu jo je odpeljala ženska, ampak je kravo k njej pripeljal sam in jo tam pustil. Tako je ženska imela kravo in mleko.

Oblast je terjala plačilo davkov. Kmetje denarja niso imeli. Nekateri so se izgovarjali, da ne morejo plačati, ker jih je včeraj obiskal Hace in jim pobral denar.

Listek žandarjem

Nekoč je Hace poslal listek žandarjem, da bo ta in ta dan točno opoldne prešel skozi Velike Lašče. Vsi žandarji so bili na nogah in so vahtali (stražili), kdaj bo prišel Hace, da bi ga prijeli. Ob tisti uri Hace niso videli, zato so se naveščali in šli na žandarmerijo, kjer jih je že čakal listek, na katerem je pisalo, da je šel ob določeni uri skozi Lašče, kje vse so stali žandarji.

Podobno je ljubljanskim policajem sporočil, da bo določenega dne ob tej in teji urji prešel tromostovje. Spet so žandarji.

Pred drugo svetovno vojno so časopisi, veliko pisali o tolovaju Hacetu, posebno Domoljub. Jaz takrat še nisem znal brati, spomnim pa se, kako so bile v nekem časopisu tri fotografije, portreti razbojnika Haceta. Fotografije so ga prikazovale, kako je videti spredaj in kako z obeh strani. Spomnim se le še, da je bil tolovaj Hace na vseh treh fotografijah bujnih las, a skuštran. Danes takih fotografij več ne objavljujo in tudi takih tolovajev, ki so bili v očeh preprostih ljudi skoraj junaki, ni več, čeprav je tolovajstev vsake vrste kar veliko.

JOŽE PRIMC

ZA POSLOVNEŽE

Preprosti poslovni bonton

Poslovneži morda res živijo v krutem svetu biznisa, vendar pa to ne pomeni, da se morajo tako tudi obnašati in se taki kazati; prav nasprotno, dober poslovnež je olikan in kot tak tudi uspešen. Pri nas imamo veliko novopečenih poslovnežev, prav prizadevni so pri zagotavljanju "pri-mernih" managerskih plač, manj pa je opaziti, da bi se trudili v ostalih poslovnih veščinah, med katere nedvomno sodi tudi olikanost kot večina korektnih vsakdanjih medsebojnih odnosov v poslovnom življenju. Manager vselej dela z ljudmi, je v stalnem stiku z njimi, odnosi do sodelavcev, nadrejenih, podrejenih, do poslovnih partnerjev in drugih ga bistveno opredeljujejo. Če ne zna ali ne zmore vzpostaviti primernih odnosov, potem bo le stežka kos svojim osnovnim nalogam. Olikano vedenje je namreč ena od tistih pomembnih sestavin managerstva, s katerimi poslovnež doseže, da mu okolje zaupa in mu je naklonjeno. Pri tem pa velja, da olikano vedenje ni tako zelo zappletena večina, saj "temelji na peščici osnovnih pravil, ki jih je manj kot za vozniki izpit", zatrjuje dr. Mitja Tavčar, univerzitetni profesor in strokovnjak za management, v svoji najnovejši knjigi PREPROSTI POSLOVNI BONTON. Knjiga je pred kratkim izšla pri založbi Magnolia.

Hace se je razjezik, odvezal kmetovo kravo in hlevu in dejal ženski, naj jo odpreje domov, da bo imela dovolj mleka zase in za otroke. Ženska je odpeljala kravo domov, a komaj je Hace izginil, že je prišel kmet z žensko po svojo kravo, ki mu jo je bila odpeljala. Kmalu pa je Hace zvedel za to, šel spet k tistem kmetu in mu zapovedal, da mora sam odpeljati kravo k ženici; tako ne bo mogel več trditi, da mu jo je odpeljala ženska, ampak je kravo k njej pripeljal sam in jo tam pustil. Tako je ženska imela kravo in mleko.

Delo je nastalo iz izkušenj v vsakdanjem poslovnom življenju in ga je avtor napisal prav z namenom, da pomaga po-

ji stražili, Hacepa pa niso prijeli, ker so videli le neko nuno, ki se je peljala mimo njih s kolesom. Nuna je bil seveda preoblečen Hace.

Odprije vsako blagajno

Premožnejši so pred tatovi zapirali denar v kase (blagajne), kar pa Hacetu ni preprečilo, da si ne bi postregel z njihovim denarjem. Hvalil se je, da lahko odpre vsako kaso. Nekoč so ga žandarji prijeli in ga hoteli preizkusiti, če tista njegova samohvala drži. Temeljito so ga preiskali in ga nato zaprli v sobo, kjer je bila najsodobnejša težka blagajna. Žandarji so stražili pri oknih in vratih, Hace pa je potreboval le nekaj minut in že je žandarjem zaklical, da je kasa odprta, in bila je res. "Tolovaj Anton Hace mi je pripovedoval grozne stvari, kako grdo so z njim delali," se spominja France Dolšak. Povabil je žandarje stare Jugoslavije, da so z njim ravnali veliko bolj milo kot miličniki po drugi svetovni vojni, ki da so ga tepli, da je skoraj oslepel. In to kljub temu da je bil njegov brat Matevž Hace pisatelj in politikomisar 14. divizije.

V pogovoru s Francetom se je vključila še njegova žena Iva, ki je k vsemu povedanemu dodala, da so pri njih imeli gostilno in njena mama, ki je gostilno vodila, se je zelo bala tolovaja Haceta. Nekoč je prišel tudi v njihovo gostilno in tam prebival, jedel in pil ves teden. Mama je vedela, kdo je, a se mu je bala zameriti, zato ga je pridno streghla. Po tednu dni pa je Hace brez pozdrava izginil, Ivina mama pa je pod nekim krožnikom našla le listek z napisom: "Pozdrav od Haceta Antona."

Pred drugo svetovno vojno so časopisi, veliko pisali o tolovaju Hacetu, posebno Domoljub. Jaz takrat še nisem znal brati, spomnim pa se, kako so bile v nekem časopisu tri fotografije, portreti razbojnika Haceta. Fotografije so ga prikazovale, kako je videti spredaj in kako z obeh strani. Spomnim se le še, da je bil tolovaj Hace na vseh treh fotografijah bujnih las, a skuštran. Danes takih fotografij več ne objavljujo in tudi takih tolovajev, ki so bili v očeh preprostih ljudi skoraj junaki, ni več, čeprav je tolovajstev vsake vrste kar veliko.

JOŽE PRIMC

KNJIŽNA POLICA

Mikunda in Mikundiči

Te dni je pri novomeški založbi Erro v knjižni zbirki Veronika izšla nova knjiga Janeza Kolenca MIKUNDA IN MIKUNDIČI. Po prvem vtišu dokaj čuden naslov, ki ga nosi dobrih 190 strani obsegajoče prozno delo dolgoletnega profesorja slovenštine na novomeški Gimnaziji ter pesnika in pisatelja. Pa vendarle bralcu kmalu postane jasno, da Mikundi, Mikundovo, Mikundiči niso kakšni neznanci, saj jih srečujemo vse povsod, le različna imena imajo.

Prav dobro pa jih pozna Janez Kolenc. Knjiga, v kateri se pisatelj pokaže tudi kot pesnik, saj se začenja in konča z verzi, je zapis o deželi Mikundi, kjer so doma povzetništvo, nepoštenost, podkopovanje, hinavščina, laž in ovadušto. Je zapis o Mikundi, svojevrstnem narodu, ki ga menda niti Bog ne razume več, saj podpira prej omenjene pojave. In čeprav pisatelj pravi, da Mikundiča najbrž ni tostranski svet, ampak je morda le svet njegovih hudi sanj, bralec dobi vtiš, da gre za Slovenijo. "Vsako cikanje, na koga sem meril, je zaman in celo hudodelsko. Če je kaka podobnost s kakim dogodom in morda celo osebo, je čisto na ključje," nekje zapiše. In čeprav pisatelj tudi pravi, da ta zapis s politiko nima nobene zveze, "ker je danes vse politično, politiko pa preziram in se ne bi poniral tako, da bi iz nje in zanj kaj napisal", so glavne osebe vendarle pogosto politiki ali njim podobni povzetneži. Ne glede na to pa sta v teh novih Kolenčevih zapisih, ki obsegajo 15 zgodb, jasno izražena njegov čut in občutljivost za pravičnost, poštost, delavnost, torej za vrednote, ki pogosto nimajo pravega mesta v družbi. Tudi pri nas ne.

Knjiga Mikunda in Mikundiči je avtobiografsko delo in med zgodbami o tovariu Mikundi, Jaku Petelincu in drugimi najdemo Kolenčeva razmišljanja v prvi osebi, za katere se zaveda, da so "le" pot do Resnice in hoja do Sreče. Zelo odkritosčno nam razkrije tudi razna osebna doživetja. "In čemu pišem? Kar tako - iz radosti nekega odpora. Počasi, po vseh ponižanjih se mi odpirajo svobodna polja, kjer si prigaraš kruh časti in svobode. In kjer si toliko vreden, kolikor spoštuješ življenje."

LIDIJA MURN

Lovci na visoko divjad

Slovenci so menda navdušeni lovci; če bi izračunali, na koliko Slovencev pride en član zelene bratovščine, bi se, kot trdi, po poznavalcem razmer, naša država v tem pogledu najbrž uvrstila v sam svetovni vrh. Pradavnega lovskega nagona slovenski zeleni bratci ne tešijo le po domačih gozdovih in gorah, včasih se odpravijo tudi v tuje kraje nad bolj eksotično divjad, celo v daljno Afriko jih zanese pot. Naključje je naneslo, da se je lepega dne v letošnjem februarju skupina šestih naših lovcev za dva tedna odpravila na lov v Afriko, v savano pod goro Kenya. In ker je bil med njimi tudi novinar Ivo Kuljaj, torej mož, več ne le puške, ampak tudi peresa, lovske dogodivščine slovenske šesterice niso ostale le v ustrem izročilu, ampak so ugledale beli dan kot knjiga. Pod naslovom LOVCI NA VISOKO DIVJAD in s podnaslovom "Afriški dnevnik - s puško in peresom pod goro Kenya" je pred kratkim izšla pri založbi Magnolia.

Knjiga je nastala res hitro, v manj kot dveh mesecih, to pa predvsem zaradi tega, ker si je Kuljaj med štirinajstdnevnim bivanjem v Keniji vsak dan marljivo beležil, kaj se je zanimivega dogodilo, kaj je zanimivega in nenavadnega zvedel, izkusil in spoznal. Dnevnik je pisal "kadar koli in kjer koli je naneslo - v senci savanskega drevja, med kopanjem v reki, med postanki na safari vozilu ali doma na ranču", kot je povedal v uvodni besedi avtor sam. Tako je nastal potopisni dnevnik, ki pa ni samo lovski, saj Kuljaj po lovskeh doživetjih niza razmišljanja o ljudeh in deželi, katere gostoljubje je užil, o razmerah, gospodarskih, zgodovinskih, kulturnih, socioloških in politoloških ok-

loščinah pa počmična razmišljanja o lovstvu in (ne)razumevanju tega početja v nekaterih naših krogih, kar vse povečuje mikavnost branja. Knjiga je napisana živahnno, pripovedoval Kuljaju gladko teče, ko pride do lovskih prizorov, postane kar sočna, se pač vidi, da besede niza pravi lovec, čigar srce vznemirjeno zadrhti, ko se sreča z divjadjo, grand gazelo, kafrskim bivolum, obvodno antilopo, elandom, da omenimo le nekaj od afriških živali, ki so jih uplenili naši lovci. V knjigi je natisnjeno precej barvnih in črno-beli fotografi, ki pa po kvaliteti ne dosegajo besedila, črno-bele so tudi natisnjene dokaj slabo, kar je škoda, saj so slike v knjigi take vrste zelo pomembna sestavina.

MILAN MARKELJ

Puščava

Plodoviti slovenski pisatelj Bogdan Novak je nedolgo tega k že zavidljivo dolgi vrsti svojih knjig (napisal jih je več kot trideset) dodal še eno. V samozaložbi je izdal "sveto knjigo ljudstva" PUŠČAVA. Očitno ima Taras Kermauner, pisec spremne besede v knjigi, kar prav, ko zatrjuje, da smo Slovenci z Novakom spet enkrat dobili pravega pripovednika, pisatelja, ki rad pripoveduje zgodbe in jih tudi zna pripovedovati, naj so namenjene mlademu ali odraslemu bralstvu. S svojo najnovejšo knjigo se pisatelj obrača predvsem k odraslim, posebej še k tistim bralcem, ki se zanimajo za etična, verska in mistična vprašanja, teh pa, kot kažejo sedanji knjigotrški tokovi, nikakor ni malo, saj gredo knjige z "duhovnim" podarkom zelo dobro v prodajo.

Novak je Puščavo zasnoval kot pripoved o izvoljenem ljudstvu Suovenih, ki jih voditelji v prvem stoletju našega stetja premamijo, da zapuste za bivanje kar prijetno močvirno domovino in se napotijo čez puščavo v obljudljeno deželo. Tě pa seveda ni in ni, ljudstvo tava po puščavi, spreminja svojo podobo in navade, od tega tavanja pa imajo očitno pravo korist le njegovi voditelji, ki jih nedosegljiva obljudljena dežela drži na oblasti. Dogajanje se začasno zaplete, ko ljudstvo příspěje do velike oaze, za katero se ljudem, ki znajo svobodno razmišljati, izkaže, da ni oaza, ampak rob plodne dežele, v kateri bi se Suoveni po dolgem tavanju lahko končno ustalili. Na to jih opozarja opankar, ki je nekakšen suovenški Jezus. Toda upornikom proti oblastnikom se dogajajo že davno znane stvari - propadejo. Vladar in duhovni so vedeli, da ljudstvo najbolje obvladujejo v puščavi, zato so ga iz domnevne oaze, kjer so se ljudje in živali odpočili in okreplili, odpeljali nazaj v puščavo na večno tavanje in iskanje obljudljene dežele, opankarja, ki je ljudem mešal glavo, pa so do smrti ka menjali.

Novakova Puščava torej govori o prastarem sporu med družbo in posameznikom, o sporu med oblastjo in upornikom, v katerem je posameznik vnaprej obsojen na propad, vendar pa ta boj spreminja tudi družbo samo, saj ideje preživijo posameznika. Novakov kronist, ki piše sveto knjigo ljudstva, je usodovec, zadnji stavek, ki ga napiše, govori o tem, da je ljudstvu na veke vekov usojena puščava, toda v njem vseeno vrta sum, ali je morala le bilo kaj resnice v opankarjevem gorovjenju.

MILAN MARKELJ

KNJIŽNI TELEGRAMI

- V zbirki Nova slovenska knjiga, ki jo izdaja Mladinska knjiga, sta izšli dve izvirni slovenski literarni novosti: roman RUDIJA ŠELIGE DEMONI SLAVJA in prozni zapis Mil

ZGODNJE ŠUBIČEVO DELO – Stranski oltar sv. Jožeta v cerkvi na Velikem Cerovcu je izdelek Šubičeve podobarske delavnice iz Poljanske doline pri Škoji Loki, oltarno sliko pa je leta 1873 naslikal slikar Janez Šubic, takrat učenec Akademije v Benetkah. V njej je lahko slatino njegovo veliko izrazno nadarjenost, ki je kasneje oblikovala enega naših največjih slikarjev. (Pripravila: umetnostna združinarka Marinka Dražumerič iz ZVNKD Novo mesto)

In Trdinovih napiskov

Dolenjska brezbriznost – Martinku rodi se dete. Gre iskat botrov pa ne ve povedati ali je fant ali curica!

Vojška za papeža – Kako se je že ljudje radi naznanila, da se prosi cesar za pomoč, da dobi papež nazaj deželo. Ljudje pravijo: Bote videli, da bodo naredili farje spet vojsko, kakor so jo že večkrat ali ne bomo trpeli več za papeža in farje - če že imamo tepti se, udarili bomo naj pred na farje etc.

Sposobni samouki – Umetnost kaže se tod i v tem, da znajo mnogi ljudje izdelavati iz viter ali šib prelepe, prav lične košare, koške in koše. Mnogo je tudi takih, ki se niso učili nikdar posebno ne mizarje, ne strugarije in ne tesarstva in umejo vendar kot samouki izdelovati kaj čedno reči, spadajoče na te tri rokodelstva.

Mlinski kamni – Mlinski kamni naj bolji prihajajo iz Ljubljane - tod se lomijo le beli (ceneji) v stružki hosti in pri Krškem.

6

Grebem še globlje, vendar ne morem do dna, kajti znajdem se vše bolj začaranem krogu. Sprašujem se o svojem bistvu, o koreninah svojega vedenja, razmišljanja in hotenja, pri čemer pa sem popolnoma nebogjen. Za hip se celo zavem, da tudi vsa ta moja vpraševanja prihajajo prav od tam, kamor me žene radovednost, in da je tudi radovednost od TAM. Celo vprašanje kaj je zavest, kako nastane, kam se izgubi, ko lupina razpadne, šepeta ZAVEST sama.

Ob teh vprašanjih se spomnim različnih modrovanj, ki me še bolj zmedejo. Po materialističnem pojmovanju sveta je zavest samo učinek določene organizirnosti materije. Seveda ta domnevna, predstava ali pa vera ničesar ne razrešuje: ne tega, kako materija prehaja iz brezzavestnosti v zavest, kdaj se začne zavestiti sama sebe, in tudi ne tega, kako se na stopnji zavesti obnaša. Ustvarili smo si predstavo o atomih kot osnovnih opekah zgradbe sveta in jim dodali določene lastnosti. Menimo, da so atomi brez zavesti, kajti zavest prisojamo samo najbolj razvitemu življenju, predvsem človeku, da so brez volje, da ničesar ne vedo o sebi niti o resničnosti, kateri prispadajo. Po tej zamisli je stanje materije na določeni stopnji njene organizirnosti v popolnem nezavedanju. Materija zase ne ve, se ne občuti, materija v tem stanju je in ni, je kot neodkritost same sebe in ni, ker je neodkritost po sebi.

Kdaj se začne zavedenje in kako razložiti zavedenje z materijo? Ali je zavedenje poseben sistem, svet, odmev, ki ga ustvarja in razvija materija iz sebe zato, da odkrije svojo samoto? Toda kako naj ima materija v stanju, ko se ničesar ne zaveda, v sebi že načrte, da se prebudi? In dalje: kako so v program-sistem, katerega končni učinek je zavedenje, vključeni vsi drugi pojavi resničnosti, kot so vonji, okusi, glasovi, barve, tištine in hrupi, radosti in tesnobe, upanja in strah, volja in dvomi, besede in pesmi...? Kako se je materija obnašala v ljubezni med Romem in Julijom? So tem možni kakšni odgovori, ali misel lahko razloži sama sebe?

Zapeljiva je misel, da bi lahko kaj več zvedeli o sebi, naši zavesti, misli, če bi bili dvojni - v sebi in izven sebe. Bi izven sebe, na mnogo višji stopnji zvodenosti morda le zagledali tudi obnašanje materije pri nastanku misli pa ob naših radovednostih, kaj smo, čemu smo in še ob neizmerno drugih vprašanjih?

Ta misel seveda potuje še dalje, kajti pojavi se vprašanje o tem, kaj pomeni spoznati samega sebe. Odgovori biologije, medicine, psihologije in drugih

VAŽA 3000 BA

PETER VOVK

SEMANJI DAN PRED VOJNO

Semanji dan v Kočevju je bil za otroke velik praznik. Stojnice so stale od cerkve do hotela Pugled. Na tleh pred cerkvijo je bila razstavljena lončena roba vseh vrst in oblik. Najbolj zanimive so bile piščalke - lončeni petelinčki. Če si jih pihal v zadnjico, so dajali lepe glasove. Suhe robe tudi ni manjkalo: žlic, vilic, latvic, rešet, grabelj, toporišč za sekire in lopate. Kitajec in Kitajka sta razstavljala lepo obarvane papirnate pahljače različnih velikosti. Ljubljanski čevljarji so prodajali delovne in nedeljske čevlje. Dobra roba se je sama hvalila.

V drevoredu poleg gradu, ki ga ni več, so bile razstavljene stojnice ljubljanskih trgovcev. Oblek, hlač, sukničev in telovnikov ni manjkalo. Zanimive so bile stojnice z lectom: velika lepo oblikovana in obarvana srca z ogledalcem na sredi, piškotki vseh vrst in oblik, ni manjkalo tudi cukrčkov in čokoladic. Izpod platnenih streh so viseli lampijončki in drugi okraski, verižice, ogledalca, glavniki in drugo.

Kmetje so prihajali na semanji dan peš in z vozovi do 40 km daleč. Zanimivo jih je bilo gledati, kako so kupovali robo v trgovinah in glihali.

Gostiln je bilo 33. Prišleki so jedli vampe ali golaž z belim kruhom. Moški so pili pivo in si brisali brke, bele od pivske pene. Kmetje so s seboj pripeljali konje, krave, teličke in prašičke za prodajo. Pri ocenjevanju konj so se odlikovali Romi. Lepo jih je bilo gledati, kako lahko skočili na konje.

Ob 8. uri zjutraj je prisopihal hlapon-vlak, poln nakupovalcev in prodajalcev. Okoli glavnih gostiln v mestu so pod kostanji stali vozovi in konji. Lastniki so jim dajali seno in oves. Vsakovrstne robe v

mestu ni manjkalo. Trgovine so bile polne blaga, le denarja ni bilo na pretek.

Pred osnovno šolo, kjer je sedaj avtobusna postaja, je stal cirkus. Ni bil majhen. Imel je veliko kačo, medveda, leva, konje, pse in drobne živalce. Vrtiljak je stal tam, kjer je sedaj lekarna. Otroci smo ga pogajali in za plačilo dobili vozovnico. Strelišč in drugih coprnij in vragolij ni manjkalo.

Vse je bilo preprosto in lepo. Kostanji v drevoredu so dajali gosto senco in bili polni pokončnih rožnatih cvetov. Na klopih pod kostanji so posedali starejši ljudje. Prišli so od daleč in bili so utrjeni. Še slišim kmete, kako se pogajajo za konje in udarajo ob dlani.

Tudi novih komatov s pozlačenimi krogji na usnu ni manjkalo in lepih alpskih konj z dolgo grivo. To je bila paša za ljubitelje konj.

Ko je blago menjalo lastnika, so si prodajalci in kupci privoščili nekaj več. Peli so in pili. V žezeznini so kupovali kose, tipali in udarjali ob žezezo ter ugotavljali, če imajo pravilen glas. To niso bile majhne stvari. Nakupiti je bilo treba še kakšne drobnarje: žebanje za les, žebljice za podplate, pasti in predmete, ki so jih rabili na gospodarskih poslopijih, kot so osle za kose, brusi, sekire in žage raznih vrst in oblik. Kupljene čevlje so novopečeni lastniki nosili preko rame, enega spredaj, drugega zadaj. Enako so naredili z verigami. Nov kobuk na glavo, veliko lepo pisano kmečko ruto pa okoli vrata. Gospodarji so imeli s seboj pse raznih pasem, ki so tekali za vozovi in pod vozovi, lajali, in če je bilo treba, tudi ugrznili. Romi so se natepli v mesto z vseh strani. Ko so zagledali policaja, jih kar naenkrat ni bilo več. Kot bi se udrali v tla.

Opoldan so zazvonili zvonovi nekoliko glasnej, da je šlo zvonjenje čez strehe hiš. Kmetice in otroci so sedeli na vozovih in pod kostanji, jedli in pili belo kavo, ki so jo v steklenicah prinesli s seboj.

V mesto je prišla tudi ljubezen. Fantje in dekleta so se ogledovali, se ogovarjali in pri tem mislili na nov rod. Srčki iz lecta so bili najprimernejša darila.

Po kosišu so kmetje še malo posedeli in pokramljili, se dogovorili o prihodnjih obiskih in nakupih, potem pa so se počasi odpeljali z vozovi drug za drugim na vse strani. Ob 17. uri popoldan je bilo mesto ob Rinži spet tako kot prejšnji dan.

60 let je že minilo od tistih časov. Goštine, kjer so se ustavljal kmetje, kmetice, fantje in dekleta, še stoje. Ko grem mimo njih, se me živo dotaknejo spomini na nekdanje semanje dni.

MARJANA ZUPANC

SLOVO

Molče sta sedela na klopcu v parku. Rahla sapica je pihljala, bil je prelep majske dan. Ni sta si imela več kaj povedati. Vse je pravzaprav povedalo njegovo zadnje pismo. Končano je. Ni več ljubezni, pozabljene so obljube, ki sta si jih izrekla v preteklih mesecih, letih. Vsega je konec.

A kljub temu ona želi začeti znova. Pri srcu jo stiska, v očeh komaj zadržuje solze bolečine in žalosti. Ne ve, kako naj mu reče, da ga ima še vedno rada, da ga ne more kar čez noč pozabiti.

Tudi on si želi, da bi bilo drugače. Molk in tišina sta zanj moreča, zato počasi vstane in molče odide. V njegovih očeh ni solz.

Kot v sanjah je odtavala iz parka. Ni se menila za ljudi, ki so jo radovalno gledali. Njeno srce je bilo do roba napolnjeno z bolečino. Vedela je, da ga nikoli ne bo pozabil, četudi bo čez leta kdo drug njen mož.

Na klopcu, kjer sta sedela, je iz bližnjega drevesa priletel ptička in veselo zažvgolela svojo pesmico.

France Režun pot in razmišljjanja

NEUKROČENA VPRAŠANJA

prizadevanj človeka te smeri so nebogjeni. Odkrivamo, da se človek ne da razložiti z razstavljanjem. Da bi človek lahko kaj več vedel o sebi, bi moral odkriti celoten načrt, katerega del je. Ta načrt pa vključuje ves mikro- in makrokosmos. Tako pride do tega, da bi moral človek za odkritje svoje narave spoznati Absolutno. Tega prav zaradi svoje narave ne zmore, če bi to zmogel, ne bi bil več človek, ampak Bog.

Drugačno predstavo o zavesti, misli in bistvu človeka imajo v svojih prividih, predstavah in intuiciji idealisti. Zanje je od vseh nazačetkov najprej Ideja, ki pa je brez otipljivega, vidnega in slišnega sveta zelo samotna. Da bi se rešila samote, začne iz sebe ustvarjati še drugačen svet. Tako iz porajajočih prvotne Narave-Ideje nastane porojena Narava, katere tempelj in posoda je prvotni Ideji manjkajoč otipljiv, viden in slišen svet, zgneten iz gmote-materije. Toda gmota je sama zase nebogljena, zato ji na določeni stopnji razvoja Ideja vdahne življenje in v samem vrhu razvoja še dušo.

Po tej predstavi sta v svetu dve povsem različni temeljni resničnosti: porojena Narava in porajajoča Narava. Porojena Narava je gmota, lupina, tema, molk, nezbujenost... vendar jo stvariteljski objem porajajoče Narave zbuja v življenje, zavest, v misel in svetlobo!

Naj sem ob vsej tej zapletenosti in neodgovornosti še tako zmeden, vseeno slišim od tam ZUNAJ tudi šepet: gmota in zavest si nista tukti, bolj sta si sestri in ne moreta druga brez druge, gmota je brez ideje-zavesti samotna in ne ve, kaj bi počela, zavest brez gmote pa je prazna, saj se z ničimer ne more uresničiti.

Viharna noc

Plovemo na odprto morje proti Kreti. Nebo počaja vihar, morje je podivljalo. Valovi segajo do oken, včasih pa sežejo tudi na palubo. Nad vso to podivjanostjo vodne gmote se spusti še jasna noč s krajcem meseca in neizmerno odprtim oknom v neskončnost in neznanje.

V jedilnici je komaj polovica popotnikov, drugi zaradi premetavanja ladje leže, mnogi odhajajo od miz. Strah pred neznanko noči in zavedanje o naši majhnosti v objemu mogočnih naravnih sil na zblizluje in menda tudi zato pri večernji veliko govorimo. Spregorovi tudi zelo lepa in skoraj nedostopna dama, ki doslej pri naših pogovorih ni sodelovala. Ko vsi drugi popotniki odidejo v kabine, ostane z menoj in pogovarjava se še dolgo v večer. Pove mi, da jo je zelo strah in da si ne upa biti sama.

Odkrivam, da strah ljudi zbljužuje. Kako oddaljeni so bili najini bregovi do tega večera in koliko zaupanja in bližine je nastalo, ko so se pregrade zaradi strahu podrle. Če bo ladja plula dolgo, bom morda stopil celo v njen svet.

Klub vznemirjenosti zaradi bližine lepe ženske sem v kabini kmalu potonil v globok sen, menda najdaljši na tej ladji. V tem snu so se skrivenosti o porajajoči in porojeni Naravi v meni zbudile še bolj.

Bil sem popolnoma sam in tudi svet okrog mene je bil brez barv in oblik, brez vsake otipljivosti in popolnoma nem. Toda čeprav nisem ničesar videl, ne slišal, ne občutil, so stvari, ki sem se jih iz nekega življenja spominjal, tudi bile: bile so trave in veter v njih in bele vetrnice in majhna deklica in rdeče kriko, bili so vrhovi gora in oddaljeni zvonovi, prve češnje, boleči piki os, vabljivost pastirskih ognjev, joki zlomljenih stebel, vrbove piščali... Vendar je bilo vse to samo vedenje, ki je prihajalo iz moje notranjosti in je od časa do časa spet ugasnilo v popolno nebit in temo.

V tem neznanem valovanju stvari, ki so bile hkrati nestvari, sem hotel pogledati vase, da bi videl, kdo sem in zakaj je okrog mene vse tako skriveno. Tedaj sem spoznal, da tudi mene ni in da je pov sod, kjer koli bi moral biti, praznina. Postalo me je strah, kajti zdaj sem vedel, da sem nekje izgubil svojo NARAVO, s katero sem nekoč lahko ustvarjal in doživljajal svet in stvari, katerih se zdaj samo še spominjam, tako kot se komaj spominjam tudi sebe. Po svetu, ki ga ni bilo, sem iskal svojo izgubljeno naravo in se našel pod nekim kristalnim drevesom. Tam

sem ležal in bil samo še vedenje, da sem s seboj in svojo naravo izgubil tudi svet in da moram ta svet znova ustvariti. Toda kako naj ustvarim svet prej, še preden sem se vrnil?

Začel sem klicati in rotiti oči, naj ubogajo svetlobe in mi vrnejo barve, prebujal sem ušesa, ki niso slišala najmanjšega glasu, na dlani sem polagal žerjavico, da bi spet zbulil bolečino. Naposled sem v daljavi le otipal čisto nežno svetlobe, neka božanska sila me je spet vpila vase in me za tem vrnila v LU-PINO mojega nekdanjega doma. Praznina je polagoma utihnila in začel sem se prebujati nazaj v življenje. Spet sem našel svojo naravo in z njo svet, ki ga ustvarjam.

Labirint razvalin

Jutro, 27. januar. Nebo je temno, morje še vedno nemirno. Na ladji je mrtvo, edini zaznavni utrip življenja so oddaljene melanholične melodije.

Sredi dopoldneva se vreme izboljšuje, vedno več je svetlobe in na severu se vse bolj razločno vidijo razbiti deli kopnega. Ugotavljam, da plovemo južno od Sporadov, raztresene otoške skupine v Egejskem morju. Na slikovito razčlenjenih obalah otokov, otočkov in samotnih čeri s fantastičnimi stenami, oblikami in podobami se penijo do nekaj metrov visoki valovi. V dotiku s kopnimi se temna gmota voda razprši v nežen bel pajčolan. Prividi morskih deklic, ki se dvigajo iz morja, so skoraj resničnost.

Ob teh podobah postajajo tudi zgodbe z Odisejevega potovanja bolj razumljive, še posebej, če resnično ustvarjam skupaj z naravo, ki nas obdaja in ozivlja. Celo moderni v razum verujoči popotniki 20. stoletja imamo privide, zakaj jih ne bi imeli ljudje, ki so pred tisočletji delali na morju prve korake!

Toda kako je s prividi? Je privid res samo privid ali ne postane z doživetjem tudi resničnost? Ali niso prividi celo več od same resničnosti? Zdi se, da s prividi in fantazijo preveč samotno resničnost pojavit na narave pustvarjam in jo prebujamo v še bogatejše življenje.

Odisej in njegovi popotniki so morda res videli in doživljali svet drugače od nas, manj razumsko in analitično in z več fantazije, toda zaradi tega njihov svet ni bil nič manj resničen in hkrati nič manj neodgovorljiv, kot je naš.

Heraklion, večje pristanišče na Kreti. V mestu je živahan promet in neizmerno veliko trgovanja. V muzeju občudujemo do 1,5 metra visoke amfore, kipce

**na
vašem
kanalu**
**sobota
ob 18. uri**
**in po ciničnih željah
klinična ponovitev:
nedelja ob 20. uri
sreda ob 21.30!**

LERAN, d.o.o.

promet z nepremičninami
Novo mesto, Lebanonova 24

Prodamo:

- stanovanja: v Novem mestu, Straži, Žužemberku, Šmarjeških Toplicah (novi blok), Krškem, Brežicah, Senovem, Metliki, Črnomlju in Ljubljani;

- hiše: v Novem mestu, Otočcu, Trebnjem, Mokronogu, Krškem, Brežicah, Črnomlju, Metliki, Kranju, Hrastovljah pri Kopru, Kostanjevici, Žužemberku, Meniški vasi, Senovem, Brestanici, Šentjanžu, Kranju, Straži, Stari trg ob Kolpi, Jablanici pri Boštanjem, Gabriju, Dobruški vasi, Stehanji vasi, Vinji vrh, Črmošnjice pri Novem mestu in drugod v vseh dolenjskih občinah;

- kmetije: Trebnje, Bela krajina, Krško, okolica Dol. Toplic in Šmarjeških Toplic in drugod;

- vikendi in zidanice: Straža, Lokvice, Hrušica, Vinji vrh, Dobin dol, Karteljevo, Ajdovec, Sromlje, Gor. Leskovec nad Senovim, Dedenja vas, Pišenbreg, Metlika z okolicom, Cerknje, Vrbovska vas, Semič, Zagradška gora in drugod;

- poslovno-stanov. objekti: Črnomelj, Metlika, Novo mesto, Trebnje;

- trgovine in gostinski objekti: Novo mesto, Črnomelj, Metlika, Vrčice.

Tel./fax: 068/322-282,
069/342-470

Mobilni: 0609/633-553

Mednarodno podjetje B.W.C. vabi k sodelovanju na območju Dolenjske nove sodelavce z minimalno trgovsko izobrazbo. Informacije na tel. 062/836-451.

VEDEŽEVANJE — TAROT
POGOVORI V STISKI — SVETOVANJE
razlagi SANJ
NUMEROLOGIJA ZDRAVJE
090 44 89 POSEL - DENAR
090 44 90 LJUBEZEN
PARTNERSTVO
ŠOLA
NON-STOP

1 min 156 SIT

BIOENERGETIK
JASNOVIDEC
IRIDIOLOG
ERIK
LJUBEZEN
ZDRAVJE
KARIERA
DENAR
RUBIKON
VEDEŽEVANJE
24 UR DNEVNO
POKLJUČITE ZDAJ! 090 42 70 AU E.G.O.
MH / 156 SIT

DOLENJSKI LIST
vaš četrtkov prijatelj

VEDEŽEVANJE
090 44 09
HARRAN 156 sit min

V SPOMIN

Dragi sin in brat,
če bi solza koga obudila,
ne bi tebe črna zemlja krila.

23. aprila je minilo žalostno leto,
odkar nas je zapustil

JOŽE ŠAŠEK

Jugorje 3

Hvala vsem, ki postojite ob njegovem grobu, se z mislio pomudite z njim in prižigate sveče.

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 74. letu starosti je umrl

JOŽE ŠIŠKO

z Rake

Ob smrti dragega moža, očeta, brata, tasta, strica, svaka, dedka in pradeka se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje in sveče. Hvala za vso pomoč zdravniškemu osebju novomeških bolnišnic, posebna zahvala dr. Čakarju in sestri Maji, g. župniku za lepo opravljen obred, raškim pevcem in kolektivom TPV Treves Novo mesto, TPV, d.d., Novo mesto, Jutranjki Sevnica, Hipot Hyb Sentjernej in vsem ostalim.

Žalujoči: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob smrti drage mame

ANE LEGAN

iz Artmanje vasi pri Dobrniču

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in znancem, sosedom in vsem, ki ste jo pospremili na zadnji poti. Hvala za darovano cvetje, sveče, za sv. maše in izraze sožalja. Posebna hvala patronažni sestri ge. Majdi, g. Humarju, g. župniku za opravljen obred in za sv. mašo, cerkvenemu pevskemu zboru, vokalni skupini Gloria in Društvo upokojencev. Posebna zahvala pa vsem tistim vaščanom, ki so nam bili v pomoč v težkih dneh.

Vsi njeni, ki smo jo imeli radi

ZAHVALA

Zdaj sem miren kot drevo,
ki v vetru tiko niha veje.
(S. Trobiš)

V 68. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, ata, stari ata in brat

VILJEM GRACAR

z Trbinca 11 pri Mirni

Ob boleči izgubi se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so pokojnega pospremili na zadnji poti, nam stali ob strani in pokojnemu darovali cvetje, sveče in za svete maše. Posebna zahvala kolективu Toma, Dane in Dolenjke, g. dekanu za lepo opravljen obred, cerkvenim pevcem in govornici Društva upokojencev ge. Logar za poslovilne besede. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Fani, otroci Stane, Marinka in Vilko z družinami, sestra Ani z družino

ZAHVALA

V 85. letu starosti nas je zapustil naš dragi

ANTON GRAHEK

iz Nakla pri Črnomlju

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta, pradeda, brata, strica in svaka se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in vaščanom, ki ste nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, nam izrazili ustno in pisno sožalje, pokojnega zasuli s cvetjem, darovali sveče ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Lepa hvala sosedom, ki so nam v težkih trenutkih priskočili na pomoč, hvala Jožetu Šusu, posebna hvala Žanu in Micki Rožič. Najlepše se zahvaljujemo ZZB Talčji Vrh, lovcem, GD, DÚ, govornikom za poslovilne besede, pevskemu zboru in gospodu župniku. Še enkrat iskrena hvala vsem!

Vsi njegovi

KRKAZDRAVILIŠČA

HOTELI OTOČEC

TENIŠKI CENTER OTOČEC

ZAHVALA

Z ljubeznijo in bolečino v srcu smo se v njenem 54. letu starosti poslovili od drage žene, mame, stare mame, sestre in tete

IRENE TOMC

roj. Cener

s Strme poti 3 v Krškem

Vsi njeni

ZAHVALA

Kraljevska bila je tvoja smrt,
nemo zremo v beli prt,
ki nas zasužnjlj je sedaj,
ko si odsel za vekomaj.
Vinograd čaka in ječi,
samuje igla, tebe ni...

V 76. letu starosti je nepričakovano nehalo biti plemenito srce našega dragega moža, očeta, starega očeta in pradeka

JANEZA KOČJANA

krojaškega mojstra v pokolu iz Dragatuša

V času, ko težko dojemamo, da ga ni več med nami, ko ste nam lajšali bolečino, darovali cvetje in sveče, nam s stiskom rok izrazili sožalje, smo spoznali, koliko prijateljev je imel in jih imamo mi. Zahvala vsem, ki ste ga v tolikšnem številu pospremili na zadnjo pot, sorodnikom in prijateljem, ki so nam priskočili na pomoč v tako težkem času. Zahvaljujemo se govornikoma za poslovilne besede, trobentca za odigrano Tišino, posebno pa Dolenjskemu oktetu iz Novega mesta, ki je zadnje slovo naredili posebno veličastno. Hvala tudi vsem, ki z dobro mislio postojite pred njegovim grobom.

Žena Marija, hčerka Majda, sinova Rafko in Zvone z družino

ZAHVALA

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi ljubljenega moža, atja, dedka in svaka

IVA BEDNARŠKA

iz Smrečnikove 22, Novo mesto

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom in sosedom za nesebično pomoč v času njegove bolezni, vsem prijateljem in znancem za darovano cvetje in sveče ter izraze pisnega in ustnega sožalja, naši Darji za globok in občuten poslovilni govor ter prav vsem prisotnim za tiho slovo ob njegovem grobu. Posebna zahvala dr. Izotku Gradeckemu, predstojniku oddelka za srčne bolezni internega oddelka bolnišnice Novo mesto in osebnemu zdravniku dr. Tatjani Gazvoda iz Zdravstvenega doma Novo mesto za nudeno zdravniško pomoč v času bolezni. Lepa hvala za pomoč in tolažbo tudi sestri Vandi in patronažni sestri Mariji iz Zdravstvenega doma Novo mesto. Vsem in vsakemu posebej, ki ste ga imeli radi in sočustvovali z nami, hvala! Njegov spomin bo med nami!

Vsi njegovi

ZAHVALA

V 91. letu starosti nas je zapustila naša draga in skrbna mama, stará mama, prababica in praprababica

ANA BUNJEVAC -MAJOROVA

iz Marindola 4

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem za darovano cvetje, sveče, ustno ali pisno izraženo sožalje, vsem, ki ste jo obiskali in hiši žalosti in jo tako številno spremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo govornici in pevkam iz Adleščev, igralcu Tišine iz Črnomlja ter duhovniku iz Gomirja.

Žalujoči: sin Svetozar z družino, hčerke Zora, Ljubica, Marica, Nada in Darinka z družinami, 7 vnukov, 11 pravnukov, 1 prapravnuk in ostalo sorodstvo

Marindol, Jesenice, Črnomelj, Koritno pri Bledu, 15.4.1997

tedenski koledar

Četrtek, 24. aprila - Jurij
Petek, 25. aprila - Marko
Sobota, 26. aprila - Marcelin
Nedelja, 27. aprila - dan upora
Ponedeljek, 28. aprila - Pavel
Torek, 29. aprila - Robert
Sreda, 30. aprila - Katarina
LUNINE MENE
30. aprila ob 4.37 - zadnji krajec

kino

BREŽICE: Od 24. do 27.4. (ob 18.30) film Imperij vraca udarec. Od 24. do 28.4. (ob 20.30) kriminalni film Seme zla.

ČRNOMELJ: 25.4. (ob 21. uri) ameriški film Mularja. 27.4. (ob 19. in 21. uri) film Romeo in Julija.

DOBREPOLJE: 25.4. (ob 20.30) slo-

venska drama Outsider. 27.4. (ob 15. ur in 20.30) ameriška komedija Živeti v pozabi.

GROSULJJE: 25.4. (ob 20. ur) ameriška komedija Živeti v pozabi. 26.4. (ob 20. ur) slovenska drama Outsider.

KOSTANJEVICA: 26.4. (ob 20. ur) komedija Nenevarna srceca.

KRŠKO: 25.4. (ob 20. ur) in 27.4. (ob 18. ur) ameriška kriminalka Odkupnina.

METLIKA: 25.4. (ob 19. in 21. ur) film Romeo in Julija. 27.4. (ob 19. in 21. ur) ameriški film Mularja.

NOVO MESTO: Od 24. do 27.4. (ob 17. ur) 101 Dalmatinec. Od 24. do 30.4. (ob 19. ur in 21.15) Jedjeva vrnitev.

RIBNICA: 26.4. (ob 21. ur) ameriška komedija Živeti v pozabi. 27.4. (ob 17. ur) slovenska drama Outsider.

SENTJERNEJ: 25.4. (ob 20. ur) komedija Brez cvenka.

VELIKE LAŠČE: 26.4. (ob 20. ur) ameriška komedija Živeti v pozabi. 27.4. (ob 20. ur) slovenska drama Outsider.

(slovenski) različici. *Ekspres ekspres je topla, enostavna in sila prijazna ljubezenska zgodba, ki pa govori bolj v sliki kot z besedo. To je dobro, saj so bili dialogi v domačih filmih le še parodijske bolj debilnih scenarijev. Slika torej. Dolgi, počasni, lirični, rjavorumeni kadri Krasa so v čudovitem kontrastu z zeleno kočevsko progo, melahnolični obraz Gregorja Bakoviča pa se popolnoma ujemata s senzibilnostjo ves čas tih, a s toliko bolj subtilno zgovorno naklonjenostjo Barbare Cerar.*

Zgodbe je le za nekaj vrstic. Fant po smrti očeta pobre kovčke in se poda na brezčilno potovanje z vlakom, od postaje do postaje. Naključno stopi v isti kupe kot ona, potem pa pogledi in majhne prijaznosti zanjetijo ljubezen za vedno. Med zaljubljajem nastopijo številni humoristični epizodisti, strogi konduktor Lojze Rozman, ki mu stalno fantovo kupovanje vozovnice že preseda, slepi potnik Andrej Rozman, ki se potem, ko ga večkrat vržejo z vlaka, priveže kar na tire, stalno "govoreča" gluhenoma potnika, nerodni prodajalec balonov in evrovizijec Cole Moretti, ki potuje počasi prepeva svoj Tih deževen dan. Vso to intimno lepoto spremja nostalgična godalna glasba Mitje Vrhovnika Smrekarja v izvedbi odličnega Enzo Fabiani Quarteta. Plus antologični brcoples fanta med tiri na Vivaldijeve Štiri letne čase.

Tako, dobili smo pravo malo mojstrovino, svež in natančno pofoografinan, posnet in zmontiran filmček, blago komično romanco, polno mehke atmosfere z okusom po starih časih, starih filmih in zgodbah, po katerih ti je točno pri srcu. **TOMAŽ BRATOŽ**

RAČUNALNIK C 64, skupaj s printerjem, disketno enoto in mnogo igricami in uporabnimi programi, s svetlobnim pisalom, prodam za samo 250 DEM. (068)73-293, Tomo. 4528

kmetijski stroji

PREDSETVENIK Ron, 2 m, prodam. (068)76-178. 4239

MALO RABLJENO dvoredno sejalnico koruze prodam. (068)59-171. 4251

ZELO MALO rabljeno kosilnico in skropilnico, oboje z dvotaktnim motorjem, prodam. (068)81-281. 4254

elektronika

NOV RADIO z dvojnim kasetofonom in CD playerjem ugodno prodam. (068)79-850. 4318

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja

UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Duščik Gornik, Tanja Gazyoda, Anton Jakše, Mojca Leskovsek-Sveti, Martin Lazar, Milan Markelj (urednik Priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 190 tolarjev; naročnina za 1. polletje 4.940 tolarjev, za upokojence 4.446 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 19.760 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomski oglasi 2.700 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.400 tolarjev; za razpis, licitacije ipd. 3.200 tolarjev. Za nenaročnike mali oglasi do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.700 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun: 52100-620-107-970-27620-44059 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.

Telefon: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomski propagandi in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006.

Telefaks: (068)322-898.

Elektronski pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si

Nenaročnih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

DOLENJSKI LIST

IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o. Direktor: Drago Rustja

UREDNIŠTVO: Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj,

Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Duščik Gornik, Tanja Gazyoda,

Anton Jakše, Mojca Leskovsek-Sveti, Martin Lazar, Milan Markelj (urednik

Priloge), Lidija Murn, Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Cena posamezne številke 190 tolarjev; naročnina za 1. polletje 4.940 tolarjev, za upokojence 4.446 tolarjev; za družbene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. letno 19.760 tolarjev; za tujino letno 100 DEM oz. druga valuta v tej vrednosti. Naročila in odpovedi upoštevamo samo s prvo številko v mesecu.

OGLASI: 1 cm v stolpcu za ekonomski oglasi 2.700 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 5.400 tolarjev; za razpis, licitacije ipd. 3.200 tolarjev. Za nenaročnike mali oglasi do deset besed 1.700 tolarjev (po telefonu 2.200 tolarjev), vsaka nadaljnja beseda 170 tolarjev; za pravne osebe je mali oglas 2.700 tolarjev za 1 cm v stolpcu.

ŽIRO RAČUN pri Agenciji za plačilni promet: 52100-603-30624. Devizni račun:

52100-620-107-970-27620-44059 (Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 8000 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 212.

Telefon: uredništvo in računovodstvo (068)323-606, 324-200; ekonomski

propagandi in naročniška služba 323-610; mali oglasi in osmrtnice 324-006.

Telefaks: (068)322-898.

Elektronski pošta: info@dol-list.si Internet http://www.dol-list.si

Nenaročnih rokopisov, fotografij in disket ne vračamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92)

pristojnega državnega urada spada Dolenjski list med informativne proizvode iz 13.

točke tarifne številke 3, za katere se plačuje 5-odst. prometni davek.

Računalniška priprava časopisnega stavka: Dolenjski list Novo mesto, d.o.o.

Prelom in filmi: Grafika Novo mesto, p.o. Tisk: DELO-TČR, d.d., Ljubljana.

TEDENSKI KOLEDAR - KINO - BELA TEHNika - ČESTITKE - ELEKTRONIKA - KMETIJSKI STROJI - KUPIM - MOTORNA VOZILA - OBVESTILA - POHŠTVO - POEST - PREKLICI - PRODAM - RAZNO - SLUŽBO DOBI - SLUŽBO IŠČE - STANOVANJA - ZAHVALE - ŽENITNE PONUDBE - ŽIVALI

kupim

TRAKTORSKO ŠKROPILNICO, 200 l, tip Agromehanika Kranj, prodam. (068)49-320, zvečer. 4272

TRAKTORSKI PLUG prodam za 4000 SIT. (068)47-781. 4278

BRANE oz. predsetvenik in mizarsko možničarko, 26 vreten, prodam. (068)78-527. 4285

ROTACIJSKO KOSILNICO, 2 vreteni, pajka na 2 vreteni, zgrajljivih in lončenih korita ugodno prodam. (068)44-274. 4286

TRAKTORSKI PRŠILNIK (atomizer), 400 l, brezhiben, zelo ugodno prodam. (060)84-118. 4310

ROTACIJSKO KOSILNICO Sip 165 prodam. (068)30-302. 4315

DVOBRAZNI PLUG in 2 prasiča, težka cca 100 kg, prodam. (068)48-427. 4320

MOTOKULTIVATOR Gorenje s priključkom prodamo za polovico ceno. (061)16-86-180. 4329

TRAKTORSKO KOSILNICO Gas-pardo, dvojni rez, prodam. (068)78-029. 4333

RADIALNI VENTILATOR za dosuševanje snova in bukova drva prodam. (068)44-339. 4336

TRAKTOR Štore 404 prodam. (068)76-440. 4341

ŠKROPILNICO, 500 l, motorno žago Stihl, samonakladalko, pajka in trosilec prodam. (060)875-470 ali (060)645-304. 4352

TRAKTORSKO PRIKOLICO ugodno prodam. (068)78-022, zvečer. 4353

SADILEC KORUZE OLTA, dvoredni, dobro ohranjen, prodam. (068)87-880. 4354

MOTOKULTIVATOR Gorenje s priključkom prodamo za polovico ceno. (061)16-86-180. 4364

TRAČNI OBRAČALNIK Sip, dobro ohranjen, kupim. (068)78-493. 4365

2 PLUGA IMT; 10 col, novega in rabljenega, sejalnico pa pšenico in prikolico za prevoz živine prodam. (068)73-483. 4366

KOSILNICO BCS 127 D prodam. (068)49-594. 4392

MOTOKULTIVATOR Muta, 8 KM, prodam ali zamjenjam za manjši traktor. (060)323-665. 4396

KOSILNICO BCS 127 prodam. (060)43-247. 4403

DOBRO OHRANJENO mlatičnico s popolnim čiščenjem ugodno prodam. (068)89-050. 4408

TRAKTOR IMT 560, letnik 1984, s kabino, v dobrem stanju, prodam za 4000 DEM. (068)89-078. 4410

KARLO PEŠI F 6, 2 kravi in 2 gumi 12/4/32 prodam. (068)75-368. 4411

ZETOR 7745 PVH, star tri leta in pol, prodam. (060)634-531 ali (068)48-192. 4415

TRAKTOR IMT 560, letnik 1984, s kabino, v dobrem stanju, prodam za 4000 DEM. (068)89-078. 4410

KARLO PEŠI F 6, 2 kravi in 2 gumi 12/4/32 prodam. (068)75-368. 4411

ZETOR 7745 PVH, star tri leta in pol, prodam. (060)634-531 ali (068)48-192. 4415

CITROEN AX Caban, letnik 1992, kovinsko siv, 70.000 km, garažiran, registriran do 12/97, prodam. (0608)75-156. 4504

126 P, letnik 1987, registriran do 20.5.1997, strojeno kozje kožo in kopališko omarmico prodam. (068)60-423. 4505

HONDO CIVIC 1400 GL, limuzina, 5V, CZ, nastavljiv volan, KAT., senzor lumi in plina, kot nov, prodam. (068)87-016, po 18. uri. 4507

APN 6 S, letnik 1989 prodam za 400 DEM. (068)45-905. 4509

R 4 GTL, letnik 1987, krem barve, ugodno prodam. Mirko Pezdirc, Semč 44 D. 4511

TOVRNJAK TAM, vozen z B-kategorijo, prodam. (061)77-141. 4512

MAZDO 323 F, letnik 1990, KAT., rdečo, lepo ohranjeno, veliko opreme, prodam. (0608)74-18. 4513

JUGO SKALA 55, svetlo rdeč, prevoženih 97.000 km, registriran do 4/98, prodam. (068)49-228, po 18. ur. 4515

GOLF JX D, letnik 1990, moder, registriran do 1/98, 100.000 km, prodam. (068)60-126, popoldan. 4516

OPEL KADETT 1.3 LS limuzina, letnik 1989, kovinsko siv, in R 5, letnik 1988, rdeč, prodam. (068)69-510. 4520

LADO SAMARO 1500, 3V, letnik 1993, in juge 45, bel, letnik 1989, prodam. (068)87-312. 4521

R 5 CAMPUS, letnik 1993, registriran do 10/97, 50.000 km, tovorno vozilo C 15, letnik 1987, registrirano do 4/98, 130.000 km, prodam ali menjaj. (068)32-446. 4522

APN 6 S, letnik 12/94, prodam. (068)84-300, popoldan. 4525

WARTBURG limuzina, letnik 1987, registriran do 8/97, ugodno prodam. (068)51-038. 4527

JUGO KORAL 45, letnik 1990, prevoženih 60.000 km, registriran do 8/97, prodam. (068)21-596. 4529

GOLF D, letnik 1990, prevoženih 60.000 km, registriran do 3/98, prodam. (068)83-091, po 20. ur. 4530

FORD ESCORT, letnik 1988, prevoženih 120.000 km, prodam. (068)24-725. 4533

LADO SAMARO 1.3, letnik 1994, ugodno prodam, možen kredit. (068)24-791, od 8. do 16. ure. 4537

ŠKODO FAVORIT, letnik 1993, prodam, možen kredit. (068)24-791, od 8. do 16. ure. 4538

CITROEN AX 1.4, letnik 12/89, 88.300 km, lepo ohranjeno, kovinske sive barve, prodam. (068)59-689. 4540

OBJEKT z veliko zemljo, ob glavnem cesti Metlika - Novo mesto, prodam. (068)59-634. 4276

ZEMLJISČE za vikend v Ribnici pri Mokričah ugodno prodam. (068)31-635. 4297

NIVO, 16 a, v Cegelnici, prodam. (068)325-690. 4303

VINOGRAD v Draščih pri Metliki, motokultivator s frezo in železne raztegljive pante prodam. (068)59-129. 4338

15 HA ZEMLJE v bližini Kočevja, na Smuki, primerno za ovčnjare, konjerejo ali divjad, prodam. Na zemlji je starejša hiša z gospodarskim poslopjem. (061)852-447. 4385

V BREZIČAH, Štrmle, prodam leseni vikend, plantažni vinograd na betonskih stebrih, parcela 1250 m². (00 385) 1-270-628. 4393

NIVO, pašnik in zazidljivo parcelo v Podgradu prodam. (068)324-235. 4443

NIVO, 30 a, primerno za vinograd v vikend na Prekopi pri Kostanjevici ter Z 101, lepo ohranjeno, prodam. (068)87-293, zvečer. 4445

OB GLAVNI CESTI Novo mesto - Dolenske Toplice prodam hišo v III. gradbeni fazi, z vrtom in nivo, 550 m². (068)23-954. 4453

GRADBENO PARCELO z vso dokumentacijo v naselju Dore v Breštanici prodam. (062)771-578. 4478

PRI KOSTANJEVICI prodam novo hišo, vseljivo, CK, telefon, asfalt, 2 h domačije, za 140.000 DEM. Šifra: »DOLENJSKA«. 4508

GOZO, 16.62 m², na Vranovičih in nivo v Gradcu, 33.24 m², prodam. (064)330-079. 4526

PARCELO, 12 a, na Vrhu pri Pahi prodam. (068)26-802. 4532

prodam

NOV HIDROFOR, 180-litrski, 5-stopenjska črpalka s trifaznim motorjem, prodam. (068)89-534. 4232

ADRIA 410 2 in 2, kopalnica, prva lastnica, registrirano, zelo ohranjeno, prodam za 2100 DEM. (068)28-549. 4235

SUHO seno prodam. (068)49-280. 4244

STROJ za izdelavo nogavic, primeren za začetnike, prodam. (061)373-051. 4250

ŽGANJE, sadjevec (jabolka, hruška, sliva) in neškropljenoma domača jabolka, mešana, prodam. (068)22-025. 4260

GARAŽNA VRATA, 240 x 210, in okno, 170 x 140, zastekljeno, oboje novo, ugodno prodam. (068)45-422. 4260

KORUZO, večja količina, v refuzi ali v vrečah, ugodno prodam. (068)76-567, po 20. ur. 4262

2 KAVČA, novejši štedilnik Corona in zamrzovalno skrinjo, 150 l, prodam. (068)81-769. 4268

300 KOM. kalanih akcijskih količev (1,60 m) in 25 kom. salonitnih plošč, 1 x 1 m, prodam. Franc Videnič, Čerkje, (068)69-180. 4274

DESKE, smrekove, 1 m³, in hrastove, 1 m³, debeline 3 cm, prodam. (068)73-219. 4282

ZELO DOBRO OHRANJENO ravnalno mizo Globaljig prodam. (063)715-366. 4284

PEČ ZA CENTRALNO kurjavo Fer-term, brez bojlerja, 40 KW, prodam. (068)324-348. 4292

OBLAČILA, fantovska in dekliska, ugodno oddam. (068)372-021. 4301

NOVO pomivalno korito ugodno prodam. (068)83-734. 4308

OTROŠKO prevjalno mizo ugodno prodam. (068)42-623, Matej. 4316

15 M mešanici drv, 70 m fasadnega tervola, 4 cm, star klavir ter molznji stroj Virovitica prodam. (068)83-227. 4322

SLUŽBO DOBIJO mesar prodajalec, poslovodja, prodajalka s prakso ter dekla za delo za šankom. (068)321-520, od 12. do 13. ure. 4447

NATAKARICO za delo v bifeju zaposlili. (068)81-137. 4458

VEDEŽEVALKE in astrologinje zaposlimo za delo po telefonu. (0609)639-131. 4461

V GOSTINSKEM LOKALU v Dolenskih Toplicah zaposlimo natakarico. (068)65-285. 4473

MEDICINSKEGA ali farmacevtskega tehnika za delo v trgovini v Novem mestu takoj zaposlimo. Šifra: »Maja«. 4536

2 MIŽARJA z izkušnjami zaposlimo. (068)321-210 ali 324-380. 4541

ŠOTOR Vis za 5 oseb z dvema ločnima spalnima prostoroma, nov, nerabilen, nujno prodam 10% cene. (068)49-441. 4514

SENO, 5 nakladalk, prodam za 25 DEM. (068)65-000. 4518

SIT. Jožica Kop, Občice 1, Dolenske Toplice, (068)65-000. 4518

razno

MONTAŽA klasičnih in satelitskih anten, domotiča POP-TV, odpak pokvarjenih tv aparatorov. (068)87-145 ali (0609)618-526. 1615

CERTIKATI! Najboljša ponudba za vložitev vašega certifikata ali ostanka! (062)836-904, vsak dan od 8. do 20. ure. 3540

MATEMATIKO in fiziko za osnovno in srednjo šolo inštruiram. (0608)33-714. 4279

V CENTRU Novega mesta oddam lokal s telefonom, 20 m², primeren za mirno obrt ali trgovino. (068)75-393. 4294

AVTO ŠOLA ALFA - r. Izvajamo tečaj CPP ter poučujemo na območju Novega mesta in Krškega. (068)78-227 ali (0608)75322. 4312

TONSKI STUDIO Hrošč v Novega mesta nudi usluge (snemanje pemi, produkcija). Cene ugodne! (068)341-888. 4479

PTICE grlice prodam. (068)41-054. 4317

2 TELICI, sivko, težko 250 kg, inimentalko, težko 400 kg, prodam. (068)45-877. 4323

TELICKO FRIZIJKO, staro 15 mesecev, prodam. (068)75-076, Zagreb, Ždinja vas 33, Otočec. 4328

TELICO SIMENTALKO, težko 600 kg, brej 8 mesecev, in teliko crno sive pasme, brej 4 mesece, prodam. (0608)89-014. 4330

KRAVO za zakol prodam. (068)73-377. 4332

SOLČAVSKEGA OVNA, starega 2 let, primerna za večjo čredo, prodam ali menjam. (068)85-858. 4334

VZREJENE rjave in grahaste jarkice pred nesnostenjem in enomešne bele piščance bombo prodajali od 24. aprila dalje. Ramovš, Šentupert, (068)40-189. 4339

TELIČKE prodamo. (068)78-282. 4348

KRAVO SIVKO, brej 9 mesecev, z drugim teletom, prodam. Cesár, Šentjurje 8, (068)78-321. 4349

BIKA, težka cca 600 kg, prodam. (068)42-991. 4355

KOBILO, staro 7 let, 10 mesecev brej, ter žrebito, staro 18 mesecev, prodam. (068)89-146. 4361

DOBERMANE, rodovniške, brez pariprvelja, zelo ubogljive, staro 7 tednov, prodam. (0608)75-307. 4363

TELICO SIVKO, staro 7 tednov, prodam. (068)65-012. 4373

KRAVO SIVKO, za zakol ali nadaljnjo rejo, prodam. (068)83-709. 4374

SPREJEMAMO NAROČILA za vse vrste piščancev, enodnevni in večjih. Metelko, Hudo Brezje 16, Studenec, (0608)89-038. 4389

TELE, staro 1 teden, prodam. (068)45-546. 4407

PSA ŠPRLANINCA, dobrega čuvanja, prodam. (068)83-704. 4412

RJAVE JARKICE in več piščance bombo prodajali od 25. aprila dalje. Prevalšek, Čatež, (068)48-366. 4413

DVA TELIČKA sivčka, staro 10 dni, prodam. (068)78-256. 4422

2 TELIČKI friziki, staro 1 teden, akontrola, prodam. (068)78-273. 4423

TELICO SIVKO, brej 9 mesecev, inčelična nakladka Riko prodam. (061)860-193. 4429

TELICO, težko 200 kg, in piščko ovčarko prodam. (068)45-495. 4430

KOZE, ovce in jagenjcke ter motokultivator Gorenje Muta s koso, širine 1 m, prodam. (068)52-227. 4444

PRAŠIČA, težka 100 do 120 kg, prodam. (068)42-215, Jože Škedelj, Volčkova vas 6, Šentjernej. 4448

TELICO, staro 10 dni, in telico za prispot, obe friziki, prodam. (068)73-327. 4465

2 TELIČKA sivčka, staro 9 tednov, primerna za nadaljnjo rejo, prodam. Kandija 68 (Žabja vas). 4482

KOZE, dobre mlekarice, prodam. (068)60-652. 4517

KOZO z dvema mladičema sraštne pasme in tri ovce z mladiči prodam. (0608)78-138. 4523

VELIKO ENOSOBNO STANOVAJNE v Novem mestu oddam dekletom. (068)25-938. 4395</p

PORTRET TEGA TEDNA

Stane Ravnikar

Kdor bo tod iskal ribe ali pice, bo to počel zaman.

Stane nadaljuje dolgoletno tradicijo gostilne po svojih starših in tako gre to iz roda v rod. Na posled sta z ženo Jožefo, tudi Šefino kuhinjo, starejši hčeri Bojanji dala zapisati gostilno kmalu po končani srednji gostinski šoli v Novem mestu, le da bi ostala doma. To se je zgodilo pred kakšnimi 7 leti. In ker se je Bojana omogožila z enim največjih čateških vinogradnikov Zagorjanom, jo tudi na novem domu čaka veliko dela. Ona sama pa, seveda v dogovoru s staršema, razmišlja, da bi "šafetno palico" predala 4 leta mlajši sestri Marjeti, Marjeta, ki se bo letos omogožila, je morda "kriva", da je njen oče postal letos kralj cvička. Ravnikar nam je zaupal, da se je pri kletaranju - po njegovem pomeni kletaranje 70 do 80 odstotkov uspeha vinogradnika - letos že posebej potrudil, kajti na hčerini ohceti mora biti najboljši cviček. Ravnikarjevi so tako zadnji trgali v tem okolišu, grozde pa so očistili nagnitih ali morebitnih zelenih jagod. In rezultat je - kraljevski cviček. Stane nam tudi ni prikraliv, kakšno razmerje posameznih sort je uporabil za pridevalo kraljevske kapljice. "V drugem pretoku sem rezal okrog 60 odstotkov žametne črnine in 30 odstotkov kraljevine, španjola, plavca ter približno desetino oziroma po potrebi - skrine."

Ravnikar ima v vinogradu okrog 800 trt, vino, ki ga iztisne iz grozja, pridelanega na Cerušku, pa spijejo gostje, ki prihajajo v skupinah v priljubljeno zidanico. Prihodnje leto bo obnovil in povečal vinograd za okrog 1000 trt, vse za cviček. Vino na številne gostilne, ki prihajajo z avtobusi predvsem k romarski cerkvi na Zaplazu, kupuje pri domačih in drugih dolenjskih vinogradnikih. V okrog 150 let stari gostilni, ki jo Stane povečal, da zdaj lahko sprejme že okrog 180 gostov, postrežejo z domačo toplo hrano in narezki.

Hkrati poročili pet otrok iz iste družine

Na obedu 250 svatov

KOZJE - Na zadnjem silvestrovjanju je pek Franc Resman s Kozjega družini Frecetovič iz Vrenskih goric v fari Buče, kjer imajo troje sester in dva brata, v šali predlagal, naj se vseh pet otrok skupaj poroči. Obljubil je, da bo plačal godbo, neki drugi veseljak pa, da bo plačal vino. Tako je bilo v soboto - prav tistega dne je mama otrok Lojkza praznovala 50. rojstni dan - na Kozjanskem res veselo, najprej v farni cerkvici sv. Petra na Bučah, kjer župnik ponavadi toliko parov ne poroči v vsem letu. Nato so se svatovci odpeljali z "vlakom" Atomček iz Podčetrtek na grad Podsredo, kjer jih je pričakal župan Kozjega Božo Skok, sprevod pa je vodil direktor podjetja Mont iz Kozjega Jože Planinc. Z istim vlakom so se nato odpeljali na svatovski obed v gasilski dom v Kozjem, kjer je vseh pet parov za mizo goстило kar 250 svatov. Kuharice so grele vodo za pomivanje posode kar v alfa kotlu v gasilski garaži. Številna družina je zrasla na skromni kmetiji, kjer so lahko vzrejali le po eno kravo in prašička. Oče se je moral zato zaposlititi, za dom pa je skrbelna mati. Vseh pet parov bo po poroki ostalo v istem kraju Buče.

A. ŽELEZNICK

RAMBO AMADEUS V GRADCU

GRADAC - V disku Rocky v Gradcu bo v soboto, 26. aprila, ob 22. uri nastopila slovenska rock skupina Rambo Amadeus (Titanic turneja).

Mačehovski do najboljših na svetu

Astronavtično-raketni klub Vega Sevnica se vrača s 5 kolajnami z državnega mladinskega prvenstva - Odlični tudi Novomeščani - Zlati plaketi LGS Štriclu in Percu

dali. Igor je za zlato kolajno zaostal le za 7 sekund, predvsem zaradi zelo dobro izdelanih modelov, saj Štricelj po prvih dveh letih ni bil nazaj nobenega modela, čeprav je za njima pretekel več kilometrov; tako je osvojil srebro samo z dvema od treh možnih letov. Crnoja je bil v S3A 5., v S4B 6. in v S6A 7., Pfeifer v S6A 5. in v S3A 9. Odlični so bili tudi mladinci ARK Apolo iz Novega mesta, ki so osvojili zlati koljani v S3A (strimer - rakete s trakom) in S4B (raketoplani), v kategoriji S3A (rakete s padali) pa bronasto medaljo.

NAJBOLJŠI NA SVETU - Državno mladinsko prvenstvo je bilo za Igorja Štricelja priložnost za testiranje novih modelov pred pričetkom serije Svetovnega pokala za leto 1997, kjer branil naslov lanskega zmagovalca v trenutno najboljšega tekmovalca na svetu v kategoriji S6A - rakete s trakom. Svetovni pokal se prične 9. maja v Bratislavu na Slovaškem. (Foto: P. Perc)

Med posamezniki se je od Sevičanov spet najbolj izkazal Igor Štricelj s srebrno kolajno v strimerju in bronasto v raketah s padali.

- Za uspehe v letu 1996 je Letalska zveza Slovenije podelila Sevičanom Igorju Štricelu in Dragu Percu zlati plaketi LGS. Štricelj je pred kratkim vodil modelarski krožek na boštanskih novih šoli, ki ga je končalao kar 30 učencev. ARK Vega bo 16. maja pripravil v Krškem državno prvenstvo v kategoriji nacional (gre za raket dolge najmanj pol metra in premer 5 cm!), v začetku julija pa naj bi seviški raketarji v Cerkljah organizirali tudi tekmovalci svetovnega pokala.

Dotacije ne zadoščajo niti za nujno potreben material za vrhunsko izdelavo modelov. Tekmovalci in vodstvo kluba si želijo, da bi pridobili sponzorje in vsaj še kakšen tolar iz občinskega proračuna, da bi lahko najboljšim zagotovili nastope v svetovnem pokalu in na olimpijadi septembra letos v Turčiji. Ker je odnos domačega okolja do tega športa in tekmovalcev vse preveč mačehovski, se bojijo, da se načrtovanih tekmovanj ne bodo mogli udeležiti.

P. P.

SKYTOWER IN NEVERMIND V PICERIJI

NOVO MESTO - V petek, 25. aprila, DNŠ vabi v novomeško picerijo na koncert skupin Skytower in Nevermind (heavy metal).

Medved Marko bi se igral

S psom Arisom in gospodinjo Zlato pa se zdaj, ko je odrastel, lahko igra le še skozi rešetko

POLOM - Pred dobrim letom smo poročali o medvedku Marku, ki ga je mama medvedka izgubila nekje v Suhi krajini. Takrat je bil sneg, medvedek pa je omagal in ni mogel dohajati mati in svojih bratcev. Našli so ga in ga predali v varstvo lovca Cvetu Blatniku iz Poloma. Medvedek Marko se je takrat igral s psom Arisom in domačimi.

Ceprav je star že dobro leto dni in je precej težak, bi se še vedno rad igral. Vendar se s prijateljem psom Arisom in gospodinjo Zlato Blatnikovo lahko igra le skozi rešetke. Zgradili so mu namreč kar prostorno kletko in v njej uredili tudi kopalcico zanj. V kletki, ki je nekakšen dnevni prostor medveda Marka in hkrati še kopalcica, ima avtomobilsko gumo, na kateri rad podnevi zadremile. Sicer pa spi v "spalnici", ki je prizidana k dnevni sobi.

Gospodinja Zlata je povedala, da Marko pozimi ni spal več kot običajno, torej ni imel zimskega spanja. Res pa je pozimi manj jedel. Včasih so mu skozi rešetke nametali sneg in Marko se je vselo valjal po njem.

Med pogovorom z gospodinjo Zlato sta se medved in pes igrala

tako, da je bil medved za rešetkami, pes pa pred njimi. Vendar je bilo videti, da sta Marko in Aris še vedno prijatelja, saj se ga Aris ni bal, medved pa je psa le nežno božal s svojo šapo. Tudi gospodinja Zlata in medved Marko se lepo razumeta, saj ga Zlata čoha po glavi in kožuhu. Toda pri medvedih je potrebna previdnost in to velja tudi za nekdanjega medvedka, zdaj že medveda Marka.

J. PRIMC

MEDVED MARKO ZA REŠETKAMI - V letu dni je medved Marko krepko zrasel. (Foto: J. Primc)

Halo, tukaj je bralec Dolenjca

Generalu Konradu Koljšku ne bi smela pripadati pokojnina? - Pot na Armes na Senovem le polovično asfaltirana - Bo stvari spremenila nova občina? - Preobsežni odmevi!?

Tudi minuli četrtek je dežurni telefon presenetljivo sameval, očitno se bralci še niso navadili, da imamo že nekaj časa naše dežurstvo dve urki kasnejše kot pozimi.

Nas je pa zato kar dvakrat poklical bralec s Senovega, ki je najprej razmišljjal o generalu Koljšku. "On in njemu podobni generali, ki so dajali ukaze, so torej nedolžni, vojska, ki je morala ukaze izpolnjevati, pa je potem takem vsega kriva?" Senovčan meni, da Koljšku ne bi smela pripadati slovenska pokojnina. "Če pa že dobiva pokojnino, ta ne bi smela biti višja od pokojnin, ki jih dobivajo ljudje, ki so celo življene trdo delali," je dodal.

Kasnejše je Senovčan še enkrat poklical, tokrat je povedal s kakimi težavami se ubadajo v njihovi okolici. Na občinskega tajnik Vinča Baha pa preko časopisa naslavila vprašanje, kaj namerava krška občina narediti z ulico Pot na Armes, ki mimo grede povezuje krajevno skupnost Senovo in Armeško. Bralec namreč meni, da bi ta pot morala biti ne le prepla-

stena z asfaltom ampak z zlatom, saj so od tod doma ruderji, ki so dolga leta delali v senovskem rudniku - nekoč je bilo na Senovem okrog 2000 ruderjev - sedaj pa je v zapiranju. Tako pa je Pot na Armes asfaltirana le na pol, prav tako nima cela ulica telefona ne kabelske, pa tudi javne razsvetljave ne. In kaj bo, če bo šla krška občina na dvoje? Senovčani si namreč prizadevajo, da bi po dobroih tridesetih letih spet imeli svojo občino, zanjo pa je tudi bralec, ki ve, da sicer tudi po tem ne bodo bogati, bodo pa vsaj sami svoji.

Novomeščanka iz blokovskega naselja v Ločni pa je potarnala nad lajanjem Liščevega volčjaka, ki ga je pogosto slišati iz Ragovega. Bralka pravi, da volčjak ure in ure močno laja, še posebej popoldan in zvečer, tako da ljudi moti pri počitku, še posebej tiste, ki so bolj rahlega spanca ali pa so bolni.

Za konec nas je poklical še bralec, ki se ni želel predstaviti, razjelila pa ga je stran v Dolenjskem listu, ki je namenjena Odmevom, ker je bila spet polna pisanja o Judeževih groših. "Zaračunajte jim, pa se eni in isti ljudje gotovo ne bodo več vsak teden na dolgo razpisovali!" je pribil.

J. D.

Halo, tukaj DOLENJSKI LIST!

Novinarji Dolenjskega lista si želimo še več sodelovanja z bralci. Vemo, da je težko pisati, zato pa je lažje telefoni. Ce vas kaj žuli, če bi radi kaj spremenili, morda koga povalili, ali pa le opozorili na zanimiv dogodek iz domačih krajev - poklicite nas! Prisluhnili vam bomo, zapisali, morda dal kašen nasvet in po možnosti poiskali odgovor na vaše vprašanje. Na telefonski številki (068) 323-606 vas čakamo vsak četrtek med 20. in 21. uro. Dežurni novinar vam bo pozorno prisluhnit.

NOVOTEKOVA TKANINA VABI

NOVO MESTO - V petek, 25. aprila, od 8. do 18. ure in v soboto, 26. aprila, od 8. do 12. ure bo v Tkanini spomladanska akcijska prodaja tkanin in pletenin, moških srajc ter vetrovk po tovarniških cenah.

DANCALL Novi dansi GSM
Telefon, ki zna tudi slovensko

PODOBA LETOŠNJE POMLADI - Cvetje in sneg, pomlad in zima, oboje se je pomešalo te dni na Dolenjskem in drugod po Sloveniji, kjer je razvite dresje in vzbrstelo rastje presenetilo za ta čas presenetljivo mrzlo vreme. Sadjarji že računajo, kolikšno škodo jim je zmešano vreme povzročilo v sadovnjakih, kmetje se prav tako zaskrbljeno ozirajo po posevkah, okoljevarstveniki pa so se zamislili nad hladnim pozdravom, ki je prav zgovorno prišel v dnevih, ko praznujemo dan Zemlje. (Foto: M. Markelj)

Dolenjske novice.

1885-1919
kratkočasnice izbral Jože Dular

Zadosti je slana

Neki mož pride v krčmo in poprosi za klobaso. Se mu tudi postreže.

Mož vpraša natakarico: "Koliko stane klobasa?"

Ona odgovori: "Dvajset krajcarjev."

Mož molči, nakar ga vpraša natakarica: "Oče, hočete še soli in popra zraven?"

"E, hudiman, nočem, saj je zadosti slana."

Neprijetno

Gospod: "No, kaj pa zopet iščete tukaj? Saj sem vam šele včeraj podaril suknjo!"

Berač: "Oprostite, prinesel sem vam nazaj le nekaj neplačanih računov, ki sem jih našel v žepu vaše suknje."

Vedno knjigotrzec

Knjigar predstavlja došlemu gostu svoje tri hčerke: "Tu je moja najmlajša hčerka Eliza - preprosta, a prijetna... Tu moja druga hčerka Mici - nekoliko bolj obsežna in tudi boljše opremljena... In tukaj moja starejša hčerka Kati - krasno vezana izdaja!"